
TILINPÄÄTÖS 2024

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialueen hallituskäsittely 31.3.2025

Hyvinvointialueen valtuustokäsittely xx.x.2025

Sisällys

Tilinpäätös 2024.....	1
1 Toimintakertomus	1
1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus	1
1.2 Talouden kehittyminen	3
1.3 Hyvinvointialueen henkilöstö.....	7
1.4 Hyvinvointialueen hallinto.....	7
1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä	9
1.6 Selonteko sisäisestä valvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta ja riskien hallinnasta	12
1.7 Ympäristökijät	17
1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen	18
1.9 Toiminnan rahoitus	20
1.10 Rahoitusasema ja sen muutokset	25
1.11 Kokonaistulot ja -menot.....	29
1.12 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous.....	30
1.13 Tilikauden tuloksen käsittely	45
1.14 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	45
2 Strategian toteutuminen	50
3 Talousarvion toteutuminen.....	60
3.1 Konserni- ja tukipalvelujen toimiala.....	60
3.2 Strategia ja integraatio toimiala	86
3.3 Terveystuon toimiala	105
3.4 Ikäihmisten toimiala.....	126
3.5 Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen toimiala.....	136
3.6 Pelastustoimi.....	152
3.7 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	158
3.8 Investointiosan toteutumisvertailu	159
3.9 Rahoitusosan toteutumisvertailu	169
3.10 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	170

4	Tilinpäätöslaskelmat	171
4.1	Tuloslaskelma	171
4.2	Rahoituslaskelma	172
4.3	Tase	173
4.4	Konsernituloslaskelma	175
4.5	Konsernin rahoituslaskelma	176
4.6	Konsernitase	177
5	Tilinpäätöksen liitetiedot	179
5.1	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	181
5.2	Tasetta koskevat liitetiedot	187
5.3	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	194
5.4	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	199
6	Eriytetyt tilinpäätökset	201
6.1	Kahviotoiminta	201
6.2	Sihteerityö	202
6.3	Välinehuolto	203
6.4	Sairaala- ja laitoshuoltopalvelut	204
6.5	Ateriapalvelut	205
6.6	Kuvantaminen	206
6.7	Texvex	207
7	Allekirjoitukset	208
8	Tilintarkastusmerkintä	209
9	Luettelot ja selvitykset	210
	Liiteosa	212
	Liite 1 Kanta-Hämeen hyvinvointialueen luottamushenkilöt	212
	Liite 2 Henkilöstökertomus	217
	Liite 3 Ympäristöraportti	217
	Liite 4 Sitovien strategisten tavoitteiden raportointi	217

1 Toimintakertomus

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Vuosi, joka käänsi talouden kohti tasapainoa

Tämä tilinpäätös kuvaa Oma Hämeen (Kanta-Hämeen hyvinvointialue) toista vuotta sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden järjestäjänä. Ensimmäisenä toimintavuotenaan hyvinvointialueet ajautuivat kansallisella tasolla kriisiin taloutensa kanssa. Toisena vuonna ne kaikki täyttävät lain määritelmän, jonka perusteella valtio voisi ottaa alueen arviointimenettelyyn. Vuoden 2023 valtionrahoituksessa oli epäsuhta, joka johtui kunnilta periytyneestä laskentapohjasta ja siitä, että rahoitus perustui enemmän väestömäärän kehitykseen kuin väestön tarpeisiin. Rahoitusjärjestelmä on osoittautunut kelvottomaksi. Syy on yksinkertainen, mutta sisällöltään monimutkainen.

Vuoden 2024 loppupuolella Oma Hämeen itsensä tekemät toimet alkoivat ensi kerran näkyä taloudessa. Tilinpäätös onkin lopulta 19,8 miljoonaa euroa parempi kuin aluevaltuuston hyväksymä alkuperäinen talousarvio. Silti vuosikate on edelleen negatiivinen. Vuosilta 2023–2024 kertyneiden alijäämien kattaminen vuosina 2025–2026, kuten laki edellyttää, tulee olemaan todella suuri haaste. Se vaatii täydellistä onnistumista.

Tilinpäätös on kuitenkin 19,5 miljoonaa euroa parempi kuin vuoden 2024 talousarvion laadinnan pohjalla ollut, 66,6 miljoonan euron alijäämään perustunut arvio. Tämä tarkoittaa sitä, että talousohjelma vuosina 2025–2026 kestää hiukan paremmin sitä, että jokin ohjelmien lukuisista riskeistä toteutuu.

Menojen hallinnan näkökulmasta tilikautta voi pitää onnistuneena. Työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten kustannusvaikutus oli 4,15 prosenttia, mutta hyvinvointialueen toimintakateen kasvu vain reilut yksi prosenttia. Terveystieteiden toimialan toimintakate pieneni peräti 2,9 prosenttia, jota voi historiallisessa tarkastelussa pitää harvinaisena tapahtumana. Hallinnon ja ikäihmisten toimialojen menokehitys oli hyvin maltillinen.

Perhe- sosiaali- ja vammaispalveluiden toimialalla toimintakate kasvoi kuusi prosenttia, mutta siihen ovat vaikuttaneet lainsäädännölliset tekijät. Oma Häme on saanut palkattua esimerkiksi lastensuojelun lisää henkilöstöä, minkä ansiosta mitoitus pääsääntöisesti täyttyvät. Henkilöstötilanne onkin nyt huomattavasti kuntapohjaista järjestelmää kestävämmällä pohjalla.

Pelastustoimi taas on verrokkiryhmässään Suomen tehokkain. Pelastustoimen toimialalla ensihoidolla on ollut jatkuvia vaikeuksia pysyä talousarviossaan, mutta tähän tehtiin periaatteelliset korjauspäätökset vuoden 2025 talousarvioon.

Lakisääteisistä velvoitteista suurimman haasteen on asettanut erikoissairaanhoidon hoitotakuujono. Se on korjattava Valviran määräyksen mukaisesti tilikaudella 2025. Oma Häme on perinyt määräyksen sairaanhoitopiiriltä joulukuussa 2022. Hoitotakuujonon purkaminen on kuitenkin ongelmallinen niillä erikoisaloilla, jotka kärsivät valtakunnallisesti lääkäripulasta.

Vaikea taloustilanne ja alijäämien kattamisvelvollisuus pakottavat hyvinvointialueen todella nopeaan muutosvauhtiin. Siitä seuraa se, että dialogi henkilöstön ja sidosryhmien kanssa jää liian ohueksi. Tilanne vaikuttaa myös Oma Hämeen maineeseen. Hyvinvointialue on nostanut esiin tämän ongelman sekä budjettilakien ja substanssilakien välisen epäsuhdan (normikollisio) lakisääteisissä ohjausneuvotteluissa ohjaavien ministeriöiden kanssa. Vastaus on ollut ristiriitaisen selkeä. Kaikkia lakeja tulee noudattaa, lisää alijäämien kattamisaikaa ei anneta, lisärahoitusta ei ole tulossa ja substanssilakien asettamat normit tulee täyttää.

Toimintaympäristö ja reunaehdot ovat siis olleet erittäin haastavat. Tästä huolimatta Oma Hämeen palveluita on saatu kehitettyä, asukkaille on tuotu kokonaan uusia palvelumuotoja ja asiakastyytyväisyys (NPS) on valtakunnallisesti vertaillen hyvällä tasolla.

Vuotta 2024 leimasi talouden rakenteiden korjaus. Kiitos henkilöstön venymisen ja valtuuston päätöksentekokyvyn, talous on nyt hyvällä uralla. Alijäämien kattaminen on mahdollista, mikäli toimintaympäristössä ei tule uusia yllätyksiä ja talousohjelmien toimeenpano onnistuu täydellisesti. Oma Hämeen johtamisen painopistettä tulisi tulevina vuosina siirtää voimakkaammin palveluiden järjestämiseen. Oikea talousura mahdollistaa sen ja vakauttaa tilannetta.

Kanta-Hämeessä 7.3.2023

Olli Naukkarinen

hyvinvointialuejohtaja

1.2 Talouden kehittyminen

Talouden kehittyminen toimintavuonna

Talousarvio vuodelle 2024 oli ensimmäinen talousarvio, joka laadittiin kokonaan hyvinvointialueen omana työnä. Talousarvion laadinnan haastetta lisäsi se seikka, ettei hyvinvointialueella ollut käytössä vielä yhtään tilinpäätöstä omasta toiminnasta. Vuoden 2024 talousarvion lähtökohdat olivat kuitenkin isossa kuvassa selvät ja vuoteen lähdettiin tiedostaen, että vuoden 2023 tulos tulisi olemaan reilusti alijäämäinen. Vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio jouduttiin laatimaan niin ikään lähes 67 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Talousarviovalmistelun yhteydessä suunniteltiin myös huomattava määrä uusia tasapainottamistoimenpiteitä, joilla pyrittiin tilikauden aikana yli 30 miljoonan euron säästöihin. Osa toimenpiteistä laitettiin aluevaltuuston valtuutuksella täytäntöön aluehallituksen käyttösuunnitelman yhteydessä ja osa vuoden ensimmäisen talousarviomuutoksen yhteydessä huhtikuussa. Lähtökohta vuoteen oli kuitenkin se, että alijäämää odotettiin olevan kahden ensimmäisen järjestämismääräyksen toimintavuoden jälkeen 138 miljoonaa euroa.

Vuoden ensimmäiset toteumatiedot eivät ennustaneet positiivista talouskehitystä vuodelle 2024. Kahdentoista kuukauden rullaava kumulatiivinen tulos näytti helmikuun toteuman kohdalla yli 80 miljoonan euron alijäämää ja toimintakatteen kehitys oli ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana selvästi heikompaa kuin mitä talousarviossa oli varauduttu. Ensimmäinen tilinpäätösennuste annettiin huhtikuun toteuman perusteella ja se ennakoiti yli 87 miljoonan euron alijäämää vuodelle 2024. Tämä perustui odotettua heikompiin toimintatuottojen kertymiin sekä henkilöstö ja muiden kustannuksien selvästi talousarviota suurempaan toteumaan. Hyvinvointialueella reagoitiin heikkoon tilinpäätökseen 2023 ja alkuvuoden talouden toteumaan käynnistämällä yhteistoimintaneuvottelut maaliskuussa 2024. Neuvotteluiden tavoite oli vähentää enintään 120 henkilötyövuotta ja saavuttaa vuodesta 2025 alkanen 6 miljoonan euron vuosittainen säästö. Neuvotteluiden lopputulos oli tavoitteiden mukainen ja sillä oli myös noin miljoonan euron vaikutus jo vuoden 2024 tilinpäätökseen.

Huhtikuun aluevaltuuston kokous oli hyvinvointialueen pitkän aikavälin talouden kehittymisen näkökulmasta erittäin merkityksellinen. Kokouksessa hyväksyttiin lopullisesti uusi talouden tasapainottamisohjelma sekä hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma. Uuden tasapainottamisohjelman toimet kohdentuivat henkilöstön tehokkaaseen käyttöön ja kalliin vuokratyövoiman käytön vähentämiseen sekä tehokkaaseen hankintatoimeen. Palveluverkkopäätöksellä tavoiteltiin suunnittelukauden aikana eli vuoden 2026 loppuun

mennessä yli 30 miljoonan euron säästöjä ja vuosikymmenen loppuun mennessä päätettyjen toimenpiteiden vaikutus kustannusten kasvu-uraan on noin 100 miljoonaa euroa. Palveluverkon oleellisena osana oli Hämeenlinnan kaupungin kanssa toteutettu kiinteistöjärjestely, josta oli tehty aiesopimus ennen palveluverkkopäätöstä. Lopullisesti kiinteistöjärjestely hyväksyttiin aluevaltuuston kesäkuun kokouksessa ja sillä oli oleellinen positiivinen vaikutus jo vuoden 2024 tulokseen.

Alkuvuoden heikon taloudellisen kehityksen seurauksena aluehallitus käsitteli kesäkuun kokouksessa talouden tasapainottamishojelmien tehostamistoimenpiteitä, joiden vaikutuksien odotettiin näkyvän vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Hyvinvointialueen virallinen tulosennuste näytti puolenvuoden jälkeen edelleen yli 80 miljoonan euron alijäämää. Tehostamistoimia vauhditettiin kesän jälkeen voimaan astuneella hankinta ja ostokiellolla sekä rekrytointien jäädyttämisellä. Kesän jälkeen hyvinvointialueen talouden tuloskehitys kääntyi selvästi parempaan suuntaan monella mittarilla tarkasteltuna. Tämä siitä huolimatta, että rahoituksen kasvua korkeammat palkankorotukset rasittivat taloutta pääasiassa vasta vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Hankinnoissa tehdyt kilpailutukset ja muun muassa hoitotarvikevalikoiman yhdenmukaistamisen seurauksena saavutettiin selkeitä säästöjä. Henkilöstökulujen kasvua saatiin selvästi hillittyä, jota myös tehostettiin vauhdittamalla kertyneiden lomapäivien käyttöä lomapalkkavelan supistamiseksi. Toimintatuottojen kertymä alkoi myös kasvaa alkuperäisen talousarvion mukaiseksi ja hyvää taloudellista kehitystä tuki investointien arvioitua pienempi määrä, rahoituskulujen hillitty kehitys sekä kiinteistöjärjestelyiden odotettua suuremmat positiiviset tulosvaikutukset.

Organisaatio onnistui tekemään merkittävän tuloskäänteen toimintavuoden aikana ja tapahtunut käänne nostaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asemaa merkittävästi parempaan eteenkin suhteessa muihin hyvinvointialueisiin. Hyvinvointialueen lopullinen tulos vuodelta 2024 on alijäämäinen 47,1 miljoonaa euroa eli merkittävästi alkuperäistäkin talousarviota parempi. Kuvaavaa koko vuoden tuloksen osalta on se, että toimintakatteen kasvu jäi koko vuoden osalta historiallisen alhaiseksi ollen vain noin 1 % luokkaa.

Arvio tulevasta kehityksestä Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on ollut haastava koko sen järjestämisvastuullisen toiminnan ajan. Kahden ensimmäisen tilikauden jälkeen alijäämää on kertynyt yhteensä 106,6 miljoonaa euroa. Tilanne on tosin merkittävästi parempi kuin vielä talousarvion 2024 laadinnan yhteydessä arvioitiin. Alkuperäisen taloussuunnitelman perusteella

alijäämää arvioitiin olevan kahden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen 138,0 miljoonaa euroa, joten tilanne on tästä parantunut huomattavasti. Voidaan puhua merkittävästä käännteestä organisaation taloudessa.

Vuoteen 2025 hyvinvointialue lähtee varsin erilaisesta asemasta kuin vuotta aikaisemmin. Taustalla on huomattava määrä vaikeita talouteen positiivisesti vaikuttavia päätöksiä, joiden toimeenpano on käynnissä ja joiden positiivinen tulosvaikutus realisoituu kuluvana vuonna ja edelleen tulevina vuosina. Talousarvio kuluvalla vuodelle on 28,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen, joten näkymä talouden osalta on huomattavasti valoisampi kuin kahtena edellisellä vuotena. Vaikka talousarvio kuluvalla vuodelle on selvästi positiivinen, vaatii sen toteutuminen äärimmäistä onnistumista monissa asioissa. Heikoimmassakin tilanteessa pitäisi kuitenkin olla selvää, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue tulee tekemään ylijäämäisen tuloksen tilikaudelta 2025. Tilikauden taloudelliset epävarmuustekijät liittyvät edelleen käynnissä olevaan suureen muutokseen. Saman aikaisesti toteutetaan useampaa tasapainottamisohjelmaa ja valmistellaan tulevaisuuden palveluverkkoa. Toimintatapojen yhdenmukaistaminen ja lukuiset järjestelmäuudistukset lisäävät niin ikään haastetta talousarvion toteutumiselle. Organisaation on kuitenkin kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana osoittanut muutoskyvykkyytensä, mikä lisää uskoa selvästi ylijäämäiseen tilikauteen.

Talouden näkymiin liittyy sisäisten epävarmuustekijöiden lisäksi myös ulkoisia epävarmuustekijöitä, joihin organisaatio ei käytännössä voi itse vaikuttaa. Hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmä on osoittanut epävakautensa kahden ensimmäisen vuoden aikana, eikä se tue missään määrin johdonmukaista ja hallittavaa talouden suunnittelua. Yksistään Kanta-Hämeen valtionrahoitus on heilunut noin 50 miljoonaa euroa, kun tarkastellaan suunnitelmakauden 2023–2025 rahoitusta tai vuosien 2024–2026 rahoitusta. Vaarana on, että keväällä 2025 julkaistavat 2026–2028 rahoituksen ennakkotiedot muuttavat jälleen tilannetta huomattavasti. Toinen merkittävä ulkoinen epävarmuustekijä liittyy vallitsevaan työmarkkinatilanteeseen. Hyvinvointialueiden keskeiset työehtosopimukset ovat katkolla kuluvana keväänä ja työntekijäpuolen palkankorotustavoitteet tulevalle sopimuskaudelle ylittävät selvästi hyvinvointialueiden maksukyvyyn ja vuoden 2025 hyvinvointialueindeksin kasvutason. Neuvotteluiden lopputulos voi siis osaltaan vesittää Kanta-Hämeenkin tavoitteen talouden tasapainosta 2026, etenkin kun nykyinen rahoitusjärjestelmä ei huomioi mahdollisia yleisen ansiotasomuutoksen yli meneviä palkankorotuksia.

Kuluva vuosi näyttää vahvasti suuntaa sille, kykeneekö Kanta-Hämeen hyvinvointialue saavuttamaan talouden tasapainon lain edellyttämässä aikataulussa. Täydellisellä onnistumisella

se on edelleen mahdollista, vaikka siihen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Joka tapauksessa on melko selvää, että hyvinvointialueen taloudellinen asema suhteessa muihin hyvinvointialueisiin paranee edelleen merkittävästi kuluvana vuonna.

Arvio hyvinvointialueiden talouden kehityksestä

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan hyvinvointialueiden menojen kasvu vuonna 2024 hidastui selvästi ja alueiden taloudellinen tilanne on vakautunut. Epäsuhta rahoituksen ja menojen välillä kuitenkin säilyy vielä ennallaan. Menot ylittävät tulot vielä selvästi ja alueiden kirjanpidollinen tulos on selvästi alijäämäinen vuoden 2024 osalta. Myös sektorin kansantalouden tilinpidon mukainen rahoitusasema on -0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 sektorin rahoitusasema kohenee -0,1 prosenttiin. Paraneminen johtuu erityisesti valtion rahoituksen kasvusta, mutta rahoitusasemaa parantaa myös menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet. Alueet ovat valmistelleet talousarvioihinsa merkittäviä sopeutustoimia, joista ennusteeseen tässä vaiheessa on huomioitu n. 0,5 mrd. euron vaikutus vuonna 2025. Alueiden kirjanpidollinen tulos on yhteensä hieman ylijäämäinen tai tasapainossa. Seuraavina vuosina sektorin rahoitusasema heikkenee hieman menojen kasvun takia sekä siksi, että ennusteessa valtion rahoituksena on kehyksiin varattu summa, jonka määrä laskee vuonna 2028.

Alueiden kulutusmenot kasvavat vuonna 2025 reilun 2 prosenttia, kun vuonna 2024 kasvun arvioidaan olevan noin viisi prosenttia. Menojen kasvua hidastaa hallituksen tekemät muutokset alueiden tehtäviin sekä alueiden itse tekemät sopeutustoimet. Alueiden palkankorotusten on oletettu seuraavan yleisen ansiotason kasvua, jonka lisäksi oletetaan maksettavan sovittujen palkkaohjelmien korotukset vuoteen 2027 saakka. Oletus palkankorotusten suuruudesta perustuu vakiintuneeseen ennuste käytäntöön. Sopimuskausi on päättymässä, ja uudet korotukset voivat olla oletettua suurempia tai pienempiä. Alueiden investoinnit ovat v. 2024 vielä korkealla tasolla, mutta jatkossa niiden taso hieman pienenee. Tiedossa on kuitenkin suuria investointihankkeita, jotka pitävät investointitason korkeana myös seuraavina vuosina

Hyvinvointialueiden tärkein tulonlähde on valtion rahoitus sekä paljon pienemmässä määrin asiakasmaksut. Valtion rahoitus kasvaa vuonna 2025 selvästi, kun vuoden 2023 tietoihin perustuva jälkikäteistarkistus lisätään rahoitukseen. Ennusteessa seuraavina vuosina jälkikäteistarkistuksen määrä perustuu valtion budjetissa ja menokehyksissä tehtyihin varauksiin, joiden taso laskee vuonna 2028. Jos alueiden menot kehittyisivät ennustetun mukaisesti, olisi jälkikäteistarkistus suurempi. Asiakasmaksuja korotetaan laajasti vuonna 2025.

Valtiovarainministeriön mukaan hyvinvointialueilla on edelleen mittavat sopeutusvaateet, jotta ne pystyvät kattamaan kahtena ensimmäisenä vuonna kertyneet alijäämät. Ministeriön ennusteessa on arvioitu sopeutustoimien määrää tässä vaiheessa alustavien talousarvio- ja muiden tietojen perusteella. Sopeutustoimien määrä voi osoittautua arviota suuremmaksi tai pienemmäksi. Alueiden toimintaa vaikeuttaa myös henkilöstöpula, joka voi yhtäältä johtaa palveluostojen ja kulujen kasvuun, ja toisaalta hidastaa henkilöstömenojen kasvua ja heikentää palvelujen saatavuutta. Riskiä sisältyy myös palkkaneuvottelujen tuloksiin.

1.3 Hyvinvointialueen henkilöstö

Hyvinvointialueen henkilöstömäärä 31.12.2024 oli 7138 henkilöä. Heistä vakinaisia työntekijöitä oli 5858 henkilöä ja määräaikaisia työntekijöitä 1 280 henkilöä. Uusia vakituisia työntekijöitä vuoden aikana saatiin 358 työntekijää ja vastaavasti eläkkeelle työntekijöitä jäi 142 työntekijää. Hyvinvointialueen henkilöstön keski-ikä on 44.7 vuotta.

Oma Hämeen palkkakustannukset olivat vuonna 2024 sivukuluineen 402 miljoonaa euroa. Tarkemmin tietoa henkilöstöstä, sen tavoitteiden toteutumisesta, tulevaisuuden näkymistä ja tunnuslukuista löytyy liitteenä olevasta henkilöstökertomuksesta.

1.4 Hyvinvointialueen hallinto

Aluevaltuusto

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on aluevaltuusto. Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialuelain mukaisesti hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa. Aluevaltuustoon kuuluu 59 jäsentä.

Aluevaltuusto kokoontui vuoden 2024 aikana 7 kertaa.

Aluehallitus ja aluehallituksen alaiset jaostot

Aluehallitus vastaa hyvinvointialuelain mukaisesti hyvinvointialueen hallinnosta ja taloushoidosta sekä aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallitus valvoo hyvinvointialueen etua, edustaa hyvinvointialuetta ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi aluehallitus vastaa hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen muiden tuottajien ohjauksesta ja valvonnasta, hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta. Aluehallitus edustaa hyvinvointialuetta

työnantajana ja vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Aluehallitus vastaa myös sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä huolehtii hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Aluehallitukseen kuuluu 13 jäsentä. Aluehallitus kokoontui 34 kertaa vuonna 2024.

Aluehallituksen alaisena on toiminut yksilöasioiden jaosto.

Lautakunnat ja integraatiovaliokunta

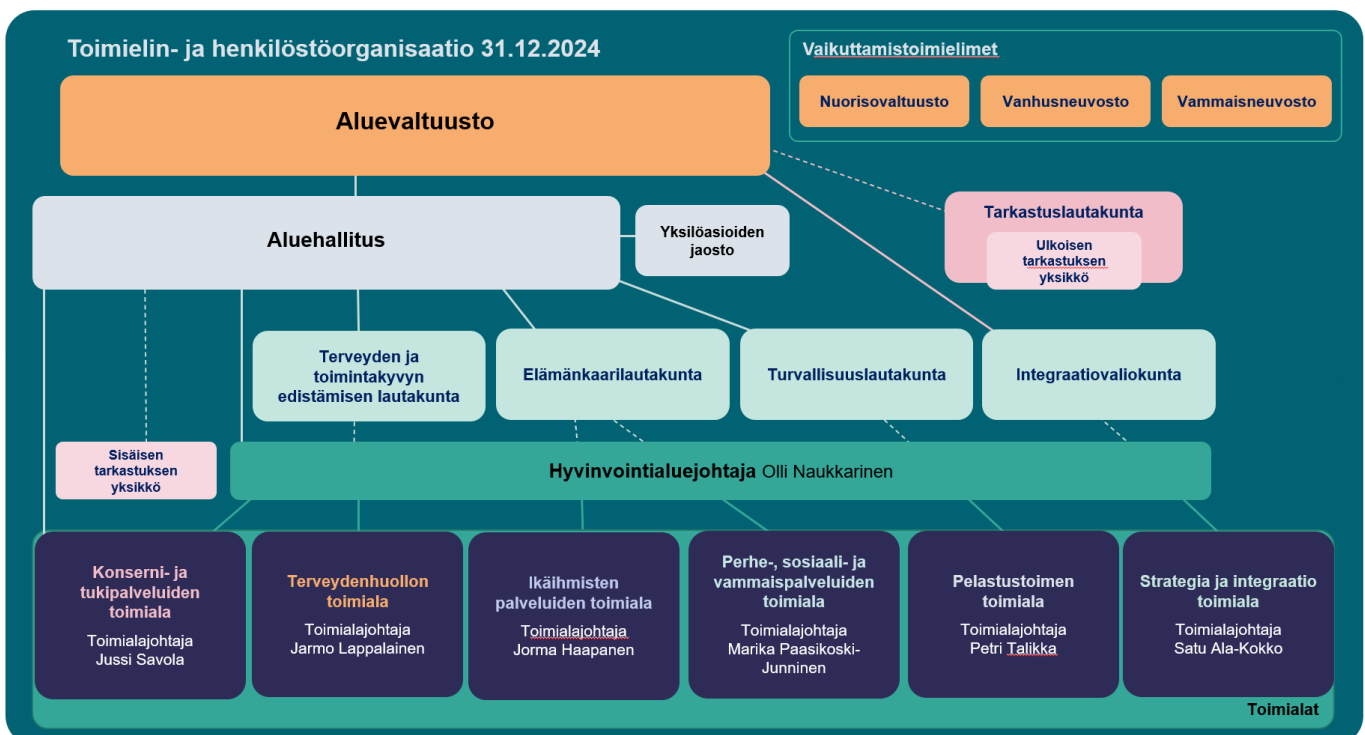
Lautakuntia ovat aluevaalilautakunta, tarkastuslautakunta, elämänkaarilautakunta, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta sekä turvallisuuslautakunta. Integraatiovaliokunta on aluevaltuuston asettama määräaikainen toimielin, jonka toimikausi jatkuu 31.5.2025 asti.

Hyvinvointialueen kaikkien toimielinten kokoonpanot vuonna 2024 on esitetty tilinpäätöksen liitteessä.

Henkilöstöorganisaatio

Hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio muodostui vuonna 2024 kuudesta toimialasta: ikäihmisten palveluiden toimiala, konserni- ja tukipalveluiden toimiala, pelastustoimen toimiala, perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimiala, terveydenhuollon toimiala sekä strategia ja integraatio toimiala.

Toimielin- ja henkilöstöorganisaatio 31.12.2024 on esitetty alla olevassa kuviossa.

Tilivelvolliset

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tilivelvolliset 2024:

- aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet
- lautakuntien jäsenet ja varajäsenet
- lautakuntien esittelijät
- hyvinvointialuejohtaja
- toimialajohtajat
- tulosaluejohtajat
- talousjohtaja
- tietohallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- rahoitus- ja investointijohtaja
- hallintojohtaja
- viestintäjohtaja

1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Tilikaudella 2024 on tunnistettu HVA-tasoisia riskejä, jotka ovat arvioitu ja luokiteltu hyvinvointialueella noudatettavan ISO 31000 standardin ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuuston hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden (25.10.2022 § 64) mukaisesti. Tunnistetut riskit ovat jaoteltu strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin ja vahinkoriskeihin.

Kuva alla: Tunnistetut HVA-tasoiset riskit 31.12.2024

Riskien määrä alueittain

Riskialue							Yhteensä
2.1. Strategiset riskit	0	0	2	4	3	0	9
2.2. Taloudelliset riskit	0	0	1	1	2	0	4
2.3. Operatiiviset riskit	0	0	0	7	0	0	7
2.4. Vahinkoriskit	0	0	0	1	0	0	1
Yhteensä	0	0	3	13	5	0	21

Strategisina riskeinä hyvinvointialueen johtoryhmä on tunnistanut mm. toimintaympäristön muutosten ja valtiontalouden tilanteen aiheuttamat ennakoimattomat muutokset hyvinvointialueiden lakisääteisiin vastuisiin sekä epärealistiset hyvinvointialueelle asetetut säästötavoitteet. Samaan asiaan liittyen on tunnistettu lainsäädännön ja sitovien viranomaisohjeiden tavoitteiden ja toisaalta taloudellisten säästötavoitteiden ristiriitainen ohjausvaikutus. Luokitukseltaan isoina riskeinä on tunnistettu palveluverkkosuunnitelman täytäntöönpanon epäonnistumiseen; tiedonvälitykseen ja sisäiseen tiedottamiseen sekä valmiussuunnitteluun liittyviä riskejä. Strategisena riskinä on tunnistettu väestörakenteen muutosten ennakoimiseen liittyvät riskit. Hyvinvointialueella asuvien ihmisten ikääntyminen, työssäkäyvien asukkaiden määrän väheneminen, lasten määrän väheneminen aiheuttaa muutospaineita hyvinvointialueen tuottamille palveluille, resurssoinnille ja kustannuksille. Jos muutosta ei pystytä ottamaan riittäväällä tavalla ennakoivasti huomioon, aiheuttaa se tehottomuutta resurssien käytössä, tehokkuuden laskua ja kustannusten kasvua, koska käytettävissä olevia resursseja ei pystytä ohjaamaan sille toimialalle, jonka palvelutarve on suurin. Tältä osin riskin hallinta edellyttää palveluiden kysyntärisikin arviointia ja muutosten ennakkointia sekä resurssien käytön oikea-aikaista ohjausta.

Taloudelliset riskit liittyvät yleiseen kustannustason ja hyvinvointialueen ostopalveluiden kustannusten nousuun, toimintaympäristön ja sidosryhmien ennakoimattomiin muutoksiin sekä valtion taloudellisen tilanteen heikkenemiseen ja siitä aiheutuviin lisäkustannussäästötavoitteiden

asettamiseen hyvinvointialueelle. Rahoituksessa korkoriskejä on hallittu mm jakamalla luotot vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiksi.

Hyvinvointialueella on ollut yksi riita-asiaa koskeva vireille tullut oikeudenkäynti vuoden 2024 aikana, missä asiassa tuomioistuimen ratkaisu saataneen vuoden 2026 aikana.

Operatiivisia riskejä Henkilöstön riittävyys ja erityisesti saatavuus on vuoden 2024 aikana merkittävästi kohentunut (7 %) vuoteen 2023 verrattuna. Hyvinvointialueen järjestämismallin näkökulmasta henkilöstön saatavuuteen liittynyt riski on pienentynyt. Henkilöstön riittävyys tai saatavuus lakisääteisten velvoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen on riskissä vaarantua ainoastaan tietyissä ammattinimikkeissä, tietyillä terveydenhuollon erikoisaloilla tai alueellisesti tietyissä yksiköissä. Henkilöstön riittävyys muodostuu henkilöstön määrän lisäksi vuokratyövoimasta ja ostopalveluista. Henkilöstön sairaspöissaolat, vaihtuvuus ja työn rasittavuuden kasvu ovat tunnistettuja operatiivisia HVA-tasoisia riskejä.

Lisäksi riskirekisteriin on kirjattu Assi-sairaalan luovutuksen ja käyttöönoton viivästykset sekä hoitojonojen purkamisen epäonnistuminen Valviran asettamiin määräaikoihin mennessä, mistä saattaa aiheutua taloudellisia sanktioita hyvinvointialueelle vuoden 2025 aikana. Lisäksi hoidon viivästyminen voi aiheuttaa asiakkaille terveyden ja toimintakyvyn heikkenemistä.

Vahinkoriskeinä on tunnistettu vanhan Ahveniston keskussairaalan rakennusten taloudellisteknisen käyttöikänsä päättymisen ja riskin toteutumisen aiheuttavat väistötilatarpeet. Vahinkoriskien toteutumisen varalta hyvinvointialueella on laaja vakuutusurva. Vakuutusurva kattaa mm henkilöstö-, omaisuus- ja toiminnan vastuuvakuutukset.

Yleisellä tasolla merkittävä riskien ja toiminnan kehittymiseen vaikuttava asia on merkittävän nopea muutosvauhti, jossa organisaatio elää. Toimiala ei ole koskaan ollut näin nopean muutosvauhdin kohteena. Useat samanaikaiset rakenne- ja toimintamuutokset ja niiden täytäntöönpano vaatii poikkeuksellista muutosjohtamista. Pääasiassa lainsäädännöstä tuleva nopea muospaine ei mahdollista riittävää vaikutusten seuranta muutoskeskellä. Monet toimeenpantavat asiat joudutaan valmistelemaan poikkeuksellisen nopealla aikataululla, mikä ei välttämättä ole optimaalista riittävän hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi.

1.6 Selonteko sisäisestä valvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta ja riskien hallinnasta

Selonteon valmistelu ja käsittely

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan vastuuhenkilöt ovat valmistelleet selonteon vastuutahojen läpikäytäväksi ja hyväksyttäväksi. Valmistelun taustaineistona on hyödynnetty tilivelvollisten itsearviointia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta. Ylin johto on tarkistanut osaltaan selonteon ennen aluehallituksen käsittelyä ja hyväksyntää.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen sekä vastuut

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisvastuusta sekä siihen sisältyvästä sisäisestä tarkastuksesta on määrätty hyvinvointialueissa (611/2021 22§, 43§ ja 51§). Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on 25.10.2022 § 64 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sen mukaan hyvinvointialueen kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla on oltava riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Aluehallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Lautakunnat huolehtivat oman toimialueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa hyvinvointialueen varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Aluevaltuuston hyväksymässä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarviossa on määritelty Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tilivelvolliset.

Hallintosäännössä on määritelty toimielinten ja viranhaltijoiden sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan, oma-valvontaan, varautumiseen, vaatimustenmukaisuuteen sekä sopimushallintaan liittyviä tehtäviä ja vastuuta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ohjataan myös aluehallituksen hyväksymillä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeella ja konserniohjeella.

Aluehallituksen hyväksymässä riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet, ohjausmalli, vastuut, arviointi ja kehittäminen. Riskienhallinnan järjestämistä koordinoi riskienhallintapäällikkö. Riskienhallintasuunnitelma on käsitelty johtoryhmässä,

toimintaa ohjataan myös vuosikellon avulla. Käytännön ohjeita riskienarvioinnin tekemiseen ja järjestelmään liittyen on julkaistu intrasivuilla. Raportointi aluehallitukselle on toimintavuonna toteutunut suunnitelman mukaisesti kaksi kertaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja tehtävät

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen johtamisjärjestelmää ja johtamisen välineitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää laadukasta johtamista, uhkien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä sekä toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla pyritään saamaan kohtuullinen varmuus siitä, että asetetut tavoitteet saavutetaan, toiminta on tuloksellista sekä säädösten ja ohjeiden mukaista.

Sisäistä valvontaa on Kanta-Hämeen hyvinvointialueella toteutettu esimerkiksi johtamis- ja raportointivastuiden, työnkuvien, prosessien, toimivallan ja hyväksymisvaltuuksien määrittelyllä, erilaisia seuranta- ja poikkeamaraportteja hyödyntämällä, talousarvion toteutumien seurantamenettelyillä sekä omavalvonnan ja sisäisen tarkastuksen avulla.

Riskienhallinnan prosessissa riskien tunnistamisen tehdään toimi-, tulos- ja palvelualueittain. Riskien toteutumisen todennäköisyys ja vaikutukset arvioidaan. Toimialoilla nimetyt asiantuntijat tunnistavat ja kirjaavat riskejä sekä päivittävät rekisterissä olevia tietoja. Kun riski on tunnistettu ja kirjattu, arvioidaan ja kirjataan sen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset skaalauksen mukaisesti, tunnistetaan ja kirjataan riskienhallintakeinot sekä vastuutetaan hallintakeinojen toteuttaminen. Hyvinvointialueen sisäinen valvonta varmistaa osaltaan, että riskienhallintakeinot toteutetaan. Riskejä seurataan ja valvotaan kuukausittain toimialojen riskienhallintaraportoinnin yhteydessä. Hyvinvointialueen johto laatii oman riskiarvionsa, jonka perusteella hyvinvointialueen toimintaan vaikuttavat tunnistetut riskit raportoidaan aluehallitukselle kahdesti vuodessa.

Hyvinvointialueen sisäinen tarkastus

Sisäisessä tarkastuksessa on käytössä kaksi henkilötyövuotta (sisäisen tarkastuksen päällikkö ja sisäinen tarkastaja). Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on arvioida, varmistaa ja tukea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä, toiminnan lainmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä antaa suosituksia näiden osa-alueiden kehittämiseksi.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäinen tarkastus toimii riippumattomasti ja objektiivisesti suoraan aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Sisäisen tarkastuksen asema,

tarkoitus, tehtävä, toimivaltuudet sekä keskeiset menettelytavat on määritelty aluehallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa. Sisäisen tarkastuksen tarkemmat työtehtävät on kuvattu aluehallituksen hyväksymissä sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmissa. Sisäisen tarkastuksen työaikaa on tarkastusten lisäksi varattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asiantuntijatehtäviin, aikaisempien tarkastusten yhteydessä annettujen suositusten toimeenpanon seurantaan, hyvinvointialueen toiminnan, talouden ja päätöksenteon yleisseurantaan sekä ilmoittajansuojelulain mukaisen väärinkäytösten ilmoituskanavan käytön koordinointiin ja ilmoitusten käsittelyyn. Pääpaino sisäisen tarkastuksen työajan kohdentumisessa on ollut tarkastusten toteuttamisessa.

Vuotta 2024 koskien on ollut kaksi aluehallituksen hyväksymää vuosisuunnitelmaa, joihin toteutetut tarkastukset ovat perustuneet; ensimmäinen vuosisuunnitelma oli ajalle 1.9.2023-31.7.2024 ja toinen ajalle 1.9.2024-31.12.2025. Tarkastusaiheiksi valittiin strategian toimeenpanon ja johtamisen kannalta merkittäviä tarkastuskohteita eri toimialoilta. Toimintavuonna 2024 toteutettiin yhteensä 7 tarkastusta. Tarkastusraportit on käsitelty vastuutahojen sekä hyvinvointialuejohtajan kanssa ja johto on sitoutunut tarkastuksissa annettujen kehittämissuositusten toteuttamiseen. Edellä mainittujen raportointitahojen lisäksi sisäinen tarkastus laatii aluehallitukselle vuosiyhteenvedon tekemästään työstä sekä tarkastusten keskeisistä havainnoista. Vuoden 2024 keskeiset tarkastushavainnot kohdistuivat laajasti eri aihealueisiin tarkastuksen kohteesta riippuen.

Sisäisen valvonnan tilan itsearviointi

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen sisäisen valvonnan tilaa on arvioitu tilivelvollisille suunnatun itsearvioinnin perusteella. Sisäisen tarkastuksen havainnot ovat vastausten kanssa samansuuntaisia. Itsearviointilomakkeella tilivelvolliset vastaajat arvioivat sisäisen valvonnan- ja riskienhallinnan tilaa esitettyjen väittämien perusteella. Arviointilomake laadittiin COSO IC-viitekehykseen pohjautuen, jossa arvioitavat osa-alueet ovat: ohjausympäristö, riskienhallinta, valvontatoimet, viestintä ja seuranta. Lomakkeessa arviointiasteikko oli 1–4, jossa 1 tarkoitti täysin eri mieltä ja 4 täysin samaa mieltä. Lomake sisälsi kuhunkin arvioitavaan osa-alueeseen myös avoimia vastauskenttiä, joihin tilivelvolliset toivat esiin näkemyksensä kunkin osa-alueen onnistumisista tai kehittämistarpeista.

Itsearviointikysely lähetettiin toimintavuoden talousarviossa määritetyille tilivelvollisille eli toimialajohtajille, tulosaluejohtajille, talousjohtajalle, tietohallintojohtajalle, henkilöstöjohtajalle, rahoitus- ja investointijohtajalle, hallintojohtajalle ja viestintäjohtajalle. Edellisenä toimintavuonna

samansisältöinen kysely lähetettiin samalle kohdejoukolle, joten vastauksia voi verrata aiempiin ja arvioida muutosta. Toimintavuotta 2024 koskeva itsearviointikysely lähetettiin yhteensä 25 tilivelvolliselle, joista yksi oli vuosilomalla. Kyselyn saaneista tilivelvollisista jokainen eli 100 % vastasi.

Ohjausympäristö

Hallinto- ja johtamistapa eli ohjausympäristö on joukko menettelyjä, prosesseja ja rakenteita, jotka muodostavat sisäisen valvonnan perustan koko organisaatiossa.

Vastausten perusteella yleisesti voi arvioida ohjausympäristön parantuneen. Tilivelvollisten mielestä johdon ja henkilöstön vastuut, tehtävät ja valtuudet on määritelty aiempaa tarkoituksenmukaisemmin. Lähes kaikkien mielestä hyvinvointialueella on selkeästi asetetut arvot, jotka on viestitty henkilöstölle. Säännöt ja ohjeet on aiempaa paremmin ajan tasalla. Kehittämiskohteiden ja puutteiden esille tuomista arvostetaan. Haasteita on edelleen resurssien riittävydessä ja asetettujen tavoitteiden mitattavuudessa. Avoimissa vastauksissa tuotiin esille matriisiorganisaation ja integraation haasteita sekä useista muutoksista johtuvia haasteita; mutta toisaalta oltiin tyytyväisiä avoimeen keskustelukulttuuriin ja eteenpäin katsovaan jatkuvaan kehittämiseen.

Riskienhallinta

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja pyritään hallitsemaan toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista uhkaavia riskejä.

Edellisen vuoden tilivelvollisten itsearviointiin verrattuna riskienhallinta on kehittynyt huomattavasti toimintavuoden aikana. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on toimintavuonna määritelty ja otettu käyttöön. Suurin osa toi esiin vastuullaan olevan toiminnan riskien säännöllisestä arvioinnista. Suurin osa tilivelvollisista käyttää riskienhallintajärjestelmää riskien dokumentointiin ja seurantaan, joillakin on käyttöön liittyviä haasteita. Esiin nostetuille riskeille on määritelty hallintakeinot ja vastuutahot sekä raportointivastuut on määritelty, mutta avoimissa vastauksissa mainittiin, että toiminta on vasta vakiintumassa. Vuoden 2025 haasteena on riskienhallinnan jalkauttaminen alemmille organisaatiotasolle sekä eri tasoilla tai eri paikoissa tunnistettujen riskien hallintatoimien yhdistäminen.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteillä tarkoitetaan menettelytapoja, joilla tunnistettuja riskejä pyritään hallitsemaan tehokkaasti. Valvontaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla, toimintaprosessien eri vaiheissa ja järjestelmäympäristöissä. Omavalvonta on osa sisäistä valvontaa ja sitä kautta saadaan tietoa toiminnan laadusta. Hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa on määritelty, miten järjestettävien palveluiden lainmukaisuus varmistetaan ja miten omavalvonta on jokaisen työntekijän, palveluyksikön ja järjestäjän vastuulla. Hyvinvointialueen valvonnan tueksi on käytössä myös monia kanavia ja tietojärjestelmiä, joiden avulla tietoja epäkohdista ja niihin kohdistetuista valvonnan ja seurannan menetelmistä saadaan dokumentoitua.

Itsearviointin perusteella hyvänä koettiin, että valvontatoimenpiteiden riittävyttä ja toimivuutta arvioidaan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan asianmukaisesti. Suurin osa tilivelvollisista koki saaneensa omavalvonnasta tukea johtamansa toiminnan kokonaisuuden valvontaan. Menojen hyväksyttävyydestä ja asianmukaisuudesta pystytään kaikkien tilivelvollisten mielestä riittävällä tavalla varmistumaan, näiltä osin tilanne on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Avoimissa vastauksissa tilivelvolliset toivat esille saavansa valvontaan liittyvää raportointia monesta asiasta säännöllisesti. Kehittämistarpeita tunnistettiin sopimusten noudattamisen valvonnassa ja sopimusjärjestelmä Cloudian hyödyntämisessä.

Tieto ja viestintä

Tieto ja viestintä ovat välttämättömiä sille, että tavoitteiden saavuttamista tukevat sisäisen valvonnan vastuut toteutuvat. Tieto ja viestintä kattaa tiedonkulun organisaation eri tasoilla ja eri muodoissa.

Itsearviointin vastausten perusteella toiminnasta ja taloudesta raportoidaan johtoryhmille riittävästi ja asianmukaisesti. Sisäisen viestinnän kanavat koetaan melko toimivina ja riittävinä, tyytyväisyys niihin on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Myös ulkoinen viestintä koetaan asianmukaisesti järjestetyksi. Avoimissa vastauksissa on tuotu esille viestitulvat eri kanavilla, mutta myönteisinä asioina nousi esiin toimintavuoden aikana kehitetyt uudet kokoavat sisäisen viestinnän muodot.

Seuranta

Jatkuva seuranta on osa päivittäistä johtamista ja tärkeä osa sisäistä valvontaa. Seuranta edellyttää systemaattisuutta, selkeyttä ja sovittuja menettelytapoja. Seurantatoimenpiteet koostuvat jatkuvasta valvonnasta ja erillisistä arvioinneista.

Tilivelvolliset arvioivat, että heidän omilla vastuualueillaan on järjestelmälliset menettelytavat jatkuvan seurannan toteuttamiseen. Seurannan ja raportoinnin työkaluja ja tietoallasta on parannettu toimintavuoden aikana monin eri tavoin, mutta kehittämistarpeita seurantaan liittyen on edelleen.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen kohdistuu paljon myös viranomaisvalvontaa, erilaisia tarkastuksia ja auditointeja. Tilivelvollisten vastausten perusteella eri valvonnoissa esille nostettuihin suosituksiin ja epäkohtiin on reagoitu asianmukaisesti ja vastuullisesti.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Toimintavuoden aikana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty monin eri tavoin. Meneillään olevalla taloussuunnittelukaudella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä jatketaan edelleen. Hyvinvointialueen toiminta ja talous on ollut jatkuvien muutosten kohteena, jonka vuoksi meneillään olevalla taloussuunnittelukaudella pyritään vakiinnuttamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyitä.

1.7 Ympäristökijät

Ympäristöraportti on tilinpäätöksen liitteenä. Raportin avulla pyritään kuvaamaan toiminnan ympäristövaikutuksia. Vuosittain toistuva raportti auttaa asettamaan hyvinvointialueelle realistisia ympäristötavoitteita. Ympäristöraportti luo pohjaa myös tulevalle ympäristöohjelmalle, joka linjaa, miten hyvinvointialue tulee jatkossa sitoutumaan ympäristötyöhön ja nivomaan sen luonnolliseksi osaksi muuta toimintaa.

Hyvinvointialueen ydintehtävä on järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Palvelutuotannon vaikuttavuuden lisääminen säästää myös ympäristöä, kun resursseja ei tuhlaata epätarkoituksenmukaiseen toimintaan. Esimerkiksi potilaiden hyvä ja tuloksellinen hoito kuormittaa vähemmän ympäristöä kuin tehoton ja pitkittynyt hoito. Toisaalta myös

energiätehokkuudessa saavutettu taloudellinen säästö tukee sitä, että hyvinvointialueen rahat riittävät paremmin ydintehtävään.

1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	126 560	118 015
Toimintakulut	-897 134	-880 483
Toimintakate	-770 575	-762 467
Valtion rahoitus	738 281	713 901
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)		
Korkotuotot	1 961	3 257
Muut rahoitustulot	1 077	2 010
Korkokulut	-10 056	-5 227
Muut rahoituskulut	-159	-167
Vuosikate	-39 470	-48 693
Poistot ja arvonalentumiset	-9 786	-11 000
Satunnaiset kulut	-327	0
Tilikauden tulos	-49 583	-59 693
Tilinpäätössiirrot	2 526	234
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-47 058	-59 459

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,1	13,4
Vuosikate/Poistot, %	-403	-443
Vuosikate, euroa/asukas	-233	-287
Hyvinvointialueen asukasmäärä	169 547	169 537

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Hyvinvointialueen toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja hyvinvointialueiden välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät hyvinvointialuekohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa sen määrän, joka tulo-rahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, hyvinvointialueen tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat hyvinvointialueen keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on hyvinvointialueen tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate hyvinvointialueen asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyden arvioinnissa. Hyvinvointialuekohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointityhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia hyvinvointialueita koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Hyvinvointialuekohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään hyvinvointialueen asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää hyvinvointialueen omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.9 Toiminnan rahoitus

Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista määrittää rahoituslaskelman laskentakaavan. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen rahoituslaskelma on laadittu noudattaen tätä kaavaa.

Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin ja taseen erien muutoksiin. Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulorahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaava vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulorahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyy investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutos kertoo siitä, paljonko hyvinvointialue otti lainarahoitusta ja paljonko lainoja on lyhennetty.

Hyvinvointialueen valtionrahoitus 2024

Hyvinvointialueen valtionrahoitus toteutui yhteensä 738,3 miljoonan euron suuruisena.

	Alkup TA 2024	TA muutokset	Muutettu TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Valtion rahoitus	737 413 000	868 139	738 281 139	738 281 138	-1
Pelastustoimen valtionrahoitus	16 325 000	17 363	16 342 363	15 999 824	-342 539
Sosiaali- ja terveyshuollon valtionrahoitus	721 088 000	850 776	721 938 776	722 281 314	342 538
<i>Yhteensä</i>	<i>737 413 000</i>	<i>868 139</i>	<i>738 281 139</i>	<i>738 281 138</i>	<i>-1</i>

Hyvinvointialueen lainakanta 2024

Pitkäaikaista lainaa nostettiin yhteensä 140 miljoonaa euroa Assi-sairaalan investointikustannuksia varten ja lyhytaikaisia lainoja nostettiin 75 miljoonaa euroa lähinnä maksuvalmiuden turvaamiseksi. Elsa ja Pauli Kodit Oy:n siirtyessä liikkeen luovutuksella kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle 1.1.2024 siirtyi yhtiöstä pitkäaikaisia lainoja 2,2 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 4,6 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisia lainoja maksettiin takaisin 40 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueen lainakanta vuoden 2024 lopussa oli 378,5 miljoonaa euroa pitkäaikaista lainaa ja 59,6 miljoonaa euroa lyhytaikaista lainaa. Tililimiitti ei ollut vuoden aikana käytössä.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-39 470	-48 693
Satunnaiset erät	-327	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 135	-1 549
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-169 466	-106 129
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 808	2 009
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 082	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-137 508	-154 362
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-229	0
Antolainasaamisten vähennys	77	77
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	142 187	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 113	-6 061
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 874	24 378
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 889	9 880
Rahoituksen rahavirta	163 907	68 274
Rahavarojen muutos	26 399	-86 088
Rahavarat 31.12.	27 289	890
Rahavarat 1.1.	890	86 977

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 2 vuodelta, €	-291 869	-154 362
Investointien tulorahoitus, %	-23,83	-46,77
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,55	-1,30
Kassan riittävyys, pv	9,2	0,3
Hyvinvointialueen asukasmäärä	169 547	169 537

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta sisältää investointitoteutumasta puuttuvat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointia varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden hyvinvointialuelain 15 §:n mukaisesti. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, pitkäaikaisella lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat

kymmenellä, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten hyvinvointialuetodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan hyvinvointialueen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan hyvinvointialueen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Hyvinvointialueen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Hyvinvointialueen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa hyvinvointialueen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

1.10 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

Kanta-Hämeen
hyvinvointialue

VASTAAVAA	2024 (1000 €)	2023 (1000 €)	VASTATTAVAA	2024 (1000 €)	2023 (1000 €)
A Pysyvät vastaavat	429 063	340 521	A Oma pääoma	-57 869	-10 775
I Aineettomat hyödykkeet	18 798	10 394	I Peruspääoma	51 333	51 333
1. Aineettomat oikeudet	0	1 853	III Muut omat rahastot	0	36
2. Muut pitkävaikutteiset menot	4 602	102	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-62 144	-2 686
3. Ennakkomaksut	14 196	8 439	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-47 058	-59 459
II Aineelliset hyödykkeet	397 667	318 122	B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	226	2 715
1. Maa- ja vesialueet	8 663	2 679	1. Poistoero	226	2 715
2. Rakennukset	53 285	80 083	C Pakolliset varaukset	8 061	7 595
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	758	917	2. Muut pakolliset varaukset	8 061	7 595
4. Koneet ja kalusto	3 977	6 581	D Toimeksiantojen pääomat	6 576	2 281
5. Muut aineelliset hyödykkeet	17	17	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	594	532
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	330 966	227 846	3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 982	1 749
III Sijoitukset	12 598	12 005	E Vieras pääoma	583 958	409 972
1. Osakkeet ja osuudet	12 139	11 698	I Pitkäaikainen	383 572	253 211
3. Muut lainasaamiset	231	308	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	378 512	240 938
4. Muut saamiset	229	0	5. Saadut ennakot	5 043	12 273
B Toimeksiantojen varat	4 895	0	8. Siirtovelat	17	0
2. Lahjoitusrahastojen varat	4 895	0	II Lyhytaikainen	200 386	156 762
C Vaihtuvat vastaavat	106 795	71 268	1. Joukkovelkakirjalainat	55 000	20 000
I Vaihto-omaisuus	1 732	1 649	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 613	10 439
1. Aineet ja tarvikkeet	1 732	1 631	4. Lainat muilta luotonantajilta	200	0
4. Muu vaihto-omaisuus	0	19	5. Saadut ennakot	719	773
II Saamiset	77 973	68 728	6. Ostovelat	61 467	42 805
Lyhytaikaiset saamiset	77 973	68 728	7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	8 967	9 574
1. Myyntisaamiset	16 921	17 732	8. Siirtovelat	69 421	73 170
2. Lainasaamiset	39	6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	540 952	411 789
3. Muut saamiset	37 834	33 293			
4. Siirtosaamiset	23 179	17 698			
III Rahoitusarvopaperit	0	38			
1. Osakkeet ja osuudet	0	38			
IV Rahat ja pankkisaamiset	27 289	851			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	540 952	411 789			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	-10,8	-2,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,9	47,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	-109 202	-62 144
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-644	-367
Lainakanta 31.12., 1 000 €	438 325	271 377
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 585	1 601
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	537 840	401 466
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 172	2 368
Lainasaamiset, 1 000 €	231	308
Hyvinvointialueen asukasmäärä	169 547	169 537

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat hyvinvointialueen omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusastemittaa hyvinvointialueen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon hyvinvointialueen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista ja valtion rahoituksesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku hyvinvointialueiden välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet hyvinvointialueella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko hyvinvointialueella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/ asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Hyvinvointialueen asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista hyvinvointialueen asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta.

Hyvinvointialueen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja hyvinvointialueen omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.11 Kokonaistulot ja -menot

Hyvinvointialueen kokonaistulot ja -menot

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

	2024		2024
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	126 560	Toimintakulut	897 134
Valtion rahoitus	738 281	Korkokulut	10 056
Korkotuotot	1 961	Muut rahoituskulut	159
Muut rahoitustuotot	1 077	Satunnaiset kulut	327
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 601	Pakollisten varausten muutos	-466
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 808	Investoinnit	
		Investointimenot	169 466
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 080		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	77	Antolainasaamisten lisäykset	229
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	142 187	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 113
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	30 874		
Kokonaistulot yhteensä	1 112 305	Kokonaismenot yhteensä	1 083 017

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 1 112 305 - 1 083 017 = 29 289

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 26 399 - (-2889) = 29 289

1.12 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta

Hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja ja hänen määräämänsä hyvinvointialueen johtoryhmän jäsenet. Omistajuuden tavoitteena on tuottaa palveluita hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvissa asioissa tai muiden hyvinvointialueelle mahdollisesti tarpeellisten palvelujen tuottamiseen yhtiömuodossa. Hyvinvointialueen odotuksena on, että yhtiöiden tuottamat palvelut ovat kilpailukykyisiä. Lisäksi yhteisöjen on pyrittävä kannattavuuteen, noudattamaan hyvän hallinnon periaatteita, jotka tarkoittavat paitsi osakeyhtiölainsäädännön corporate governance – periaatteita niin myös julkisyhteisöille hallintolaissa ja sitä täydentävässä lainsäädännössä asetettuja hallintoon kuuluvia yleisiä periaatteita.

Hyvinvointialue emokonsernina osallistuu aktiivisesti konserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoon ja omistajaohjaukseen. Aktiivisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä hyvinvointialueen osallistumista konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin ja muita toimia, jotka hyvinvointialueella on omistajuutensa perusteella mahdollista toteuttaa, kuten neuvojen ja ohjeiden antaminen konserniyhteisöille. Aktiivisen omistajaohjauksen tueksi tarvitaan ajantasaiset tiedot ja raportit yhteisöjen taloudellisesta tilasta ja strategioista. Hyvinvointialueen aktiivinen omistajaohjaus tarkoittaa myös osallistumista hallitusten jäsenten nimittämiseen ja valintaprosessiin yhtiökokouksissa. Hyvinvointialueen edustajien tulee osallistua kokouksiin paitsi aktiivisesti myös huolellisesti valmistautuneina.

Konserniohjauksessa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaisesti toimivaltaa konserniohjauksen osalta on jaettu eri hyvinvointialueen toimielimille ja viranhaltijoille. Toimivallanjaolla pyritään selkeyttämään konserniohjauksessa kunkin toimielimen määräysvallan rajoja sekä omalta osaltaan parantamaan konserniohjauksen tarkoituksenmukaisuutta, laillisuutta, avoimuutta, joustavuutta ja tehokkuutta. Toimivassa konserniohjauksessa on pyrittävä riittävään yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen hyvinvointialuekonsernin sisällä, johon emoyhteisössä pyritään määrittämällä toimivallan rajat mahdollisimman selkeästi, tarkoituksenmukaisesti ja saavutettavalla tavalla.

Tytäryhteisön tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan siten kuin konserniohje ja talousarvio edellyttää. Hyvinvointialueen konsernijohtolla on tarvittaessa oikeus pyytää tytäryhteisöiltä erillisiä selvityksiä niiden toiminnasta ja taloudesta.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on asettanut konserniyhteisöille seuraavat tavoitteet:

1. Toiminnan on oltava kannattavaa
2. Palvelut on tuotettava laadukkaasti ja hinnoiteltava kilpailukykyisesti
3. Hankintalain mukaisina sidosyksikköinä olevat yhteisöt toimivat asemansa säilyttämiseksi.

Konsernijohton keinona ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön taloutta ja toimintaa on hyvinvointialueen ennakkokannan hankinta. Periaatteessa jokaisella hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen jäsenellä on yksilövastuu ja hallituksen jäsenenä häntä ohjaa tässä tehtävässä ainoastaan yhtiön etu. Tosiasiallisesti tytäryhteisön hallitus edustaa samalla konsernin johtoa ja omistajaa yhteisön hallinnossa ja siten hallituksen toiminta on myös osa hyvinvointialuekonsernin omistajaohjausta. Tytäryhteisön on hankittava ennakkokanta omistajalta jo valmisteluvaiheessa tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Ennakkokannan hankkimisesta vastaa tytäryhteisön hallituksen puheenjohtaja. Ennakkokanta pyydetään vapaamuotoisesti hyvinvointialuejohtajalta tai hänen määräämältään viranhaltijalta.

Omistajapolitiikasta vastaavana viranhaltijan on toiminut hallintojohtaja. Talouteen liittyvä ohjeistuksen antaminen on ollut talousjohtajan vastuulla.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella konserniyhteisöjen merkitys hyvinvointialueen kokonaistalouteen ja toimintaan on kuluneella tilikaudella ollut edelleen vähäinen.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Hyvinvointialueen konsernissa tapahtui oleellisia muutoksia vuoden 2024 aikana.

Janakkalan Elsa ja Pauli kodit Oy asetettiin syksyllä 2023 selvitystilaan ja sen myötä yhtiön palvelutoiminta siihen liittyvine tarpeellisine sopimuksineen luovutettiin kokonaisuudessaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle 1.1.2024 liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Selvitysmiehen kertomus ja lopputilitys on hyväksytty yhtiökokouksessa 31.12.2024 ja yhtiö katsotaan purkautuneeksi. Yhtiöllä ei ole ollut varsinaista toimintaa enää tilikaudella 2024.

Kanta-Hämeen sairaskotisäätiö asetettiin selvitystilaan marraskuussa 2023 ja sen myötä säätiön toiminta sulautettiin suunnitellun mukaisesti osaksi hyvinvointialueen toimintaa vuoden 2024 alusta alkaen. Säätiö on tilikauden vaihtuessa edelleen selvitystilassa ja selvitystila kesken.

Säätiö on lopullisesti purkautunut tilinpäätöksen laatimisen aikana ja lakannut olemasta 3.3.2025. Säätiöllä ei ole ollut varsinaista toimintaa enää tilikaudella 2024.

Vuonna 2023 hyvinvointialue käynnisti selvitystyön tukipalveluiden yhtiöittämissä osalta ja lopulta aluevaltuusto päätti helmikuussa 2024 perustaa hyvinvointialueelle ateria- ja ruokapalveluita, laitoshuoltopalveluita sekä kiinteistöhuoltopalveluita hoitavan yhtiön, jonka osakekannan omistaa Kanta-Hämeen hyvinvointialue. Yhtiön nimeksi päätettiin Oma Hämeen Tukipalvelut Oy ja se rekisteröitiin kaupparekisteriin kesäkuussa 2024. Perustamispäätöksen jälkeen käynnistyi yhtiön varsinaisten tulevien toimintojen valmistelu. Yhtiöön päätettiin aluehallituksen päätöksellä siirtää tekniikka- ja tilapalveluiden tulosalueelta kiinteistöjen kunnossapitopalvelut, lääkintätekniset palvelut, tekniset palvelut Forssan alueelta sekä muut tekniset palvelut sekä palvelutuotannon tukipalveluiden tulosalueelta ateria- ja ruokapalvelut sekä sairaala- ja laitoshuollon palvelut. Henkilöstö siirtyi yhtiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä ja yhtiön varsinaisen palvelutoiminta alkoi vuoden 2025 alusta.

Hyvinvointialueen omistamien muiden yhtiöiden osalta merkittävin tapahtuma tilikaudella oli talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuottaja Provincia Oy:n omistusosuuden lisääminen. Hyvinvointialue ostaa yhtiöltä 1.1.2025 alkaen kaikki talous- ja henkilöstöhallinnon ulkoistetut palvelut. Hyvinvointialue kasvatti omistusosuutensa yhtiöstä 10,1 %:iin ja on sitoutunut yhtiöön pitkällä aikavälillä sekä omistajan, että asiakkaana.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueen konserniyhtiöiden ja muiden yhteisöjen merkitys hyvinvointialueen taloudelliseen asemaan nousee merkittävästi tilikaudelle 2025. Suurin vaikuttava tekijä on Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:n varsinaisen palvelutoiminnan alkaminen. Yhtiö on Kanta-Hämeen hyvinvointialueen 100 % omistama strateginen yhtiö. Yhtiö tuottaa palveluita toistaiseksi vain hyvinvointialueelle, joten palvelumyynti konsernin ulkopuolisille tahoille ei kuluvaan vuonna kasva. Yhtiön ja hyvinvointialueen välille on laadittu palvelusopimus, jonka mukaan Kanta-Hämeen hyvinvointialue hankkii Oma Hämeen tukipalveluyhtiöltä hyvinvointialueen toimintoja tukevia tukipalveluita. Palvelusopimuksella on sovittu tuotettavista palveluista, sopimuskaudesta, palveluiden hinnoittelusta, toiminnan seurannasta ja raportoinnista sekä muista yhteistyökäytännöistä. Yhtiön talousarvio vuodelle 2025 on noin 31 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialue keskittyy kuluvaan ja tulevaisuina vuosina kehittämään yhtiön ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä. Mahdollisista muista linjauksista yhtiön osalta päätetään tarvittaessa erikseen.

Hyvinvointialue tulee kiinnittämään huomiota konsernitavoitteiden seurantaan ja raportointivelvoitteiden toteuttamiseen sekä riskienhallintaan.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Muut yhtiöt	1	
Säätiöt	3	
Yhteisessä määräysvallassa olevat yhteisöt	7	3
Osakkuusyhteisöt	4	
Muut omistusyhteisöt		13
Yhteensä	15	18

Yhdistellyt yhteisöt

Tytäryhtiö

Säätiöt

Yhteisessä määräysvallassa olevat

Osakkuusyhteisöt

Oma Hämeen Tukipalvelut Oy
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr
Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö sr
Työvalmennussäätiö Luotsi sr

Tays Kehitysyhtiö Oy
Tuomi Logistiikka Oy
Fimlab Laboratoriot Oy
Coxa Oy
Hämeen tekstiilihuolto Oy
TAYS Sydänkeskus Oy
Provincia Oy

Asunto Oy Appara
Asunto Oy Hämeenlinnan Ahvennummi
Pikassos Oy
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta

Konsernituloslaskema ja sen tunnusluvut

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	128 067	121 470
Toimintakulut	-898 360	-884 148
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 194	1 062
TOIMINTAKATE	-768 100	-761 616
Valtionrahoitus	738 281	713 901
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 978	3 283
Muut rahoitustuotot	197	740
Korkokulut	-10 067	-5 309
Muut rahoituskulut	-217	-200
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 109	-1 487
VUOSIKATE	-37 927	-49 202
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 930	-11 287
Omistuksen eliminointierot	-258	0
Arvonalentumiset	-85	0
Poistot ja arvonalentumiset	-10 273	-11 287
TILIKAUDEN TULOS	-48 201	-60 489
Tilinpäätössiirrot	36	-7
Tilikauden verot	-21	-51
Laskennalliset verot	41	47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-48 145	-60 501
TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,3 %	13,7 %
Vuosikate/Poistot, %	-378,7 %	-435,9 %
Vuosikate, €/asukas	-224	-290
Asukasmäärä	169 547	169 537

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$$

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä.

Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista poistonalaisten investointien tasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi hyvinvointialuelain 123 §:n mukaisista

hyvinvointialueen taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista. Tämän tunnusluvun mukaan hyvinvointialueella voidaan käynnistää arviointimenettely, jos tunnusluvun arvo on alle 80 % kaksi tilikautta peräkkäin.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate hyvinvointialueen asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso hyvinvointialueen asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia hyvinvointialuekonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään hyvinvointialueen asukaslukua tilikauden lopussa. Hyvinvointiyhtymäkonsernissa asukasmäärää ja asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-37 927	-49 202
Tilikauden verot	-21	-51
Tulorahoituksen korjaukset	-3 401	-1 339
	-41 350	-50 592
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-167 474	-106 818
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 511	2 009
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 454	62
	-93 510	-104 748
Toiminnan ja investointien rahavirta	-134 860	-155 340
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-155	0
Antolainasaamisten vähennykset	77	77
	-78	77
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	140 000	40 716
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 010	-6 098
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 092	23 897
	164 083	58 515
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-600	1 916
Vaihto-omaisuuden muutos	-89	80
Saamisten muutos	-9 048	-41 284
Korottomien velkojen muutos	6 095	49 269
	-3 642	9 980
Rahoituksen rahavirta	160 363	68 572
Rahavarojen muutos	25 503	-86 768
Rahavarat 31.12.	27 799	2 295
Rahavarat 1.1.	2 295	89 063
Rahavarojen muutos	25 503	-86 768

TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 2 vuodelta, 1000 €	-290 199	-155 340
Investointien tulorahoitus, %	-23,1 %	-46,9 %
Lainanhoitokate	-1,7	-3,8
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,5	-1,3
Kassan riittävyys, pv	9,4	0,8

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, pitkäaikaisella lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kymmenellä, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan hyvinvointialueen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuna hyvinvointialuelain 123 §:n mukaisessa hyvinvointialueen taloudellisen aseman arvioinnissa. Hyvinvointialuelain 123 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Hyvinvointialue voi halutessaan esittää myös todellisiin lainanlyhennysten mukaisestilasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kymmenellä.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Tilikauden verot

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

Konsernitase ja sen tunnusluvut**KONSERNITASE****VASTAAVAA****31.12.2024 31.12.2023****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	66	1 853
Muut pitkävaikutteiset menot	4 610	118
	14 196	8 439

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet 18 872 10 410**Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet	8 983	3 009
Rakennukset	57 243	86 045
Kiinteät rakenteet ja laitteet	758	917
Koneet ja kalusto	4 029	6 771
Muut aineelliset hyödykkeet	17	17
	330 966	227 846

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Aineelliset hyödykkeet 401 995 324 604**Sijoitukset**

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1 384	119
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	10 980	10 996
Muut lainasaamiset	231	308
Muut saamiset	229	74

Sijoitukset 12 824 11 496**PYSYVÄT VASTAAVAT 433 692 346 510****VASTATTAVAA****31.12.2024 31.12.2023****OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	51 333	51 333
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	82	82
Muut omat rahastot	406	442
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-58 411	2 090
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 145	-60 501

OMA PÄÄOMA -54 734 -6 554**PAKOLLISET VARAUKSET**

Muut pakolliset varaukset	8 061	7 595
---------------------------	-------	-------

PAKOLLISET VARAUKSET 8 061 7 595**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**

Lahjoitusrahastojen pääomat	594	532
Muut toimeksiantojen pääomat	5 982	1 749

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT 6 576 2 281**VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen vieras pääoma**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	379 954	244 927
Saadut ennakot	5 043	12 273
Muut velat	30	40
Siirtovelat	17	0
Laskennalliset verovelat	210	251

Pitkäaikainen vieras pääoma 385 254 257 491

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen varat

4 895 0

TOIMEKSIANTOJEN VARAT**4 895 0****VAIHTUVAT VASTAAVAT****Vaihto-omaisuus**

Aineet ja tarvikkeet

1 777 1 669

Muu vaihto-omaisuus

0 19

Vaihto-omaisuus**1 777 1 688****Saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset

16 915 17 871

Lainasaamiset

39 6

Muut saamiset

37 839 33 299

Siirtosaamiset

23 234 17 803

Lyhytaikaiset saamiset**78 027 68 979****Saamiset****78 027 68 979****Rahoitusarvopaperit**

Osakkeet ja osuudet

0 38

Muut arvopaperit

188 428

Rahoitusarvopaperit**188 467****Rahat ja pankkisaamiset****27 611 1 829****VAIHTUVAT VASTAAVAT****107 603 72 962****VASTAAVAA****546 190 419 473****Lyhytaikainen vieras pääoma**

Joukkovelkakirjalainat

55 000 20 000

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

4 834 10 778

Saadut ennakot

725 776

Ostovelat

61 367 42 740

Muut velat

8 996 9 953

Siirtovelat

70 111 74 411

Lyhytaikainen vieras pääoma**201 033 158 659****VIERAS PÄÄOMA****586 287 416 150****VASTATTAVAA****546 190 419 473****TUNNUSLUVUT****2024 2023****Omavaraisuusaste, %****-10,1 % -1,6 %****Suhteellinen velkaantuneisuus, %****67,0 % 48,3 %****Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €****-106 556 -58 411****Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas****-628 -345****Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €****439 788 275 705****Konsernin lainat, euro/asukas****2 594 1 626****Lainat ja vuokravastuut 1000 €****540 426 406 275****Lainat ja vuokravastuut, €/asukas****3 187 2 396****Lainasaamiset 1000 €****230 780 307 702****Asukasmäärä****169 547 169 537**

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennyttä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee hyvinvointialuekonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnuksen osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Kun käytetään lyhennyttä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista ja valtion rahoituksesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnuksen arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista hyvinvointialueen asukasmäärää. Hyvinvointiyhtymän konsernissa asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta. Lyhennyttyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen kuntien asukasmäärällä. Hyvinvointiyhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää esitetä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitalinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella hyvinvointialueen kuntien asukasmäärällä. Hyvinvointialueyhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Konsernin henkilöstömäärä

Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

1.13 Tilikauden tuloksen käsittely

Aluehallitus esittää, että aluevaltuusto vahvistaa tilinpäätöksen vuodelta 2024.

Aluehallitus esittää tilikauden tuloksen -49 583 129,20 euroa käsittelystä seuraavaa:

- poistoeroa vähennetään 2 489 620,10 euroa
- tilikauden alijäämä -47 057 537,19 euroa kirjataan yli- ja alijäämättilille.

1.14 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on lyhyen olemassaolon aikana päättänyt jo lukuisista talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Hyvinvointialue on ollut järjestämisvastuullinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden osalta kaksi tilikautta. Näiden kahden vuoden aikana on aluevaltuustossa päätetty käytännössä neljästä merkittävästä talouden tasapainottamiseen liittyvästä kokonaisuudesta, mikä on erinomainen osoitus alueen kyvystä tehdä päätöksiä vaikeissa asioissa.

Keväällä 2023 hyvinvointialue teki päätöksen ensimmäisestä talouden tasapainottamisohjelmasta, jonka toimenpiteet koskivat vuosia 2023–2025. Ensimmäinen ohjelma painottuu palvelurakenteen muutokseen ja uudistamiseen. Seuraava merkittävä kokonaisuus päätettiin talousarvion 2024 yhteydessä joulukuussa 2023, kun hyväksyttiin tasapainottamisohjelma 2 vuosille 2024–2026, jossa toimenpiteet kohdistuivat henkilöstökustannusten ja hankintojen säästöihin. Erikseen päätettiin myös käyttötalouden

tasapainottamiseen ja palveluverkkoon liittyvien sopeutusten tasosta. Ohjelma hyväksyttiin lopullisesti huhtikuussa 2024. Samassa yhteydessä päätettiin tarkemmin hyvinvointialueen palveluverkosta ja siihen tehtävistä muutoksista ja niiden tuomista säästöarvioista. Talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä valmisteltiin merkittävä määrä uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuosille 2025–2026, jotka hyväksyttiin aluevaltuustossa joulukuussa 2024. Merkittävimmät päätetyt toimenpiteet liittyivät osasto- ja poliklinikkatoimintojen tiivistämiseen sekä omaishoidontuen karsintaan ja kotihoidon järjestämistavan muutokseen.

Talouden tasapainotusohjelmien toteutus on onnistunut hyvinvointialueella toistaiseksi kokonaisuudessaan hyvin. Hyvinvointialueella on seurattu tilikauden tuloskehitystä aktiivisesti. Talouden toteumiin ja mahdollisiin talousarviopoikkeamiin on reagoitu sekä aluehallituksen, että hyvinvointialueen johtoryhmän toimesta aktiivisesti. Ensimmäisen ohjelman heikon toteuman takia päätettiin vuoden 2024 alussa muutosneuvotteluista, joiden perusteella vähennettiin 120 henkilötyövuotta ja saavutetaan 6 miljoonan euron kustannussäästöt vuodesta 2025 alkaen. Lisäksi kesäkuussa päätettiin tasapainotusohjelmien tehostamistoimista, joilla saavutettiin tilikaudelle 2024 yhteensä noin 7 miljoonan euron säästöt. Tilikaudelle 2024 tavoiteltiin eri ohjelmien sekä tehostamistoimenpiteiden avulla kaiken kaikkiaan 47 miljoonan euron kustannussäästöjä ja lopulta ne saavutettiin käytännössä täysimääräisesti.

Huomionarvoista on, että talouden tasapainottamisohjelmat ovat vain osa talouden tasapainottamista. Erilaisten ohjelmien toimenpiteissä päätetään ja seurataan tiettyjen määriteltyjen asioiden toteutumista ja niissä saavutettua kustannussäästöä. Tasapainotusohjelmien ulkopuolella osana normaalia talouden seurantaa ja johtamista eri yksiköissä on ohjaavana tekijänä talousarvio. Talousarvion tulo- ja menoarviot määrittävät kullekin talousvastuulliselle raamin kuluvalle vuodelle ja velvoite toimia taloudellisesti, kannustaa jatkuvan parantamisen malliin myös talouden näkökulmasta. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella alkuperäinen talousarvio vuodelle 2024 oli 66,9 miljoonaa euroa alijäämäinen ja tämä talousarvio piti sisällään ohjelmien täysimääräisen toteutumisen talousarviovuoden aikana. Kuitenkin hyvinvointialueen lopullinen alijäämä vuodelta 2024 on 47,1 miljoonaa euroa eli huomattavasti alkuperäistä talousarviota pienempi. Tämä osoittaa selkeästi sen, että talouden tasapainottamista on tapahtunut oleellisesti myös varsinaisten ohjelmien ulkopuolella.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella päätettyjen tasapainottamistoimenpiteiden määrä on huomattava ja niitä kaikkia toteutetaan samaan aikaan vuonna 2025 ja edelleen vuonna 2026. Monen eri toimenpiteen toteuttaminen samaan aikaan pitää sisällään oleellisia toimeenpanoon liittyviä riskejä. Aikataulupaine monen eri muutoksen samanaikaiseen toteuttamiseen tulee

suoraan lainsäädännöstä, joka velvoittaa hyvinvointialuetta tasapainottamaan taloutensa vuoden 2026 loppuun mennessä. Lyhyt aikajänne merkittävälle muutoksille ei ole optimaalinen ja ilman lainsäädännön painetta muutokset todennäköisesti jaksotettaisiin pidemmälle aikavälille, jotta niiden kokonaisvaikutusta kyettäisiin paremmin arvioimaan sekä takaamaan toimenpiteille hallittu muutosvauhti. On erittäin mahdollista, että aika kaiken toteuttamiselle on liian lyhyt, etenkin kun päätettyjen ohjelmien tavoitellut säästöt painottuvat vuodelle 2025 ja etenkin vuodelle 2026.

Talouden tasapainoon liittyy merkittävä määrä ulkoisia riskitekijöitä, joihin hyvinvointialue kykenee vaikuttamaan rajallisesti tai ei ollenkaan. Hyvinvointialueen kannalta keskeisten työehtosopimusten päättyminen 30.4.2025 ja muu työmarkkinoihin liittyvä epävarmuus luo merkittävän tasapainoriskin. Sopimuksien päättyminen tarkoittaa samalla myös työrauhavelvoitteen päättymistä. Vaikka voimassa oleva työehtosopimus päättyy kuluvan vuoden keväänä, viisivuotinen palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmää koskeva kehittämisohjelma jatkuu aina 31.12.2027 saakka. Työehtosopimusneuvottelut ovat haastavat, sillä jo marraskuussa 2024 merkittäviä vientialoja edustavat ammattiliitot esittivät tavoittelevansa yhteensä kymmenen prosentin palkankorotuksia seuraavalle kahdelle vuodelle. Tämä yhdistettynä julkisen sektorin mahdollisiin vientialoja korkeampiin palkankorotuksiin aiheuttaa merkittävää epävarmuutta hyvinvointialueen talouden tasapainolle. Kun vielä huomioidaan, että voimassa oleva hyvinvointialueiden rahoituslaki ja hyvinvointialueindeksi perustuu yleiseen palkankorotustasoon eikä hyvinvointialueen palkkakehitykseen, ja on rahoituksen osalta vielä jälkijättöinen, voi kokonaisuuden taloudelliset vaikutukset romuttaa tavoitteet talouden tasapainosta.

Työvoiman saatavuus on niin ikään merkittävä riskitekijä. Hyvinvointialueiden työvoiman saatavuus on tilapäisesti parantunut vuoden 2024 aikana ja näkymä vuodelle 2025 on kohtuullisen hyvä. On kuitenkin selvää, että kyse ei ole pitkäaikaisesta ilmiöstä, vaan sekä työikäisten eläköityminen, että palvelutarpeen kasvu tulevat aiheuttamaan painetta henkilöstön riittävyydelle. Mahdolliset henkilöstön saatavuushaasteet lisäävät riskiä suunnittelemattoman korkeille henkilöstökustannuksille, jotka voivat muodostua suuremman rekryointitarpeen ohella korkeista henkilöstövuokrauksen kustannuksista sekä lisä- ja ylityökustannuksista.

Valtion suunnittelema in house-yhtiöiden käytön rajoittaminen aiheuttaa selkeää taloudellista riskiä myös Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue on hankkinut vuosittain in house-yhtiöltä oman työvoiman kustannukseen nähden kilpailukykyistä työvoimaa yli kymmenellä miljoonalla eurolla vuosittain. Toistaiseksi in house-yhtiö on kyennyt tarjoamaan selkeästi edullisinta vuokratyövoimaa monen keskeisen ammattinimikkeen osalta. Samalla hyvinvointialue

on kyennyt karsimaan kalliiden yksityisten vuokratyövoimayritysten kautta tehtyjä työvoiman ostoja ja vuokralääkäripalveluita. Mahdollinen lainsäädäntöuudistus yhdessä työvoiman saatavuushaasteen kanssa voi johtaa tulevaisuudessa merkittävään vuokratyövoiman määrän ja yksikkökustannusten kasvuun. Hyvinvointialueella on myös muita in house hankintoja, jotka tulevat lainsäädännön uudistuessa vaatimaan uudelleenorganisointia.

Palveluiden kysyntä ja siinä tapahtuvat muutokset aiheuttavat myös riskin talouden tasapainolle. Väestön ikärakenteen takia on melko selvää, että palveluiden kysyntä tulee Kanta-Hämeenkin alueella kasvamaan oleellisesti vuosikymmenen loppua kohden. Kasvava kysyntä tuo mukanaan oleellista kustannuspainetta ja aiheuttaa riskiä talouden tasapainolle. Hyvinvointialue pyrkii ehkäisemään riskiä tuottavuutta lisäämällä sekä panostamalla kevyempiin palveluihin, mutta kysynnän määrään ei kyetä oleellisesti vaikuttamaan. Tiukkojen säästötoimenpiteiden takia palveluita joudutaan, ja on jo jouduttu, paikoin supistamaan ja tämä voi aiheuttaa normikollisio-ongelman talouslakien ja substanssilainsäädännön välille. Esimerkiksi erikoissairaanhoidossa hoitoa odottavien määrä avohoidossa on kasvanut vuodessa lähes 60 % ja yli kolme kuukautta jonossa olleiden määrä yli kaksinkertaistunut. Tämä ei enää täytä lainsäädännön määräyksiä ja jonoja joudutaan purkamaan taloudellisilla panostuksilla, joita ei ole huomioitu taloussuunnittelussa. Tämä on selkeä riski talouden tasapainon näkökulmasta. Palveluiden ruuhkautuminen myös muilla sektoreilla on täysin mahdollista.

Hyvinvointialue perii asiakasmaksut asiakasmaksuasetuksen mukaisilla enimmäistaksoilla. Maksuihin tuli vuodelle 2025 merkittäviä korotuksia, kun perusterveydenhuollon asiakasmaksuja korotettiin 22,5 % ja erikoissairaanhoidon peräti 45 %. Korotuksien tulovaikutus hyvinvointialueille arvioitiin valtiovarainministeriön toimesta ja vastaava määrä alueen valtionrahoitusta leikattiin pois. Terveystenhuollon asiakasmaksujen enimmäismäärää kuitenkin rajoittaa asiakaskohtainen maksukatto, joka vaikuttaa maksujen kokonaiskertymään. On mahdollista, että asiakasmaksukertymä jää talousarviossa arvioitua pienemmäksi, koska maksukaton vaikutuksesta korotuksien tuomaan tulokertymään ei ole esitetty alueelle selkeitä laskelmia. On siis riski, että maksutuottojen kertymä jää taloussuunnitelmaa pienemmäksi ja osaltaan vaarantaa talouden tasapainoa.

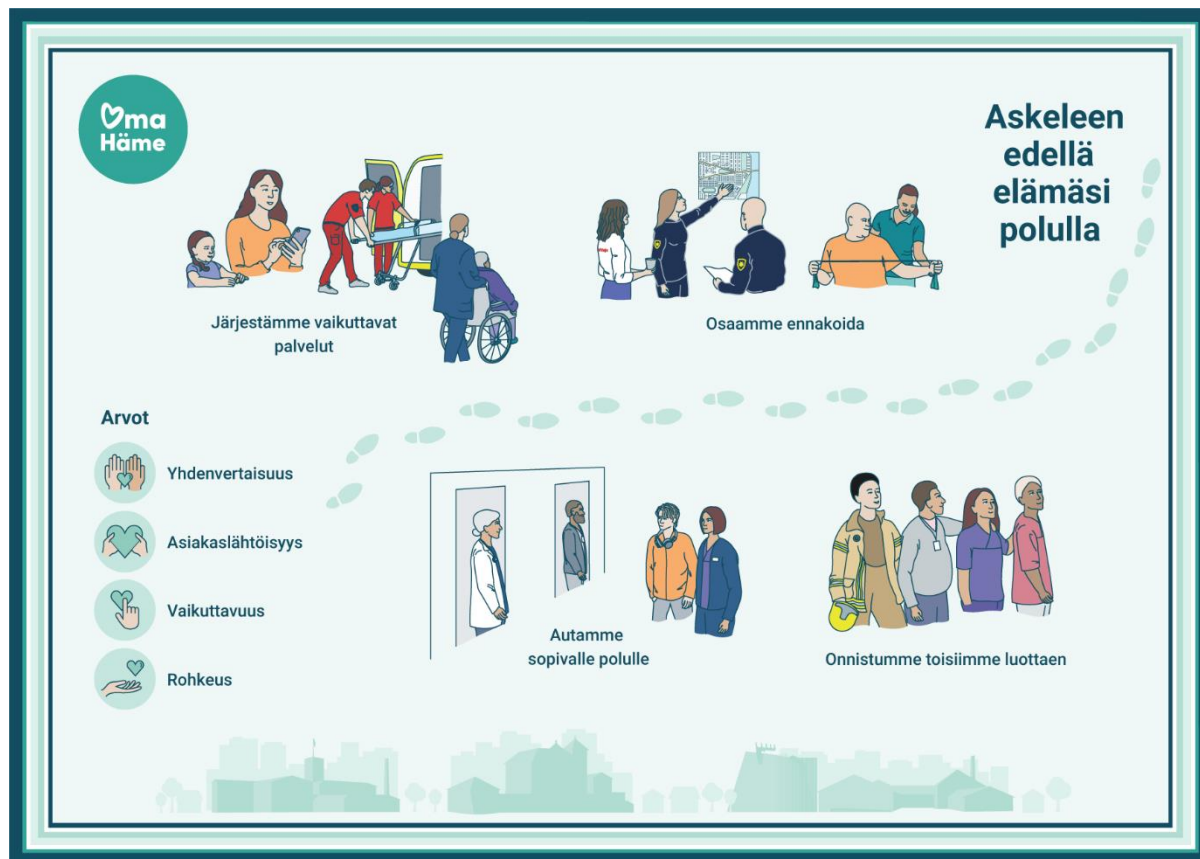
Rahoitusjärjestelmä on osoittanut epävakaautensa kuluneen kahden tilikauden aikana. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen valtion rahoitus on muuttunut kymmenillä miljoonilla euroilla suunnittelukauden 2023–2025 osalta viimeisen kahden vuoden aikana. Rahoitusjärjestelmä on osoittanut toimimattomuutensa eikä mikään viittaa siihen, etteikö merkittäviä muutoksia rahoitukseen voisi jälleen tulla myös vuoden 2026 osalta. Valtio julkistaa arviot

hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2026 huhtikuussa 2025 ja Kanta-Hämeen saama rahoituksen määrä tulee olemaan kriittinen tekijä talouden tasapainon osalta. Mikäli rahoituksen taso oleellisesti pienenee, tarkoittaa se käytännössä alijäämien kattamisen siirtyvän yli vuoden 2026.

Hyvinvointialue tavoittelee historian valossa poikkeuksellista kustannuskehitystä vuoden 2026 loppuun mennessä. Tavoite perustuu useaan samanaikaisesti toteutettavaan yksilöityyn talousohjelmaan. Alueella on näyttöä poikkeuksellisen hyvästä kustannuskehityksestä vuodelta 2024 ja myös tiedossa merkittäviä kustannuksia leikkaavia toimia vuoden 2026 loppuun mennessä. Vaikka käynnissä olevien ohjelmien ensimmäiset vuodet ovat sujuneet hyvin, tiedostetaan hyvinvointialueella niiden toteutumiseen liittyvät oleelliset riskit hyvin. Riskien toteutuessa on todennäköistä, että hyvinvointialue joutuu valmistelemaan uusia talouden tasapainottoimia viimeistään talousarvion 2026 laadinnan yhteydessä ja harkitsemaan valtiolta haettavaa lisärahoitusta.

2 Strategian toteutuminen

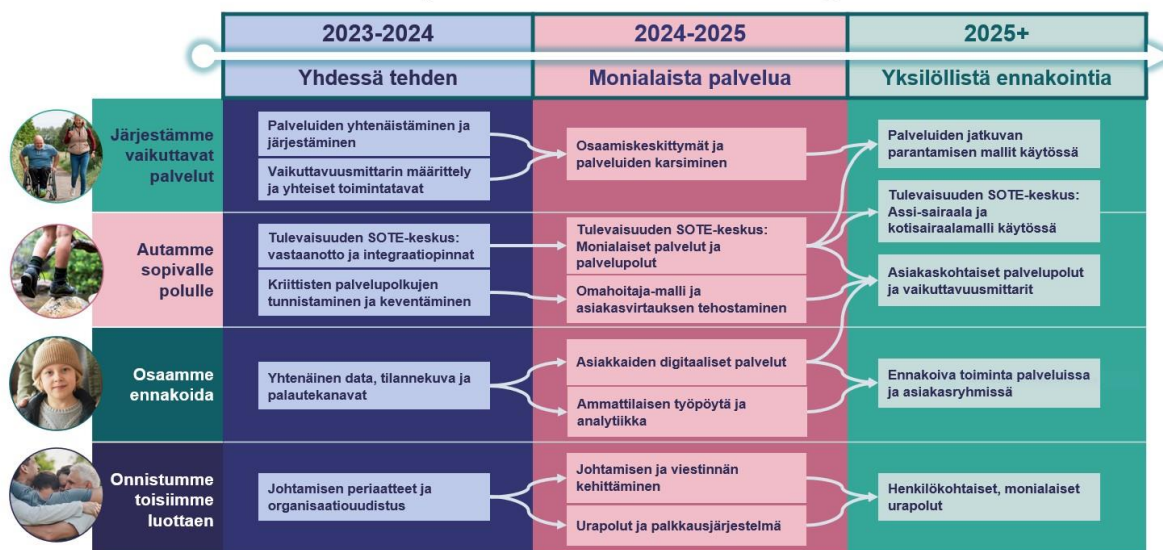
Hyvinvointialueen strategia hyväksyttiin aluevaltuustossa joulukuussa 2022. Hyvinvointialueen merkitykseksi määriteltiin askeleen edellä elämäsi polulla ja arvoiksi vaikuttavuus, rohkeus, yhdenvertaisuus ja asiakaslähtöisyys.

Strategiatyö jatkui ensimmäisenä varsinaisena toimintavuotena strategiakartan ja toimeenpanosuunnitelman valmistelulla, jotka hyväksyttiin aluevaltuustossa toukokuussa 2023. Aluevaltuuston hyväksymän strategiakartan ja toimeenpanosuunnitelman mukaan vuosien 2023–2024 teemana on Yhdessä tehden, josta edetään vaiheittain vuosien 2024–2025 teemaan Monialaista palvelua. Toimeenpanosuunnitelmassa hyväksyttiin keskeiset strategiset tavoitteet. Valtuustotasolle nostetaan vuosittain sitovat toiminnalliset tavoitteet, jotka edistävät strategian toteuttamista.

Hyvinvointialueen strategia jakaantuu neljään eri painopisteeseen, jotka ovat kuvattu strategiatiekartassa.

Oma Hämeen yksinkertaistettu strategiatiekartta

Strategisen painopisteen **Järjestämme vaikuttavat palvelut** osalta palveluiden yhtenäistämistyötä on tehty hyvinvointialueen käynnistymisestä lähtien, joskin sen etenemisessä on ollut vaihtelua tulosalueittain. Pääprosessit on tunnistettu ja osa niistä on kuvattu tarkemmin vuoden 2024 aikana. Yhtenäistämistyön yhteydessä myös päällekkäisiä toimintamalleja on karsittu. Vaikuttavuuden edistämiseksi vuodelle 2024 asetettiin tavoitteita esimerkiksi hoidon jatkuvuuden parantamiseksi ja asiakkaiden tukemiseksi siten, että raskaiden palveluiden tarve vähenisi. Näitä tavoitteita seurataan jo aiemmin käytössä olleilla mittareilla. Uutena vaikuttavuusmittarina otettiin käyttöön elämänlaatumittari (PROM). Vuoden 2024 aikana on luotu yritysyhteistyön periaatteet, joiden mukainen toimintamalli käynnistyy vuonna 2025. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä sekä yhdyspintatyötä sidosryhmien kanssa on jatkettu systemaattisesti vuonna 2023 tehdyn puitesopimuksen mukaisesti.

Strategisen painopisteen **Autamme sopivalle polulle** osalta keskeisenä kokonaisuutena on ollut asiakkaiden ensikontaktin prosessien ja yhteydenottokanavien yhtenäistäminen. Vuoden 2024 aikana käynnistyi Ensilinja-palvelu, jonka kehittämistä ja laajentamista jatketaan vuoden 2025 aikana. Asiakasohjauksen tueksi kehitettiin asiakastietomallia ja keinoälypohjaista asiakassegmentointia. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämistyö on edennyt ja asiakkuudenhallintaa tukevien työkalujen käyttöönottoa on edistetty yhtenäisen asiakaskuvan muodostamiseksi, mutta työ jatkuu edelleen vuoden 2025 aikana. Lisäksi hyvinvointialueen asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2024. Tähän painopisteeseen kytkeytyy myös digitaalisen sote-keskuksen palvelut ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalisen palvelutarjottimen, Hyvinvoinnin tueksi -sivuston, kehittäminen. Sivuston avulla tuetaan

asiakkaan itse- ja omahoitoa sekä ohjautumista myös kuntien ja 3. sektorin palveluihin. Resurssikriittisiä ja monialaisia palvelupolkuja on tunnistettu sekä niihin liittyviä toimintamalleja lähdetty kehittämään ja työ näiden sekä asiakasvirtauksen tehostamisen osalta jatkuu edelleen vuonna 2025.

Strategisen painopisteen **Osaamme ennakoida** osalta korostuvat tiedolla johtaminen ja digitalisaatio. Vuoden 2024 aikana tiedolla johtamisen mahdollisuuksia parannettiin mm. ottamalla käyttöön toimiala- ja tulosaluekohtaisia johdon työpöytänäkymiä sekä hyvinvointialueen yhteinen palautehallintajärjestelmä. Sote-keskus toimintamallia on konkretisoitu ja vuoden 2024 aikana määritellyn asiakassegmentointimallin tietopohjaa voidaan hyödyntää esimerkiksi monialaisten yhteisasiakkuuksien ja riskitekijöiden tunnistamisessa. Vuonna 2023 aloittaneen digitaalisen sote-keskuksen palveluja on laajennettu ja Oma Häme -sovelluksen käyttöä on edistetty.

Strategisen painopisteen **Onnistumme toisiimme luottaen** kohdalla fokus on ollut johtamisessa ja osaamisessa. Oma Hämeen yhteiset johtamisen periaatteet on määritelty ja niiden toimeenpanoa on vahvistettu lähijohtajien ihmisten johtamiseen kohdistuneella johtamisvalmennuksella. Johtamiseen liittyvät seurantaraportit kootaan kuukausittain tulosaluetasoisesti. Osallistavista viestintäkanavista vuonna 2024 otettiin käyttöön kanava henkilöstön kehitysideoille ja esimerkiksi palveluverkkomuutosta käsiteltiin yhteisellä keskustelualustalla. Osaamisen vahvistamiseksi tunnistettiin kriittiset ammattiryhmät, määriteltiin osaamistarpeet ja laadittiin Oma Hämeen strateginen koulutussuunnitelma sekä toimi- ja tulosalueiden koulutussuunnitelmat.

Valtuustotason vuoden 2024 sitovat tavoitteet

Valtuustotason sitovien tavoitteiden toteutuminen on arvioitu alla olevaan taulukkoon liikennevaloin. Värit tarkoittavat seuraavaa:

- vihreä = tavoite toteutui
- keltainen = tavoite toteutui osittain
- punainen = tavoite ei toteutunut

Strateginen painopiste	Tavoite	KPI-mittari	Vastuutaho (toimialataso)	Toteuman tila
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT				
Yhtenäiset toimintamallit ja prosessit on toteutettu kaikilla tulosalueilla	Palveluiden yhtenäiset myöntämiskriteerit ja sisällöt on tulosalueilla kuvattu ja niihin liittyvät ohjeistukset lähijohdolle jalkautettu kesäkuun loppuun mennessä sekä pääprosessit kuvattu syyskuuhun mennessä.	Systemaattisuus	Strategia ja integraatio	Toteutuu osittain
Palveluiden yhtenäistämisen ja järjestämisen periaatteet on sovittu	Parannamme hoidon jatkuvuutta siten, että coci-indeksi on 0,5 vuoden 2024 loppuun mennessä	Kustannustaso Asiakkaan kokema vaikuttavuus	Terveyspalvelut	Toteutuu osittain
Palveluiden yhtenäistämisen ja järjestämisen periaatteet on sovittu	Tuemme ikääntyneiden kotona asumista vaikuttavasti siten, että ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys vähenee ollen enintään 6,75 % vuoden 2024 lopussa	Kustannustaso Asiakkaan kokema vaikuttavuus	Ikäihmisten palvelut	Toteutuu osittain
Palveluiden yhtenäistämisen ja järjestämisen periaatteet on sovittu	Tuemme lapsia, nuoria ja perheitä vaikuttavasti siten, että sijaishuollon tarve vähenee nykyisestä 1,9 %:sta alle kansallisen keskitason 1,6 %:iin	Kustannustaso Asiakkaan kokema vaikuttavuus	Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut	Toteutuu
Palveluiden yhtenäistämisen ja järjestämisen periaatteet on sovittu	Toimimme pelastustoimessa palvelutasopäätöksen mukaisesti siten, että riskialuekohtaiset vasteajat toteutuvat 96 %:sti	Kustannustaso Kapasiteetin riittävyys	Pelastustoimi	Toteutuu osittain

Ensimmäiset vaikuttavuusmittarit kehitetty ja otettu käyttöön	Elämänlaatu vaikuttavuusmittarina otetaan laaja-alaisesti käyttöön hyvinvointialueella. PROM-kyselyitä toteutetaan vähintään 10:ssä eri asiakasryhmässä vuoden 2024 loppuun mennessä. PROM-tietojen kyselyihin vastaa vähintään 25 % valituista asiakasryhmistä	Vaikuttavuusmittarit	Strategia ja integraatio		Toteutuu osittain
Tulevaisuuden SOTE-keskus mallin ohjaamat integraatiopinnat määritelty kuntiin, kumppaneihin ja kolmanteen sektoriin	Kehitämme kumppanuuksien johtamista kustannuskasvun hillitsemiseksi siten, että hankintojen ja ostopalveluiden elinkaaren hallintamalli on kuvattu ja kategoriakohtaiset periaatteet on määritetty kesäkuun loppuun mennessä	Kustannustaso	Strategia ja integraatio		Toteutuu
AUTAMME SOPIVALLE POLULLE					
Yhtenäinen vastaanotto prosessi ja riittävä osaaminen etulinjassa ohjauksen parantamiseksi (kerralla kuntoon-teema)	Asukkaiden itse tekemien oirearvioiden ja omahoito -valmennusten käyttömäärät kasvavat 20 % ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalinen ratkaisu (sähköinen HYTE-tarjotin) on otettu käyttöön vuoden 2024 loppuun mennessä.	Ihmisen kokemus oikean polun löytymisestä	Strategia ja integraatio		Toteutuu osittain
Yhtenäinen vastaanotto prosessi ja riittävä osaaminen etulinjassa ohjauksen parantamiseksi (kerralla kuntoon-teema)	Asiakkaiden ensikontaktin prosessit ja yhteydenottokanavat yhtenäistetään vaiheittain vuoden 2024 aikana ja etulinjan ammattilaisilla on mahdollisuus varata asiakkaalle tarvittavat jatkokäynnit hyvinvointialueen palveluihin.	Luvatut palveluajat Hoitoon pääsy	Strategia ja integraatio		Toteutuu osittain
Resurssikriittisimmät palvelupolut tunnistettu ja niihin liittyvää palvelumäärää kevennetty	Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden sekä ikäihmisten palvelukokonaisuudet kuvataan ja palvelukokonaisuuksia kehitetään monialaisessa yhteistyössä vaiheittain vuoden 2024 aikana.	Ihmisen kokemus oikean polun löytymisestä	Strategia ja integraatio		Toteutuu osittain

Yhtenäinen vastaanotto prosessi ja riittävä osaaminen etulinjassa ohjauksen parantamiseksi (kerralla kuntoon-teema)	Asiakasvirtaus paranee ja palvelut kohdentuvat oikein siten, että yhteispäivystyksestä kotiutuvan readmissio (mikä tahansa syy/ 72 h) on alle 5 %	Asiakaskokemus Kysynnän väheneminen	Terveyspalvelut		Toteutuu
Yhtenäinen vastaanotto prosessi ja riittävä osaaminen etulinjassa ohjauksen parantamiseksi (kerralla kuntoon-teema)	Vammaispalveluissa oikea-aikaisessa ja monialaisessa palvelutarpeen arvioinnissa ja palveluiden yhteensovittamisessa onnistutaan siten, että kalliiden palveluiden käytön tarve vähenee 10 %.	Kysynnän väheneminen	Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut		Toteutuu
Yhtenäinen vastaanotto prosessi ja riittävä osaaminen etulinjassa ohjauksen parantamiseksi (kerralla kuntoon-teema)	Ikäihmisten palveluiden neuvontaa, ohjausta ja palvelutarpeen arviointia tehostetaan siten, että asiakkaat saavat ensikontaktin kahden arkipäivän kuluessa ja palvelutarpeen arvioinnit käynnistyvät lakisääteisessä ajassa 100 %:sti	Luvatut palveluajat	Ikäihmisten palvelut		Toteutuu osittain
Resurssikriittisimmät palvelupolut tunnistettu ja niihin liittyvää palvelumäärää kevennetty	Monialaiset palvelupolut ja yhteinen asiakashallinta on käytössä siten, että ensihoidon kiireettömistä potilaista 50 % hoituu ilman tarvetta ambulanssille. Kotisairaalan ja ensihoidon yhteistyöllä ensihoidon ja ensihoidosta päivystykseen siirtyvien potilaiden määrä kääntyy laskuun.	Asiakaskokemus, kysynnän väheneminen	Pelastustoimi		Toteutuu osittain
OSAAMME ENNAKOIDA					
Johdon ja asiantuntijan tilannekuvaratkaisut käytössä	Toimialakohtaiset johdon työpöydät on otettu käyttöön helmikuun loppuun mennessä 100 %:sti ja tulosaluekohtaiset työpöydät otetaan käyttöön toukokuun loppuun mennessä, minkä seurauksena johtamisen tueksi on käytössä oikea-aikaista tietoa	Automaattisuus Systemaattisuus	Strategia- ja integraatio		Toteutuu

<p>Monialaisen yhteistyön toimintamalli käytössä valituissa palveluissa</p>	<p>Hyvinvointialueetasoisen asiakasryhmittelyn kriteeristö (segmentointimalli, 70–20–10) on määritetty kesäkuun loppuun mennessä ja segmentit 20–10 tarkennettu vuoden loppuun mennessä, minkä seurauksena palveluiden ohjaus ja kohdennus tehdään segmenteittäin ja riskitekijöiden tunnistaminen tehostuu</p>	<p>Häiriökysynnän väheneminen Systemaattisuus</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu osittain</p>
<p>Perustason palautekanavat toteutettu asiakkaille, kumppaneille ja OmaHämeen ammattilaisille</p>	<p>Hyvinvointialueen yhteinen palautehallintajärjestelmä on otettu käyttöön kesäkuun loppuun mennessä, minkä seurauksena käytettävissä on jatkossa hyvinvointialueetasoisesti yhtenäistä asiakaskokemustietoa (NPS). Tavoitetaso NPS-suosittelemisindeksille on >60</p>	<p>Asiakaskokemus</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu</p>
<p>Asiakkaiden digitaaliset palvelut pilotoitu ja osittain käytössä</p>	<p>Sähköisin välinein hoidettujen kontaktien osuus kaikista kontakteista kasvaa. Kanta-Hämeen asukkaista vähintään 10 % helmikuun loppuun mennessä ja vähintään 25 % vuoden loppuun mennessä on ladannut OmaMobiili –sovelluksen, asioinut toisten puolesta tai kirjautunut asiointi.omahame.fi –palveluun. Ensikontakteista 10 % on hoidettu sähköisesti vuonna 2024.</p>	<p>Digikäynnit % kaikki käynnit</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu osittain</p>

ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN					
<p>Johtamisen periaatteiden määrittely ja lähijohtajien koulutus</p> <p>Johtamisen systemaattinen seuranta on aloitettu</p>	<p>Hyvinvointialueitasoiset lähijohtamisen periaatteet on määritetty maaliskuun loppuun mennessä, jonka jälkeen lähijohtajat on valmennettu parantamaan tiimiensä työhyvinvointia ja käsittelemään erilaisia työkykyhaasteita. Tämän seurauksena sairauspoissaolot ovat vähentyneet 2 kalenteripäivää/htv2, henkilöstön NPS on suurempi kuin 60 ja lähtövaihtuvuus on laskenut kaikissa ammattiryhmissä alle 10 %:iin.</p> <p>Johtamiseen liittyvät seurannan työkalut tulosaluejohtajien käyttöön ovat käyttöönottovalmiina vuoden loppuun mennessä.</p>	<p>Työntekijä-kokemus</p> <p>Tulo- ja lähtövaihtuvuus</p> <p>Työhyvinvointi</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu osittain</p>
<p>Osallistavat viestintäkanavat määritelty (asiakkaat, työntekijät, lähijohtajat)</p> <p>Osallistavat viestintäkanavat otettu käyttöön</p>	<p>Johtamisen käytännöt on yhtenäistetty siten, että jokaisella työntekijällä on säännöllinen työyhteisöpalaveri, jossa käydään läpi hänen työarkeensa ja siinä tapahtuviin muutoksiin liittyvät asiat.</p> <p>Vuoden loppuun mennessä on otettu käyttöön digitaalisia kanavia, jotka mahdollistavat henkilökunnan osallistumisen hyvinvointialueen kehittämiseen.</p>	<p>Työntekijä-kokemus</p> <p>Työhyvinvointi</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu</p>

<p>Osaamisalueet määritelty ja kehityssuunnitelmat tehty</p>	<p>Kriittiset ammattiryhmät ja osaamisalueet tunnistettu sekä osaamistarpeet näille on määritelty strategisessa koulutussuunnittelussa, joka ohjaa ammattiryhmäkohtaisten koulutussuunnitelmien laadintaa, jotka tehdään vuosittain syyskuun loppuun mennessä. Onnistumiskeskustelut käyneiden työntekijöiden osuus on kasvanut vuoden loppuun mennessä nykyisestä tasosta 80 %:iin.</p>	<p>Kapasiteetin riittävyys</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu osittain</p>
<p>Päällekkäisten organisaatorakenteiden karsiminen</p> <p>Asiakaslähtöisten monialaisten tiimien määrittely ja rakentaminen aloitettu</p>	<p>Strategia ja Integraatiot toimialan resurssien ohjausmalli suhteessa substanssitoimialoihin on valmiina maaliskuun loppuun mennessä. Resursseja ohjaavat avainhenkilöt on koulutettu toimimaan matriisissa ja resurssien käytön pelisäännöt on sovittu kesäkuun loppuun mennessä.</p> <p>Asiakastyötä tekevän ja sitä tukevan henkilöstön työnjaon muutostarpeet on kartoitettu ja ensimmäisen vaiheen muutokset on suunniteltu maaliskuun loppuun mennessä. Työnajon muutoksia toteutetaan vaiheittain huhtikuusta alkaen.</p>	<p>Asiakaskokemus</p> <p>Työntekijä-kokemus</p>	<p>Strategia- ja integraatio</p>		<p>Toteutuu</p>

Valtuustotason vuoden 2024 sitovat tavoitteet on raportoitu tarkemmin erillisellä raportointipohjalla. Raportoinnin kokonaisuus on liitteessä 4 sitovien strategisten tavoitteiden raportointi. Raportointi osoitti, että tavoitteiden asettelussa vuodelle 2024 on ollut eritasoisuutta ja erityisesti mittareiden määrittelyssä ja seurannassa on vielä kehitettävää. Vuoden 2024 sitovien tavoitteiden mittarit ovat pääosin organisaation perustamisvaiheeseen kytkeytyviä ja muutos strategisissa KPI-mittareissa nähdään pidemmällä aikavälillä.

Kaikkia tai useita tulosalueita koskevat tavoitteet määritettiin talousarviossa Strategia ja integraatio -toimialan vastuulle ns. kokoavana toimialana, mikä on joiltakin osin johtanut tulkintoihin siitä, että tavoite koskee vain kyseistä toimialaa. Prosessia tulee kehittää siten, että yhteisiin tavoitteisiin voidaan eri toimialoilta ja tulosalueilta kiinnittyä paremmin jo varhaisessa vaiheessa. Tämä kehitystyö on aloitettu syksyllä 2024 OKR-mallin (Objective and Key Results) käyttöönotolla. OKR-malli auttaa organisaatiota asettamaan ja saavuttamaan merkittäviä yhteisiä tavoitteita.

Vuositason sitovia tavoitteita asetettiin vuodelle 2024 määrällisesti paljon strategian toimeenpanon edistämiseksi. Osittain tästä syystä kaikkia tavoitteiden mukaisia asioita ei saatu edistettyä valmiiksi asetetulla aikataululla. Pääosin sitovien tavoitteiden mukaisissa toimenpiteissä on kuitenkin edistytty, eikä yksikään tavoite jäänyt kokonaan toteutumatta. Tavoitteista toteutui kokonaan 8 kpl, eli 36 % kaikista tavoitteista ja osittain 14 kpl, eli 64 % kaikista tavoitteista.

3 Talousarvion toteutuminen

3.1 Konserni- ja tukipalvelujen toimiala

Vuosi 2024 oli konserni- ja tukipalvelujen toimialalla tapahtumarikas ja muutosten vuosi. Merkittäviä tapahtumia oli aluehallituksen päätös 11.3.2024 § 93 käynnistää yhteistoimintaneuvottelut kaikilla hyvinvointialueen toimialoilla hallinto-, asiantuntija-, toimisto-, huolto- ja muissa tukipalvelutehtävissä. Pääsääntöisesti neuvottelujen ulkopuolelle jätettiin välitöntä asiakastyötä tekevät ammattilaiset (esim. lääkärit, sosiaalityöntekijät, hoitajat, pelastajat). Neuvottelujen piiriin kuului vajaa 1400 henkilöä ja tavoitteena oli saavuttaa noin 6 miljoonan euron vuosittainen säästö vähentämällä enintään 120 henkilötyövuotta. Neuvotteluille asetetut numeeriset tavoitteet saavutettiin. Yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena myös toimialojen tulosalueita vähennettiin. Aluehallitus päätti asiasta 10.6.2024 § 254. Lopullinen tulos yhteistoimintaneuvotteluista oli aluehallituksen käsittelyssä 2.12.2024 § 458.

Toisena merkittävänä tapahtumana oli tukipalveluyhtiön perustaminen. Aluevaltuusto oli vuonna 2023 hyväksynyt talouden tasapainottamista koskevan toimenpideohjelman, jossa konserni- ja tukipalveluiden toimialan säästötavoitteeksi vuoteen 2025 mennessä asetettiin 13,6 milj. euroa. Tästä yhtiöittämisen kautta saavutettavaksi säästöksi oli kirjattu 2,5 milj. euroa. Aluevaltuusto käsitteli asiaa 13.2.2024 § 4 ja päätti perustaa hyvinvointialueelle ateria- ja ruokapalveluita, laitoshuoltopalveluita sekä kiinteistönhuoltopalveluita hoitavan yhtiön, jonka osakekannan omistaa Kanta-Hämeen hyvinvointialue. Samassa yhteydessä aluevaltuusto mm. päätti, että henkilöstö siirtyy perustettavaan yhtiöön vanhoina työntekijöinä ja henkilöstön työsuhteen ehdot säilyvät ennallaan ja valtuutti aluehallituksen päättämään yhtiöittämisen tarkemmasta aikataulusta ja tarvittavista muista käytännön toimenpiteistä. Aluehallitus päätti liikkeenluovutusta koskevasta sopimuskokonaisuudesta 25.11.2024 § 437.

Aluehallitus hyväksyi toukokuussa perustettavan yhtiön perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen ja nimesi yhtiölle hallituksen. Kesäkuussa aluehallitus päätti siirtää tukipalveluyhtiöön mm. kiinteistöjen kunnossapitopalvelut, ateria- ja ruokapalvelut sekä sairaala- ja laitoshuollon palvelut. Aluehallitus on aktiivisesti seurannut asian valmistelua ja sai yhtiöstä tilannekatsauksen syyskuussa. Yhtiön toiminta käynnistyi 1.1.2025. Tähän liittyvän kokonaisuutena aluehallitus päätti käynnistää elokuussa 2024 laajan ateria-, ruoka- ja laitoshuoltopalveluiden kilpailutuksen. Aluehallitus päätti tarjouskilpailun voittajasta joulukuussa.

Kolmantena merkittävänä tapahtumana toimialalla oli toimialan organisaatorakenteen uudelleen järjestely.). Yhtiön toiminnan käynnistymisen seurauksena aluehallitus päätti keventää toimialan hallinnollista rakennetta ja lakkauttaa palvelutuotannon tukipalvelut- ja tekniikka ja tilatulosalueet. Samalla toimialan sisällä myös palvelualueita järjesteltiin ja sijoitettiin uudelleen. Aluehallitus päätti asiasta lokakuussa 21.10.2024 § 467. Muutokset astuivat voimaan 1.1.2025.

Aluevaltuusto käsitteli vuoden 2024 aikana mm. aluevaltuuston edellyttämää kartoitusta sotaveteraanien, sotainvalidien, heidän leskiensä ja lottien tilanteesta Kanta-Hämeessä, loppuselvitystä ja sopimusta Eteva kuntayhtymän toiminnan jakamisesta, asiakasmaksuja, hallintosääntöä ja talousarviomuutoksia. Aluehallitus on puolestaan vuoden aikana käsitellyt mm. ulosmyyntihinnastoa, Kanta-Hämeen sairaskotisäätiön purkutoimia, SAGA-asiakastietojärjestelmän hankintasopimuksen purkamista ja hyväksynyt erilaisia ohjeita ja suunnitelmia.

Konsernipalvelut

Talouspalvelut

Talousjohtaja Sampo Salo

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård-Madsen

Tietohallinto

Kehitys- ja ICT-johtaja Toni Suihko

Viestintäpalvelut

Viestintäjohtaja Minna-Liisa Lönnqvist

Hallintopalvelut

Hallintojohtaja Katja Tommiska

Tekniikka- ja tilapalvelut

Tulosaluejohtaja

Ville Vuorijärvi

Palvelutuotannon tukipalvelut

Tulosaluejohtaja

Tero Pitkämäki

Toimialan, ei sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
AUTAMME SOPIVALLE POLULLE		
Digipalveluiden käyttöasteen kasvattaminen – jatkuvan markkinoinnin käynnistäminen	Verkkosivuston kävijämäärän kasvu +20 % + asiakasohjauksen konversio verkkosivuilla digipalveluihin (sovellus, chat, puolesta-asiointi) +15 % (mittaaminen mahdollista vasta 3/2024 alkaen)	Toteutunut: Verkkosivuston omahame.fi:n kävijämäärän kasvu +82 %, verkkosivuilta kirjautuminen asiointipalveluun +413 % kasvu 3–7/2024 vs. 8–12/2024
Digipalveluiden käyttöasteen kasvattaminen – jatkuvan markkinoinnin käynnistäminen	40 % asiakkaista ladannut sovelluksen, kirjautunut asiointipalveluun tai asioinut toisen puolesta (42.500 kpl) 12/2024 K/E + ensikontakteista 10 % hoidettu sähköisesti – (ICT ja PMO tavoitteiden tuki markkinoinnilla)	Toteutunut: Sovelluslataukset, kirjautumiset ja puolesta-asiointit yhteensä 159.723 kpl (lataukset 24.590 kpl, kirjautumiset verkkosivuilta asiointipalveluun 54.546 kpl, puolesta-asiointit 80.587 kpl. Chat-asiointeja yli 3000 kpl/kk ja 37.211 kpl vuoden 2024 aikana.
OSAAMME ENNAKOIDA		
Talous- ja henkilöstöhallinnon uudelleen järjestelyn toteuttaminen (Provincia)	Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat valmiit tuotantokäyttöön 31.12.2024	Toteutunut

Käyttötalousosa (1000 €): Konserni- ja tukipalveluiden toimiala

KONSERNI- JA TUKIPALVELUIDEN TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%
Toimintatuotot	11 706	13 939	119 %
Myyntituotot	2 097	2 492	119 %
Maksutuotot	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	6 433	7 392	115 %
Muut toimintatuotot	3 176	4 054	128 %
Toimintakulut	-120 806	-116 730	97 %
Henkilöstökulut	-47 506	-45 982	97 %
Palvelujen ostot	-44 458	-44 456	100 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 854	-8 586	97 %
Avustukset	-280	-272	97 %
Muut toimintakulut	-19 708	-17 434	88 %
Toimintakate	-109 100	-102 791	94 %
Valtion rahoitus	0	0	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0 %
Vuosikate	-109 100	-102 791	94 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 143	-6 514	106 %
Satunnaiset erät	0	-3	0 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	-115 243	-109 308	95 %
Tilinpäätössiirrot	2 144	2 526	118 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	-113 099	-106 782	94 %
Sisäinen laskutus		46 359	
Sisäiset laskutustulot		49 631	
Sisäiset laskutusmenot		-3 272	
Vyörytyserät		62 131	
Sisäiset vyörytystulot		99 030	
Sisäiset vyörytysmenot		-36 899	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)		1 708	

Konsernipalvelut:

Talouspalvelut

Talouspalveluiden toimintavuosi piti sisällään erittäin paljon muutoksia ja ensimmäistä kertaa tehtäviä isoja asiakokonaisuuksia. Vuoden ensimmäisien kuukausien aikana laadittiin ensimmäinen tilinpäätös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä vastuulliselle hyvinvointialueelle. Tilinpäätös oli poikkeuksellisen työläs ja haasteita lisäsivät taloushallintopalveluiden järjestelmäongelmat sekä vakiintumaton yhteistyö silloisen palvelutuottajakumppanin kanssa. Poikkeuksellisen suuri työmäärä viivästytti muita yksikön tehtäviä ja tavoitteiden eteen tehtävää työtä. Alkuvuoden kokonaisuuksiin kuului myös tasapainottamisohjelma 2 valmistelu päätöksentekoon sekä taloushallinnon palveluntuottajan muutosprojektin käynnistäminen. Ensimmäisen vuosipuoliskon tekemistä väriväivät myös useat henkilöstövaihdokset, jotka vaikuttivat etenkin sisäisen laskennan yksikön toimintaan huomattavasti.

Talouspalveluiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vain osittain myös toisena toimintavuotena. Yksikölle asetettiin käyttösuunnitelmavaiheessa viisi omaa tavoitetta. Vuodelle 2024 tavoiteltiin merkittävää viivästyskorkojen ja huomautuskulujen vähentymistä laskujen käsittelyn automaatioasteen nostamisen ja kierron tehostamisen avulla. Tässä onnistuttiin vain osittain ja tavoitteen toteutumista esti myös käytössä olevien järjestelmien ominaisuudet. Viivästyskorkokulujen määrä väheni lopulta -24,5 % ja suunnitelma niiden edelleen vähentämiseksi vuodelle 2025 on olemassa. Myyntilaskujen sähköisyysasteen nostaminen 20 %:iin onnistui lähes suunnitellusti toteuman ollessa 19,6 %. Asiakasmaksuyksikön osalta päästiin tavoitteisiin, kun ulkoiset nettisivut saatiin vastaamaan palvelutarvetta ja chat-kanava avattiin suunnitellussa aikataulussa. Perustason palvelutoiminnan tuotteistus ja kustannuslaskenta toteutui vain osin ja keskittyi valikoituihin kriittisiin palveluihin. Suurin yksittäinen tekijä laskennan esteenä oli suoritiedon puuttuminen etenkin sosiaalipalveluissa, joka on talouspalveluista riippumaton osatekijä laskentaa. Vuoden suurimman talouspalveluiden muutoksen eli talousjärjestelmien muutosprojektin osalta tuotantokäytön aloitus onnistui suunnitellun mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Talospalvelut/ostolaskut	Vähentää viivästyskorkoja ja huomautuskuluja 90 % vuoden 2024 aikana.	Viivästyskorkojen ja huomautuskulujen vähentäminen 90 %	Kasvu 2023 vuoden toteumiin nähden	Ei toteutunut, vähennys -24,5 %
Talospalvelut/myyntilaskut	Kasvatetaan paperisten myyntilaskujen sähköisyysastetta 20 %	Myyntilaskutuksen sähköisyysasteen kasvattaminen 20 %	Kasvu 2023 vuoden toteumiin nähden	Toteutui 19,6 %
Talospalvelut/asiakasmaksupalvelut	Ulkoisten nettisivujen kehittäminen ja chat-palveluiden käynnistäminen 3/2024 aikana	kyllä/ei	Chat-palveluiden käynnistys 3/2024	Kyllä
Talospalvelut/Controller- ja laskentapalvelut	Perustason palvelutoiminnan tuotteistus ja kustannuslaskenta	kyllä/ei	Perustason palvelutoiminnan tuotteistus ja kustannuslaskenta	Ei
Talospalveluiden ja -järjestelmien muutosprojekti	Järjestelmien tuotantokäytön aloittaminen projektissa määritellyn aikataulun mukaisesti	kyllä/ei	Tuotantokäytön aloitus - taloussuunnittelu 1.6.2024 - osto- ja myyntilaskujärjestelmät 1.12.2024 - maksuliikenne ja kirjanpito 1.1.2025	Kyllä

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluiden toiminta on kuluvan vuoden aikana keskittynyt strategisten tavoitteiden toimeenpanoon ja johtamiseen. Näistä merkittävimmin työpanosta on kohdentunut johtamisen kehittämiseen, sairaspöissaolojen ja työkyvyn johtamisosaamisen vahvistamiseen sekä talouden tasapainotusohjelma kahden edellyttämien tavoitteiden toimeenpanoon, sisäiseen henkilöstöviestintään, osallisuuden ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien edistämiseen sekä erilaisiin muutoksiin, yhteistoimintaan ja tuta- neuvotteluiden asiantuntijajohtamiseen.

Kevään 2024 työnantajan tuotannollis- taloudellisten yhteistoimintamenettelyiden tuloksena, myös henkilöstöpalveluihin kohdistui sekä asiantuntijaroolissa olevien henkilöiden irtisanomisia,

että merkittävä henkilöstöpalveluiden organisoinnin ja johtamistehtävien muutos. Samaan aikaan tuta- neuvotteluiden toimeenpano edellytti henkilöstöpalveluiden henkilöstöltä paljon, mm työllisyyttä edistävien toimenpiteiden ja takaisinottovelvoiteprosessin johtamiseksi. Henkilöstöpalveluissa päällikkötehtäviä vähennettiin (50 %) Johtamista tiivistettiin ja päälliköiden tehtävänkuvat muuttuivat HR- substanssiosaamisen asiantuntijajohtamisesta useampaa eri henkilöstöpalveluiden substanssialaa johtavaksi yleisjohtajuuden tehtävänkuvaksi. HR- substanssiasiantuntijuuden rooli työnkuvassa vähentyi, mutta samalla osaamisvaade useammasta HR- substanssiosaamisesta tehtävässä laajeni. Toiminnan, talouden, henkilöstön ja kehittämisen johtamisvastuut kasvoivat. Muutos aiheutti myös henkilöstöpalveluiden työntekijöiden tehtävänkuviin ja vastuisiin muutoksia. Tuotannollis- taloudellisten neuvotteluiden muutokset vaikuttivat koko syksyn henkilöstöpalveluiden tehtäviin, ilmapiiriin ja työn johtamiseen.

Syksyn 2024 aikana valmisteltiin kolmea merkittävää ja erilaista strategisen tason muutosta vuodelle 2025. Hyvinvointialueen varahenkilöstön siirtymistä hyvinvointialuetasoisiksi sisäiseksi palveluksi ja rekrytointi- ja resurssihallinnan palvelualueen vastuulle. Lisäksi syksyn 2024 aikana valmisteltiin merkittävä muutos HR- järjestelmämuudistuksen toimeenpanossa palvelussuhdeasiantuntijuuden vastuualueella. Lisäksi vuoden 2025 alusta käynnistyvä työvoimahallinnan muutoshankkeen valmistelu oli intensiivistä, yhteistyössä tietohallinnon (strategia- ja integraatiotoimiala) kanssa, edellytti syksyn osalta tiivistä valmistelua. Se on tarkoittanut myös uusia osaamisvaatimuksia ja uusia työnkuvia, tehtäviä henkilöstöpalveluihin. Työvoimahallinnan muutos tarkoittaa koko hyvinvointialuetta koskevaa järjestelmämuutoksen valmistelua, mutta ennen kaikkea työvuorosunnittelutoiminnan uudistamiseen liittyvää merkittävää muutosta.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Henkilöstö- palvelut	Työhyvinvoinnin suunnitelmallinen vahvistaminen ja sairaspoissaolojen vähentyminen	Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty ja toimenpiteet valittu 80 % yksiköistä	Työhyvinvointikyselyn toimenpiteiden toteutumista johdetaan jokaisessa yksikössä.	Toimenpiteitä käsitelty 70 %:ssa yksiköitä
		Sairaspoissaolot vähenevät 2ktp/htv2 Sairaspoissaolo % hyvinvointialuetasoisesti on vähemmän kuin 4.8 %	Työkykyjohtamisen ja sairaspoissaolojen vähentämistä edistävät toimintamallit käytössä	Sairauspoissaolojen vähentymisen tavoite ei toteutunut, toteuma -0,2 ktp/htv2. Toimintamallit ovat Oma Hämeellä käytössä.

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
				Sairauspoissaolo% toteuma on 4,8 %
		Ylitöiden vähentymisen/htv2 vuoteen 2023 verrattuna	Henkilöstö resurssointi- ja suunnitteluosaamisen vahvistaminen.	Ylityöt ovat vähentyneet 16–20 htv2 vuoteen 2023 verrattuna
Henkilöstöpalvelut	Työturvallisuuden suunnitelmallinen vahvistaminen ja työkykyriskien tunnistaminen	<p>Työturvallisuusriskien arviointi on toteutunut kaikissa palveluyksiköissä 100 %.</p> <p>Asiakasväkivalta- ja uhkatilanteiden koulutus toteutunut 100 % (korkean riskiluokan yksiköissä).</p> <p>Uhka- ja väkivaltatilanteiden osuus turvallisuuspoikkeamailmoituksissa (Haipro) on vähemmän kuin vuonna 2023</p>	<p>Työsuojeluvaltuutettujen työpanos kohdennetaan palveluyksiköiden riskienarviointiin.</p> <p>Asiakasväkivalta- ja uhkatilanteiden koulutus.</p>	<p>Työturvallisuusriskien arviointi ei toteutunut tavoitteen mukaisesti siitä huolimatta, että työsuojeluvaltuutettujen tukea kohdistettiin lähijohtajien ja yksiköiden tueksi.</p> <p>Mittarin kuvaamalla tavalla ei pystytä täysin raportoimaan, mutta korkean riskiluokan yksiköissä koulutukset ovat toteutuneet monipuolisesti. Koko Oma Hämeellä haastavat asiakastilanteet sosiaali- ja terveydenhuollossa koulutuksen on suorittanut yhteensä 2063 henkilöä, lisäksi Avekki-koulutuksen on suorittanut 39 henkilöä ja Mapa-koulutuksen on suorittanut 100 henkilöä.</p> <p>Suhteellinen osuus on 52,8 %, mikä on 0,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta määrällisesti ilmoitukset lisääntyvät 370 kpl (ilmoitusaktiivisuuden lisääntyminen on positiivinen ilmiö, mutta ilmiö itsessään on liian suuri)</p>
Henkilöstöpalvelut	Osaava henkilöstö ja lähijohtajat	Henkilöstön keskimääräinen koulutuspäivätoteuma	Tulosalueiden koulutussuunnitelma perustuu strategiaan	Keskimäärin 2,7 koulutuspäivää/htv2, koulutussuunnitelma

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
		<p>3–10 koulutuspäivää/HTV2</p> <p>Ei yhtään täydennyskoulutuspäivää/HTV2 alle 20 % henkilöstöstä</p> <p>Ei yhtään johtamiskoulutukseen osallistuneita -> 0 % lähijohtajista (johtajat, päälliköt, lähijohtajat)</p> <p>Onnistumiskeskustelut toteutuneet 80 % henkilöstöstä</p>	<p>sekä onnistumiskeskusteluissa nousseisiin koulutustarpeisiin.</p> <p>Osaamisen johtaminen perustuu koulutussuunnitelmaan</p> <p>Oman osaamisen kehittämisen mahdollisuus on yhdenvertaista.</p>	<p>rakennettu strategiaan pohjautuen.</p> <p>Toteutunut, sillä ei yhtään täydennyskoulutuspäivää / HTV2 toteuma on 6 %.</p> <p>Toteuma 1 % ei yhtään osallistunut, lähi- ja linjajohtajille toteutettiin laaja lähijohtajien valmennus (lähi- ja etätoteutus).</p> <p>Onnistumiskeskustelut toteutuivat 49 %. Todellinen toteuma% on korkeampi, sillä vuoden aikana oli merkittäviä järjestelmähaasteita tallennuksen osalta.</p>
Henkilöstöpalvelut	Rekrytoinnissa onnistuminen	<p>Vakituisen henkilöstön tulo- ja lähtövaihtuvuus on sama tai alle 10 %.</p> <p>Vakituisen henkilöstön ammattiryhmäkohtainen tulo- ja lähtövaihtuvuus alle 10 %.</p> <p>0-hakujen määrä on pienempi kuin vuonna 2023.</p> <p>Hakijakokemusta mitataan ja raportoidaan tulosalueille.</p>	<p>Jokaisen rekrytointia tekevän lähijohtajan rekrytointiosaaminen on hyvällä tasolla.</p> <p>Rekrytointipalveluiden asiantuntijaosaamista hyödynnetään.</p> <p>Rekrytointiprosessia kehitetään.</p> <p>Rekrytointiprosessin rekrytointireagointikykyä ja -nopeutta parannetaan.</p>	<p>Toteutui 9 %, lähijohtajien osaaminen ja reagointiherkkyys prosessissa on välttävällä tasolla</p> <p>Lääkäreissä lähtövaihtuvuus yli 10 %, muissa alle 10 %.</p> <p>Asiantuntijaosaamista hyödynnetään vaihtelevasti</p> <p>0 hakuja oli puolet vähemmän kuin vuonna 2023</p> <p>Prosessia on kehitetty suunnitelmallisesti (ohjeet, kouluttaminen) Hakijakokemusta on mitattu ja tuloksia käsitelty tulosalueilla. Prosessia on viety tuloalueille</p>

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
				asiantuntijoiden opastuksella.
Henkilöstöpalvelut	HR-järjestelmät on projektisuunnitelman mukaisesti toteutettu käyttövalmiiksi ja henkilöstö osaa käyttää uutta järjestelmää tehtäviensä hoitamisessa.	Datamigraatiot ja integraatiot ovat valmiit 100 %. Ohjelmiston palkanmaksuvalmius on testattu. Henkilöstökoulutukset ovat toteutuneet 100 %.	HR- prosessit on päivitetty ja kuvattu. Henkilöstön ja lähijohtajien koulutukset on toteutettu. Sisäiset ohjeet on julkaistu.	Kriittiset datamigraatiot ja integraatiot ovat valmiit. Palvelusuhdekäsikirja on päivitetty vastaamaan uusia prosesseja (Provincia). Koulutukset on toteutettu ja tallenteet käytettävissä. Sovellusten käyttöohjeet ovat käytössä. Palkanmaksu toimii.

Viestintäpalvelut

Vuonna 2024 viestintäpalvelut on lakisääteisen tiedottamisvelvollisuuden lisäksi toteuttanut vuoden 2024 käyttösuunnitelman yksikön tavoitteita edistäviä toimenpiteitä. Tavoitteet on jaettu kolmeen osa-alueeseen: työtyytyväisyyden parantamiseen ja muutosten jalkauttamiseen sisäisen viestinnän avulla, brändin ja maineen hallintaan ulkoisen ja asiakasviestinnän keinoin sekä asiakkaiden digitaalisten palveluiden ja ensikontaktin kehittämiseen mm. verkkosivuston asiakasohjauksella ja digitalisaatiohankkeiden markkinoinnilla.

Hyvinvointialueen toiminnallisten muutosten tukemiseksi on sisäisessä viestinnässä panostettu monikanavaisen aktiiviseen tiedottamiseen, kohderyhmäkohtaisiin infotilaisuuksiin ja sisäisen viestinnän vuorovaikutuksellisten kanavien kehittämiseen. Kaikki toimialojen ohjeet kokoava ohjepankki ja uudet osallistavat viestintäkonseptit ovat lisänneet käyttäjien aktiivisuutta intranetissä. ”Oma Hämeen Helmi” -kampanjassa on kehuttu ja kiitetty vuoden aikana 516 työkaveria ja konsepti palkittiin henkilöstöä osallistavana tekona Kuntatyönantajien Tekojen Tori-gaalassa. Henkilöstöä on osallistettu myös intranetin keskustelupalstoilla eri aihealueiden käsittelyyn, mm. palveluverkkomuutosten ideointiin. Alueellisesti kohdennettuja keskustelupalstoja otettiin myös käyttöön vuoden loppupuolella. Intranet-alustan teknisesti välttämätön päivittäminen toteutetaan inhouse-ratkaisulla vuoden 2025 aikana. Viestinnän henkilöstöryhmittäinen kohdentaminen ja räätälöinti voidaan toteuttaa, kun AD-käyttäjähallinta on valmis. Henkilöstön, lähi- ja tulosaluejohdon sekä ylimmän johdon viestintävalmiuksien kehittämiseksi on järjestetty vuoden aikana mm. brändi- ja mediaviestinnän koulutusta sekä omana työnä että ulkoisen kumppanin kanssa toteutettuna. Kriisiviestinnän prosessia kehitettiin

osana valmiussuunnittelua ja päivitetty kriisiviestintäohjeistus 2.0 hyväksyttiin aluehallituksessa alkuvuodesta 2025 osana valmiussuunnittelua.

Aluehallituksen joulukuussa 2023 vahvistaman brändikäsikirjan mukainen brändiuudistus on edennyt yksikkötasolla kustannustehokkaasti ja vaiheittain palveluverkon muutokset huomioiden. Toimipisteiden laajempi brändäysprojekti käynnistetään alkuvuonna 2025.

Ulkoisessa viestinnässä panostamme avoimeen, luotettavaan ja ajantasaiseen päätöksentekoviestintään, jotta asukkaat, henkilöstö ja muut sidosryhmät voivat seurata ja osallistua hyvinvointialueen päätöksentekoon. Viestimme merkittävistä asioista jo valmisteluvaiheessa ja tarjoamme riittävästi tietoa hyvinvointialueen palveluista, taloudesta ja hallinnon valmistelusta. Tavoitteenamme on kasvattaa asiakkaidemme ja alueen asukkaiden luottamusta Oma Hämeen toimintaan. Mittaamme luottamuksen kehittymistä vuosittain Maine&Luottamus -tutkimuksen avulla.

Brändin tunnettuutta ja luottamusta Oma Hämeeseen kasvatetaan myös ansaitun median avulla. Oma Hämeen medianäkyvyyden potentiaalinen tavoittavuus on kasvanut peräti 47 % proaktiivisen tiedottamisen ja mediasuhteiden kehittämisen ansiosta. Positiivisen näkyvyyden kasvattamiseen mediassa on panostettu mm. toimialojen ja yksiköiden menestystarinoita, asiantuntijoita ja innovaatioita esittelevän ”Hyvinvointitekoja” -viestintäkonseptin avulla. Myös Oma Hämeen sosiaalisen median pääkanavat (Facebook, Instagram ja LinkedIn) ovat vuoden 2024 loppuun mennessä tavoittaneet keskimäärin 30 % enemmän kantahämäläisiä kuin vuonna 2023. Mediaseurannan ja tiedotejakelun järjestelmät on uusittu, mikä on tehostanut julkaisutoimintaa ja tuonut myös kustannussäästöjä.

Asiakkaiden ohjaamista Oma Hämeen digitaalisiin palveluihin on tuettu vahvasti sekä omahame.fi -verkkosivuston kehitystyön avulla, että muiden digitaalisten palveluiden markkinoinnilla. Verkkosivujemme ensikontaktia, asiakasohjausta ja asiakastyytyvää sisällöä on kehitetty uudistamalla sivuston ilmettä sekä kehittämällä saavutettavuutta, käytettävyyttä ja sisältöjä. Uudistetut verkkosivut julkaistiin huhtikuussa ja sisältösivujen määrää on kasvatettu aktiivisesti koko vuoden ajan. Verkkosivuston kävijämäärää on suunnitelmallisesti kasvatettu parantamalla hakukonenäkyvyyttä sekä ohjaamalla asiakkaita verkkosivuille Oma Hämeen sosiaalisen median kanavista sekä mainonnasta. Kävijämäärä on kasvanut vuoden aikana 82 % viime vuoteen nähden. Hakukonenäkyvyyden ja saavutettavuuden parantamiseen on panostettu erityisesti mm. avainsana-analyysin ja sisältöjen optimoinnin avulla, käynnistämällä kohdennettu hakukonemainonta sekä työstämällä sivuston ja julkaistavien aineistojen saavutettavuutta vastaamaan lakisääteisiä vaatimuksia ja eri asiakaskohderyhmien tarpeita. Omahame.fi-sivuston

hakukonenäkyvyys on Siteimprove-järjestelmän mittaustulosten mukaan toimialan keskiarvoa selkeästi parempi.

Vuoden 2024 aikana otettiin verkkosivustolla käyttöön myös Askem-palautejärjestelmä. Verkkosivujen asiakastyytyvääisyyttä on saatu parannettua järjestelmän keräämien asiakaspalautteiden avulla. Loppuvuoden aikana valmisteltiin myös verkkosivuston hakutoiminnon edelleen kehittämistä, konversio-optimoinnin projektia sekä kieliversioiden toteuttamista. Aukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen on kehitetty hyte-tarjotinta verkkosivujen erillissivustoksi yhdessä tietohallinnon ja hyte-yksikön kanssa. Hyte-tarjottimen pilotointi aloitettiin joulukuussa.

Oma Häme -sovelluksen ja chat-palvelun markkinointia on toteutettu monikanavaisesti keväästä lähtien koko vuoden ajan hankerahoituksella. Markkinoinnissa on hyödynnetty mm. verkkomarkkinointia, radiospotteja ja eri kohderyhmille kohdennettua vaikuttajamarkkinointia. Digipalveluihin ohjaavan sosiaalisen median mainonnan tavoiteltu klikkausprosentti (CTR 0,8 %) ylitettiin suuressa osassa kampanjoita. Parhaiten menestyivät koti-iskä88-vaikuttajan kanssa yhteistyössä tehty kampanja. Kampanjan avulla saatiin tavoitettua esimerkiksi nuoria ja keski-ikäisiä miehiä, joiden tavoittaminen on muuten ollut vaikeaa. Markkinointitoimenpiteillä on kasvatettu sovelluslatausten lisäksi verkkosivujen digiasiointipalveluun kirjautumisia. Verkkosivuilta löytyvää asiointipalvelua voivat käyttää ne asiakkaat, jotka eivät halua ladata sovellusta. Asiointialustalle on siirtynyt peräti 413 % enemmän käyttäjiä loppuvuoden aikana (8-12/2024) verrattuna alkuvuoteen. Ohjauksen tukemana myös chat-asiointien määrä verkkosivuilla ja Oma Häme -sovelluksessa kasvoi yli tavoitteen 3000 kpl/kk. Latausmäärien kasvattamiseksi suunniteltu tekstiviestikampanja siirtyi toteutettavaksi vuonna 2025 tietoteknisten syiden vuoksi. Sovelluksen lataukselle sekä kirjautuneena ja puolesta-asioinnille oli asetettu 42.500 kpl:n tavoite, joka ylitettiin lähes nelinkertaisesti (159.723 kpl v. 2024).

Viestintäpalvelut-toimialue kasvatti vuonna 2024 edelleen omana työnä toteutettavien toimenpiteiden ja hankerahoituksen osuutta ja toteutti talouden tasapainottamista neuvottelemalla edullisempia sopimuksia käyttämilleen järjestelmille. Toimialueelle kohdennetusta määrärahasta käytettiin noin 74 % vuoden 2024 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Viestintäpalvelut	Oma Hämeen sisäinen viestintä on vuorovaikutuksellista ja osallistaa henkilöstöä	Kohdennetut uutis- ja sosiaaliset kanavat otettu käyttöön intranetissä K/E	Kyllä Q2-Q3/2024 (Sidonnaisuus ICT:n AD-käyttäjähallinnan projektiin)	Toteutunut osittain: Käyttäjäprofiilittainen kohdentaminen ei teknisesti mahdollista ilman AD-käyttäjähallintaa. Toimialoitain ja teemoittain kohdennetut keskustelupalstat otettu käyttöön intranetissä.
		Intranet-alustan uusiminen (sis. vuorovaikutuksellinen mobiilikäyttö) kilpailutettu K/E	Kyllä Q3/2024	Toteutunut: alustaratkaisu valittu.
		Sisäisen viestinnän kanavien aktiivisen käytön kasvattaminen	Intranetin käyttöaste 80 %, uutiskeskukseen kävijämäärä + 20 % vs. 2023	Toteutunut: käyttöaste 89 % (kasvua 26 %), uutiskeskukseen kävijämäärä ei vertailukelpoinen vs. 2023, v. 2024 kasvua +17 % H2 vs. H1
Viestintäpalvelut	Oma Hämeen brändin rakentaminen on suunnitelmallista ja työnantajamaine kehittyä positiivisesti	Brändikäsikirja on jalkautettu asiakas- ja paikallismarkkinointiin K/E (ja lähijohtajat tuntevat brändiytimen)	Yksiköiden brändäys käynnistetty 2024: Kyllä	Toteutunut: jatkuu vuonna 2025 toimipisteiden brändäysprojektilla
		Positiivinen medianäkyvyys ja sen tavoitavuus kasvaa (hyvinvointitekoja-konsepti on käynnistetty)	Positiivinen medianäkyvyys +15 %, medianäkyvyyden tavoitavuus +10 %	Toteutunut: Hyvinvointitekoja-konsepti käynnistetty, (positiivinen medianäkyvyys: vuoden 2024 raportti valmistuu 3/2025), tavoitavuus + 16 %, potentiaalinen yleisö +47 %
		Oma Hämeen maine ja luottamus kehittyvät positiivisesti verokiryhmässään	Suuren yleisön mainetutkimus: Oma Häme TOP 5	Toteutunut: Oma Hämeen maine 5. sijalla
Viestintäpalvelut	Oma Hämeen digipalveluita markkinoidaan asiakaslähtöisesti ja	omahame.fi-verkkosivuston saavutettavuus, löydettävyys ja käytettävyys paranevat	Verkkosivuston kävijämäärä +30 %, verkkosivuston saavutettavuus 87 pistettä (+10 %,	Toteutunut: verkkosivuston kävijämäärä +82 % saavutettavuus- ja SEO-mittareiden vertailtavuus ei

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
	niiden käyttöaste paranee		Siteimprove), SEO 93 pistettä (+8 %, Siteimprove)	validi vs. 2023 teknisestä syystä – saavutettavuus 79 p., SEO 83 p. on toimialan keskiarvoa korkeampi)
		Oma Häme -sovelluksen lanseerauskampanja käynnistetään ja 25 % asukkaista lataa sovelluksen	Sovelluslatauksia ja digiasiointeja 42.500 kpl 2024 (Q1/2024 17.000 kpl)	Toteutunut: Sovelluslataukset, kirjautumiset ja puolesta-asioinnit yhteensä 159.723 kpl (lataukset 24.590 kpl, kirjautumiset verkkosivuilta asiointipalveluun 54.546 kpl, puolesta-asioinnit 80.587 kpl.
		omahame.fi-verkkosivuilta (OmaOlo-oirearvio, hyvinvointisisällöt, chat, kirjautuminen)	Digiasioinnin konversio / linkkien klikkaus +15 %	Toteutunut: verkkosivuilta kirjautuminen asiointipalveluun +413 % kasvu 3–7/2024 vs. 8–12/2024

Hallintopalvelut

Vuoden 2024 aikana hallintopalveluissa on valmisteltu hyvinvointialueen uuden Dynasty10 asianhallintajärjestelmän käyttöönotto. Käyttöönottoprojekti käynnistyi keväällä ja se toteutettiin asianhallinta ja arkisto yksikön sekä päätöksenteon tuen yksikön yhteistyönä. Projekti oli mittava ja vaativa, koska asianhallintajärjestelmä kattaa hyvinvointialueen asianhallinnan, kokoushallinnan, sähköisen kokoushallinnan ja viranhaltijapäätöshallinnan. Dynasty10:een sisältyy sähköisen arkiston moduuli, joka otettiin käyttöön toukokuussa. Dynastyn käyttöönottoprojektin aikana päivitettiin asianhallinnan ja päätöksenteon ohjeistus, koulutusmateriaalit ja -nauhoitteet. Lisäksi uudistettiin toimielin- ja viranhaltijapäätöksenteon päätöspohjat, valmistettiin uusia päätöspohjia ja myös sähköisiä lomakkeita. Marras-joulukuussa järjestettiin organisaation henkilöstölle asianhallinnan, toimielinpäätösten valmistelun ja viranhaltijapäätösten tekemisen osalta Dynasty10-koulutukset, jotka myös tallennettiin.

Dynasty-valmistelun lisäksi asianhallinta ja arkisto yksikössä valmistui vuoden 2024 aikana TOS-ylläpitomalli (TOS, sähköinen tiedonohjaussuunnitelma), arkistoinnin ohjeet (paperiarkistoille) sekä arkistotilaselvitys. Arkistotilaselvityksen yhteydessä tehtiin arkistotilojen ja -aineistojen nykytila-analyysi ja muotoiltiin arkistotilojen kehittämisen toimenpidesuosituksia. Sosiaalihuollon arkistojen selvityksessä on edetty ja Riihimäen ko. arkiston seulonta on valmistunut.

Päätöksenteon tuen yksikkö on hoitanut normaalien työtehtävien ohessa Dynastyn käyttöönottoprojektin viranhaltijapäätöksentekoa, kokoushallintaa ja sähköistä kokousta koskevien moduulien valmistelun, mikä satoi yksikön kehittämisresurssit koko toimintavuoden ajaksi.

Loppuvuonna hallintopalveluissa käynnistyi uuden tehtäväkokonaisuuden eli tulosaluejohdon sihteerityön organisointi hallintopäällikön johdolla. Organisointityö jatkuu vuoden 2025 puolelle.

Lakiyksikön lakimiehet ovat osallistuneet asiantuntijaryhmiin ja projekteihin sovitusti. Yksikkö on hoitanut hyvinvointialueen oikeusprosesseja (avustaminen istunnoissa ja oikeudenkäyntiasiakirjojen laatiminen) ja antanut henkilöstölle juridista konsultointia ja koulutusta toimintavuoden aikana.

Tietosuojayksikkö on suorittanut toimintavuoden aikana perustehtävänsä. Lisäksi toimintavuoden aikana on mm. annettu tietosuojan raportti 1–6/2024, valmisteltu käyttövaltuustopolitiikka aluehallituksen hyväksyttäväksi, valmisteltu käyttölokien seuranta ja valvontasuunnitelma, tehty toimialoille suunnattu perehdyttävä ohje lokitietojen valvonnasta ja aloitettu säännöllisten uutiskirjeiden julkaisu Intrassa.

Talous

Toimialueen toimintakatteen toteuma 31.12. on ollut 92,3 % eli talousarvio on alittunut. Toimintatuottojen toteuma on ollut 242,5 %, ylitys selittyy ryhmärahan palautuksilla. Toimintakulujen toteuma on ollut 93,8 %. Toimintakulujen sisällä henkilöstökulujen toteuma 31.12. on ollut 117,8 % ja euroina ylitys on ollut n. 350 000 €, mikä on johtunut liian alhaisesta budjetoinnista. Palvelujen ostojen toteuta 31.12. on 51,7 % ja kulut ovat alittuneet n. 473 000 euroa, mikä johtuu asiantuntijapalveluiden ennakoitua alhaisemmasta käytöstä ja postituksen kustannusten pienemisestä.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Hallintopalvelut	Päätösvalmistelua parannetaan päivittämällä päätöksenteon ohjeistus ja tekemällä päätösvalmistelun	Ohjeistus tehty (on/off) Nauhoitteet tehty (on/off)	Ohjeistus päivitetään ja nauhoitteet tehdään asianhallintajärjestelmän käyttöönottoprojektin yhteydessä 31.8. mennessä.	Ohjeistus on päivitetty 31.12. mennessä (käyttöönottoprojekti jatkui vuoden loppuun).

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
	tueksi koulutusnauhoitteet.			
Hallintopalvelut	Toimialojen oikeudellisen osaamisen kehittäminen järjestämällä tarvittavaa koulutusta.	Järjestettyjen koulutusten määrä (kpl).	Lakiyksikkö järjestää toimialoille koulutuksia vähintään 10 kpl vuoden 2024 aikana.	Koulutuksia on järjestetty 11 kpl.
Hallintopalvelut	Paperiarkistojen käytettävyyden parantaminen ja keskittäminen suunniteltu.	Kartoitus tehty (on/off) Kehittämissuunnitelma tehty (on/off)	Tunnistetaan mitä arkistoja on, kartoitetaan niiden kunto ja kartoitetaan keskittämisen / digitoinnin mahdollisuudet. Paperiarkistojen kehittämissuunnitelma laaditaan 31.8. mennessä.	Kartoitus on tehty. Kehittämissuunnitelma on tehty.
Hallintopalvelut	Henkilöstön osaamisen ja valppauden kehittäminen tietosuojan osalta.	Uutiskirjeen julkaisu aloitettu (on/off)	Ajankohtaisia tietosuojasioita nostetaan esille säännöllisesti julkaistavassa tietosuojan uutiskirjeessä.	Uutiskirjeen julkaisu on aloitettu.

Tietohallinto

Tietohallinnon keskeiset tekemisen kohteet liittyvät hyvinvointialueen toimintaympäristön harmonisointiin. Forssan toiminta-alueen työasemat ja kannettavat asennettiin uudelleen ja liitettiin hyvinvointialueen yhteiseen tekniseen ympäristöön. Keskeisenä työkohteena oli hyvinvointialueen käytössä olleiden potilastietojärjestelmien yhdistäminen yhdeksi potilastietojärjestelmäkokonaisuudeksi. Yhdistetty potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2025. Tammikuun 2025 aikana on selvitetty ja korjattu erilaisia teknisiä haasteita käyttöönoton jälkitoimenpiteenä. Tietohallinto toteutti ja osallistui myös muiden tietojärjestelmien yhdistämisprojekteihin kuten esimerkiksi ikäänntyneiden toimintakykyä seuraavien tietojärjestelmien yhdistämiseen, talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien vaihtamiseen.

Vuoden 2023 lopussa kilpailutettiin sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä. Asiakastietojärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyi tammikuussa 2024. Asiakastietojärjestelmän käyttöönottohetyksen tuli olla lokakuussa 2024. Järjestelmässä oli merkittäviä ongelmia mm. teknisiä virheitä ja puutteita vaatimusmäärittelyyn nähden.

Käyttöönottoprojekti keskeytyi ja tehty sopimus purettiin. Lakitekniset keskustelut jatkuvat vuonna 2025. Hyvinvointialue käynnisti asiakastietojärjestelmän uudelleen kilpailutuksen yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa joulukuussa 2024. Tietohallinnossa otettiin vuoden 2024 aikana käyttöön ITIL-viitekehyksen perusprosessit palvelutuotannossa.

Vuoden 2024 aika toteutettiin lisäksi merkittävä määrä muita ohjelmistoprojekteja kuten sytostaattihoidon solusalpaaja tietojärjestelmän käyttöönotto, mobiilihoidon kirjausjärjestelmän laajennukset, radiologian toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus ja käyttöönotto, ASSI:n erillisjärjestelmien käyttöönotot, uuden callcenter-järjestelmän käyttöönotto sekä noin 3000 työaseman uudelleen asennukset osana perustietotekniikan palvelutuottajan vaihtoprojektia. Lisäksi toteutettiin lukuisia joukko erillisiä verkko- ja palvelimien uudistus- ja siirtotehtäviä. Luotiin tekninen toimintaympäristö Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:lle.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Tietohallinto	Tietohallinnon sisäinen toiminta on organisoitu ja rakennettu standardin viitekehyksen (ITIL) perustalle	Tietohallinnon roolit ja vastuut ovat selkeät. ITIL-prosessit käyttöön otettu tietohallinnon toiminnassa.	ITIL-prosessit jalkautettu 12/2024	ITIL-prosessit käyttöön otettu 01/2025
Tietohallinto	Hyvinvointialueen perustietotekniikan jatkuvan palvelun keskittämiseen vaadittavat toimenpiteet on toteutettu ja ulkoistusprojekti valmis	Perustietotekniikan ulkoistusprojekti valmis	Ulkoistusprojekti päättynyt 12/2024	Perustietotekniikan ulkoistusprojekti päätetään 01/2025. Keskussairaalan työasemien uudistaminen siirretään osaksi ASSI-sairaalan ICT-kokonaisuuden käyttöönoton valmisteluprojektia (PASSI) tekemisen riippuvuuksien takia.
Tietohallinto	Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden, Ikäihmisen palveluiden sekä Terveyspalveluiden uusi sosiaalihuollon lainsäädännön toteuttava asiakastietojärjestelmä	Käyttöönotto valmis	Käyttöönotto valmis 09/2024	Asiakastietojärjestelmän käyttöönottoprojekti keskeytettiin hankitun tietojärjestelmän keskeneräisyyden ja virheiden takia. Sopimus purettiin 11/2024. Juridinen keskustelu

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
	käyttöön otettu (korvaa aiemmin käytössä olevat vastaavat erilliset asiakastietojärjestelmät)			toimittajan kanssa jatkuu vuoden 2025 alun aikana. Asiakastietojärjestelmän uudelleen kilpailutus käynnistettiin yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa 1/2022. Kilpailutusaineisto julkaistaan 2/2025.
Tietohallinto	Terveystietojärjestelmän ja ikäihmisten palveluiden käytössä olevan potilastietojärjestelmän yhdistäminen Kanta-Hämeen alueella	Yhdistämisprojekti on valmis	Yhdistämisprojekti valmis 12/2024	Toiminta yhtenäisellä potilastietojärjestelmällä käynnistettiin 1.1.2025. Tammikuun 2025 aikana on selvitetty ja korjattu erilaisia teknisiä haasteita käyttöönoton jälkitoimenpiteinä.

Tekniikka- ja tilapalvelut

Tekniikka- ja tilapalvelujen tulosalueen toiminta on keskittynyt hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen kunnossapitopalveluihin, lääkintätekniikan palveluihin, teknisiin palveluihin, tilapalveluihin, turvapalveluihin ja muihin teknisiin tukitoimintoihin. Oman tuotannon lisäksi tulosalue on tehnyt yhteistyötä usean eri yhteistyötahon kanssa ja myös eri osa-alueille kohdistuvaa palvelu- ja materiaalista hankintaa on tehty päivittäin.

Hyvinvointialueen rakenteellisten muutosten takia tekniikka- ja tilapalvelujen tulosalue lakkasi 31.12.2024. Tulosalueen toiminnoista turvapalvelut siirrettiin pelastuslaitoksen toimialan alaisuuteen, tilapalvelut strategia- ja integraatiotoimialan alaisuuteen ja tilapalvelujen asukasvuokratyöntekijä asuntotoimisto konserni- ja tukipalvelujen toimialan talouspalvelujen toimialueen alaisuuteen 1.1.2025 alkaen. Lisäksi kiinteistöjen kunnossapitopalvelut, lääkintätekniset palvelut sekä Forssan alueen tekniset palvelut siirtyivät hyvinvointialueen perustamaan Oma Hämeen tukipalvelut Oy -yhtiöön liikkeenluovutuksella 1.1.2025. Muista teknisistä palveluista ajoneuvohallintaan, energiatehokkuuteen, ympäristöön ja jäteasioihin liittyvät toiminnot siirrettiin strategia- ja integraatiotoimialalle.

Kiinteistöjen kunnossapitopalvelujen kehityksen keskeisenä painopistealueena vuonna 2024 oli edellisen vuoden aikana aloitettua palvelupyyntöjärjestelmän kehitystyön jatkaminen. Tämän

hankkeen keskeisenä tavoitteena oli helpottaa käyttäjien työtä, erityisesti vikojen ja ongelmien havaitsemisen ja raportoinnin osalta. Uuden järjestelmän odotettiin tuovan lisää tehokkuutta ja nopeutta käyttäjien työprosesseihin, mikä edelleen paransi kiinteistöjen ylläpidon laatua. Lisäksi uuden järjestelmän odotetaan jatkossa tarjoavan parempaa seuranta- ja analytiikkaa kunnossapitopalveluiden suorituskyvystä. Tämä tukee strategista päätöksentekoa ja auttaa tunnistamaan mahdolliset pullonkaulat tai kehityskohteet.

Vuoden 2024 aikana otettiin käyttöön dynaaminen raportointi, sekä tehokkaampi palvelupyynnöiden vastaanotto vuokrakiinteistöistä. Uusi järjestelmä on parantanut näkyvyyttä kunnossapidon suorituskykyyn, mutta raportointi on myös paljastanut joitakin haasteita. Dynaamisen raportoinnin perusteella on havaittu, että kunnossapidossa jäätin hieman tavoitteesta, joka on vastata 90 % palvelupyynnöistä kolmen arkipäivän kuluessa. Tähän arvioitiin johtuvan kolmesta keskeisimmästä syytä:

Raportoinnilliset haasteet: Nykyinen huoltokirjaohjelma seuraa suorituksia kolmen päivän kuluessa saapuneista palvelupyynnöistä, mutta se ei ota huomioon viikonloppuja, mikä vaikuttaa tulosten tarkkuuteen.

Käytön tehostaminen: Huoltokirjaohjelman käytön tehostamisen myötä palvelupyynnöiden määrä on kasvanut huomattavasti, sillä monet aiemmin sopimuskumppaneille tilatut työt vuokrakiinteistöistä kohdistuivat omalle organisaatiolle.

HVA yhteistoimintamenettelyt: HVA käydyt yhteistoimintamenettelyjen vaikutukset ovat osaltaan asettaneet haasteita kunnossapitotehtävien suorittamiselle ajallaan.

Lääkintätekniset palvelut tuottavat palveluita, joiden tarkoituksena on tukea hoito- ja tutkimustoiminnan mahdollisimman laadukasta, turvallista sekä sujuvaa toteutusta. Lääkintälaitteiden elinkaaren hallintapalveluihin kuuluvat laitteiden rekisteröinnit ja liittäminen lakisääteiseen seurantaan, sekä lainsäädännön mukaiset laitteistojen toiminnan testaamiset ennen laitteiden käyttöönottoa kohteissa. Vuoden 2024 aikana on tavoiteltu edellisen vuoden aikana alkanutta yhdenmukaisten toimintojen kehittämistä edelleen. Lisäksi huoltotoiminnan kehittämisessä tärkeänä osana on huoltosopimusten päivittäminen ja yhdistäminen koko HVA:n laitekanta huomioiden. Tällä kehittämistoimella on tavoiteltu taloudellisia säästöjä ja toimintojen selkeyttämistä.

Lääkintälaitteiden hankintojen ja vastaanottojen prosessit on testattu ja saatu toimimaan yhtenäisen prosessin mukaisesti koko hyvinvointialueen alueella. Myös huollot huomioiden

logistiikka alueella on saatu toimivaksi. Määräaikaishuoltojen suunnitelmien ja aikataulutusten tarkennukset ja ajantasaistamiset laiteryhmittäin aloitettiin vuoden 2024 aikana ja ne jatkuvat edelleen. Prosessien kehittämiseksi Effector-järjestelmän perehdytystä ja koulutusta lisättiin vuoden 2024 aikana koko lääkintälaittehuollon henkilöstölle.

Tekniikka- ja tilapalveluiden Forssan alueen teknisten palvelujen organisaatioon on kohdistettu kaikki huolto- ja kunnossapito sekä lääkintätekniiset vastuut Forssan seudun kunnissa sijaitsevien toimipisteiden ja laitteiston osalta. Tämän lisäksi yhteistyötä tehdään hyvinvointialueajuisesti valikoitujen laajempien kokonaisuuksien osalta. Vuoden 2024 aikana tavoiteltiin uuden lääkinnällisten laitteiden rekisteröinti- ja hallintajärjestelmän käyttöönoton loppuun saattamista alueella.

Alueen lääkinnällisten laitteiden rekisteröinti, merkintä ja hallintajärjestelmän käyttöönotto on saatettu valmiiksi vuoden 2024 aikana. Effector- järjestelmästä on tullut tärkeä toiminta ohjaava elementti. Hoitohenkilökunta on orientoitunut hyvin tekemään laitteita koskevat työpyynnöt suurimmaksi osaksi ko. järjestelmän kautta. Tämä mahdollistaa laitteiden käytön- ja huoltojen dokumentoinnin koko elinkaaren ajan. Lisäksi järjestelmän työtilausten käsittelymääristä on saatavilla erinomaista raporttia toiminnan kehittämisen tueksi.

Tavoitemittarin työtilausten käsittely yhden arkipäivän aikana toteutui, mutta kolmen päivän toteutumataavoite jäi hieman tavoitteesta. Kevään aikana yksikön resurssi väheni kolmen henkilötyövuoden verran. Kuitenkin alueen sairaalakampus (Forssan sairaala) siirtyi hyvinvointialueen omistukseen syksyllä 2024, samassa yhteydessä yksikön henkilöstöresurssi vahvistui. Kiinteistöomistuksen siirtyessä myös paljon lisätehtäviä siirtyi yksikön vastuulle.

Tilapalvelut-palvelualue siirtyi Tekniikka- ja tilapalvelujen tulosalueelle vuoden 2024 alusta alkaen. Tilapalvelujen toiminta alkuvuoden 2024 aikana keskittyi Modulo-tilanhallintajärjestelmän sisällöntuoton loppuun saattamiseen, käyttäjien tekemien tilamuutos- ja tilapalvelutarpeiden täyttämiseen sekä oman toiminnan prosessien kehittämiseen. Lisäksi hyvinvointialue perusti keskitetyn asukasvuokrayksikön, asuntotoimiston, jossa hyvinvointialueen tarjoamia asumisen palveluita järjestettiin keskitetysti aiempaa resurssitehokkaammin. Asuntotoimisto aloitti toimintansa tulosalueella 1.9.2024.

Tilapalvelujen osalta kustannusten seuranta ja vertailu talousarvioon oli vuoden 2024 aikana haasteellista. Keskeiset syyt olivat tilojen vuokratilakustannuksien vertailtavuuden osalta, joiden osalta toisaalta talousarviossa arvioitiin Forssan sairaalakiinteistöjen ja Uudenmaan Vammaispalvelut Oy:n (UVP) kohteiden vuokrien poistuvan heti vuoden 2024 alusta lukien

omistajavaihdosten takia. Kuitenkin Forssan sairaalakiinteistöjen osalta kiinteistökauppa ei toteutunut siinä ennakoidussa aikataulussa, jonka mukaisesti talousarvio 2024 on valmisteltu. Toinen vuokravaikutteinen asia oli UVP, josta hyvinvointialueen oli tarkoitus irtaantua, mutta irtaantuminen ei onnistunut, ja kulujen kertyminen jatkui koko vuoden. Lisäksi osa vuokrakohteiden määrärahoista oli kohdistettu muille toimialoille, kulujen kuitenkin kirjautuessa tekniikka- ja tilapalvelujen tulosalueelle. Talousjärjestelmään saatiin lopulta kirjauskohdistukset korjattua loppuvuoden 2024 aikana, jolloin vuokrakulutoteumia siirrettiin ja kohdistettiin niille kustannuspaikoille, joille kohteiden talousarvio oli valmisteltu.

Turvapalvelujen tavoitteet vuodelle 2024 johdettiin Oma Hämeen arvoista ja strategiasta, joita pyrittiin edistämään mm. pelastussuunnitelmien ajantasaistamisella sähköiseen järjestelmään (PELSU) riskiluokkien I ja II osalta (erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalihuollon yksiköiden ympärivuorokautiset palvelut), lääkkeiden säilytystilojen saattaminen lain edellyttämälle vaatimustasolle sekä lääkesäilytysohjeen laatiminen yhteistyössä asiakas- ja potilasturvallisuusyksikön ja tekniikka- ja tilapalveluiden henkilöstön kanssa, Työajanseurannan ja kulunvalvonnan Timecon järjestelmä nykyisistä kolmesta erillisestä (Riihimäki, Hämeenlinna, Forssa) yhdeksi Oma Häme -järjestelmäksi sekä uuden Ahveniston sairaalan (Assi) turvallisuusjärjestelmien (kamera-, kulunvalvonnan sekä rikosilmoitusjärjestelmien) kulkutasojen ja käyttöoikeuksien määritykset sekä muutokset yhteistyössä palveluiden tuottajan kanssa. Lisäksi Oma Hämeen kuvalliset henkilökorttipalvelut keskitettiin turvapalvelujen ylläpitämään rekisteröintipisteeseen.

Edellisen vuoden vartiointipalveluiden kilpailutuksen takia vartiointipalveluiden tuottaja vaihtui ja vartiointikohteiden siirtäminen uuden tuottajan vastuulle käynnistyi 2023 loppuvuoden ja vuoden 2024 aikana. Vartiointipalveluiden kustannukset ylittivät talousarvion tason. Yksikköhinnat nousivat kilpailutuksen ja uusien sopimusten myötä ja lisäksi uusia vartiointikohteita tuli ennakoitua enemmän lisää (noin 60 kohdetta lisää). Nämä seikat selittävät valtaosin talousarvion ylittymisen.

Pelastussuunnitelmia sähköiseen pelastussuunnitelmapohjaan tehtiin vuoden aikana yli 200 kappaletta. Suunnitelmien siirtämistä jatketaan tarpeen vaatiessa edelleen ja pelastussuunnitelmat ylläpidetään jatkossa sähköisessä ympäristössä. Lääkehuoneiden turvallisuutta kehitettiin yhteistyössä tilakeskuksen ja lääkehuollon palvelualueen kanssa, minkä myötä lääkehuoneiden säilytystilaohjeistusta täydennettiin ja rakenteellista sekä teknistä turvallisuutta parannettiin. Alkusammutuskoulutuksia toteutettiin suunnitelmien mukaisesti noin 10 kpl vuoden aikana.

Muut tekniset palvelut -palvelualueella on huolehdittu monipuolisesti muiden teknisten tukitoimintojen järjestämisestä ja tuottamisesta tukemaan hyvinvointialueen toimintaa. Näitä ovat olleet esimerkiksi ympäristöasioista huolehtiminen, jätteiden määrän vähentäminen ja tehokas raaka-aineiden sekä tarvikkeiden käyttö ja kierrätys, sekä esimerkiksi Oma Hämeen ajoneuvohallinnan kehittäminen vastaamaan tulosalueiden tarpeita ja lainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi palvelualueella valmistellaan kaikki tulosalueen kilpailutukset ja kehitetään sopimusten hallintaa yhteistyössä hankintapalveluiden kanssa.

Tavoitteena oli vuoden 2024 osalta, että vuoden loppuun mennessä 15 % Oma Hämeen autokannasta on sähköistetty. Ympäristötyön osalta tavoitteena oli ympäristöohjelman suunnittelu ja valmistelu HVA-tarpeiden mukaisesti vuoden 2024 aikana. Ympäristöohjelman osalta alkuvuoden aikana kartoitettiin palveluntuottajia ja valittiin sopimuskumppani (Third Rock) ympäristöohjelman laadintaan. Ympäristöohjelman valmistelu eteni suunnitelmien mukaisesti.

Lisäksi palvelualueella tavoiteltiin keskussairaaloimintojen kierrätysasteen parantamista yhdyskuntajätteen jätehuoltoprosesseja parantamalla ja kilpailuttamalla asiaan liittyviä palveluita kierrätysasteen parantamista kannustavalla tavalla. Tavoitteena oli yhdyskuntajätteiden kierrätysasteen kasvattaminen siten, että yhdyskuntajätteestä aiempaa suurempi osa (3 %) saataisiin lajitelluksi erilliskerättävään jätteeseen. Mittarin laskentaa ei kyetty tuottamaan. Laskentaa vaikeutti tiedonsaannin hankaluus, sillä jättejakeita käsiteltiin useissa kiinteistöissä, joista osa ei ollut omassa hallinnassa, joka on vaikeuttanut tiedonhankintaa. Jätehuollossa aloitettiin kilpailutuksen valmistelu, jonka kautta on tarkoitus myös tehostaa erilliskeräystä, sekä myös saada entistä tarkempaa raportointia hyvinvointialueen käyttöön. Muovijätteen keräysastetta saatiin nostettua vuoden aikana.

Ajoneuvojen kilpailuttamisessa huomioitiin elinkaarikustannukset. Muuhun sopimistarpeeseen pyrittiin hakemaan joustavia ja kustannustehokkaita ratkaisuja, kuten esimerkiksi vuosikorjaustöihin ja kiinteistöhuoltoon liittyviä kilpailutuksia varten avattiin dynaaminen hankintamenettely, joka nopeutti realisoituihin tarpeisiin vastaamista edellisiin vuosiin verrattuna.

Muut tekniset palvelut -palvelualue on pyrkinyt omalta osaltaan parantamaan palvelualueiden välistä tiedonkulkua mm. toimitilamuutoksiin liittyen. Työn alla on myös vuokranantajille suunnatun viestinnän kehittäminen edelleen. Muut tekniset palvelut ovat olleet aktiivisesti mukana kunnallisen jätehuoltovastuun muutokseen liittyvässä selvittelyssä, jota on tehty yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden, ympäristöministeriön ja jätehuoltoyhtiöiden kanssa. Muutos liittyi hyvinvointialueen tuottaman yhdyskuntajätteen käsittelyyn.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Kiinteistöjen kunnossapito-palvelut	Palvelupyynnöjärjestelmiin tulleisiin palvelupyyntöihin vastaamisen tehostaminen	> 50 % ilmoituksista vastattu 1 arkipäivän aikana >90 % ilmoituksista vastattu 3 arkipäivän aikana	Raportoidaan järjestelmäkohtaisesti kvartaaleittain	Tavoite saavutettu 1 arkipäivän työpyynnöissä, 3 arkipäivän työpyyntötavoite ei toteutunut
Lääkintätekniiikan palvelut	HVA-tasoisien lääkintä-laitehankinta ja -vastanotto-prosessin yhdenmukaistaminen	Prosessin toiminnan testaaminen ja käyttöönotto Forssan alueella	Q1/24 suunnittelu ja testaus. Q2/24 käyttöönotto ja valmis laajennettavaksi	Toteutettu suunnitelman mukaisesti
Tekniset palvelut, Forssan alue	Palvelupyynnöjärjestelmiin tulleisiin palvelupyyntöihin vastaamisen tehostaminen	> 50 % ilmoituksista vastattu 1 arkipäivän aikana >90 % ilmoituksista vastattu 3 arkipäivän aikana	Raportoidaan järjestelmäkohtaisesti kvartaaleittain	Tavoite saavutettu 1 arkipäivän työpyynnöissä, 3 arkipäivän työpyyntötavoite ei toteutunut
Turvapalvelut	Pelastussuunnitelmien ajantasaistaminen sähköiseen järjestelmään riskiluokkien I ja II osalta (erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalihuollon yksiköiden ympärivuorokautiset palvelut	Pelastussuunnitelmat päivitetty sähköiseen muotoon ja linkki suunnitelmiin intrassa.	Määrittely, aikataulu-tus ja valmistelevat työt valmiit Q1/24. Suunnitelmat päivitetty Q3/24.	Pelastussuunnitelmia on siirretty sähköiseen suunnitelmapohjaan (PELSU) 234 suunnitelmaa.
Muut tekniset palvelut	Ympäristöohjelman valmistelu	Ympäristöohjelman suunnittelu ja valmistelu HVA-tarpeiden mukaisesti 2024 aikana	Ympäristöohjelma käsitelty KOPA-JORY:ssä Q3/24. Valmistelu HVA-tasoiseen käsittelyyn Q4/24	Tavoite saavutettu
Muut tekniset palvelut	Yhdyskuntajätteiden kierrätysasteen kasvattaminen	Yhdyskuntajätteestä aiempaa suurempi osa (3 %) on lajiteltu erilliskerättävään jätteeseen	Raportoidaan etenemä kvartaaleittain	Toimenpiteitä aloitettu, mittarin laskentaa ei kyetty suorittamaan.

Palvelutuotannon tukipalvelut

Palvelutuotannon tukipalveluiden tulosalue lakkautettiin 31.12.2024 ja tulosalueen toiminnoista ateria- ja ruokapalvelut sekä laitos- ja sairaalahuollon palvelut siirtyivät hyvinvointialueen

omistaman Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:n toiminnaksi 1.1.2025. Tulosalueen muista toiminnoista logistiikka- ja tekstiilihuoltopalvelut, välinehuolto ja sihteerityön yksikkö yhdistettiin hyvinvointialueen muuhun organisaatioon. Vuodenvaihteessa tavoitteena oli palvelutuotannon tukipalveluiden toimintojen sujuva ja häiriötön siirto yhtiöön ja hyvinvointialueen organisaatorakenteeseen.

Hoidon tukipalvelut

Hoidon tukipalveluihin kuului vuonna 2024 sairaala- ja laitoshuolto, välinehuolto sekä sihteerityö ja palveluneuvonta. Keväällä 2023 toteutetut tuta-perusteiset yhteistoimintaneuvottelut aiheuttivat muutoksia noin 50 sairaala- ja laitoshuoltajan tai osastonsihteerin tehtäviin.

Sairaala- ja laitoshuollossa yhdenmukaistettiin kaikkien puhtauspalvelutyötä tekevien nimikkeeksi laitoshuoltaja. Sähköisten palvelupyyntöjen käyttöä potilaskuljetuksissa ja siivouspyynnöissä laajennettiin. Palveluverkkomuutoksiin ja toimialojen muuttuviin tarpeisiin reagoitiin järjestämällä siivouspalveluja uusiin tiloihin kiinteissä kohteissa sekä esimerkiksi suun terveyden liikkuvassa Suukko-toiminnassa. Toimintaa kehitettiin edelleen kohti ASSI-sairaalaan muun muassa perehtymällä siivouksen koneellistamiseen. Käyttöön hankittiin myös ensimmäinen siivousrobotti ja iMopien määrää ja käyttöä lisättiin.

Ateria- ja siivouspalvelut kilpailutettiin ulkoisen palvelutuotannon osalta. Toimintojen kilpailutus ja uuden tukipalveluyhtiön valmistelu sitoi sairaala ja laitoshuollon resursseja siinä määrin, että kiinteistöjen siivouksen mitoitus ei ehditty toteuttaa vaan se jäi uuden yhtiön tehtäväksi.

Välinehuollossa tehtiin muutoksia, joiden seurauksena otettiin omaksi toiminnaksi Hattulassa toimivan Parolan terveysaseman välinehuolto ja Tervakoskella toiminut välinehuoltopiste siirtyi osaksi Turengin välinehuollon toimintaa. Toimintavuonna otettiin kaikissa välinehuollon toimipisteissä käyttöön myös uusi välinehuollon tuotannonohjausjärjestelmä Gemini.

Välinehuollon henkilöstö oli mukana Riihimäen uuden palvelukeskuksen välinehuollon suunnittelussa. Toteutuessaan palvelukeskukseen suunniteltu välinehuoltokeskus toimisi myös ASSI-sairaalan välinehuollon varapaikkana poikkeus- ja häiriötilanteissa. Välinehuollon henkilöstö oli tiiviisti mukana myös ASSI-sairaalan suunnittelussa, koska välinehuolto on ensimmäisten vuonna 2026 Assiin muuttavien yksiköiden joukossa.

Sihteerityön yksikössä jatkettiin tekstinkäsittelyssä ostopalvelun käyttöä. Perinteisen sanelun lisäksi myös tavoitteen mukainen puheentunnistuksen käyttö lisääntyi. Sihteerityöstä tehtiin

selvitys, joka myötä mm. sihteereiden nimikkeitä yhdenmukaistettiin. Palveluneuvonnassa henkilöstöresurssi väheni yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena, joten palveluneuvonnan palveluaikoja jouduttiin supistamaan.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut keskittyivät tukipalveluyhtiön perustamiseen sekä ulkoisten sopimusten kilpailutukseen. Ateriapalvelut oli mukana tiiviisti myös uuden Assi-sairaalan toiminnallisessa suunnittelussa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ahveniston sairaalan kahvion ja tulevan Assi-sairaalan kioskin toiminta kilpailutettiin. Uusi toimija aloitti Ahveniston kahviossa vuodenvaihteessa 2025 ja aloittaa Assi-sairaalassa sen toiminnan käynnistyttyä.

Ateriapalveluiden tavoitteen oli ruokahävikin seurannan tehostaminen. Biojätteseurantaa laajennettiin ulkoisten toimijoiden lisäksi myös oman tuotannon kohteisiin ja biojätteeseen vuositasolla menevälle ruoalle saatiin määriteltyä hinta. Ateriatuotanto-ohjelmistotuottaja kilpailutettiin ja uudeksi toimijaksi valittiin Poweresta Oy. Tarkennettua laadunvalvontaa tehtiin sopimustoimittajien aterioihin ja laatua saatiin parannettua.

Logistiikkapalvelut

Logistiikkapalvelut hoitavat hyvinvointialueen materiaali- ja henkilöliikenteen palvelut. Logistiikkapalveluiden pääyhteistyökumppanina materiaaliliikenteessä on Tuomi Logistiikka Oy ja henkilöliikenteessä Taksi Helsinki Oy. Taksi Helsingin sopimus sisältää 30.5.2025 päättyvän sopimuskauden jälkeen mahdollisuuden jatkaa sopimusta kahdella optiovuodelle. Aluehallitus teki päätöksen optiovuosien käytöstä 9.12.2024. Sopimus on tämän jälkeen voimassa 30.6.2027 saakka. Samassa päätöksessä siirrettiin Forssan seudun henkilöliikenteen ryhmäkuljetukset Tuomi Logistiikan vastuulta Taksi Helsinki Oy:lle. Päätöksellä yhtenäistettiin hyvinvointialueen henkilöliikenteen toimintamalli.

Uuden Assi-sairaalan logistiikan suunnittelu aloitettiin yhdessä hyvinvointialueen toimijoiden ja Tuomi Logistiikka Oy:n kanssa. Assi-suunnitteluun liittyen yhteistyössä Ammattiopisto Tavastian kanssa suunniteltiin hoitologistikkojen koulutusohjelma, joka vastaa hyvinvointialueen tarpeita myös uudessa Assi-sairaalassa. Koulutusohjelmaan valittiin hakemusten perusteella 12 henkilöä, joiden koulutus alkoi 1.2.2024. Hoitologistikkojen toiminta selkeyttää työnjakoa henkilöstöryhmien välillä ja vapauttaa hoitajien työaika hoitotyöhön.

Tekstiilihuoltopalvelut

Tekstiilihuollossa yhteistyökumppaneina toimintavuonna olivat Lindström Oy, Comforta Oy ja in-house yhtiö Hämeen Tekstiili Oy. Lindström Oy:n ja Comforta Oy:n sopimukset päättyivät vuoden 2024 loppuun. Syksyllä 2024 hyvinvointialueella tehtiin päätös siirtää myös näiden yritysten hoitamat toiminnot Hämeen Tekstiili Oy:n hoidettavaksi. Näin saatiin kustannuksissa merkittävä vuositasen säästö ja samalla voitiin ottaa käyttöön yhtenäinen toimintamalli tekstiilihuoltopalveluille koko hyvinvointialueella. Hämeen Tekstiili Oy ottaa uudet kohteet haltuunsa syksyyn 2025 mennessä.

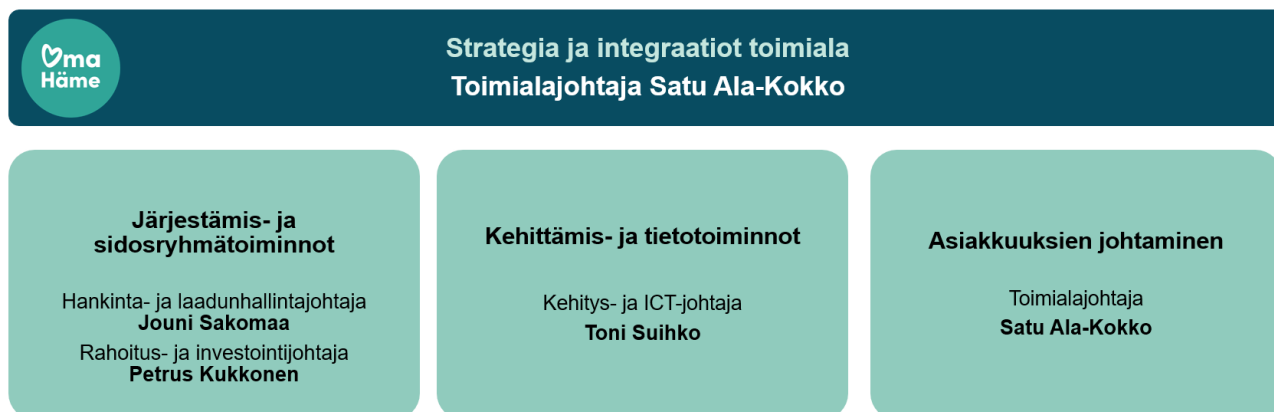
Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Palvelutuotannon tukipalvelut/ logistiikka ja tekstiilihuoltopalvelut	Hoitologistikkojen koulutuksen aloitus	Koulutus aloitettu yhteistyö Tavastia koulutuskuntayhtymän kanssa	Koulutus toteutetaan vuosina 2024–2025	Tavoite toteutuu suunnitellusti
Palvelutuotannon tukipalvelu/ ravintohuolto	Ravintohuollossa hävikin seuranta tuodaan osaksi talouden seurantaa	Hävikin tiheämpi seuranta otetaan käyttöön keskussairaalan keittiössä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa	Ruokahävikin seuranta ja sitä koskeva mittaristo on käytössä keskussairaalan keittiössä	Tavoite toteutui suunnitellusti. Vuosittaisen ympäristötaseen lisäksi mitattiin kohdennetusti koskemattomien/palautuvien tarjottimien sekä voileipien hukkaa. Biojätteeseen menevälle ruoalle saatiin hinta €/vuosi.
Palvelutuotannon tukipalvelut/ sairaala ja laitoshuolto	Siivouspalveluiden mitoitusohjelman käyttöönotto koko hyvinvointialueella	Siivouspalveluiden mitoitusohjelma käytössä	Ostopalveluna hankittavien kohteiden mitoitus on tehty kilpailutusta varten	Tavoite ei toteutunut. Kilpailutuksessa käytettiin tilojen kokoa, käyttötarkoitusta ja puhtausluokitusta siivoustarpeiden kuvaamisessa.
Palvelutuotannon tukipalvelut/ välinehuolto	Gemini-tuotannonohjauksjärjestelmä on käytössä	Välinehuolto käyttää tuotannonohjauksessa Gemini-järjestelmää	Gemini-järjestelmä täysimittaisessa käytössä	Tavoite toteutui suunnitellusti
Palvelutuotannon tukipalvelut/ sihteerityö	Tekstinkäsittelyn ulkoistuksen laajentaminen koko hyvinvointialueelle	Sanelun purku ostopalveluna on käytössä koko hyvinvointialueella	Tekstinkäsittelyn ulkoistus laajennetaan alkuvuonna koskemaan koko hyvinvointialuetta	Tavoite toteutui suunnitellusti

3.2 Strategia ja integraatio toimiala

Aluevaltuuston 13.6.2023 (§ 47) päätöksen mukaisesti perustettu uusi strategia ja integraatio – toimiala aloitti toimintansa 1.1.2024. Toimialalle siirtyi toimintoja ja resursseja pääosin konserni- ja tukipalveluista, mutta myös terveyspalveluista. Keväällä toteutetut yhteistoimintaneuvottelut vähensivät toimialan resursseja ja vaikuttivat myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen organisoitumiseen ja johtamiseen.

Toimialan ydintehtävinä on hyvinvointialueen strategian toimeenpanosuunnitelman läpiviemisestä vastaaminen ja palveluiden integraatio, minkä vuoksi toimialalle keskitettiin toimintoja ja tehtäviä, joiden arvioitiin tukevan näitä tehtäviä. Näiden tehtävien tueksi mm. tarkennettiin PATE-ohjelmakokonaisuutta, joka on yksi keskeinen hyvinvointialueen yhteinen instrumentti strategian toteuttamisessa. PATE on lyhenne sanoista palveluneuvonta, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä monialaisten asiakkaiden asiakkuuden hallinta. PATE-ohjelman avulla on hyvinvointialuetasoisesti edistetty ensikontaktin yhtenäistämistyötä, digitaalisen SOTE-keskuksen kehittämistä, HYTE-palvelukonseptin valmistelua sekä Sote-keskus –toimintamallin jalkauttamista ja asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönottoa. Keväällä päätöksentekoon valmisteltiin palveluverkkosuunnitelma, jonka toimeenpanoa on suunniteltu aktiivisesti syyskaudella.

Toimiala koordinoi syksyllä 2024 OKR-mallin (Objectives and Key Results) käyttöönottoa koko hyvinvointialueella strategian toimeenpanon vahvistamiseksi. Strateginen OKR-malli on johtamisen viitekehys, joka auttaa organisaatioita asettamaan ja saavuttamaan merkittäviä tavoitteita. OKR-malli korostaa muutosta ja sen seuranta. Valtuustotason sitovat tavoitteet vuodelle 2025 muodostettiin ensimmäistä kertaa OKR-mallin tukemana.

Muita vuoden aikana edistettyjä, hyvinvointialueen läpäiseviä toimenpiteitä on kuvattu tulosalueiden teksteissä.

Käyttötalousosa (1000 €): Strategia ja integraatiot

STRATEGIA JA INTEGRAATIO TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%
Toimintatuotot	5 735	5 288	92 %
Myyntituotot	101	3	3 %
Maksutuotot	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	5 623	5 237	93 %
Muut toimintatuotot	11	48	437 %
Toimintakulut	-17 172	-14 717	86 %
Henkilöstökulut	-10 207	-9 367	92 %
Palvelujen ostot	-5 911	-4 745	80 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-91	-57	63 %
Avustukset	-463	-453	98 %
Muut toimintakulut	-500	-94	19 %
Toimintakate	-11 437	-9 430	82 %
Valtion rahoitus	721 939	722 281	100 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 583	-7 176	95 %
Vuosikate	702 919	705 675	100 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0 %
Satunnaiset erät	-539	-324	60 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	702 380	705 351	100 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	702 380	705 351	100 %
Sisäinen laskutus		-134	
Sisäiset laskutustulot		0	
Sisäiset laskutusmenot		-134	
Vyörytyserät		9 514	
Sisäiset vyörytystulot		20 684	

STRATEGIA JA INTEGRAATIO TOIMIALA

Sisäiset vyörytysmenot	-11 170
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)	714 730

Vuoden 2024 talousarvion ja käyttösuunnitelman valmistelu tehtiin pääosin vuoden 2023 organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä käsin ja budjetti lähinnä teknisesti siirrettiin uudelle toimialalle sen rakenteen ja sinne siirtyneiden tehtävien ja toimintojen mukaisesti. Pääosin määrärahat siirtyivät konserni- ja tukipalveluista. Toimintatuotoista suurin osa muodostuu ulkoisten hankkeiden rahoituksista. Kaikki suunnitellut hankkeiden kulut ja sitä kautta avustustuotot eivät realisoituneet. Toimintakuluista on muutostalousarvioiden yhteydessä siirretty määrärahoja takaisin konserni- ja tukipalvelujen toimialalle, kun kulujen kohdentuminen on tarkentunut. Strategia ja integraatio -toimialalle kohdentui vuonna 2024 käyttötalouden sopeuttamistoimia, jotka saavutettiin. Toimialalle ei kohdistunut muita talousohjelmien mukaisia talouden tasapainottamistoimia.

Järjestämis- ja sidosryhmätoiminnot**Hankinnat ja laadunhallintapalvelut**

Hankinta ja laadunhallintapalvelut muodostuu kolmesta yksiköstä: hankinnat ja sopimushallinta, ohjaus ja valvonta sekä asiakas- ja potilasturvallisuus. Hankinta- ja sopimushallintayksikön osalta vuoden 2024 toiminta on painottunut erityisesti kilpailun tehostamiseen. Kilpailutusten kriteereissä on talouden paineiden vuoksi erityisesti kiinnitetty huomiota hintavaikutuksiin, minkä vuoksi mm. vastuullisuustavoitteet ovat jääneet taka-alalle. Tuotantotapa-analyysi työkalu on valmistunut, mutta analyysien tekeminen on siirtynyt vuodelle 2025. Selittäväenä tekijänä on lähinnä oman tuotannon kustannusten laskennassa ilmenneet haasteet. Talouden toimenpideohjelma 2:een sisältyvän hankintojen johtamisen säästöohjelman myötä hankintatoimi on vaikuttanut useisiin eri toimintoihin ja monia toimintakäytäntöjä on uudelleen organisoitu. Ohjaus- ja valvontayksikön toiminta on kehittynyt suunnitelman mukaan, kaikki suunnitelmalliset ja reaktiiviset valvontakäynnit on pystytty tekemään. Merkittävää on myös, että palvelusetelijärjestelmän vaihto Effector- järjestelmään onnistui hyvin. Asiakas- ja potilasturvallisuusyksikön tavoitteet on myös saavutettu, vaikka erityisesti lääkinnällisten laitteiden hallinnan kokonaisuus on työllistänyt aikaisempaa enemmän.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Hankinta- ja laadunhallinta /hankinnat- ja sopimushallinta	Tuotantotapa-analyysityökalun pilotointi	Tuotantotapa-analyysi tehty vähintään kahden hankinnan osalta/Kyllä/Ei	Tuotantotapa-analyysityökalua kehitetään ja pilotoidaan vuoden 2024 aikana vähintään kahdessa hankinnassa	Toteutunut osittain
Hankinta- ja laadunhallinta /hankinnat- ja sopimushallinta	Vastuullisten hankintojen kehittäminen	Hankintojen taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys huomioidaan ja raportoidaan kilpailutuksissa	Vastuullisuusperuste on huomioitu ja raportoitu vähintään 75 %:ssa kilpailutuksissa	Ei toteutunut
Hankinta- ja laadunhallinta /asiakas- ja potilasturvallisuus	Asiakas- ja potilasturvallisuuden parantaminen lisäämällä tietoa toimenpiteiden pohjaksi	Asiakas- ja potilasturvallisuustapahtumien raportointi kansallisten linjausten mukaisesti Kyllä/Ei	Asiakas- ja potilasturvallisuustapahtumat raportoidaan kansallisten linjausten mukaisesti.	Toteutunut
Hankinta- ja laadunhallinta /ohjaus- ja valvonta	Suunnitelmallinen valvonta toteutuu	Suunnitelmallisten valvontakäyntien toteutumisprosentti	Suunnitelmalliset valvontakäynnit toteutuvat 100 %:sti	Toteutunut
Hankinta- ja laadunhallinta /laitehallinta	Asiakas- ja potilasturvallisuuden parantaminen laitehallinnan osaamista lisäämällä	Laitehallinnan prosessi on kuvattu ja prosessin jalkautus alkanut Prosessi kuvattu Kyllä/Ei Laitepassia käyttävien yksiköiden määrän lisääntyminen prosenteina	Laitehallinnan prosessi kuvataan ja prosessin jalkautus alkanut. Laitepassia käyttävien yksiköiden määrä lisääntyy vähintään 50 % vuoden 2023 lopun tasosta.	Toteutunut
Hankinta- ja laadunhallintapalvelut /lääkitysturvallisuus	Asiakas- ja potilasturvallisuuden parantaminen yhtenäistämällä lääkehoidon käytäntöjä	Lääkehoitosuunnitelma on valmistunut ja otettu käyttöön Kyllä/Ei	Oma Hämeen yhteinen lääkehoitosuunnitelma-pohja on valmistunut ja otettu käyttöön	Toteutunut

Rahoitus ja investoinnit

Rahoitus ja investoinnit muodostuu rahoituspalveluista, riskien hallinnasta, tilasuunnittelusta, rakennuttamisesta ja strategisista hankkeista. Rahoitus- ja investoinnit yksikön tavoitteena on tuottaa palveluita pääosin sisäisille asiakkaille ja toimia asiantuntijana omalla vastualueella. Tilikauden toiminnalliset tavoitteet ovat painottuneet toiminnan uudistamiseen, palveluvasteen

parantamiseen ja toiminnan vakiointiin. Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet tilikauden aikana; investointien suunnittelulomakkeen käyttöönotto on siirretty suunnitellusti ja se otetaan käyttöön syksyllä 2025.

Rahoitus ja investoinnit vastaa on useiden hankkeiden johtamisesta ja koordinoinnista. Tilikauden merkittävimmät hankkeet ovat olleet: palveluverkkosuunnitelma, kiinteistöjärjestelyt ja Ahveniston sairaalahanke.

Palveluverkkosuunnitelma

Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmaa on valmisteltu 3 vaiheessa vuosina 2023–2024:

1. Palveluverkkoselvitys
2. Palveluverkkosuunnitelma: Palveluverkon määrittämisperiaatteet
3. Palveluverkkosuunnitelma: Palveluverkon muutokset ja irtisanottavat vuokrasopimukset

Palveluverkkoon liittyviä muutoksia on käsitelty laajasti toimielimissä ja toimialoilla 2024 tilikauden aikana. Palveluverkkosuunnitelma hyväksyttiin aluevaltuustossa 9.4.2024 §30 ja toiminnallinen suunnittelu käynnistyi touko-kesäkuussa 2024. Palveluverkkosuunnitelman toimeenpano jaksottuu tilikausille 2024–2026.

Kiinteistöjärjestelyt Kanta-Hämeen hyvinvointialue – Hämeenlinnan kaupunki

Osana palveluverkkosuunnitelmaa on arvoitu myös toimipisteiden ja kiinteistöjen jatkokehittämispotentiaalia. Hämeenlinnan kaupungin keskusta-alueen osalta päätettiin, että palvelukeskus toimii keskusta-alueella sijaitsevissa kiinteistöissä Hämeenlinnan kaupungin kanssa solmitun aiesopimuksen mukaisesti (AH 25.3.2024 (§ 119) tai hyvinvointialueen omistamissa Ahveniston alueen kiinteistöihin keskitettynä ja tarvittavilta osin vuokratiohteissa. Tehdyn aiesopimuksen pohjalta sopijaosapuolet neuvottelivat kiinteistöjärjestelyn, joka hyväksyttiin aluevaltuustossa 18.6.2024 §56. Valtioneuvosto myönsi kiinteistöjärjestelylle muutetun lainanottovaltuuden 15.8.2024.

Kiinteistöjärjestelyssä Kanta-Hämeen hyvinvointialue myi omistamansa Ahveniston sairaala-alueen kiinteistön (109-9-25-6) rakennuksineen Hämeenlinnan kaupungille ja teki vuokrasopimuksen toiminnan jatkamisesta osassa rakennuksista.

- Ahveniston sairaala-alueen, Parantolantie 6

Ahveniston sairaala-alueen vuokra-aika:

- Kaikki rakennukset 31.12.2026 asti
- Rakennukset A, C, E5, M: 1.1.2027 - 31.12.2045

Hämeenlinnan kaupunki myi kiinteistöjärjestelyn yhteydessä Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle seuraavat kiinteistöt:

- Viipurintien terveysasema, Viipurintie 1–3
- Pääpaloasema ja hätäkeskus, Kotalantie 1
- Voutilakeskus, Pollentie 35
- Uppsala-talo, Birger Jaarlin katu 33

Hämeenlinnan kaupungin maksoi Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle käteisenä kauppahintojen erotuksen 28 831 107,32 €. Kiinteistöjärjestelyn osalta on tehty tarkennettu tulos- ja kassavirtalaskelma järjestelyn taloudellisista vaikutuksista Hämeenlinnan kaupungille ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle.

Kiinteistöjärjestelyt Kanta-Hämeen hyvinvointialue – Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on neuvottelut Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa kuntayhtymän aloitteesta Forssan sairaalakiinteistöjen ostamisesta (Kiinteistötunnus: 61–4–1358–21). Kuntayhtymän yhtymähallitus teki myyntitarjouksen Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle 25.1.2024, 8 280 000 € kokonaishintaan.

Kiinteistöillä on seuraavat rakennukset:

- Forssan sairaala 17325 htm2
- Korkeavahan terveysasema 4110 htm2
- Puutalo 387 htm2
- Purola 528 htm2
- Rivitalo 344 htm2

Aluevaltuusto hyväksyi kiinteistökaupan 9.4.2024 §33. Valtioneuvosto myönsi kiinteistöjärjestelylle muutetun lainanottovaltuuden. 15.8.2024.

Ahveniston sairaalahanke

Ahveniston sairaalahanke (Assi) on edennyt suunnittelun aikataulun mukaisesti tilikauden aikana. Tilikauden aikana rakentamisen tahtialueista on valmistunut 91 % ja hanke on vaiheittain siirtymässä koekäyttö- ja testausvaiheeseen. Tilaajan painopistettä on vaiheittain siirretty käyttöönoton ja muuton valmisteluun. Sairaalahankkeeseen liittyy merkittäviä toiminnallisia muutoksia, joita on valmistelut terveydenhuollon toimialalla.

Tilikauden aikana aluehallitus (AH 9.9.2024 §320) on päättänyt hankkeen luovutusajan aikaistamisesta tilaajalle. Hankkeen aikaistamisella pystytään pienentämään vanhan sairaalan käyttöön liittyviä toiminnallisia sekä teknisiä riskejä. Hankkeen aikaistaminen nopeuttaa palveluverkkosuunnitelman mukaisten muutosten toimeenpanoa.

Riskien hallinta

Hyvinvointialueen riskienhallintapolitiikka on hyväksytty aluehallituksessa 20.5.2024 §214. Riskienhallintapolitiikassa on määritetty riskienhallinnan tarkoitus ja tavoitteet, riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet, ohjausmalli ja eri viranhaltijoiden ja toimielinten tehtävät ja vastuut sekä riskienhallinnan arviointi ja kehittäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Rahoitus	Hyvinvointialueen maksuvalmiuden turvaaminen ja seuranta kuukausitasolla	Maksuvalmius yli 14pv	Hyvinvointialueen lyhyen ja pitkäaikaisen lainoituksen suunnittelu sekä kassanhallinta. 14 pv maksuvalmius vaatii 35 M€ kassan / vapaan limitin.	Toteutunut. Luottolimiitin käyttömahdollisuus avattu toisessa liikepankissa, maksuliikenne riskien hallinta
Rahoitus	Pitkän aikavälin kassavirtasuunnitelman (5 v.). Suunnitelma päivitetään MTA ja TA päivitysten yhteydessä	kyllä / ei	Pitkän aikavälin näkymä lainan lyhennyksiin, korkoihin ja toiminnan tuloihin sekä menoihin. Laadinta 3/2024 mennessä	Toteutunut. PTS tehty v. 2033 asti

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
	ajantasaiseen tietoon.			
Tilasuunnittelu	Hyvinvointialueitasoinen tilakonseptien ja tilakorttien määrittäminen toiminnoille	kyllä / ei	Hyvinvointialueen tilasuunnittelu perustuu määritettyihin malleihin, jossa huomioidaan asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset aikataulu: 8 kpl:tta hyväksyttyä 5/2024 mennessä. Ja seuraavat 7 kpl:tta 12/2024 mennessä	Toteutunut. 15 kpl:tta tehty
Tilasuunnittelu	Asiakasosallisuus rakennus ja tilahankkeissa	Asiakas-edustajien määrä ja osallistumiskerrat	Hyvinvointialueen rakentamishankkeiden valmisteluun ja toiminnallisen ohjausryhmän työskentelyyn osallistuu aina asiakasedustaja	Toteutunut Riihimäen sotekeskushanke, asiakasedustajat mukana suunnittelutyöpajoissa, yht. 8 henkilöä. Assin toiminnallisessa ohjausryhmässä osallistumiskerrat 8/11.
Investoinnit / tilasuunnittelu	Investointihankkeiden esiselvitysmallin valmistelu ja käyttöönotto	kyllä / ei	Hyvinvointialueen investointisuunnitelman liittyvien rakennushankkeiden, perusparannus ja peruskorjaus hankkeiden esiselvitysmallin määrittäminen 5/24 mennessä	Ei toteutunut. Investointisuunnittelun make tehty 2024 ja käyttöönotto 2025 (alustava investointisuunnitelma 2027–2030).
Investoinnit	Hyvinvointialueen investointien kustannushyötylaskentamallin käyttöönotto	kyllä / ei	Hyvinvointialueen investointien osalta, jotka ylittävät KS määritetyt rajat tehdään kustannushyötylaskelma investoinnin kokonaistaloudellisuuden määrittämiseksi, käyttöönotto 6/24 mennessä	Toteutunut. Laskentapohja on tehty Invest for Excel-alustalle.
Riskien hallinta	Ennakoivan riskienhallinnan ja riskienhallintakeinojen raportoinnin kehittäminen ja käyttöönotto.	kyllä / ei	Ennakoivan riskiarvioinnin suunnittelu, kehittäminen ja käyttöönotto 04/2024, raportointi 08/2024.	Toteutunut. Ennakoiva riskienhallinta on otettu käyttöön mm toteuttamalla hankekohtaisia riskiarvioita päätöksenteon tueksi

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Rakennuttaminen	Investointien tilanneseinän kehittäminen ja käyttöönotto	kyllä / ei	Investointien seurantaan kehitetään pohja, jossa voidaan jakaa projektitietoa ajantasaisesti. Käyttöönotto 6/24 mennessä	Toteutunut. Tilanneseinältä eri osapuolet saavat tarvitsemansa tiedot ja sitä on kehitetty eteenpäin.

HYTE- ja yhdyspintatoiminta

Hyte- ja yhdyspintatoiminnan (Hyte = hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tavoitteena on koordinoita ja edistää hyvinvointityötä ja –johtamista sekä niiden vaikuttavuutta yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Hyte- ja yhdyspintatyötä on tehty puitesopimuksen mukaisesti. Lakisääteiset neuvottelut on käyty suunnitellusti.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta Kanta-Hämeen alueellinen hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa ja hyvinvointisuunnitelma (pois lukien ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma) vietiin päätöksentekoprosessiin joulukuussa. Tavoite on, että hyvinvointisuunnitelman kokonaisuus on valmiina nykyisen valtuustokauden loppuun mennessä. Keskeisten hyte-kertoimeen vaikuttavien toimintaprosessien (esimerkiksi elintapaohjaus, ehkäisevä päihdetyö) kehittäminen on meneillään ja yhtenäistämistyö jatkuu vuonna 2025.

Hyte- ja osallisuusyksikön toiminnassa tapahtui muutosneuvottelujen tuloksena toiminnan uudelleen järjestelyjä ja resurssit vähenivät. Yksikkö siirtyi asiakkuuksien johtamisen alle ja henkilöstön tehtäväkuvia tarkasteltiin uudelleen. Keskeisimpiä nostoja vuodelta 2024 yhdyspintatyön koordinoinnin lisäksi ovat Kanta-Hämeen alueellisen hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden sekä osallisuusohjelman ja toimenpidesuunnitelman valmistelu, elintapaohjauksen etäryhmien suunnittelu ja käynnistäminen, liikuntalähetteen ja sen käyttöönottoprosessin valmistelu, ehkäisevän päihdetyön ja PAKKA –toimintamallin edistäminen alueella, järjestöyhteistyö ja –avustusten jako sekä niihin liittyvät kumppanusneuvottelut, Hyte - palvelutarjottimen (Hyvinvointisi tueksi -sivusto) kehittäminen yhteistyössä RRP-hankkeen kanssa, hyte -koulutuskokonaisuuden rakentaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Hyte- ja yhdyspintatoiminta	Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Kyllä/Ei	Päätöksenteossa vuoden 2024 loppuun mennessä	Toteutunut osittain
Hyte- ja yhdyspintatoiminta	Keskeisten hyte-kertoimeen vaikuttavien prosessien kehittäminen	Kyllä/Ei	Hyte-kertoimeen vaikuttavat prosessit (elintapaohjaus, ehkäisevä päihdetyö) kuvattu ja toimintamallit yhtenäistetty.	Toteutunut osittain
Hyte- ja yhdyspintatoiminta	Hyväksytyin osallisuusohjelman toteuttaminen	Toimeenpanosuunnitelman toteutuminen kyllä/ei	Toimeenpanosuunnitelma laadittu ja toteutettu	Toteutunut
Hyte- ja yhdyspintatoiminta	Puitesopimuksen mukainen yhdyspintarakenne toimii vaikuttavasti	Puitesopimuksen mittarit	Yhdyspintarakenteen työryhmät työskentelevät puitesopimuksen tavoitteiden suuntaisesti	Toteutunut

Kehittäminen ja tietotoiminnot

Kehittämis- ja tietotoiminnoissa keskeisenä tehtävänä on hyvinvointialueen strategian toimeenpanosuunnitelman mukaisten strategisten kehittämishankkeiden koordinoiminen ja ohjaaminen, tutkimus-, koulutus, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKKIO) toiminnan perustaminen ja strateginen ohjaaminen, ulkoisten rahoitushankkeiden hallinnointi, tietojohdamisen kehittäminen sekä strategisten ICT-projektien läpivieminen.

Strateginen johtaminen ja osaamisen kehittäminen

Professiojohtaminen

Professiojohtamisen keinoin tuettiin TKKIO-kokonaisuutta SOTE-kentällä. Tavoitteena vuoden 2024 aikana oli koulutuksen ja osaamisen koordinoiminen sekä opiskelijaohjauksen kehittäminen. Strateginen koulutussuunnitelma vuodelle 2025 valmistui tavoitteen mukaisesti 2024 loppuun mennessä. Jobiilin (ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan harjoittelupaikkavarauksjärjestelmä) ja CLES:n (opiskelijaohjauksen laadun arviointimittari) käyttöönottoa tehostettiin edelleen mm. käyttöönottokoulutuksin. Tutkimustyön tekemistä edistettiin koko hyvinvointialueella sekä näyttöön perustavaa toimintaa. Tutkimustoimikunnan kokoontumiset ja tutkijakoulu toteutuivat suunnitellusti. Erityisesti tutkimustyön näkyvyyttä,

tutkimuslupaprosessin sujuvuutta ja kirjasto- ja tietopalveluiden saatavuutta kehitettiin. Tutkijakoulun osallistujamäärää lisättiin viestinnällisin keinoin

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Professiojohtaminen	Professiojohtamisen keinoin tuetaan TKKIO-kokonaisuutta SOTE-kentällä. Koulutuksen ja osaamisen koordinointi. Opiskelijaohjauksen kehittäminen. Laaja-alaiden verkostojen luominen (oppilaitokset, YTA, kansalliset verkostot). Tutkimustyön ja tutkijakoulun juurruttaminen.	Jobiili (ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan harjoittelupaikkavarauksjärjestelmä),	HVA:lla Jobiiliin käyttö 100 %	Toteutunut
		Cles (opiskelijaohjauksen laadun arviointimittari)	HVA:lla Cles:n käyttö 90 %	Toteutunut
		Tutkijakoulun osallistujamäärä	Tutkijakoulun osallistujamäärän lisääminen	Toteutunut

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vuonna 2024 käytössä oli 25 maksullista ja 54 maksutonta tai laajempaan tilaukseen sisältyvää tietokantaa. Tieteellisiä tai ammatillisia verkkolehtiä oli käytössä yhteensä 4 168 kpl.

Tiedonhankinnan verkkokurssi otettiin käyttöön marraskuussa 2024, opetus- ja ohjaustunneilla oli 212 osallistujaa, valmiita tiedonhakuja tehtiin yhteensä 51 kpl.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Kirjasto-palvelut	Kirjasto opettaa, ohjaa ja viestii HVA:n henkilökunnalle hankkimiensa luotettavien tietoaaineistojen käytöstä päätöksenteon tukena. Toiminta jalkautetaan ja tehdään tunnetuksi.	Käytettävissä olevien e-lehtien ja tietokantojen määrä ja niiden käyttötilastot.	Non-stop-verkkokurssin käyttöönotto Oma Hämeen Moodlessa tiedonhankinnan perusteista.	Toteutunut
		Opetus- ja ohjaustuntien sekä niille osallistuneiden määrä.	Palautteen keruu asiakastyytyväisyyskyselyn avulla valmiiksi tehtävistä tiedonhauista sekä ohjauksesta & opetuksesta.	Toteutunut

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
		Kaukopalvelun määrä ja kokonaishinta.	E-lehtien käyttötilastojen analysointi.	Toteutunut
		Asiakkaalle valmiiksi tehtyjen tiedonhakujen määrä.	Kustannustehokkuuden lisääminen verkkoaineistojen käytössä. Viitteidenhallinta-ohjelman käytön koulutus Zoteron avulla.	Toteutunut
		Asiakastyytyväisyyskyselyn arvosanat ja sanallinen palaute.		

Kehittämispalvelut

Kehittämispalveluiden merkittävin työpanos kohdistui valtion rahoittaman RRP2-hankkeen mukaisiin kehityskohteeseen, keskeisimpänä **Palveluneuvonta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja asiakkuudenhallinta monialaisille asiakkaille** (PATE) -ohjelman edistäminen. PATE-ohjelma sisältää aliprojekteina 1) Ensikontaktin hallinta, 2) Digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus, 3) HYTE-palvelukonsepti, 4) Sote-keskus toimintamallin mukaisen yhteistyön jalkauttaminen sekä 5) Asiakkuudenhallinta.

Otettiin käyttöön Kanta-Hämeen yhteinen kiireellisten 116117 puheluiden palvelupiste. Edistettiin kiireettömien puheluiden keskitetyn hoidontarpeen arvioinnin toimintamallien ja palvelupisteiden keskittämistä perusterveydenhuollossa sekä tuettiin omalääkärimallin kehittämistä jatkuvien ja paljon palveluita käyttävien asiakassegmenttien asiakkaille. Tuettiin digitaalisen sote-keskuksen palveluiden laajentumista ja digipalveluiden käyttöasteen merkittävää lisääntymistä sekä kehitettiin esitietolomake ja uusia digipolkuja, joista joulukuussa julkaistiin diabetesriskissä olevien tunnistamisen digipolku. Lisäksi tuettiin monialaisten asiakkuuksien yhteisen tiimimallin kehittämistä.

Asiakkuudenhallinnan ja toiminnanohjausjärjestelmä toteuttaja kilpailutettiin ja projektin toteutustyöt aloitettiin syksyllä 2024. Luotiin hyvinvointialuelaajuinen asiakaspalautteen käsittelyprosessi sekä kilpailutettiin ja otettiin käyttöön hyvinvointialuelaajuinen asiakaspalautejärjestelmä ASSI-sairaalan toimintamallien ja käyttöönoton suunnitteluun kohdistui merkittävä työpanos. Tämän lisäksi tuettiin lukuisten eri toimintamallien ja projektien

käyttöönottoja, esimerkiksi potilaskoordinaatiotoiminnan toimintamallien ja sitä tukevan tietojärjestelmän käyttöönotto, ICT-viitekehyksen käyttöönoton ja sitä tukevan toimintakykymobiilin käyttöönotto.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Kehittämispalvelut	Kehittämisyksikkö on tukenut toimialueita yhtenäisten toimintamallien ja prosessien kuvaamisessa ja jalkauttamisessa tulosalueille	Palveluiden yhtenäiset myöntämiskriteerit ja sisällöt on kuvattu tulosalueilla ja niihin liittyvät ohjeistukset lähijohdolle jalkautettu sekä pääprosessit kuvattu	Palveluiden myöntämiskriteerit ja sisällöt kuvattu 06/2024 Pääprosessit kuvattu 09/2024	Toteutunut osittain. Myöntämiskriteereiden myöntämisperusteista käyty ohjaava keskustelu toimialueiden johtoryhmissä keväällä 2024 ja todettu, että kehittämispalvelut ei voi laatia toimintalähtöisiä myöntämisperusteita, vaan tämä on toimialueiden vastuulla. Toteutunut osittain. Pääprosessien tunnistaminen saatiin tehtyä vuoden 2024 aikana ja 60 % pääprosesseista on kuvattu tarkemmin yhdessä tulosaluejohtajien kanssa. Lisäksi muita yksittäisiä prosesseja on kuvattu tarkalle tasolle.
Kehittämispalvelut	Kehittämisyksikkö on tukenut toimialueita asiakkaiden ensikontaktien prosessien yhtenäistämässä ja etulinjan ammattilaisilla on mahdollisuus varata asiakkaille tarvittavat jatkopalvelut hyvinvointialueen palveluihin.	Kiireellisten palveluiden palvelu-/hoidontarpeen arviointi on ohjattu yhteen palvelunumeroon / yhteydenottokanavaan hyvinvointialueella Sähköisin välinein hoidettujen kontaktien määrä kasvaa	Kiireelliset palvelut ohjataan hyvinvointialue laajuisesti 116117 palvelunumeroon 03/2024 Ensikontakteista 10 %:ia on hoidettu sähköisesti vuonna 2024	Toteutunut. Kiireellisten palveluiden 116117 toiminta käynnistyi 11/2024. Ei toteutunut. Digitaalisen sotekeskuksen käynnit/perusterveydenhuollon avopalveluiden käynnit

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
		Asukkaan digialustan (OmaHämeen mobiili tai kirjautuneen web-sivuille) käyttö vakiintuu	25 % kanta-hämäläisistä lataa mobiiliin, asioi tai puolesta asioi omahame.fi/sovellus -sivuston kautta vuonna 2024	ovat 3,1 %, ensikontakteista 7,7 %. Toteutunut. Kanta-Hämäläisistä 30 % on ladannut mobiiliin tai käyttänyt omahame-sivustoa.
Kehittämispalvelut	Kehittämysyksikkö on tukenut toimialueita palautteen keräämisessä asiakkailta ja saadun palautteen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä on organisoitu.	Hyvinvointialueen yhteinen palautehallintajärjestelmä on otettu käyttöön ja yksiköillä on käytössä yhtenäistä asiakaskokemustietoa (NPS).	Käyttöönotto on valmis 6/24 Tavoitetaso NPS-suosittelemuindeksille on >60	Toteutunut. Hyvinvointialueen asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön 9/2024. Käyttöönoton aloitus viivästyi markkinaoikeusvalituksen takia. Käyttöönotto jatkuu yksittäisten ominaisuuksien osalta 03/2025 saakka. Toteutunut. Alkuvuoden (01–06) NPS on ollut alimmillaan 72,58. Loppuvuoden (07-12) NPS on ollut alimmillaan 85,05.

Tietojohtaminen

Tietojohtamisen yksikön merkittävimmät panostukset suuntautuivat hyvinvointialueen johdon työpöydän (raportointiratkaisu) rakentamiseen sekä asiakaslähtöisen asiakastietomallin kehittämiseen. Asiakastietomalliin lisättiin keskeisenä tekijänä asiakkaan oma kokemus (PROM) hänelle tuotettujen palveluiden vaikuttavuudesta hänen elämäänsä ja toimintakykyynsä. Ratkaisu kehitettiin tyhjästä ja integroitiin osaksi hyvinvointialueen asukkaiden mobiiliasiointialustaa.

Asiakastietomalliin rakennettiin keinoälypohjainen hyvinvointialueen asiakassegmentointi. Asiakassegmentointitieto toimii pohjatietona omalääkärimallin kiinnittämiseksi palveluiden jatkuvuutta tarvitsevalle asiakasjoukolle.

Tietojohtamisen tiimi kehitti ja pilotoi Suomen Itsenäisyysrahaston rahoituksella asiakkaan ja ammattilaisen välisen keskustelun automaattisesti asiakas- ja potilastietojärjestelmiin kirjallisesti tallentavan tietojärjestelmäratkaisun. Ratkaisun jalkautus tapahtuu vuonna 2025. Tietojohtamisen yksikkö sai valtiohallinnolta noin miljoonan euron rahoituksen vaikuttavuustutkimukseen, joka perustuu hyvinvointialueen palvelutuotantomallien muutoksien vaikutuksiin kustannuksiin ja kokonaisvaikuttavuuteen.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Tietojohtaminen	Johdolla ja asiantuntijoilla on käytettävissä ajantasaista tietoa päätöksenteon tueksi.	Toimialakohtaiset johdon työpöydät on käyttöön otettu 02/2024 ja tulosaluekohtaiset työpöydät 05/2024 mennessä.	Johdon työpöytiä tuotetaan eri organisaatiotasolle vuoden 2024 aikana. Myös ammattilaisten työpöytiä kehitetään.	Toteutunut. Johdon työpöydät käyttöön otettiin 05/2024 mennessä. Kehittämistyö on jatkunut ketterästi vuoden 2024 (uusia sisältöjä julkaistaan kuukausittain).
Tietojohtaminen	Elämänlaatutietoa on kattavasti saatavilla eri asiakasryhmistä vaikuttavuuden arvioinnin tueksi.	PROM-tiedonkeruu on toteutettu vähintään 10:ssä eri asiakasryhmässä ja kyselyihin vastausprosentti on vähintään 25 %.	PROM-tiedonkeruut käynnistetään määrittelytyöpajoilla 01/2024, tekniset käyttöönotot 05/2024 mennessä.	Toteutunut. PROM-tiedonkeruut käynnistettiin porrastetusti 09-12/2024. Vastaus-% raportoidaan vuodelta 2025.
Tietojohtaminen	Kirjaamiskäytännöissä on huomioitu johdon tietotarpeet.	Yhtenäiset luokittelut käyttöön otettu tärkeimpien seurattavien tietojen osalta.	Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönottoihin mennessä on kirjaamisen työryhmien kautta tuotu tietoon johdon tietotarpeet kirjaamiskäytännöissä	Ei toteutunut. Asiakastietojärjestelmää ei käyttöön otettu järjestelmän puutteellisuuksien takia. Potilastietojärjestelmien yhdistämisessä

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
				(1.1.2025) yhdenmukaistettiin perusasiat. Merkittävä määrä toimintamallien ja kirjaamismallien yhdistämistyötä jäi vuodelle 2025.

Tietohallinto, strategiset kehitysprojektit

Tietohallinnon strategisissa kehitysprojekteissa keskityttiin laajoihin tietojärjestelmäprojekteihin, jotka liittyivät hyvinvointialueen talous- ja henkilöstöhallinnontietojärjestelmien ja TAHE-palvelukeskuspalveluiden tuottajan vaihtamiseen, hyvinvointialueen yhteisen potilastietojärjestelmän käyttööntamiseen, asiakaspalautejärjestelmän sekä asiakkuudenhallinnan ja toiminnanohjauksen järjestelmän kilpailuttamiseen ja käyttööntöön sekä ikäihmisten asiakasohjausjärjestelmän käyttööntöön.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Tietohallinto, strategiset kehitysprojektit	Resurssikriittisimpien palveluprosessien tueksi on otettu käyttöön asiakkuuden- ja palveluhallintaan tukevat tietojärjestelmät	Ikäihmisten asiakasohjauksessa on otettu käyttöön asiakkuuden- ja palveluketjujen hallintaa tukeva tietojärjestelmäkokonaisuus	Ikäihmisten asiakasohjauksen tietojärjestelmä käyttöön otettu 05/2024	Toteutunut. Ikäihmisten asiakasohjausjärjestelmä otettiin moduuleittain käyttöön seuraavasti: potilaiden jatkosijoittamisen sovellus (05/2024), pitkäaikaispaikkojen hallinta (08), lyhytaikaispaikkojen hallinta (10), yhteydenotto- ja palveluntarpeen arvioinnin sovellus (12). Lisäksi otettiin käyttöön kaikkien asiakasryhmien toimintakykyarviointisovellus (11). Omaishoitosovellus otetaan käyttöön (02/2025).
Tietohallinto, strategiset kehitysprojektit	Asiakaslähtöisyyden ja monialaisen tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi otetaan käyttöön yhtenäinen palautteen hallintajärjestelmä	Hyvinvointialue laajuinen asiakaspalautejärjestelmä on käyttöön otettu ja yhdistetty hyvinvointialueen tiedolla johtamisen ratkaisuihin	Käyttöönotto valmis 06/2024	Toteutunut. Hyvinvointialueen asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön 9/2024. Käyttöönoton aloitus viivästyi markkinaoikeusvalituksen takia.
Tietohallinto, strategiset kehitysprojektit	Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuuksien toimintaprosesseja ja palveluita uudistetaan ja automatisoidaan hyvinvointialueen henkilökunnan suuntaan vaihtamalla nykyinen palveluiden tuottaja toiseen	Uuden palvelutuottajan tarjoamat talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät on käyttöön otettu ja integroitu hyvinvointialueen muihin tietojärjestelmiin	Käyttöönotto valmis 12/2024	Toteutunut. Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät otettiin käyttöön 1.1.2025 alkaen. Joitakin integraatioita toteutetaan 1–2/2025 aikana asiakaslaskutuksen ja palkkiomaksatuksen aikataulujen mukaisesti.

Asiakkuuksien johtaminen

Asiakkuuksien johtamisen kokonaisuus muodostettiin vuoden 2024 aikana. Asiakkuuksien johtamisen alle siirtyi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaation lisäksi asiakaskokemuksen johtamisen ja asiakaspalautteen keräämisen sekä asiakasosallisuuden kehittämisen toiminnot sekä PATE-ohjelman alla olevat toiminnot (1.9.2024) ja 1.11.2024 alkaen kotoutumisen ja maahanmuuton strateginen kehittäminen ja johtaminen. Vaiheittaisen rakentumisen takia asiakkuuksien johtamiselle alun perin asetetut tavoitteet eivät vielä vuonna 2024 kattaneet kaikkia toimintoja.

Vuoden 2024 aikana käynnistyi Ensilinja- palvelu, jonka alle siirtyi 8 puhelinpalvelua. Kehittäminen ja laajentaminen jatkuu vuoden 2025 aikana. Yhtenäistämistyön aikataulua viivästyttivät tekniset haasteet, toiminnan muutoksen hitaus sekä resurssiongelmät. Ajanvarauskirjojen avaaminen ensilinjassa vaatii sen, että palvelutoiminta on riittävällä tasolla yhdenmukaistettu. Palvelutoiminta on kuitenkin osittain hyvin eri tavoin organisoitunutta esimerkiksi alueellisesti ja yhdenmukaistamistyötä jatketaan edelleen.

Kokemusasiantuntijatoiminnan kehittämiseen on vaikuttanut käytettävissä olevan resurssin niukkuus sekä asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton viivästyminen Oma Hämeestä riippumattomista syistä. Asiakasraadin toimintamalli on kuvattu ja asiakasraatitoiminta aloitettu terveydenhuollon toimialalla. Myös nuorten digiraatiin haettiin syksyllä 2024 osallistujia, mutta ei saatu riittävästi raadin käynnistämiseksi. Kehittämisen asiakaslähtöisyyttä on vahvistettu perustamalla asukaspooli ja kehittäjäasiakasrekisteri. Kehittäjäasiakkaita, myös kokemusasiantuntijoita on ohjattu kuvattun toimintamallin mukaisesti kehittämiskumppaneiksi projekteihin. Palkkiokäytännöt on määritetty ja kuvattu. Kokemusasiantuntijatoimintaa on käynnistetty lastensuojelussa ja tehty suunnitelma hyvinvointialuetasoisien toimintamallin kuvaamiseksi ja toiminnan käynnistämiseksi. Lisäksi on tehty yhteistyötä mm. kokemusasiantuntijakoulutuksen käynnistämiseksi Forssan seudulle.

Toiminnalliset tavoitteet

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Asiakkuuksien johtaminen	Asiakkaiden ensikontaktin prosessit ja yhteydenottokanavat yhtenäistetään vuoden 2024 aikana	Puhelinnumeroiden määrä ensikontaktissa vähenee. Digitaaliset yhteydenotto-	Ensikontaktin prosesseja keskitetään ja digitaalisen sote-keskuksen palveluita laajennetaan	Toteutuu

Palvelualue	Tavoite	Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
		mahdollisuudet ovat laajentuneet useampiin palveluihin		
Asiakkuuksien johtaminen	Etulinjan ammattilaisilla on mahdollisuus varata asiakkaille tarvittavat jatkokäynnit hyvinvointialueen palveluihin	Avattujen ajanvarauskirjojen määrä	Tarpeet avattaville ajanvarauskirjoille kartoitetaan ja ensimmäiset varausmahdollisuudet toteutetaan 5/24 mennessä	Toteutuu osittain
Asiakkuuksien johtaminen	Palveluiden ohjaus ja kohdennus tehdään segmentteittäin, minkä seurauksena palveluiden ohjaus ja kohdennus tehdään segmentteittäin ja riskitekijöiden tunnistaminen tehostuu	kyllä/ei	Hyvinvointialueen asiakasryhmittelyn kriteeristö (segmentointimalli) on määritetty kesäkuun loppuun mennessä ja tarkennettu vuoden loppuun mennessä	Toteutuu
Asiakkuuksien johtaminen	Asiakasosallisuuden edistäminen	Vuoden aikana aloitetut asiakasraadit. Kehittämishankkeet, joissa on ollut mukana kokemusosaaja. Kokemusosaajien palautemalli on otettu käyttöön.	Kokemusosaamistoimintaa edistetään systemaattisesti kuvaamalla asiakasraati- ja kokemusosaajatoiminnan toimintamallit ja käynnistämällä niiden mukainen toiminta.	Toteutuu osittain

3.3 Terveydenhuollon toimiala

Terveydenhuollon toimialalla keskityttiin vuonna 2024 talouden tasapainottamiseen, strategian toimeenpanoon ja palveluverkkosuunnitelman työstämiseen. Toimialalla laadittiin omavalvontasuunnitelmat.

Palvelurakenteen keventämiseen liittyviä toimia on jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Kotisairaalan laajenemisen myötä yhä enemmän potilaita on pystytty hoitamaan kotiin ja myös palliatiivista hoitoa on pystytty tarjoamaan kotiin arvioitua enemmän. Liikkuvan kotisairaalan yksikön käynnistyminen (Gerbiili) ja laajentunut lääketieteellinen konsultaatiotuki ikäihmisten palveluihin näyttää alustavan arvion mukaan vähentävän päivystyksen tarvetta, kun palvelut voidaan järjestää kotiin. Lisäksi on tiivistetty yhteistyötä ikäihmisten toimialan kanssa jatkohoitopaikkojen riittävyyden turvaamiseksi.

Hoitoon pääsyn järjestämisessä lain edellyttämässä ajassa on ollut haasteita sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Erikoissairaanhoidon osalta Valvira on antanut määräyksen järjestää erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn lainmukaiseksi 31.3.2025 mennessä. Tähän liittyvinä toimenpiteinä on tehostettu omaa leikkaustoimintaa, otettu käyttöön palveluseleitä, ostopalveluita, kilpailutettu toimintaa ja tehty lisätöitä, mutta silti vielä vuodenvaihteessa jonoja on sekä ensikäynnille, että toimenpiteisiin vuoden vaihteessa (Ks. Tarkemmin erikoissairaanhoidon kohdasta). Suun terveydenhuollossa tilanne on ollut parempi ja perusterveydenhuollossa hoitoon pääsy on parantunut vuoden aikana.

Kiireellistä hoitoa tarvitsevan potilaan hoitopolun kehittämistyötä on tehty johtajaylilääkärin johdolla.

Keväällä 2024 pidettyjen yt-neuvotteluiden johdosta hyvinvointialueelta väheni hallinto- ja asiantuntijatehtävistä resurssia, mikä on lisännyt entisestään esimiesten hallinnollista kuormitusta.

Talouden tasapainottamisohjelmien toteutuminen

Talouden tasapainottamisohjelmien tavoitteet eivät kaikin osin toteutuneet, mutta suunta on ollut hyvä. Tasapainottamisohjelma 1:n säästöodotukset kohdistuvat pääosin erikoissairaanhoidon ja erityisesti ulkopuolisten sairaaloiden käytön kustannukset nousivat alkuvuonna, mutta kääntyivät loppuvuonna laskuun siten, että kustannukset laskivat 0,5 % vuoteen 2023 verrattuna. Lääkekuluissa säästy 7,3 % vuoteen 2023 verrattuna ja ostopalveluissa on saatu säästöjä 4 %. Panostukset kotisairaaloiminnan ja digitaalisten palveluiden laajentamiseksi ovat toteutuneet suunnitellusti. Osastopaikat vähenivät vuoden vaihteessa Ilveskodin ostojen jäädessä pois sekä Hattulan osaston lakkautuessa. Neurologinen kuntoutusosasto siirtyi Riihimäeltä Hämeenlinnaan neurologisen osaston yhteyteen.

Tasapainottamisohjelma 2:n osalta kehitys on tavoitteiden suuntaista, mutta esim. sairauslomien vähentämistavoitteeseen ei ole vielä päästy vaikkakin sairausloma kertymä alitti vuoden 2023 tason. Työpanoksen joustavampaa käyttöä on tuettu varahenkilöstöpoolien yhdistämisellä yhteiseksi hyvinvointialueen varahenkilöstöksi. Puheentunnistuksen käyttöä on lisätty. Näistä koituvia säästöjä on vaikea arvioida, realisoituvat mahdollisesti myöhemmin. Ylityöt vähenivät 19 % ja hälytystyöt 27 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Kesäkuussa näytti siltä, etteivät tasapainottamisohjelmien taloudelliset tavoitteet täysimääräisinä toteudu ja tarvitaan uusia sopeuttamistoimia. Syksyllä toimenpiteitä tehostettiin ja alkuvuonna tehdyt tasapainottamistoimenpiteet alkoivat paremmin näkymään. Loppuvuodesta rekrytointeja, ostoja ja hankintoja tarkasteltiin kriittisesti ja rajattiin. Talous kääntyi ja tuloksena oli -3 % verrattuna edellisvuoteen.

Sitovat tavoitteet

Terveydenhuollon toimialan sitovana tavoitteena on hoidonjatkuvuuden paraneminen tasolle 0,5 COC-indeksillä mitaten. Indeksillä tarkoitetaan sitä osuutta asiakkaiden käynneistä, jotka tapahtuvat samalla ammattilaisella kahden vuoden aikana. Indeksi mitataan THL:n toimesta vuosittain eikä omasta tietoaaltaasta ole vielä ollut saatavilla hoidon jatkuvuuteen liittyvää tietoa. Tavoitteen saavuttamista ei voi vielä arvioida, kun valtakunnallisia hoidon jatkuvuuslukuja ei ole julkaistu. Arviomme on, että perusterveydenhuollon suuresta lääkärivaihtuvuudesta ja lääkäripulasta johtuen tavoite ei hyvinvointialuetasoisesti toteudu kokonaan vuoden 2024 aikana. Hoidon jatkuvuuden paranemista edistetään ottamalla käyttöön vuoden 2025 alusta hoidon

jatkuvuusmalli eli omalääkärimalli, aloittaen niistä asiakkaista, jotka eniten mallista hyötyvät (mm. pitkäaikaissairaat, säännöllisesti tai monia palveluita käyttävät).

Toisena sitovana tavoitteena on, että asiakasvirtaus paranee ja palvelut kohdentuvat oikein siten, että yhteispäivystyksen readmissio (paluu yhteispäivystykseen mistä tahansa syystä 72 tunnin sisällä) on alle 5 %. Readmissio oli 2,3 % eli tavoite saavutettiin.

Kolmantena sitovana tavoitteena on sotiemme veteraanien, sotainvalidien sekä heidän leskiensä ja lottien tilanteen selvittäminen ja suunnitelman tekeminen. Tämä on toteutunut ja käsitelty valtuustossa 5/2024.

Talouden toteutuminen

Terveystalouden toimialan talousarvio on toteutunut ennustettua paremmin. Vuoden 2024 tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä oli -316,1 miljoonaa euroa, kun taas joulukuun muutostalousarviossa tulokseksi ennustettiin -323,8 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos alitti myös alkuperäisen maaliskuussa tehdyn muutostalousarvion, jossa tulokseksi ennustettiin -318,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 tilikauden tulos oli -325,7 miljoonaa euroa, joten edelliseen vuoteen verrattuna säästöjä on kertynyt noin 8,9 miljoonaa euroa eli noin 2,8 %.

Toimintatuotot toteutuivat ennustettua paremmin loppuvuoden aikana. Toimintatuottojen toteutuma oli 44,8 miljoonaa euroa ja ne ylittivät muutostalousarvion noin 2,6 miljoonalla eurolla eli noin 6,0 %. Myyntituotot, tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot toteutuivat ennustettua paremmin ja maksutuotot lähes muutostalousarvion mukaisesti. Vuonna 2023 toimintatuotot olivat 35,8 miljoonaa euroa, joten edelliseen vuoteen verrattuna tuotot ovat nousseet noin 25 %.

Toimintakulut toteutuivat ennustettua paremmin loppuvuoden aikana. Toimintakulujen toteutuma oli -358,1 miljoonaa euroa ja ne alittivat muutostalousarvion noin 5 miljoonalla eurolla eli noin 1,4 %. Henkilöstökulut, palvelujen ostot ja avustukset toteutuivat ennustettua paremmin, kun taas aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut hieman ylittivät muutostalousarvion. Vuonna 2023 toimintakulut olivat -358,1 miljoonaa euroa, joten edelliseen vuoteen verrattuna kulut olivat yhtä suuret.

Käyttötalousosa (1000 €): Terveystoimiala

TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1000 €)	MTA III 2024	TP 2024	Tot-%
Toimintatuotot	42 284	44 834	106 %
Myyntituotot	15 175	15 804	104 %
Maksutuotot	23 595	23 421	99 %
Tuet ja avustukset	2 407	2 707	112 %
Muut toimintatuotot	1 107	2 902	262 %
Toimintakulut	-363 120	-358 136	99 %
Henkilöstökulut	-178 203	-175 907	99 %
Palvelujen ostot	-137 536	-135 559	99 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 505	-42 955	101 %
Avustukset	-5	-1	26 %
Muut toimintakulut	-4 871	-3 714	76 %
Toimintakate	-320 836	-313 302	98 %
Valtion rahoitus	0	0	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0 %
Vuosikate	-320 836	-313 302	98 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 000	-2 761	92 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	-323 836	-316 063	98 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	-323 836	-316 063	98 %
Sisäinen laskutus		-37 785	
Sisäiset laskutustulot		72 131	
Sisäiset laskutusmenot		-109 916	
Vyörytyserät		-37 209	
Sisäiset vyörytystulot		12 793	
Sisäiset vyörytysmenot		-50 002	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)		-391 057	

Toimialan ei sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT		
Karsimme päällekkäistä tekemistä ja hyödynnämme osaamista laajemmin	Yhteispäivystyksen kuormitus ei ylitä vuoden 2023 tasoa toiminnan muuttuessa.	Toteutui
OSAAMME ENNAKOIDA		
Digitaalisten palveluiden laajeneminen	Puhelut vähenevät 10 % vuoteen 2023 verrattuna.	Ei toteutunut
	Chat 3 000 /kk	Toteutui
	Omaolo 25 000 kpl/vuosi	Ei toteutunut
ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN		
Edistämme työhyvinvointia ja työssäjaksamista	Lyhyet sairauspoissaolot (alle 5vrk) vähenevät 10 % vuoteen 2023 verrattuna.	Ei toteutunut
	Lähtövaihtuvuus on alle 10 %	Toteutui

Toimialan yhteisenä tavoitteena oli kehittää kiireellistä hoitoa tarvitsevan asiakkaan hoitoprosesseja ja konsultaatiotoimintaa. Tämän tulisi näkyä siten, että yhteispäivystyksen kuormitus ei kasva, vaikka tehdään toimenpiteitä, joiden ajatellaan lisäävän yhteispäivystyksen kuormitusta. Yhteispäivystyksen käyntimäärät vuonna 2024 olivat vuoden 2023 tasoa.

Toisena yhteisenä tavoitteena oli digitaalisten palveluiden laajeneminen siten, että puhelut samalla vähenevät 10 % vuoteen 2023 verrattuna. Kontaktien määrä terveydenhuollossa kasvoi 3,9 % vuoteen 2023 verrattuna, mikä selittyy suurelta osin digitaalisten kanavien käytön kasvusta. Samanaikaisesti terveydenhuollon kokonaisuudessa puheluiden määrä kasvoi 1,9 % ja käynnit vähenivät 1,0 % vuoteen 2023 verrattuna terveydenhuollossa. Terveydenhuollon kokonaisuudessa chat ylitti 4800 chat/kk rajan ja sairaanhoitaja chat ylitti 2700 chat/kk rajan.

Omaolosta luovuttiin syksyllä 2024 osana säästötoimenpiteitä ja panokset suunnattiin omien sovellutusten kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Sairauspoissaolojen osalta tavoite ei toteutunut. Lyhyet sairauspoissaolot tilastojen mukaan kasvoivat 5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vertailua haittaa se, että v. 2023 alkupuolen tilastoinneissa oli puutteita järjestelmävaihdosten takia. Lähtövaihtuvuus vuonna 2024 oli 8,42 % eli tavoitteeseen päästiin.

Toimialan tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Toteuma
Hoidon peittävyys	% väestöstä terveystalouden piirissä	88.17 %
	Vapaan valinnan asiakkaat meiltä muualla palveluissa	Ei saatavilla.
	Vapaan valinnan asiakkaat muualta meillä palveluissa	Ei saatavilla
Hoidon saatavuus / perusterveydenhuolto	Yhteydensaanti terveystalouteen ja hoidon tarpeen arviointi toteutuvat yhdessä arkipäivässä lain edellyttämänä 100 % potilaista	Toteutui.
	Potilaan kiireetön hoito käynnistyy 14 vuorokauden kuluessa 100 % potilaista, jotka kuuluvat hoitotakuun piiriin.	91 %
	Yhteydensaanti suun terveydenhuollon yksikköön toteutuu ja hoidon tarpeen arviointi toteutuvat yhdessä arkipäivässä 100 % potilaista	Toteutui
	Potilaan kiireetön hoito suun terveydenhuollossa toteutuu lakisääteisesti kolmessa kuukaudessa (11/2024) – 100 % potilaista	82 %
Erikoissairaanhoito	Lähetteen käsittely toteutuu alle 21 vuorokaudessa – 100 % potilaista	99,9 %
	Ensikäynti toteutuu lain edellyttämänä alle 90 vuorokaudessa – 100 % potilaista	79.1 %

Tunnusluku	Mittari	Toteuma
Erikoissairaanhoito	Hoitoon pääsy toteutuu lain edellyttämänä alle 180 vuorokaudessa – 100 % potilaista	74.5 %

Tulosalueiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Perusterveydenhuollon avopalvelut

Perusterveydenhuollon avopalveluiden tulosalueella toimintaan vaikutti edelleen merkittävästi 1.9.2023 voimaan tullut hoitotakuulainsäädäntö, jonka vuoksi virka- ja sijaislääkäripulan takia sekä lisätyötä että ostopalvelulääkäreitä käytettiin erityisesti vuoden alkupuoliskolla enemmän kuin talouden näkökulmasta oli tavoiteltavaa. Lääkäreiden rekrytointi (erityisesti vakituiseen varahenkilöstöön) onnistui kuitenkin vuoden kuluessa paremmin ja tätä kautta ostopalveluiden käyttöä vähennettiin. Hoitajien vakituinen varahenkilöstö perustettiin sijaismäärärahoja käyttäen.

Toukokuussa toteutetussa THL:n kansallisessa asiakastyytyväisyyskyselyssä Kanta-Häme sai maan kärkituloksen (NPS 82).

Palveluverkkopäätöksen myötä käynnistyi toiminnan kannalta ensimmäisenä lähipalvelun pilotoinnin suunnittelu Tammelan terveysasemalla. Pilotti käynnistyy helmikuussa 2025.

Sairaanhoitaja-chatin aukioloaikojen laajentaminen toteutui huhtikuusta alkaen. Palvelun käyttömäärät ovat kasvaneet jatkuvasti ja edellyttävät lisähenkilöstöön resursointia lähitulevaisuudessa. Lokakuun lopussa aloitti strategian mukaisesti keskitetty palvelu Päivystysapu 116 117 kiireellisen hoidon ensilinja, joka palvelee koko hyvinvointialueen asukkaita vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä. Palvelun henkilöstömäärän suunnittelu on ollut vaikeaa alueen aiemmista erilaisista toimintatavoista ja talouden reunaehdoista johtuen, ja erityisesti alkuvaiheessa tapahtui palvelun ruuhkautumista.

Vuonna 2024 aikana valmisteltiin Hoidon jatkuvuusmallia eli omalääkärimallia. Tällä tavoitellaan parempaa hoidon jatkuvuutta ja sitä kautta saatavuuden paranemista. Omalääkäri ja omahoitaja nimetään ensin jatkuvaa tai monialaista palvelua tarvitseville asiakkaille, jotka segmentoidaan tietojärjestelmistämme tekoälyn avulla. Malli käynnistyy varsinaisesti vasta v 2025 alusta, ja tähän osaltaan vaikutti vuodenvaihteen potilastietojärjestelmän päivitys.

Tulosalueella aloitettiin omana toimintana ravitsemusterapiapalvelut alkuvaiheessa yhden ravitsemusterapeutin voimin. Toiminta-alue on laaja ja tarvetta toiminnan laajentamiselle olisi.

Vuoden 2024 aikana osana hoitotarvikejakeluprosessin yhtenäistämistä aloitti koordinaatioryhmä. Tavoitteena on hillitä hoitomuotojen kehittyessä kasvavia hoitotarvikekustannuksia. Aiemmat alueelliset muistipoliklinikat yhdistyivät ja samalla ostopalvelutoimintaa vähennettiin. Vuoden 2025 alussa voimaan tuleva laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä tulee lisäämään palvelujen tarvetta. Tähän varautuen perustettiin seudulliset työkyvyn tiimit.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Hoitoon pääsy: mittarina T3, 3.kiireetön vapaa-aika *)	Lääkärit < 14 vrk Hoitajat < 14 vrk	Mittari vaihtunut, seurattu THL:n hoitoon pääsyä (ks edellä)
Asiakastyytyväisyys, NPS	> 60	Toteutui, ka 67 koko vuosi
COC-indeksi, lääkärit	0,5	Tietoa ei saatavilla
Chat -määrät	3 000 kpl/kk	Toteutui
Sähköinen asiointi	Nouseva trendi	Toteutui
Puhelut vähenevät	10 %	Ei toteutunut

Perusterveydenhuollon sairaalapalvelut

Vuoden 2024 tavoitteena oli potilaskoordinaatiotoiminnan ja kotisairaaloiminnan vakiinnuttaminen koko hyvinvointialueella ja tässä on hyvin onnistuttu. Talouden tasapainotusohjelman panostukset ovat mahdollistaneet nopea kasvun kotisairaalan toiminnoissa. Gerbiili, eli liikkuvan kotisairaalan toiminta aloitettiin helmikuussa Hämeenlinnan seudulla ja toukokuussa Forssan ja Riihimäen seuduilla. Gerbiili on otettu erittäin hyvin vastaan ja toiminta on ollut laajalti pidettyä.

Potilaskoordinaatioyksikön toiminta laajeni virka-ajan ulkopuolelle lokakuun alussa ja tämä näkyi siirtopyyntöjen merkittävänä lisääntymisenä. Siirtopyyntöjen määrä liki kaksinkertaistui virka-ajan ulkopuolisen toiminnan seurauksena.

Huhtikuusta alkaen kotihoidon ja palveluasumisen lääkäripalveluissa on ollut käytössä oman toiminnan rinnalla Pihlajalinnan ja Terveystalon tuottamat lääkäripalvelut vastuulääkärimallilla.

Lisäksi myös ikäihmisten kotihoidon ja palveluasumisen etälääkärikonsultaatiotuki on huhtikuun alusta alkaen ollut ympäri vuorokauden. Etälääkärikonsultaatiotukeen on vuoden aikana tullut puheluita 2200. Ennen etäkonsultaatiotuen aloitusta nämä puhelut ohjautuivat alueen päivystykseen ja kiirevastaanotoille. Ainoastaan 5,1 %:ssa tapauksista puhelun seurauksena lääkäri ohjasi lähettämään potilaan päivystykseen.

Gerbiili ja kotihoidon ja palveluasumisen etäkonsultaatiotuki ovat osaltaan pystyneet vähentämään yli 75-vuotiaiden päivystykseen hakeutumisen määrää keskimäärin 10 %

Forssan sairaalan kirurgian ja sisätautien osastot siirtyvät vuoden 2024 alussa erikoissairaanhoidon tuloalueelta perusterveydenhuollon sairaalapalveluihin suunnitellusti. Osastotoimintojen käytössä on siten ollut 233 potilaspaikkaa vuonna 2024. Keskimääräinen hoitajakso on ollut 11,1, kun tavoite oli alle 8 vrk. Osastoilla on vuoden aikana ollut enenevässä määrin ikäihmisten palveluihin jonottavia potilaita, joiden osastojaksot ovat muita sairaalajaksoja merkittävästi pidempiä. Tämä on vaikuttanut keskimääräisen hoitajakson pituuteen. Hoivaan jonottajien hoitajakset saatiin tilastoista eriteltyä vasta marraskuussa 2024, joten vuoden 2024 hoitajakso-tilastoissa näkyy osaltaan hoivaan jonottajien hoitajakson pidempi kesto.

Osastojaksoja arvioitiin kertyvän noin 6000, mutta tavoite ylitettiin lähes tuhannella jaksolla. Talousarviota tehdessä arviointia hankaloitti Forssan osastojen muutos perusterveydenhuollon osastoiksi ja ennakkoon arvioitiin, että hoitajaksojen määrä vähenee Forssan entisillä erikoissairaanhoidon osastoilla muutoksen myötä. Todellisuudessa kuitenkin hoitajaksojen määrä pysyi lähes entisellään.

Kotisairaalan käyntimäärät ylittyivät reilusti johtuen kotisairaalan laajentumisen hyvästä onnistumisesta, sekä gerbiilitoiminnan aloittamisesta kevään 2024 aikana. Palliatiivisten potilaiden määrä on koko vuoden aikana ollut myös merkittävästi ja ennakoimattomastikin kasvussa. Kotisairaala on hyvinvointialueella otettu erittäin hyvin mukaan palveluvalikoimaan ja sen tunnettavuus on lisännyt merkittävästi sekä infektiopotilaiden että palliatiivisten potilaiden määrää.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Keskimääräinen hoitoaika (osastopalvelut)	< 8 vrk	11.1 vrk
Päätyneet hoitokaudet (osastopalvelut)	6 000	Toteutui, 6975
Palliativisten potilaiden määrä (kotisairaala)	200	616
Käyntimäärät (kotisairaala)	15 000	17800

Erikoissairaanhoidon sairaalapalvelut

Hoidon saatavuus

Usealla erikoisalalla hoidon saatavuus polikliinisessä hoidossa oli lainmukaisella tasolla vuoden vaihteessa; naistentaudit, lastenneurologia, syöpätaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, vatsaelinkirurgia, yleiskirurgia, verisuonikirurgia (mahdolliset ylitykset kirjausvirheitä). Poliklinikkatoiminnassa oli yli 3 kuukautta odottaneita potilaita 31.12.2024 yhteensä 1 121. Eniten odottajia oli ortopedialla (603), urologialla (150) ja silmätaudeilla (137). Leikkaus- ja anestesiayksikköön oli yli kuusi kuukautta leikkaustoimenpidettä odottaneita potilaita 31.12.2024 yhteensä 441 potilasta, joista 87 oli jo leikkausaika sovittu. Silmäleikkausyksikössä oli kuusi kuukautta silmäleikkaustoimenpidettä odottaneita potilaita vuoden vaihteessa 322 potilasta. Silmätaudeilla otettiin käyttöön kaihileikkauksiin palveluseteli.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet

Vuodelle 2024 tehtiin isoja toiminnallisia muutoksia (mm. erikoissairaanhoidon osastopaikat vähenivät, Forssan yöpäivystys loppui). Em. muutokset eivät merkittävästi vaikuttaneet somaattisen erikoissairaanhoidon toimintakykyyn vuoden 2024 aikana. Päiväsairaaloimintojen (Hämeenlinna, Riihimäki ja Forssa) toimintamallien yhdenmukaistaminen saatiin käyntiin syksyllä 2024.

Tulosalueen asiakaslähtöisenä tavoitteena oli turvallinen potilashoito ja positiivinen hoitokokemus. Vuonna 2024 tulosalueella tehtiin 1 667 haattatapahtumailmoitusta, joista 34,9 % liittyi tiedonkulkuun ja lääkehoitoon 28,7 %. Vuonna 2024 ei ollut tutkittavana yhtään vakavaa vaaratapahtumaa. Henkilöstön työhyvinvoinnin tukena oli työyksikön ja ammattiryhmien tilanteitten mukaan yksilö- tai ryhmätönohjaus, valmennukset ja koulutukset. Erikoissairaanhoidon sairaalapalveluissa kiinnitettiin erityistä huomioita sujuvampaan

asiakasvirtaukseen; kirurgisen potilaan hoitoketju (RRP2-hanke), leikkaustoiminnan ja lähijohtamisen kehittäminen, TYÖOTE-toimintamalli (suunnittelua laajennettiin koskemaan myös perusterveydenhuoltoa), polikliinisen kirurgian kehittäminen. Hoitohenkilöstön saatavuus parani erityisesti syksyllä 2024 mm leikkaus- ja anestesiayksikössä. Henkilöstösaatavuudessa oli ongelmia edelleen kirurgian osastotoiminnoissa, ortopedialla, urologialla sekä silmätaudeilla. Talouden tasapainottamisohjelmien (1 & 2) osalta tulosalueen toimintaa seurattiin systemaattisesti ja tehtiin korjaavia toimenpiteitä sujuvoittamalla toimintaprosesseja (kts yllä).

Vuoden 2024 aikana uuden ASSI-sairaalan rakentaminen ja toiminnallinen suunnittelu oli erikoissairaanhoidon sairaalapalveluissa keskeistä, jotta pääsemme muuttamaan aikaistetussa aikataulussa keväällä 2026.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Konservatiivinen avopalvelualue		
Päivystyskäynnit (käynnit eivät nouse vuoteen 2023)	44 300	44 467
Käynnit	110 000	110 125
Yhteispäivystyksestä kotiutuvan readmissio (minkä tahansa syyn takia/ 72 h)	< 5 %	2.25 %
Operatiivinen avopalvelualue		
Käynnit (Hämeenlinna ja Riihimäki)	74 000	65 288
Käynnit (*Forssa, sisältäen konservatiivinen ja operatiivinen)	*24 000	15 477
Osastotoimintojen palvelualue		
Hoitojaksot	9 800	8 592
Tehostetun hoidon ja leikkaustoiminnan palvelualue		
Hoitojaksot	820	730
Leikkaustoimenpiteet	9 500	8 539
Lasten ja perheiden palvelualue		
Käynnit	33 600	28 519
Hoitojaksot	2 660	2 736

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Muut tunnusluvut		
Sähköiset palvelut	Nouseva trendi	-3,8 %
Suositteluindeksi (NPS)	>75 %	84,1
Koulutuspäivät/työntekijä	3 päivää/vuosi	3,6 pv/htv
Sairauspoissaolot (0-3vrk)	Lasku 10 %	Lasku 10 %

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollossa hoitoon pääsy on erikoissairaanhoidon osalta pysynyt ennallaan, vain yksittäisiä potilaita on joutunut odottamaan yli 6 kuukauden lakisääteisen hoitotakuuajan. Perusterveydenhuollon osalta lainsäädännön muutokset sekä säästöpainheet ovat olleet aiheuttamassa sen, että kiireettömän hoidon hoitoon pääsy oli marraskuussa 2024 noin 5 kuukautta. Tähän johti erilaisten lisätöiden ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen.

Asiakastyytyväisyys on toteutunut tavoitetason yli, ollen NPS:llä mitattuna viime vuodelta 87 (kuukausitasolla enemmänkin).

Hoitojaksot ovat käyntien määrässä mitattuna hieman lyhentyneet vuosien 2023–2024 aikana aikaisemmasta. Jatkossa tätä kehitystä pyritään entisestään viemään eteenpäin. Sähköisten yhteydenottojen määrät ovat nousseet vahvasti syyskuussa 2024 aloittaneen suun terveydenhuollon chat-linjan myötä, vaikka omaolon yhteydenotot poistuivatkin vuoden 2024 loppuun mentäessä käytöstä.

Vuoden 2024 aikana tulosalueella pilotoitiin sekä liikkuvaa hammashoitoyksikköä että kerralla enemmän toimintamallia. Molemmista haettiin kokemuksia tulevaisuuden toimintaa ajatellen. Piloteista saatiin erittäin positiivista palautetta. Vuodelle 2025 nämä pilotoidut toiminnot eivät suoraan jatku, vaan tulosalueella odotetaan palveluverkkomuutoksia, sillä ne voimakkaasti vaikuttavat tulosalueen toimintaan jatkossa.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Asiakastytyväisyys alueella, NPS	> 70	Toteutunut
Palveluiden saatavuus: esh hoitoon pääsy läheteestä alle 6kk	< 180 vrk	Toteutuu yli 90 %
Hoitoon pääsy kiireettömään hoitoon	< 90 vrk (marraskuussa)	Ei toteudu
Hoitojakson lyheneminen	Laskeva trendi hoitojakson pituudessa	Toteutunut
Sähköiset yhteydenotot (suora ajanvaraus, omaolo-oirearvio)	Nouseva trendi	Toteutunut

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Tulosalueen tavoitteena oli ottaa käyttöön digipalveluja, parantaa asumispalveluiden asiakasohjausta sekä perustason että erikoissairaanhoidon avohoidon potilasvirtausta ja tehostaa osastojen toimintaa. Hämeenlinnan päihdepalveluiden kotiuttamisella omaksi toiminnaksi tavoiteltiin huomattavia säästöjä.

Perustason avopalveluissa aloitettiin mielenterveys-chat, joka sai hyvän vastaanoton. Erikoissairaanhoidossa ei Assiin valmistautumisen ohella ehditty valmistella chatin aloittamista lainkaan, mutta asumispalveluissa aloitettiin asiakastapaamiset videovastaanotoilla.

Henkilöstövajeen vuoksi noin puolet asumispalveluiden asukkaista ehdittiin käydä läpi, mutta jo tämän perusteella voitiin todeta, että moni asukas on tarpeisiinsa nähden aivan liian raskaissa ja kalliissa palveluissa tällä hetkellä. Asumispalveluiden ja psykiatrian kuntoutusosastojen yhteistyö käynnistyi tavoitteenaan asumispalvelutarpeen arviointiyksikön perustaminen 2026 Assiin.

Psykiatrian osasto 11:n muuttaminen avohoidon yksiköksi ja lastenpsykiatrian osaston lopettaminen ei lisännyt muiden osastojen tai ostopalveluiden määrää, sillä kaikki potilaat pystyttiin hoitamaan avohoidossa. Psykiatrian klinikka aloitti Tehostetun avohoidon –pilotin, jossa hoidon ja resurssien painopistettä siirretään edelleen osastohoidosta avohoitoon ja näin

valmistaudutaan Assin vaatimiin toiminnallisiin muutoksiin. Osastohoidon kuormitus nousi tavoitteiden mukaisesti edellisestä vuodesta ja osastopaikkoja oli riittävästi tarpeeseen nähden.

Erikoissairaanhoidon ja perustason avopalveluissa tehtäväkohtaisten tuotteiden ja käyntimäärien määrittely tuotannonohjausjärjestelmää varten jäi kesken, koska ohjelma jouduttiin säästösyistä leikkaamaan pois vuoden 2025 talousarviosta.

Perustason avohoidossa jatkettiin kognitiivisen lyhytterapian koulutuksia ja menetelmätyöpajoja sekä menetelmän jalkauttamista. Lyhytterapiaa sai koulutushoitona 128 asiakasta ja heistä noin puolet ei tarvinnut muuta hoitoa. Terapianavigaattorin käyttöä juurrutettiin perustason avopalveluissa edelleen.

Hämeenlinnan päihdepalvelut kotiutettiin A-klinikalta ja perustettiin oma katkaisu- ja vieroitushoitoyksikkö, joiden kustannukset olivat vuoden 2023 ostopalvelukuluja selvästi alhaisemmat. Katkaisu- ja vieroitusyksikön kuormitusprosentti jäi tavoiteltua alhaisemmaksi, mikä selittyy hoitojen äkillisillä keskeytymisillä ja vaikeuksilla tavoittaa asiakkaita jonosta, jolloin vuodepaikka jää hetkeksi tyhjäksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Asumis- ja kuntoutuspalvelut		
Digitaalisten palveluiden aloittaminen	Kyllä	Kyllä
Asumispalvelun asiakkaiden palveluntarve on selvitetty	100 %	50 %
Perustason avohoito		
Chat-palvelu otetaan käyttöön	Kyllä	Kyllä
Pelkällä lyhytpsykoterapialla autettujen lkm	> 50 %	Kyllä
Ohjatulla omahoidolla autettujen lkm	> 30 %	Lukua ei saada
Osastohoito		
Kuormitusaste	> 85 %	85,8 %
TAYS:n lastenpsykiatrian osastolla hoidettujen	Ei nouse	Ei ole noussut

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
kantahämäläisten lasten määrä		
Forssan seudun asiakkaiden osuus psykiatrian osastohoidon potilaista	< 15 %	9,9 %
ESH avohoito		
Chat -palvelu otettu käyttöön	Kyllä	Ei
Asiakastytyväisyys, NPS	> 70	84,4
Tehtäväkohtaiset tuotteet ja tavoitemäärät on kuvattu	100 %	70 %
Päihdepalvelut		
Vieroitus- ja korvaushoitoyksikön kuormitus	> 90 %	70,7
A-klinikalla ostettu korvaushoito 2023/ oman korvaushoidon kustannukset 2024 (skaalattuna samaan asiakasmäärään)	> 0 €	400 000 €

Kliiniset tukipalvelut ja diagnostiikka

Tulosalueella tavoiteltiin keskeisesti laskua 1) kuvantamistutkimusten pääsijonoissa (erityisesti magneettitutkimukset, joissa jono on ollut vuoden 2023 alussa jopa 14 viikkoa), 2) diagnostiikan palveluostoissa sekä 3) lääkekustannuksissa. Näiden päätavoitteiden lisäksi asetettiin muitakin tavoitteita yksikkökohtaisesti, joita esitellään taulukossa. Päätavoitteet on saavutettu onnistuneesti.

Magneettitutkimusten osalta pääsijonot saatiin tavoitteiden mukaisesti alas (6 vk) työprosessien kehittämisen kautta. Joidenkin muiden kuvantamistutkimusten osalta jonot ovat olleet hieman kasvusuunnalla (esim. TT). Jatkossa kannattaa asettaa jonotavoitteita muidenkin kuvantamistutkimusten osalta. Kuvantamistutkimusten ja radiologisten toimenpiteiden kokonaismäärä on ollut kasvusuunnalla. Vuoden 2024 osalta myös on havaittavissa noin 7 % kasvu leiketutkimusmäärissä. Natiivitutkimusten määrä laskee, mutta erityisesti magneetti- ja TT-tutkimusten määrä kasvaa. Kasvun selittää tutkimustarpeiden lisääntyminen. Tarpeettomiksi

katsottuja kuvantamistutkimuksia esiintyy aina välillä ja niitä pyritään välttämään - näiden tutkimusten osalta ei ole tilastoja saatavana. Ostopalveluissa tulosalue säästi noin 700 000 euroa, joista radiologian lääkäriostopalveluiden osuus on 500 000 euroa.

Lääkekustannuksia kalliiden ja erittäin kalliiden lääkkeiden osalta seurattiin talouden tasapainottamisohjelman kautta. Vuoden 2024 osalta kumulatiivisesti laskettuna säästöjä on todettu yhteensä 1,385 M euroa. Tämä on merkittävä saavutus erityisesti siinä mielessä, että lääkekustannukset ovat olleet jatkuvassa kasvusuunnalla uusien kalliiden lääkkeiden runsaan käytön myötä. Säästöä syntyy, kun seurantaan otetut tietyt kalliit lääkkeet vaihdettiin edullisempiin vaihtoehtoihin asiantuntijoiden tekemien arvioiden pohjalta. Lisäksi lääkekuljetuksiin liittyviä poikkeamia saatiin vähenemään ja lääkehävikkien määrä saatiin laskevalle trendille. Lääkehävikit pyritään saamaan vielä alemmaksi Assi-sairaalan aikana uusien lääkehuollon automaattoratkaisujen ansiosta.

Infektioiden torjunnan osalta käsihuhdekulutustavoitteisiin ei ole päästy. Tavoitteisiin pääsemiseksi infektioiden torjuntatoimenpiteitä tulisi seurata ja valvoa nykyistä tehokkaammin. Tähän liittyen toivottua sähköistä seurantajärjestelmää ei ole saatu säästösyistä, joka oli katsottu parantavan käsihuhdekulutusta. Infektioiden torjunnan toisissa tavoitteissa on kuitenkin saatu edistystä. Sairaalasyntyisten Clostridioides difficile tapausten trendi on laskeva 0.32/1000 hpv (0.37 v.2023). Sairaalasyntyisten S.aureus-bakteremioiden ilmaantuvuus on laskussa 0.24/1000 hpv (0.32 v.2023). Positiivista on se, että ei todettu yhtään keskuslaskimokanyyleihin liittyvää S.aureusbakteremiaa. Perifeerisiin kanyyleihin liittyviä eli täysin ehkäistävissä olevia bakteremioita todettiin kaksi.

Fimlabin toiminnassa päästiin tavoitteeseen, mutta vasta ihan loppuvuonna – verkostotehokkuus saatiin parannettua seuraavalle tehokkuusluokalle (tehokkuus siis pareni noin 5 % verrattuna v.2023). Tämä tarkoittaa noin 180 000 euron laskua Fimlabin verkostotehokkuuslaskutuksessa vuositasona. Fimlabin HVA-laskutuksessa tämä säästö realisoituu osittain vuoden 2025 puolella.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Magneettitutkimuksiin pääsyjono	Alle 10 vk (7–8 vk)	Toteutunut (6 vk)
Kuvantamisen ostopalveluiden seuranta. Kustannusten lasku. Tarpeettomien kuvantamistutkimusten seuranta ja välttäminen. Seurataan lukumäärä ja säästöt.	Laskeva trendi (tutkimusten lukumäärä) ja säästöt	Ei ole systemaattista seuranta tarpeettomista tutkimuksista. Tutkimusten kokonaislukumäärä kasvaa. Toteutunut (Säästöt palvelujenostoissa verrattuna v.2023). Tulosalueella väheni 700 000 €, jossa radiologian lääkäripalveluiden ostot ovat 500 000 €.
Yli- ja lisätyön vähentäminen (kuvantaminen)	20 % lasku edelliseen vuoteen (32 000 euron säästö)	Toteutunut
Lääkekuljetusten sujuvuus: kuljetuspoikkeamien (lukumäärä) ja lääkehävikkien väheneminen (euroina) verrattuna aikaisempiin vuosiin.	20 % lasku	Laskeva
Lääkevalikoiman noudattaminen: Valikoiman ulkopuolisten lääkkeiden käyttö	Laskeva	Toteutunut
Erittäin kalliiden lääkkeiden kustannusseuranta	Laskeva	Toteutunut
Infektioiden torjunta: Erikoissairaanhoidossa käsihuuhdekulutuksen seuranta	Vähintään 10 % kasvu ml/1000 hoitopv	Ei toteutunut (seuranta ei toteutunut)

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Erikoissairaanhoidossa verisuonikanyyliperäisten Staph.aureus-bakteremioiden tavoitteena on nolлатoleranssi	0	Toteutunut
Antibioottiripulia aiheuttavan Clostridioides difficile – tapausten seuranta	Laskeva trendi	Toteutunut
Fimlabin kustannussäästöt toiminnan muutosten seurauksena	Noin 200 000 euroa	Toteutunut (saavutetut säästöt realisoituvat osittain v. 2025 puolella)

Kuntoutus

ICF-toimintakykykäsityksen jalkauttamista jatkettiin ja ICF-pohjaista toimintakykymobiilia toimintakyvyn arvioinnissa ja kirjaamisessa valmisteltiin käyttöön yhdessä RRP-hankkeen kanssa. Käyttöönotto aloitettiin perhekeskuksen lasten ja nuorten kuntoutuspalveluista. Muutoksella tavoitellaan aikasäästöjä kirjaamisessa.

Fysioterapeutin hoidon tarpeen arvio ja suoravastaanotto otettiin käyttöön Janakkalan lisäksi Hämeenlinnan Viipurintien tiimi 2 ja Jukolan terveysasemalla. Fysioterapeutin suoravastaanotto on käytössä myös Riihimäellä. 16 fysioterapeuttia koulutettiin suoravastaanottotyöhön (15 op) omana toimintana. Toimintamallin laajentamista koko alueelle jatketaan. Lääkärin hoitoa vaativissa tapauksissa fysioterapeutti varasi ajan lääkärin vastaanotolle ja tätä varten Red flags -perusteet lääkärin vastaanotolle tarkennettiin ja varmistettiin lääkärin konsultaatiotuki fysioterapeutille. Tuki- ja liikuntaelinongelmat ovat yleisin syy lääkärin vastaanotolla. Fysioterapeutin hoidon tarpeen arvio -yhteydenoton yhteydessä ja fysioterapeutin suoravastaanotto vähentävät lääkärikäyntejä ja sairaanhoitajan työtä. Janakkalan pilotissa 2023 fysioterapeutti hoiti 75 % tukielinasioista. Fysioterapeutin suoravastaanotto on näyttöön perustuvaa: sairauspoissaolot ja ennenaikainen eläköityminen vähenevät ja jatkotutkimusten tarve vähenee.

Fysioterapeutin chat-palvelu, etävastaanotot ja etäryhmät (olkapää, selkä, koululaisten ergonomia, opiskelijaryhmä) otettiin käyttöön. Kuntoutuksella tavoitellaan toimintakyvyn

parantamista ja itsenäistä pärjäämistä arjessa ja se edellyttää kuntoutujan aktiivista toimintaa ja siten toimintatapojen oppiminen omakuntoutukseen on tärkeä osa kuntoutusta. Varmistaaksemme voimavarojen riittämisen koko väestölle ryhmäkuntoutuksella korvataan yksilökäyntejä ja asiakkaita ohjataan kuntien liikuntatoimen palveluihin. Ikääntyvien ennalta ehkäisevää kuntoutusta jatkettiin 7 fysioterapeutin toimesta ja kuntien liikuntatoimen kanssa yhteistyössä. Ennalta ehkäisevällä kuntoutuksella parannetaan toimintakykyä ja viivästytetään kotihoidon palveluiden piiriin joutumista. Voima-tasapainoharjoittelu varhaisessa vaiheessa todettiin vaikuttavaksi toiminnaksi. Fysioterapeutin kiireettömälle vastaanotokäynnille perusterveydenhuollossa 14 vrk sisällä toteutui.

Apuvälinepalvelussa toiminnallista suunnitelmaa on laadittu keskitetyn apuvälinepalvelun tilasuunnittelua varten. Kaikissa nykyisissä apuvälinepisteissä on tiloihin, toimintaan, laitteisiin, henkilöstön riittävyyteen liittyviä haasteita sekä kahdessa pisteessä myös työsuojelullisia epäkohtia, mihin haetaan ratkaisuja keskitetystä apuvälinekeskuksesta, jonne keskitetään hankinta, varastot, huollot ja apuvälinepesukoneet. Lisäksi tarvitaan apuvälinepisteet sote-keskuksiin Riihimäelle ja Forssaan, mistä löytyy alueen väestön tarpeisiin riittävä määrä perusapuvälineitä. Kilpailutettuja apuvälineitä käytetään ja kilpailutukset ovatkin työllistäneet asiantuntijoita. Hattulan apuvälinepiste Pappilanniemessä suljettiin ja toiminta siirtyi Hämeenlinnan Viipurintielle.

Terveyssoseaalityössä toimintaa kehitettiin henkilöstön kanssa tavoitteena selkeyttää ja parantaa asiakasprosesseja sekä parantaa tiedonkulkua muiden sosiaalipalveluiden kanssa. Muutoksen myötä terveystoimintayön ammattilaiset siirrettiin virkaan ja tavoite oli, että he pääsevät asiakkaan luvalla sosiaalihuollon asiakasjärjestelmään sekä Kelan tietoihin. Lisäksi terveystoimintayön ammattilainen voi aloittaa tarvittaessa sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvion. Sosiaalihuollon uuden järjestelmän käyttöönotto peruuntui ja hidasti kehittämistyötä.

Kuulokeskus siirtyi kuntoutuksen tulosalueelle 1.1.2024. Kuulokeskuksessa sovitetaan kuulokojeita ja muita kuulon apuvälineitä sekä tehdään korvapoliiklinikan diagnostisia tutkimuksia. Toiminnassa diagnostiikka ja kuulolaitteiden uusiminen (n. 4–5 vuoden välein) on priorisoitu. Ikääntyvien määrän lisääntyminen lisää kuulokojetarvetta. Audionomien rekrytointi ei ole onnistunut ja siten hoitoon pääsy on vuoden aikana entisestään heikentynyt, minkä vuoksi uuden kuulokojeen sovittamiseen on ollut yli 6 kuukauden jono. Kuulokojeen sovittamista on ostettu ja käynnistetty kilpailutus sovitusostopalvelusta. Audionomeja ei ole koulutettu useaan vuoteen Suomessa, minkä vuoksi aloitettiin audionomikoulutus yhteistyössä HUS kanssa. Kuulokojeen

sovitukseen tulee päästä 6 kuukauden sisällä, mikä ei ole toteutunut. Yli 6 kuukautta jonottaneita oli 31.12.2024 650 asiakasta ja jonottajia yhteensä 1005 asiakasta.

Lasten toimintaterapia- ja puheterapia-arviot tehdään omana toimintana, mutta terapiapalveluita lisäksi ostetaan palvelusetelillä. Saatavuus on huonompi kuin tarve, minkä vuoksi terapian aloituksissa on viivettä.

Kehitysvammapoliklinikka aloitti toiminnan 1.1.2024 uusissa tiloissa Hämeenlinnan Viipurintiellä. Työryhmässä työskentelee kehitysvammaisten kuntoutukseen perehtyneet terveydenhuollon ammattilaiset, ja ostopalvelusta luopumisen vuoksi kulut vähenivät yli 100 000 eur edestä. Työryhmä tekee kaikki kehitysvammaisten lasten kuntoutusarviot ja kuntoutussuunnitelmat ja antaa konsultaatiotukea muille terveydenhuollon ja vammaispalveluiden ammattilaisille. Aikuisten kehitysvammaisten kuntoutussuunnitelmia tehdään osa ja tuetaan perusterveydenhuollon lääkäreitä kehitysvammaisten erityiskysymyksissä sekä tuetaan vammaispalvelun yksiköitä ja terveydenhuollon ammattilaiset osallistuvat vammaispalvelulain mukaisiin sekä muihin yhteistyöryhmiin.

Kipupoliklinikka siirtyi kuntoutuksen tulosalueelle 1.1.2024 alkaen. Fysiatrian poliklinikalla ja kipupoliklinikalla lääkärivirat olivat täytettynä ja luovuttiin ostopalvelusta. Lähetteet lääkärille lisääntyivät 14 % ja terapeuteille 12 %. Kipupoliklinikalla lääkärin ja hoitajan käyntimäärät lisääntyivät 23 % ja fysiatrian poliklinikalla lääkärikäynnit 17 %. Kipupotilaiden ryhmämuotoinen kuntoutusryhmätoiminta aloitettiin. Moniammatillinen kiputiimi on muodostettu ja kokoontunut kerran kuukaudessa tavoitteena hoitaa asiakkaan asia yhdellä kontaktilla oikeaan lopputulokseen.

Koulutuksia on järjestetty sote-ammattilaisille ja sidosryhmille. Lääkinnällisen kuntoutustyöryhmän käsikirja yhtenäisten linjausten kirjaamiseksi valmisteltiin. Kuntoutuspäätökset ovat aina yksilöllisiä. 1.1.24 alkaen Hattulan kuntoutuspalvelut lukuun ottamatta terveysaseman fysioterapeutin vastaanottoja siirtyi omaksi toiminnaksi.

Asiakastytyväisyystavoite yli 70 saavutettiin. Sairaslomia saatiin vähennettyä 4,55 henkilötyövuotta (tavoite 1,54 htv).

Vuonna 2023 osa kustannuksista oli vielä muilla tulosalueilla. Ne löytyivät vasta loppuvuonna 2023 sekä vuoden 2024 aikana, joten alkuperäinen talousarvio ja MTA I-III olivat liian pieniä. Talouden tasapainottamiseksi poissaoloja jätettiin sijaistamatta. Palveluiden ostot ylittyivät: HUS kehitysvammapsykiatrian ostot sekä fysiatrian ostot, joiden kustannukset v. 2023 olivat

toisilla tulosalueilla sekä apuvälineiden huoltopalvelut, jotka vakuutuslaskutuksen kautta näkyvät myyntituotoissa. Muut toimintakulut ylittyivät Uppsala-talon vuokran osalta, joiden määrärahat ovat olleet toisella toimialalla. Tilikauden tulos 295 000 €.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Asiakastyytyväisyys, NPS	> 70	toteutui
Hoitoon pääsy fysioterapeutille 1.9.2023 alkaen	< 14 vrk	toteutui
Ryhmä- ja etäkuntoutuskäynnit lisääntyvät	Nouseva trendi	toteutui

3.4 Ikäihmisten toimiala

Ikäihmisten palveluissa vuoden 2024 aikana toteutettiin merkittäviä rakenteellisia muutoksia, uudistettiin ja kehitettiin toimintatapoja kaikilla tulosalueilla. Keskeinen lähtökohta toiminnalle oli aluevaltuuston vuonna 2023 tekemä päätös, jonka mukaan ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiaan väestön osalta on 6 % vuoden 2025 lopussa. Tämä tavoite ohjaa koko toimialan toimintaa ja vaikuttaa kaikkien tulosalueiden toimintaan. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on se, että ikääntyneiden asuminen omassa kodissaan toimintakykyisenä on mahdollista mahdollisimman pitkään ja asiakkaat ohjautuvat oikeaan aikaan oikeantasoiseen palveluun.

Ikäihmisten asumispalveluissa ympärivuorokautisen palveluasumisen osalta muutoksia toteutettiin kevään 2024 palveluverkkopäätösten mukaisesti osittain myös suunniteltua nopeammin henkilöstötilanteen takia. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen asuminen keskitettiin kuuteen yksikköön, mikä mahdollisti aikaisempaa tehokkaamman toiminnan erityisesti täyttöasteen paranemisen seurauksena. Asumispalveluista tehtiin keväällä oman tuotannon yksikkökohtainen hoitovuorokauden kustannuslaskenta. Kustannuslaskennan pohjalta pystyttiin vuoden aikana parantamaan merkittävästi toiminnan tehokkuutta, koska vertailukelpoisten tietojen perusteella yksiköiden resurssit pystyttiin kohdentamaan tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti. Vuoden aikana oman tuotannon asumispalveluyksiköiden kustannustehokkuus parani toimenpiteiden seurauksena merkittävästi. Loppuvuoden toimintaan asumispalveluissa vaikutti myös valmistautuminen henkilöstömitoituksen muuttumiseen ympärivuorokautisessa palveluasumisessa 0,6:ksi.

Kotihoidossa oli alkuvuoden aikana erityisesti Riihimäen alueella merkittäviä haasteita henkilöstön saatavuudesta. Kotihoidon palvelutuotannon turvaamiseksi toteutettiin kesän aikana kotihoidon ostopalveluiden hankinta. Kilpailutus onnistui hyvin ja ostopalvelutuottajia saatiin kaikkien kuntien alueella ja loppuvuoden aikana alettiin ostopalvelutuottajia ottamaan oman palvelutuotannon rinnalle varmistamaan kotihoidon palveluita. Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen sijoitettiin hallinnollisesti kotihoidon tulosalueelle, koska sen palvelut asiakkaille tuotetaan kotihoidon palveluina. Elokuussa aloitettiin pilottiluonteisena myös lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen "Kotia kohti –toimintamalli" Forssassa ja myöhemmin syksyllä Tuuloksessa. Pilottivaiheen myönteisten kokemusten seurauksena lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen päätettiin vakiinnuttaa osaksi ikääntyneiden toimialan palvelutuotantoa. Kotihoidossa tehtiin järjestämistapa-analyysi, jonka osana saatiin tiimikohtaiset kustannustiedot.

Järjestämistapa-analyysi on toiminut tärkeänä johtamisen välineenä kotihoidossa ja sen pohjalta on pystytty kehittämään resurssien kohdentamista kotihoidon eri tiimeissä.

Asiakasohjauksen tulosalueella yhtenäistettiin edelleen toimintatapoja ja tulkintakäytäntöjä mm. palveluiden myöntämisperusteista. Toimeenpano on vaatinut paljon yhteistä ohjeistusta ja resursointia. Joiltakin osin palveluiden yhdenmukaistaminen jatkuu edelleen vuonna 2025. Asiakkaiden näkökulmasta merkittävä muutos oli Ensilinjan käynnistäminen loppuvuonna. Koko hyvinvointialueella on ikääntyneiden palveluihin yksi puhelinnumero, josta asiakkaat saavat tarvitsemansa tiedon ja avun sekä tarvittaessa ohjautuvat edelleen eteenpäin. Ensilinjan osalta haasteena on ollut mitoittaa henkilöresurssi riittäväksi, että mahdollisimman suureen osaan yhteydenotoista pystytään vastaamaan välittömästi. Tavoitteena on, että takaisinsoittojen osuus saadaan vähitellen mahdollisimman pieneksi.

Henkilöstölle ja lähijohtajille vuosi oli kuormittava. Toimialalla käytiin useat yt-neuvottelut johtuen ennen kaikkea palveluverkkomuutoksista ja talouden tasapainottamisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi koko hyvinvointialueen yhteiset yt:t vaikuttivat myös ikääntyneiden toimialalle. Henkilöstön saatavuus ikäihmisten palveluissa ja erityisesti kotihoidossa oli haasteellista, joskin saatavuus parani kuitenkin loppuvuotta kohti. Myös vuokratyövoiman käyttöä pysttiin vähentämään merkittävästi. Erityisesti kesäajan toiminnan sujuvuus ja henkilöstön riittävyys oli kokonaisuudessaan odotuksia helpompi sekä asumispalveluissa että kotihoidossa.

Talouden näkökulmasta ikääntyneiden palveluiden toimialalla onnistuttiin hyvin. Koko toimialan tulos oli noin 10,7 milj.€ budjetoitua parempi. Erityisesti asumispalveluiden ostopalveluiden kustannukset toteutuivat merkittävästi budjetoitua alemmina. Myös vuokratyövoiman käyttöä pystyttiin vähentämään huomattavasti. Oman palvelutuotannon kustannustehokkuus parani sekä asumispalveluissa että kotihoidossa. Rakenteellisten muutosten ja toimintatapojen kehittämisellä oli tavoitteiden mukaisesti talouteen myönteinen vaikutus. Toimintatuotoissa maksutuotot ylittivät budjetoidun merkittävästi. Lisäksi kiinteistöjen vuokratulot alittivat budjetoidun tason onnistuneiden vuokraneuvottelujen tuloksena. Koko toimialan organisaatiossa talouden seurannan ja osaamisen taso sekä kyky reagoida tarvittaessa poikkeamiin parani vuoden aikana huomattavasti aikaisempaan verrattuna.

Asiakasohjaus

Tulosaluejohtaja
Annukka Kuismin

Asumispalvelut

Tulosaluejohtaja
Raila Lahtinen

Kotihoito

Tulosaluejohtaja
Anne Hintsala

Toimialan ei sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT		
Tuemme ikääntyneiden kotona asumista vaikuttavasti siten, että ympärivuorokautisen palveluasumisen tarve vähenee	Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit:	
	Kotona asuvien osuus kasvaa (ollen vähintään 94 %)	92,86 %
	Ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys vähenee, (ollen enintään 6,75 %)	7,14 %
	Omaishoidon tuen kattavuus pysyy vähintään ennallaan (ollen vähintään 5,3 %)	4,26 %
	Kotihoidon asiakkaiden saama palvelumäärä ennen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen siirtymistä kasvaa nykyisestä (ollen keskimäärin vähintään 26 h/kk)	Lukua ei saatavilla

Tavoite	Mittari	Toteuma
RAI-mittaria hyödynnetään vaikuttavuuden mittaamisessa kaikilla tulosalueilla	Ajantasaisesti RAI-arvioitujen asiakkaiden määrä palveluissa (vähintään 80 %)	Toteutunut
	Kukin tulosalue on valinnut seurattavaksi 1–3 RAI indikaattoria ja asettanut niille tavoitteet vuodelle 2024 (toteutunut/ei toteutunut)	Toteutunut.
AUTAMME SOPIVALLE POLULLE		
Asiakkaat saavat ensikontaktin nopeasti ja helposti	Ohjaus ja neuvonta on keskitetty (toteutunut/ei toteutunut).	Toteutunut.
	Yksi puhelinnumero (toteutunut/ei toteutunut).	Toteutunut.
	Chat otettu käyttöön (toteutunut/ei toteutunut)	Ei toteutunut.
Palvelutarpeen arvioinnit käynnistyvät lakisääteisissä ajoissa	Kiireelliset arvioinnit alkavat ja toteutuvat välittömästi ja kiireettömät seitsemän päivän sisällä	Toteutuu pääsääntöisesti kiireettömien osalta (95–100 %). Kiireelliset toteutuvat 100 %.
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti	Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen pääsy alle 90 vrk (toteutumis-%, tavoite 100 %)	Ei toteudu 100 %:sti. Ajalla 1.7.–31.12. pitkäaikaishoitoon sijoittuneista henkilöstä 90 vrk:tta ylittyi 5,4 %:lla. Koko vuoden tietoa ei ole saatavissa.
OSAAMME ENNAKOIDA		
Toiminta on ajantasaisen omavalvontasuunnitelmien mukaista	Jokaisella yksiköllä/tiimillä on ajantasainen omavalvontasuunnitelma (tavoite 100 %)	100 %
Henkilöstöresursointi on optimaalista	Kotihoidon kokonaiskuormitus (välitön työaika + välimatkat) (vähintään 80 %).	67 %

Tavoite	Mittari	Toteuma
	Ympäri vuorokautisen palveluasumisen lakisääteinen mitoitus (tavoite 100 %)	92,3 %
Hyvinvointiteknologian käytön laajentaminen	Etäpalveluiden osuus kotihoidossa kasvaa (etäkäyntien osuus kaikista käynneistä 5 %)	4 %
Asiakaspalautteen/ -kokemuksen hyödyntäminen osana hyvinvointialueen yhteistä kokonaisuutta	Vähintään yksi asiakaspalautteeseen tai -kokemukseen liittyvä mittari käytössä joka tulosalueella (toteutunut/ei toteutunut)	Ei toteutunut.
ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN		
Uudistetaan työnjakoa ja monipuolistetaan henkilöstörakennetta	Eri ammattiryhmien/nimikkeiden määrä kasvaa (toteutunut/ei toteutunut)	Ei toteutunut
Yhteistyön rakenteet on muodostettu keskeisten sopimuskumppaneiden kanssa	Yhteistapaamiset aloitettu sopimuskumppaneiden kanssa (toteutunut/ei toteutunut)	toteutunut

Käyttötalousosa (1000 €): Ikäihmisten palveluiden toimiala

IKÄIHMISTEN TOIMIALA				
Tuloslaskelma (1 000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%	
Toimintatuotot	40 724	43 515	107 %	
Myyntituotot	5 027	3 964	79 %	
Maksutuotot	27 532	31 742	115 %	
Tuet ja avustukset	50	854	1707 %	
Muut toimintatuotot	8 115	6 955	86 %	
Toimintakulut	-212 986	-205 056	96 %	
Henkilöstökulut	-91 305	-92 676	102 %	
Palvelujen ostot	-95 799	-87 070	91 %	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 036	-2 128	105 %	
Avustukset	-9 531	-9 549	100 %	

IKÄIHMISTEN TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1 000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%
Muut toimintakulut	-14 315	-13 633	95 %
Toimintakate	-172 262	-161 541	94 %
Valtion rahoitus	0	0	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0 %
Vuosikate	-172 262	-161 541	94 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-229	-213	93 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	-172 491	-161 754	94 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	-172 491	-161 754	94 %
Sisäinen laskutus		-5 955	
Sisäiset laskutustulot		5 272	
Sisäiset laskutusmenot		-11 227	
Vyörytyserät		-18 200	
Sisäiset vyörytystulot		8 868	
Sisäiset vyörytysmenot		-27 068	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)		-185 909	

Tulosalueiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ikäihmisten asiakasohjaus

Ikäihmiset ohjautuvat sosiaalipalveluihin asiakasohjauksen kautta. Asiakasohjauksen tehtävä on ollut toteuttaa lakisääteisiä palveluntarpeen arviointeja yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa ja järjestää asiakkaalle soveltuvimmat palvelut ja/tai ohjata hänet muihin yhteiskunnan palveluihin tai toimintoihin. Asiakasohjauksen tehtävä on ollut antaa myös ennakoivaa, yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä seurata ja koordinoida asiakkaiden palvelupolkuja.

Asiakasohjauksen tulosalueen vastuulla ovat lisäksi ikääntyneiden omaishoidon tuen ja perhehoidon koordinointi; sotainvalidien ja rintamaveteraanien avopalveluiden koordinointi ja kotiin annettavat tukipalvelut päivätoimintaa lukuun ottamatta. Tulosalueella työskentelevät

palveluohjaajien lisäksi myös koko toimialaa palveleva palvelusihteeristö ja kesästä 2024 alkaen toimialan RAI-asiantuntija.

Asiakasohjauksessa valmisteltiin ja toteutettiin suuri määrä merkittäviä tietojärjestelmällisiä muutoksia syksyn 2024 aikana. Vaikka asiakastietojärjestelmän muutos sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmäksi ei toteutunut viime metreillä ja terveydenhuollon potilastietojärjestelmä jäi asiakasohjauksenkin käyttöön edelleen, omaishoidon ja perhehoidon toimeksiantosuhteiden ja maksatusten välineeksi tuli käyttöön OIMA, palvelusetelit siirtyivät koordinoitaviksi Effector -järjestelmään ja neljä viidestä SBM-toiminnanohjaussovelluksesta käyttöön otettiin vuoden 2024 aikana. Näistä pitkäaikaispaikkojen koordinointiin liittyviä sovellus kevät - kesällä 2024, lyhytaikaispaikkojen koordinointiin liittyvä sovellus syksyn 2024 aikana ja viimeiset kaksi (yhteydenottojen ja palvelutarpeen arviointien sovellukset) joulukuun puolivälissä. Viidennen SBM-sovelluksen (omaishoito) laajentaminen koko alueen käyttöön siirtyi vuodelle 2025. Samaan aikaan merkittävien järjestelmämuutosten valmistelun kanssa on tehty tulosalueen neljän pääprosessin kehittämistä ja siten toiminnan yhtenäistämistä.

Kulunutta vuotta 2024 raamitti toimialalle asetetun rakennemuutoksen mukainen työskentely. Toimialan prosesseihin tehtiin sisäinen tarkastus palvelutarpeiden arviointiin liittyen loppuvuodesta 2024. Lisäksi tulosalueelle tilattiin tuottavuus selvitys, joka valmistuu keväällä 2025.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Palvelutarpeen arviointien lkm. / vuosi	19 000	Ei saatavilla.
Palvelutarpeen arviointien toteutuminen määräajoissa: kiireelliset välittömästi ja kiireettömät 7 pv:n kuluessa yhteydenotosta	100 %	Kiireettömät: 95–100 %. Kiireelliset toteutuvat 100 %.
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen, odotusaika kiireettömiin palveluihin	< 60 vrk	46 vrk
Kotihoito ja kotiin annettavat tukipalvelut, odotusaika kiireettömiin palveluihin	< 3 vrk	Toteutuu
65-vuotta täyttäneiden omaishoitoasiakkaiden lkm., eri hlöä vuoden aikana	1 200	1 225
Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevien asiakkaiden lkm., eri henkilöitä vuoden aikana	30	15
Lyhytaikaishoitoasiakkaiden lkm. perhehoidossa, eri henkilöitä vuoden aikana	200	315

Kotihoito

Vuoden 2024 aikana kotihoidon henkilöstön resurssointiin ja suunnitteluun tehtiin muutosta. Tiimeissä otettiin käyttöön resurssointityökalu ja reititysohjelma otettiin käyttöön Forssan ja Riihimäen seuduilla. Lähijohtajat pystyivät paremmin suunnittelemaan henkilöstötarvetta ja työnjako pystyi optimaalisemmin suunnittelemaan käynnit, koska matka-ajat on huomioitu ohjelmassa.

Kotihoidossa toimii 22 alueellista tiimiä sekä neljä keskitettyä tiimiä. Nämä keskitetyt koko hyvinvointialueen laajuisesti toimivat tiimit ovat arviointi- ja kuntoutustiimi, päivätoiminta, työnjako ja etäpalvelut. Varahenkilöstö siirtyi vuoden vaihteessa henkilöstöhallinnon alaisuuteen. Kotihoidon muutoksessa on myös tavoiteltu henkilöstön joustavampaa käyttöä asiakastarpeiden mukaisesti ja tasaisempaa työn kuormitusta.

Vuoden 2024 aikana kotihoidon ostopalvelut kilpailutettiin, johon saatiin kiinnostuneita palveluntuottajia runsaasti. Syksyllä 2024 aikana ostettiin Forssan seudun, Riihimäen kotihoidon ja Hämeenlinnan kotihoidon asiakkaille kotihoidon palvelua. Loppuvuodesta tehtiin vertailua oman tuotannon tuntihinnan ja ostopalvelutuotannon tuntihinnan välillä. Ostopalvelua pyritään ottamaan oman tuotannon rinnalle ja toisaalta oman tuotannon tiimirakenteita ja toimintatapoja on jouduttu muuttamaan, jotta tuntihinta pysyisi maltillisena.

Kuntouttavassa päivätoiminnassa käytiin yt-neuvottelut, koska talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti henkilöstökuluissa tavoiteltiin säästöjä vuoden 2024 aikana. Tähän tavoitteeseen ei päästy, joten palvelujen tuottamisen tapoja ja siinä tarvittavaa henkilöstömäärää jouduttiin arvioimaan uudelleen. Näiden muutosten toimeenpano siirtyi vuodelle 2025.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä / kuukausi, oma toiminta	2 200	2000
Ostetun kotihoidon asiakasmäärä keskimäärin hlöä / kuukausi	160	160
Säännöllisen kotihoidon käyntimäärä / vuosi, oma toiminta	1 200 000	1300 000
Kotihoidon kaikista käynneistä toteutetaan etäpalveluna	5	4 %
Ostetun kotihoidon käyntimäärä / vuosi	72 000	84 000
Arviointijaksolta säännölliseen kotihoitoon ohjautuvien asiakkaiden osuus	Alle 50 %	52 %

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Kotihoidon asiakkaat saavat aikaisempaa pidempään tarvitsemansa palvelut kotihoidossa ennen siirtymistä ympärivuorokautiseen hoivaan	Toteutuu kyllä/ei	Osittain toteutuu
Päivätoiminta-asiakkaiden määrä hlöä/kuukausi	560	390

Asumispalvelut

Asumispalveluiden tulosalueelle on asetettu tavoitteeksi ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen peittävyden lasku kuuteen prosenttiin suhteessa 75-vuotta täyttäneeseen väestöön vuoden 2025 loppuun mennessä. Peittävyys laski tasaisesti koko vuoden 2024 ja joulukuussa peittävyys oli 7,14 %.

Aluevaltuusto teki keväällä päätöksen (9.4.2024 §30) asumispalveluiden palveluverkkomuutoksista. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen päätettiin keskittää kuuteen yksikköön. Palveluverkkopäätösten jälkeen useamman yksikön muutokset akutisoituivat resurssien riittävyyteen liittyen aiemmin kuin oli suunniteltu. Forssan Amerikka ja Lopen Toimela suljettiin ensin kesäajaksi, jonka jälkeen yksiköiden toiminta päättyi kokonaan. Hattulan Kuntotuulia muutti Ilveskotiin ja Hausjärven Helmikoti muutti Koivumäkeen.

Osaksi omaa palvelutuotantoa siirtyi liikkeenluovutuksilla asumispalveluiden tulosalueelle ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiksi Ilves- ja Elsakoti sekä yhteisöllisen asumisen yksiköksi Ilvesmaja. Palveluverkkomuutoksien jälkeen käytiin muutoksia koskettaneiden yksiköiden henkilöstön kanssa yhteistoimintaneuvottelut.

Asumispalveluiden tulosalueella käynnistettiin myös oman palvelutuotannon yksikkökohtainen kustannusten tarkastelu. Tämän tarkastelun tavoitteena oli, että oman tuotannon yksikköhinnaltaan kalleimman kolmanneksen keskihintaa alennetaan, joka tarkoitti yksikkökohtaisia toiminnan muutoksia niin henkilöstöresurssien kuin yksiköiden käyttöasteiden osalta. Asumispalveluiden tulosalueella onnistuttiin kohdentamaan resursseja uudelleen sekä kasvattamaan yksiköiden käyttöasteita.

Asumispalveluissa käynnistettiin myös välillisen työn määrällinen tarkastelu ja omaa varahenkilöstöä vahvistettiin koko kuluvan vuoden ajan. Henkilöstön saatavuus parani loppukevästä niin sijaisten saatavuudessa kuin vakituisissa työsuhteissa. Asumispalveluissa aloitettiin varautuminen mahdolliseen lakisääteisen henkilöstömitoituksen muutokseen välittömän asiakastyön osalta 0,65 > 0,60. Asumispalveluissa käytiin ennakkollisesti

yhteistoimintaneuvottelut henkilöstömitoitukseen liittyen. Uusi laki koskien henkilöstömitoitusta astui voimaan 1.1.2025.

Asumispalveluiden tulosalueella käynnistyivät valtakunnallinen ikääntyneiden asumisen ja asumispalveluiden kehittämisen verkostohanke sekä asumispalveluiden vertaiskehittämisen määräaikainen pilotti.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden määrä 31.12., sis. laitospalvelun, oma toiminta (hlö lkm)	810	818
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteliasiakkaat ja ostopalveluyksikköasiakkaat yhteensä 31.12. (hlö lkm)	750	709
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen vuorokaudet oma palvelutuotanto/vuosi	295 000	321 599
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisten palveluasumisen vuorokaudet, ostopalvelu ja palveluseteli/vuosi	273 000	310 253
Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden määrä poikkileikkauksena 31.12. hlöä	155	166
Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitovuorokaudet/ vuosi	50 000	57 270
Ympärivuorokautisten palveluasumisen yksiköiden käyttöaste, oma toiminta	98 %	98 %
Henkilöstömitoituksen toteutuminen omissa yksiköissä (THL) (THL:n mitoituskalkulaatio)	100 %	92,3 %

3.5 Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen toimiala

Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden toimiala jakautui viiteen tulosalueeseen, jotka ovat perhekeskuspalvelut, lastensuojelu, sosiaalipalvelut, vammaispalvelut sekä päivystykselliset sosiaalipalvelut.

Perhekeskuspalvelut muodostuvat lapsille ja perheille suunnatuista sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista. Näitä ovat äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnittelu, sosiaalihuoltolain mukaiset perheiden palvelut (kotipalvelu, perhetyö, sosiaaliohjaus, sosiaalityö, kasvatus -ja perheneuvonta), perheoikeudelliset palvelut ja opiskeluhoito sekä alaikäisten nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut. Toiminta on organisoitunut verkostomaiseksi perhekeskustoiminnaksi, joka sisältää sote-palveluiden lisäksi kuntien vastuulla olevia toimintoja ja kolmannen sektorin toimintaa.

Lastensuojelun tulosalue pitää sisällään avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut. Lisäksi lastensuojeluun kuuluvat perhehoitoyksikkö Kanerva ja maakunnan omat lastensuojelulaitokset, joita on kolme kappaletta. OmaHämeen alueella on lisäksi yhteensä 35 yksityistä lastensuojeluyksikköä ja ammatillista perhekotia ja perhehoitoperheitä noin 150.

Sosiaalipalvelujen tulosalueella on kaksi palvelualueita: aikuissosiaalityö ja taloudellisen tuen palvelut sekä työllisyydenhoidon ja toimintakyvyn edistämisen palvelut. Ensiksi mainittuun alueeseen kuuluvat aikuisten psykososiaalisen tuen palvelut, välitystilitt, asumisenohjaus sekä taloudellisen tuen yksikkö. Työllisyydenhoidon ja toimintakyvyn edistämisen palveluihin kuuluvat monialainen työllisyyden edistämisen palvelu TYP, kuntouttava työtoiminta, työpajatoiminta sekä työ- ja toimintakyvyn palvelut sekä kotouttamista edistävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Kotouttamisen edistämisen palvelut sisältävät mm. kotoutumisen asiantuntijapalvelut, kiintiöpakolaisten palvelut ja kotouttavan perhetyön palvelut.

Vammaispalveluiden tulosalueella tuotetaan palveluohjaus ja sosiaalityö vammaisille henkilöille, erilaisia avo- ja tukipalveluita, työ- ja päivätoimintaa sekä asumispalveluita. Osa toiminnasta tuotetaan omana tuotantona, mutta suurin osa asumispalvelusta sekä avo- ja tukipalveluista on ostopalvelua.

Päivystyksellisiin sosiaalipalveluihin kuuluivat sosiaali- ja kriisipäivystys, Ankkuritoiminta sekä lähisuhdeväkivaltatyö. Osana kevään TUTA-neuvotteluita tulosalue päätettiin lakkauttaa lokakuun lopussa. Tässä yhteydessä lähisuhdeväkivaltatyö ja Ankkuritoiminta siirtyivät perhekeskuspalveluihin ja sosiaali- ja kriisipäivystys sosiaalipalveluihin. Samassa yhteydessä

päättyi sosiaalipalveluiden kotoutumisen edistämisen palvelualue erillisenä ja toiminta yhdistettiin työllisyyden ja toimintakyvyn edistämisen palvelualueeseen. Neuvotteluiden myötä toimialalta väheni kahden päällikön ja yhden tulosaluejohtajan tehtävät sekä sihteerityötä.

Vuoden 2024 toimialan keskeisiä toiminnallisia sisältöjä

Toimialalla jatkettiin palveluiden yhdenmukaistamisen työtä kaikilla tulosalueilla. Asiakkaiden palveluihin yhteyden saamista helpotettiin vähentämällä erillisiä puhelinnumeroita ja perustamalla ns. ensilinjan yhteydenottoväyliä. Digitaalisuutta edistettiin avaamalla aikuissosiaalityön chat-kanava sekä laajentamalla neuvolachattia. Tärkeitä kehittämisen sisältöjä olivat perhekeskuksen monialaisen työskentelyn mallintaminen konkreettiseksi tiimirakenteeksi, palauteorientoituneen työskentelymallin (FIT) käyttöönoton valmistelu, yhteisasiakkuuksien mallintaminen yhdessä mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa, tuotantotapa-analyysit lastensuojelussa ja vammaispalveluissa ja uusien omien asumisen yksiköiden suunnittelu. Vuoden aikana toteutettiin kotiin vietävien palveluiden kilpailutus sekä vammaisten asumista ja henkilökohtaista apua koskevat kilpailutukset. Vuoden aikana valmisteltiin asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa, mutta sitä ensin siirrettiin ja lopulta käyttöönotosta luovuttiin järjestelmän keskeneräisyyden ja kriittisten puutteiden määrän myötä.

Perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluihin kohdentuneissa strategisissa tavoitteissa edistyttiin. Tavoitteena oli lasten, nuorten ja perheiden tukeminen niin, että sijaishuoltoon sijoittaminen vähentyy alle kansallisen keskitason ja tässä on onnistuttu. Perhehoidon osuutta sijaishuollossa on saatu kasvatettua tukemalla perhehoitajia tehokkaammin. Osana kokonaisuutta tarkoituksena oli tehostaa myös perhekeskuksen ensilinjan toimintaa siten, että osa ensilinjaan tulleista saataisiin hoidettua siinä vaiheessa. Tässä ei täysin onnistuttu. Tarjolla oli asiakkaille helposti saatavilla olevia ns. pika-aikoja, mutta niiden käyttöastetta ei asiakastietojärjestelmään liittyen ole saatavilla.

Toisena sitovana strategisena tavoitteena oli onnistua vammaispalveluiden oikea-aikaisessa palvelutarpeen arvioinnissa ja palveluiden yhteensovittamisessa niin, että kalliiden palveluiden käyttö vähenee 10 %. Tässä onnistuttiin osin. Palveluiden hankintaa, erityisesti suorahankintaa, saatiin ohjeistettua ja luotua prosessi suorahankintaan. Myös muista palveluiden myöntämisestä koskevia ohjeistuksia ja yhdenmukaistamista tehtiin. Vuoden aikana kilpailutettiin vammaisten asuminen ja tavoitteena oli yhä useamman asukkaan sijoittaminen ensisijaisesti omiin yksiköihin tai toissijaisesti puitesopimuksen alaisiin yksiköihin. Myös ns. kalliita palveluita saatiin kotiutettua. Tilannetta vaikeuttaa se, ettei vammaispalveluiden asiakkaiden tarpeet ole täysin ennakoitavissa ja vammautumisen tai muun tilanteen heikkenemisen myötä voidaan joutua käyttämään myös

kalliita palveluita. Vuoden aikana suunniteltiin myös omaa vaativaa asumista Ilveskodin kiinteistöön sekä toteutettiin vammaisten asumista koskeva tuotantotapa-analyysi tarkoituksena vaikuttaa myös oman asumisen kustannusrakenteeseen. Osana tavoitetta saatiin myös hiukan lisättyä tuettua asumista, henkilökohtaista apua ja omaishoitoa, joiden kautta tavoiteltiin sitä, että vammaisen henkilön on mahdollista asua omassa kodissaan.

Nämä kaksi strategista tavoitetta olivat myös perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluiden talouden tasapainottamisohjelma I sisällöt.

Sosiaalipalveluiden osalta toimialan tavoitteena oli asiakkaan oman toimijuuden ja aktiivisuuden lisääminen. Ns. positiivisia siirtymiä oli 7 % kuntouttavassa työtoiminnassa ja 36,2 % työllisyyden edistämisessä. Aktivointiaste laski hiukan liittyen kuntouttavan työtoiminnan kilpailuttamiseen ja järjestelyihin, joita tehtiin tarkoituksena vahvistaa omaa toimintaa ostojen rinnalla.

Tavoitteena oli myös lähisuhdeväkivaltatyön palvelupolkujen kuvaaminen ja jalkauttaminen, mutta sitä ei saatu vietyä loppuun vuoden aikana vaan työ jatkuu. Toisena tavoitteena oli kartoittaa henkilöstön osaamista asiaan liittyen ja tehdyn osaamiskyselyn tuloksia on hyödynnetty koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Viimeisenä tavoitteena oli päästä asiakaskokemuksen mittaamiseen, mutta asiakastietojärjestelmän viivästyminen aiheutti myös palautteen keräämisen viivästyistä. Nykyiset järjestelmät eivät mahdollista kontakteihin perustuvaa kyselyä siten, että tieto saataisiin kattavasti koko Kanta-Hämeen alueelta. Vuoden aikana kuitenkin asiaa valmisteltiin siten, että se onnistuisi seuraavana vuonna.

Vuoden 2024 riskeiksi arvioitiin erityisesti vammaispalveluiden, lastensuojelun ja opiskeluhoillon psykologeja koskevat määrärahaylitykset.

Opiskeluhoillon psykologin ostohinta on kolminkertainen oman tuotannon psykologisiin verrattuna. Alkuvuoden aikana omien psykologiensa saatavuus oli erittäin heikkoa ja hauissa ei saattanut olla yhtään hakijaa. Tavoitteeksi asetettiin kuitenkin ostojen vähentäminen ja oman tuotannon lisääminen. Syksyn osalta ostosopimuksia saatiinkin irtisanottua siten, että yli 20 ostopsykologista saatiin vähennettyä viiteen ostoon. Perhekeskuksen kesäkuun talousarvio (MTAII) ylittyi kuitenkin 0,9 milj. eurolla, koska mitoituksen myötä tulleeeseen psykologimäärään ja niiden ostokustannuksiin ei ollut alkuperäisessä talousarviossa varauduttu.

Lastensuojelun ostojen vähentämisessä edistyttiin hyvin. Avohuollon ostoja saatiin vähennettyä merkittävästi ja tämä saatiin onnistumaan osin omaa asiakkaisiin kohdentuvaa työtä lisäämällä. Sijaishuollonkin osalta edistyttiin, mutta lakisääteistä velvoitetta sijoittaa silloin, kun huostaanoton kriteerit täyttyvät kuitenkin noudatettiin. Perhehoidon osuutta saatiin kasvatettua kansallisestikin arvioiden hyvälle tasolle, mutta 60 %:n tavoitteesta jäätiin hiukan. Kuitenkin osa sijoitetuista nuorista on psyykkisesti niin huonossa kunnossa, että heidät on sijoitettava erityis- ja vaativan tason laitoksiin, joissa sijoitukset ovat vuorokausihinnoiltaan korkeita. Sijaishuoltoipaikkoja on jouduttu järjestämään puitesopimuksen lisäksi suorahankintana, jotta lapsi on voitu sijoittaa tarpeitaan vastaavaan sijaishuoltopaikkaan. Suorahankintana tehtyjen sijaishuoltoipaikkojen hinnankorotukset olivat 2–10 % budjetoitua suurempia, mikä selittää sijaishuollon ostojen määrärahaylityksestä 0,7 milj. euroa. Tehtyjen toimien myötä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuus parani vuoden aikana niin, että loppuvuoden aikana päästiin suurelta osin lakisääteiseen mitoitukseen. Tähän ei ollut talousarviossa varauduttu ja mitoitukseen pääsemisen kustannus oli kahden vuoden aikana noin 0,6 milj. euroa. Lastensuojelun budjetti lopulta alitti joulukuun muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla.

Vammaispalveluissa vuosi oli budjetin kannalta vaikea. Merkittäviä asiakasmäärän tai ostettujen palveluiden määrän kasvua ei ollut, mutta palvelujen ostojen sekä avustusten MTAII ylittyi lopulta 4,9 milj. eurolla. Alkuvuoden ennusteeseen nähden se oli kuitenkin tyydyttävä tulos. Vuoden aikana saatiin selville, että vuoden 2022 tilipäätöslukujen ja 2023 vuoden talousarvion välillä oli useiden miljoonien ero, jossa vammaispalveluiden budjetissa oli noin 9 miljoonaa vähemmän kuin vuoden 2022 vuoden tilinpäätöksen mukaisissa toimintakuluissa. Hämeenlinnan ja Lopen vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen tapa tuotti noin 0,7 milj. euron aukon vammaispalveluiden talousarvioon. Samoin selvitettiin, että Etevan purkamisen yhteydessä K-H HVA valmistelutyöryhmän laatimasta talousarviosta oli jäänyt puuttumaan 1,7 miljoonaa euroa. Vammaispalveluissa on suhteellisen paljon suorahankintaa ja hinnankorotusten vaikutus vuoteen 2024 oli noin 2,0 milj. euroa yli sen mihin oli varauduttu. Vammaispalveluiden toimintakate ennen MTA III:n määrärahalisäystä oli ylittymässä 5,5 milj. eurolla.

Myös henkilöstökustannusten kasvua selvitettiin tarkkaan loppuvuodesta. Suurelta osin kasvanut määrä selittyi perhe-, sosiaali- ja vammaispalveluihin muualta siirtyneestä henkilöstöstä (esim. Elsa ja Pauli kodit vammaispalveluihin, lääkärihenkilöstö perhekeskukseen ym.), ja henkilöstömitoituksen tilanteen parantumisesta.

Talouden tasapainottamisen ohjelman II sisällöissä onnistuttiin vähentämään hälytyskorvauksia, ylityötä ja vuokratyövoimaa. Välittömän asiakastyön suhteen tehtiin toimenpiteitä, mutta

toteutuneen tuloksen kustannusten laskeminen on vaikeaa. Sairauspoissaolojen suhteen ei ole onnistuttu, vaan niissä on ollut osin myös kasvua. Lähijohtajat ovat tarttuneet poissaoloihin paremmin, mutta toisaalta iso muutosten määrä ja nopeus ovat verottaneet henkilöstön jaksamista. Käyttösuunnitelman sopeuttamisessa osa tavoitteista toteutui ja osa ei. Osa sopeutussisällöistä arvioitiin ilman tarkempaa laskentaa ja summat eivät täysin ole olleet realistisia.

Vuoden aikana tehtiin kolme muutostalousarviota, yksi maaliskuussa, toinen kesäkuussa ja kolmas joulukuussa. Joulukuun muutos sisälsi 6,0 milj. euroa lisämäärärahaa. Vuoden aikana ennusteiden mukaista ylitystä on saatu merkittävästi kurottua yli 10 miljoonasta lopulta 5,5 milj. euroon.

Käyttötalousosa (1000 €): Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala

PERHE-, SOSIAALI- JA VAMMAISPALVELUIDEN TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%
Toimintatuotot	13 372	15 188	114 %
Myyntituotot	7 797	8 374	107 %
Maksutuotot	2 389	2 775	116 %
Tuet ja avustukset	742	1 498	202 %
Muut toimintatuotot	2 444	2 541	104 %
Toimintakulut	-175 342	-175 980	100 %
Henkilöstökulut	-59 696	-60 098	101 %
Palvelujen ostot	-95 718	-95 630	100 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 405	-1 526	109 %
Avustukset	-11 470	-11 469	100 %
Muut toimintakulut	-7 053	-7 257	103 %
Toimintakate	-161 970	-160 792	99 %
Valtion rahoitus	0	0	0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0 %
Vuosikate	-161 970	-160 792	99 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0	-103	0 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	-161 970	-160 895	99 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	-161 970	-160 895	99 %
Sisäinen laskutus		-2 728	
Sisäiset laskutustulot		2	
Sisäiset laskutusmenot		-2 729	
Vyörytyserät		-13 316	
Sisäiset vyörytystulot		6 600	
Sisäiset vyörytysmenot		-19 916	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)		-176 939	

Toimialan ei sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT		
Tuemme lapsia, nuoria ja perheitä vaikuttavasti siten, että sijaishuollon tarve vähenee.	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0–17-vuotiaiden määrä suhteutettuna samanikäiseen väestöön (%).	1,33 % (Tietoportaalin luku on laskettu tammi-marraskuulta, joulukuu ei vielä saatavilla)
	Perhekeskuksen front deskistä jatkoon ohjautuneiden määrä ja pika-aikojen määrä ja käyttöaste	Front deskistä jatkoon menneet 2 133 kpl (luku on 64 % niistä front deskiin tulleista syötteistä, jotka ei koskeneet jo perhesosiaalityön tai lastensuojelun asiakkuudessa olevia. Pika-aikoja käytetty 443 kpl ja käyttöastetta ei saatavilla
Vahvistamme asiakkaan omaa toimijuutta, aktiivisuutta ja osallisuutta sosiaalipalveluissa	Positiiviset siirtymät työllisyyden ja toimintakyvyn palveluissa (kuntouttava työtoiminta ja TYP)	Positiiviset siirtymät kuntouttavasta työtoiminnasta 138 (7 % päätyneistä palvelujaksoista: työ, koulutus, yrittäjyys, työkokeilu tai muu työvoimapalvelu). TYP positiiviset siirtymät 117 (36,2 % kaikista vuoden aikana päätyneistä asiakkuuksista)
	Toimeentulotuen pitkäaikaisten asiakkaiden määrä	Kelan hyvinvointialueelle siirtämien pitkäaikaisten toimeentulotuen saajien määrät: alle 25 v. yht. 192 kpl, yli 25 v. yht. 247 kpl, maah.muuttajat yht.343 kpl
	Aktivointiaste	30,2 % keskiarvo tammi-joulukuu 2024 Vertailu: 31,9 % 2023
AUTAMME SOPIVALLE POLULLE		
Onnistumme vammaispalveluissa oikea-aikaisessa ja monialaisessa palvelutarpeen arvioinnissa ja palveluiden yhteensovittamisessa siten,	Tuetun asumisen määrä kasvaa (v. 2023: 146 asiakasta)	Tuetussa asumisessa asiakasmäärän kasvu 2,7 %. Tilanne 31.12.2023 oli 146 ja tilanne 31.12.2024 on 150.
	Henkilökohtaisen avun määrä (v. 2023: 778 asiakasta)	Henkilökohtaisen avun asiakasmäärän kasvu 4,7 %. Tilanne 31.12.2023 oli 724 ja tilanne 31.12.2024 on 758.

että kalliiden palveluiden käytön tarve vähenee	Alle 65- vuotiaiden omaishoidon tuen saajien lukumäärä kasvaa (v. 2023: 579 asiakasta)	Omaishoidon asiakkaiden määrän kasvu 10,9 %. Tilanne 31.12.2023 oli 579 ja tilanne 31.12.2024 on 642.
	Kalliiden ostopalveluiden määrä (kustannus 350 €/ vrk tai yli, v. 2023 ollut 32 asiakasta)	Kalliiden ostopalveluiden asiakasmäärä väheni 7 asiakkaalla. Tilanne 31.12.2023 oli 32 ja tilanne 31.12.2024 on 25.

OSAAMME ENNAKOIDA

Lähisuhdeväkivaltaa koskevien palvelupolkujen valmistelu Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle.	Palvelupolut ovat valmiit ja jalkautettu 2024 loppuun mennessä	Ei toteutettu
Kanta-Hämeen hyvinvointialueen henkilöstön osaaminen lähisuhdeväkivaltailmiön tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa paranee.	Lähisuhdeväkivaltailmiötä koskeva osaamiskysely Omaan Hämeen henkilökunnalle vuosittain (kvalitatiivinen).	Lähetetty Oma Hämeen henkilöstölle, vastauksia 438 kpl.

ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN

Asiakkaat kokevat hyötывnsä palveluistamme	Asiakaskokemuksen mittaamiseen liittyvä malli on saatu sovittua	Ei vielä toteutettu.
--	---	----------------------

Perhekeskuspalvelut

Vuonna 2024 perhekeskuskehittämisen viitekehukseksi vakiintui yhteisövaikuttavuus. Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (ITLA) kanssa alkanut yhteistyö jatkui siten, että yhteisjohtamisen rakennetta kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa kehitettiin edelleen ja vakiinutettiin. Perhekeskuksen sisäinen monialainen arkitiimimalli otettiin käyttöön helmikuussa ja toimintaa arvioitiin loppuvuodesta. Toimintamallin kehittäminen jatkuu vuonna 2025.

Vuoden 2024 aikana perhekeskuksen neuvolan ensilinjaan tehtiin muutos, kun puhelin –ja chattoiminnot keskitettiin yhteen yhteydenottokanavaan. Chat-kanava osoittautui suosituksi tavaksi ottaa yhteyttä neuvolaan. Perhekeskus alkoi valmistelevaan loppuvuodesta lapsiperheiden soteintegroidun ensilinjan käyttöönottoa. Perhekeskus osallistui keväällä

alkaneeseen asiakkuudenhallintajärjestelmän (CRM) kehittämiseen ja sen tuomat mahdollisuudet voidaan ottaa käyttöön soteyhteiseksi työksi määritellyssä lapsiperheiden ensilinjassa.

Lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut järjestäytyvät uudella tavalla keväällä 2024. Hyvinvointialueelle muodostettiin seitsemän alueellista tiimiä, jotka tekevät palvelutarpeen arviointeja, sekä tuottavat kotipalvelua, perhetyötä, sosiaaliohjausta ja sosiaalityötä, sekä kasvatus – ja perheneuvontaa. Muutoksella tavoitellaan asiakaslähtöisempää toimintatapaa, kun palvelutarpeen arvioinnin ja siitä mahdollisesti jatkuvan asiakkuuden hoitaa sama työntekijä ja sama tiimi. Lisäksi muutoksella tavoitellaan palvelujen entistä parempaa yhteensovittamista. Asiakaspalvelujen ostoa tarkasteltiin erityisen tarkasti syksyllä talousarvioon varattujen määrärahojen ylityssennusteen vuoksi. Oman perhetyön ja kotipalvelun suoran asiakastyön määrää tarkennettiin. Kustannuslaskenta näiden palvelujen osalta jatkuu vuonna 2025.

Alaikäisten nuorten kasvaneeseen mielenterveys – ja päihdetyön tarpeeseen vastattiin vuoden aikana muodostamalla alueelle Oma Voima-tiimejä, joihin kuuluu sairaanhoitajia ja sosiaaliohjaajia. Hoidonporrastuksesta sopiminen perustason palvelujen (mm. opiskeluhoito) ja erikoissairaanhoidon (psykiatria) kanssa käynnistettiin, jotta Oma Voiman tarjoama hoito, tuki ja kuntoutus olisi oikea-aikaista ja kohdentuisi oikeille nuorille. Toukokuussa 2025 voimaan tulevan terapiatakuulainsäädännön vaatimuksiin valmistautuminen käynnistettiin syksyllä. Myös talousarviossa 2025 on valmistauduttu uusien määräaikojen tuomiin velvoitteisiin. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä, hoitoa ja seurantaa parannettiin perhekeskuksen ja Itlan alkuvuonna toteutetussa pilottiprojektissa. Arvioimme mielenterveysongelmien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn tarkoitettujen psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuutta ja soveltuvuutta uudella, Suomessa ensimmäistä kertaa käytetyllä Kuusio-työkalulla. Kuusio-työkalu päätettiin ottaa jatkuvaan käyttöön perhekeskuksessa. Vaikuttavien menetelmien valintaan kiinnitettiin erityistä huomiota kaikessa toiminnan sisältöjen kehittämisessä sekä sosiaali- että terveydenhuollon osalta.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Neuvolan lisäkäyntien määrä	4 000 kpl neuvolan lisäkäyntejä	3 374 lisäkäyntiä
Palvelutarpeen arvioinnin laatiminen määräajassa	Toteutuu 100 %:sti	82,3 % (keskiarvo kahden thl:n määräaikaissuurannan luvuista vuoden 2024 aikana: 81 % / 83,6 %)
Siirtymät perhesosiaalityöstä lastensuojeluun	Laskeva (vuoden 2023 luku)	105 kpl (laskettu lasu-konsultaation kautta siirtyneet, mahdollisista kiireellisen sijoituksen kautta siirtyneistä ei tietoa)

Lastensuojelun palvelut

Lastensuojelun sitovaksi ja talouden tasapainottamisen tavoitteeksi on asetettu vuosille 2023–2025 sijaishuollon tarpeen ja kustannusten vähentäminen. Talouden seurannan rinnalla on erityisen tärkeää ollut toiminnan asiakaskohtainen seuranta. Toimenpiteinä on ollut avohuollon palveluiden kehittäminen vaikuttavaksi toiminnaksi, sijaishuoltopaikkojen valinnan kehittämistyö (sijoitustyöryhmän työskentely), perhehoidon tuen kehittäminen ja perheen jälleen yhdistämistyön vahvistaminen osaksi sijaishuollossa tehtävää työtä. Tavoitteeseen pääsemiseksi avohuollon kehittämistyötä on jatkettu koko vuosi. Kotiin tehtävän perhekuntoutuksen työntekijöistä kuusi siirtyi lastensuojelun avohuoltoon keväällä ja syksyllä tiimi aloitti perhekuntoutuksen kehittämis- ja asiakastyön vastaamaan perheiden kuntoutuksen tarpeisiin. Erityisesti avohuollossa kotiin vietäviä palveluita siirrettiin omaan työhön ja perhetyöntekijöiden välitöntä asiakastyötä lisättiin. Yhtenäistämistyö on saatu lähes valmiiksi, joka näkyy tehtävänkuvien ja ydinprosessin selkiytymisenä, sekä sujuvampana asiakastyönä. Avohuollon asiakasmäärä on vuoden aikana laskenut, mutta entistä useammin asiakkuuteen tulevat lapset tarvitsevat hyvin pian sijaishuollon palveluita.

Lastensuojelu on yhdessä mielenterveys- ja päihdepalveluiden, erityisesti psykiatrian kanssa kehittänyt vuoden aikana yhteisasiakkuuden toimintamallia, jolla pyritään vastaamaan sekä lastensuojelussa että erikoissairaanhoidossa olevien alaikäisten palveluiden yhteensovittamiseen, vaikuttavaan ja kustannustehokkaaseen työhön. Toimintamallia lähdetään jalkauttamaan vuoden 2025 aikana aluksi lastensuojelun avohuollon ja lasten- ja nuorisopsykiatrian työntekijöiden kanssa.

Perhehoidon laajennetun tuen kehittäminen kolmen työntekijän lisäämisellä Perhehoitoyksikkö Kanerva on toteutunut suunnitellulla tavalla. Laajennetun tuen kehittämisessä on löydetty ne sijoituksen kohdat, joissa erityistä tukea tarvitaan ja niihin pyritään jatkossa vastamaan entistä paremmin, myös kehittämällä tuen eri malleja. Sijaishuollossa perheen jälleen yhdistämistyötä on pystytty myös tänä vuonna toteuttamaan. Vuonna 2023 perheen jälleen yhdistämistyö toteutui 21 lapsen kohdalla ja vuonna 2024 vastaava luku on 20. Sijaishuollossa on pystytty estämään sijaishuoltopaikan muutosten syntymistä mm. kehittämällä sijoitustyöryhmän toimintaa, sijaishuoltopaikkoihin on käyty tutustumassa ja muutokseen johtuneita syitä on lähdetty seuraamaan, jotta tiedämme tarkemmin muutoksen taustalla olevat syyt. Kaikista sijoituksista perhehoidon osuus on kasvanut edellisestä vuodesta 45,5 %:sta 58,8 %:iin.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on Kanta-Hämeessä THL:n vuoden 2023 tilaston mukaan 1,7 %, kun se koko maassa on ollut 1,6 % (vuoden 2024 tilasto ei ole vielä saatavilla). Olemme tänä vuonna tehneet omaa tilastointia tietoportaaliin, joka ei ole täysin yhdenmukainen THL:n tilaston kanssa, mutta todettu riittäväksi seurannaksi. Tämän seurannan mukaan lukema on 1,33 %.

Sijaishuollon kustannuksissa näkyy erityisesti tarve erityis- ja vaativan tason sijaishuollon palveluilla. Sijoitettavat nuoret voivat psyykkisesti entistä huonommin, mikä näkyy aggressiivisuutena, itsetuhoisuutena ja toisia vahingoittavana käytöksenä päihteiden käytön rinnalla. Sijaishuollon toimintakulujen ylitys oli lopulta 2,0 milj. euroa. Sijaishuollon toimintakate ylittyi 0,7 milj. eurolla toimintatuottojen toteuduttua arvioitua suurempina.

Vuoden aikana on tehty sijaishuollon tarve- ja kustannusanalyysi, joka saadaan valmiiksi vuoden 2025 alkupuolella. Tavoitteena on ollut selvittää omien yksiköiden vrk-kustannukset, sijoitusten profiili ja käytössä olevien sijaishuoltopaikkojen maantieteellinen sijainti. Lisäksi olemme seuranneet erityisen huolenpidon jaksojen määriä, sekä lisäresurssitarvetta. Sekä erityisen huolenpidon ja lisäresurssin tarpeet lisäävät sijaishuollon kustannuksia. Omien lastensuojelulaitosten kehittämistyö on painottunut kuntouttavan toiminnan kehittämiseen ja yhdenmukaistamiseen, sekä arviointiyksikön arviointityön tutuksi tekemiseen sosiaalityöntekijöille. Lastensuojelussa on loppuvuoden aikana valmistauduttu sijaishuollon palveluiden kilpailuttamiseen, jota on lähdetty toteuttamaan yhdessä Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Jälkihuollon ikärajan lasku 25 vuodesta 23 ikävuoteen merkitsi asiakkaiden palveluiden muutosta ja siirtymistä sosiaalipalveluihin. Tätä muutostyötä tehtiin hyvässä yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa alkuvuosi. Jälkihuollossa kolmen oman intensiiviohjaajan

työpanoksella on pystytty entistä paremmin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja vähentämään palveluiden ostamista. Jälkihuollon asiakkaille on järjestetty Päivis -päivätoimintaryhmä ja RIOT! -ryhmän toiminta on saanut lisää nuoria toimintaan mukaan.

Lastensuojelun lakisääteinen asiakasmitoitus muuttui vuoden alusta ja on 30 lasta/sosiaalityöntekijä. Mitoituksen kiristymisen myötä saimme neljä uutta virkaa. Mitoituksen ylittymisiä on vuoden aikana ollut, mutta ylitykset ovat yksittäisillä sosiaalityöntekijöillä. Avohuollossa sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus on suurin, mutta virkoja on saatu hyvin täytettyä. Sijais- ja jälkihuollossa sosiaalityöntekijä tilanne on pysyvämpi.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Avohuollon lasten määrä	Laskeva, tavoite 1,6 % (vs. 2023; 785)	719 (joulukuu)
Perhehoidon ja laitoshoidon %-osuus kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0–17-vuotiaiden osalta. Perhehoidon sijoitusten (%) määrän kasvu	60 % perhehoidossa	58,82 %
Sosiaalityöntekijöiden mitoitus	30 lasta/työntekijä	Sijaishuolto 31,4 Avohuolto 26 (joulukuu)

Vammaispalvelut

Vuoden 2024 aikana vammaispalvelussa on pyritty löytämään keinoja analysoida palvelujen järjestämisen eri tapoja ja vaikutuksia asiakkaiden saamaan palveluun sekä kustannuksiin. Syksystä 2024 alkaen pilotoitiin ostopalveluna toteutettavan asumispalvelun seurantaraportointia. Tavoitteena oli tiedon hyödyntäminen ostopalvelujen seurannassa ja talouden johtamisessa. Seurantaraportointia jatketaan vuonna 2025. Loppuvuodesta 2024 valmistui laskenta oman asumispalvelun vuorokausihinnoista ja käynnistettiin projekti vuodelle 2025, jonka tavoite on omien asumispalveluyksiköiden toimintakatteen lasku muun muassa yhtenäistämällä asiakaskohtainen henkilöstömitoitus.

Vammaispalvelun kalliita ostopalveluja on onnistuttu vähentämään järjestämällä asiakkaan tarpeita vastaavat palvelut joko omasta asumispalveluystöstä tai muuten taloudellisesti

edullisemmalla tavalla. Osa asiakkaista on ollut yhteisasiakkuuksia eri tulosalueiden välillä, jolloin säästö on kohdistunut palvelun järjestäneelle tulosalueelle, joka ei kaikkien asiakkaiden osalta ole ollut vammaispalvelut. Vuoden 2024 aikana on lisätty omien asumispalveluyksiköiden asiakaspaikkoja neljällä. Lisäksi vuoden 2024 alussa Elsa ja Pauli -kotien toiminta siirtyi hyvinvointialueelle ja sen myötä Honka- ja Mäntykodin toiminta tuli osaksi vammaispalvelun omaa palvelutuotantoa.

Ostopalvelukustannukset ja avustukset yhteensä ovat nousseet vuodesta 2023 6,8 %. Tästä ylityksestä noin kaksi miljoonaa euroa johtuu suurista hinnankorotuksista, joihin ei pystytty varautumaan talousarviossa.

Vammaispalveluissa otettiin toiminnan kehittämisen työkaluksi sisäinen auditointi. Auditoinnin avulla on pyritty kehittämään toimintaa ja jakamaan hyviä käytäntöjä omissa asumispalveluyksiköissä mm. Työvoiman joustavasta käytöstä ja asiakastyön toimintamalleista.

Vammaispalvelun asiakaspäätöksiin ja toimeenpanoon kohdistunut sisäinen tarkastus tehtiin alkuvuodesta 2024. Tarkastusraportin mukaan asiakaspäätökset ja niiden toimeenpano asiakkaiden näkökulmasta ovat kunnossa mutta aiempien organisaatioiden toimintamallien yhtenäistäminen on vielä kesken. Lisäksi havaittiin puutteita hankinnan prosesseissa sekä sopimushallinnassa. Raportin pohjalta aloitettiin selvitystyö esiin nousseita puutteista ja kehittämiskohteista sekä toteuttamaan toimenpiteitä. Selvitystyön tuloksena mm. selkiytettiin yhdenmukaistettiin ohjeistuksia, sopimushallinnan prosessia kehitettiin ja selvennettiin suorahankintaprosessiin kuuluvia vastuita.

Vuoden 2024 lopussa saatiin päätökseen asumispalvelun ja henkilökohtaisen avun kilpailutukset. Uudet kilpailutetut sopimukset tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen ja koskevat Kanta-Hämeen hyvinvointialueella järjestettäviä palveluja.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Omien asumispalveluyksiköiden täyttöaste	Palveluasumisessa omien asumispalveluyksiköiden täyttöaste 100 %	95 %
Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä	Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä kasvaa vuodesta 2023 (696 asiakasta)	758 asiakasta
Alle 65- vuotiaiden omaishoidon tuen saajien lukumäärä kasvaa	Kasvava suhteessa vuoteen 2023 (570)	642

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluissa otettiin käyttöön uusia palvelukanavia mm. aikuissosiaalityön chat-kanava ja etävideoyhteys asiakastyöhön. Myös uusia jalkautuvia palvelumuotoja kehitettiin monialaisesti ja talousneuvola aloitti jokaisella seudulla toimintansa. Talousneuvola on kynnyksetön palvelupiste, jossa on asiantuntijoita mm. Kelasta, seurakunnista, talous- ja velkaneuvonnasta, ulosottolaitokselta ja tarvittaessa kuntien palveluista mm. Asumisneuvonnasta. Ruoka-apu yhteistyön koordinoitua vietiin eteenpäin maakunnan tasolla. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa kehitettiin yhteisiin asiakkaisiin liittyviä prosesseja mm. asumisen haasteisiin liittyen. Sosiaalisen luototuksen osalta myönnettyjen luottojen määrä ei merkittävästi kasvanut, mutta sosiaaliseen luototukseen liittyvien yhteydenottojen määrä oli kasvussa.

Työllistymistä- ja toimintakykyä edistävissä palveluissa kehitettiin työkykypalveluja terveydenhuollon ja muiden toimijoiden kanssa. Työkykytiimit käynnistyivät seuduittain ja arvioinnissa otettiin käyttöön yhteisesti ICF-luokitus. Kuntouttavan työtoiminnan kilpailutus toteutettiin ja myös oman kuntouttavan työtoiminnan kehittämistyö käynnistettiin. Kuntouttavassa työtoiminnassa kehitettiin erityisesti tavoitteellisuutta ja käyttöastetta omassa toiminnassa lisättiin. Sosiaalisen kuntoutuksen osalta kehitettiin omaa ryhmätoimintaa.

Kotoutumista edistävissä palveluissa järjestettiin koulutuksia mm. hyvinvointialueen ja kuntien henkilöstölle naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomiseen ja muihin erityiskysymyksiin liittyen. Asiantuntijaosaamisesta saatiin valtakunnallisella tasolla kiitosta. Erityiskustannuskorvausprosessia vietiin eteenpäin ja loppuvuodesta kehittämistyön tuloksena saatiin laskutettua korvauksia pesovan osalta n. 680 000 €. Sosiaalipalvelujen osuus tästä oli noin 300 000 €. Asiakasmäärät olivat kotoutumista edistävissä palveluissa kasvussa ja monialaisten kotoutumissuunnitelmien määrä kasvoi vuodesta 2023. Kotoutumista edistävissä palveluissa kilpailutettiin yksin maahan tulleiden alaikäisten perheryhmäkotipalvelu ja se käynnistyi Hämeenlinnassa lokakuussa. Kotoutumista edistävät palvelut yhdistyivät työllistymistä ja toimintakykyä edistävien palvelujen kanssa 1.11.2024 alkaen.

Sosiaali- ja kriisipäivystys yhdistyi sosiaalipalvelujen tulosalueelle 1.11.2024 alkaen TUTA-neuvottelujen tuloksena. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävät ovat olleet huomattavassa kasvussa erityisesti ikäihmisiin liittyvissä kiireellisissä tehtävissä. Kriisipaikkojen osalta on käynnissä monialainen kehittämistyö ja ikäihmisten palvelujen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä mm. kotihoidon palvelujen kanssa.

Johtamisen osalta rakennetta tiivistettiin ja päällikkötehtävistä väheni yksi tehtävä vuoden aikana. Työllistymistä- ja toimintakykyä edistävissä palveluissa siirryttiin prosessijohtamismalliin, joka rakenteena tukee aloittavien työllisyysalueiden palveluja. Sihteerityön keskittäminen toimialan osalta käynnistettiin ja työtehtävien kirkastamista jatkettiin eri tehtävissä ja työvuorosuunnittelua tehostettiin sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Kotiin vietävien palvelujen kilpailutus toteutettiin pesovan muiden tulosalueiden kanssa yhteistyössä ja se sisälsi sosiaalipalvelujen osalta päivystyksellistä perhetyötä, kotouttavaa perhetyötä ja ammatillisen tukihenkilötyön palveluja.

Sosiaalipalveluissa onnistuttiin talouden hallinnassa, mikä johtui mm. ostopalvelujen vähentämisestä, avustusten keskittämisestä (taloudellisen tuen yksikön keskitetty toiminta, joka käynnistyi jo v. 2023) sekä erilaisten tulojen koonnista. Oman työn kehittäminen mahdollisti ostopalvelujen vähentämisen ja oman työn osuutta saatiin myös yhä enemmän valtion korvausten piiriin (mm. Erytyiskustannuskorvaukset).

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Monialaisten kotoutumissuunnitelmien määrä	Enemmän kuin vuonna 2023 vastaavana ajankohtana (4 kpl)	42
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (oma toiminta, ostopalvelu).	Enemmän kuin vuonna 2023 (1 246 asiakasta)	1 218
Sosiaalisen luoton käyttö (myönnettyjen luottojen määrä/hakemusten määrä)	Pääoma (myönnetty valtionavustus) riittää myönnettyihin luottoihin	Sosiaalisen luoton hakemuksia yhteensä 13 kpl, myönteisiä päätöksiä 7 kpl. Myönnetyn luoton määrä yht. 49 262,09 eur. (Yhteydenottoja yht. 217 kpl). Valtionavustus riitti myönnettyihin luottoihin.

Päivystykselliset sosiaalipalvelut

Päivystykselliset sosiaalipalvelut tulosalueena lakkasi vuoden 2024 lokakuun lopussa. Vuoden aikana tulosalueen lakkauttamista valmisteltiin yhdessä tulosalueen johdon ja henkilöstön kanssa ja tulosalueen toiminnot on sijoitettu muille tulosalueille 1.11.2024. Päivystyksellisten

sosiaalipalveluiden vuoden 2024 toimintakate ylitti alkuperäisen talousarvion 0,2 milj. eurolla mutta joulukuun talousarviomuutoksen MTAlII 24 jälkeen toimintakate jäi hieman alle (1 %) talousarvion. Talousjohtamisen suurimpana haasteena oli tulosalueen alibudjetoitu talousarvio. Vuoden alusta oli todennettavissa, että varatut määrärahat eivät tulisi riittämään edes tiedossa oleviin sitoumuksiin, mm. henkilöstön palkkoihin. Vuoden aikana onnistuttiin monissa talouden sopeuttamisen toimenpiteissä, henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä, resurssien vähentämisessä sijaisten käytössä, sekä hälytys- ja ylityökorvausten määrissä.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminnassa merkittävää vuoden aikana oli yksikön työhyvinvoinnin parantaminen, sekä resurssien käytön tehostaminen samanaikaisesti palvelun kysynnän ja suoritteiden määrän kasvaessa. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävämäärä kasvoi 19,4 % edellisen vuoden tehtävämääriin ollen 10 207 tehtävää. Lähisuhdeväkivaltatyön tiimi perustettiin vuoden 2024 alussa ja ensimmäisen toimintavuoden aikana se vakiinnutti toimintansa. Koulutuksien, infojen ja monipuolisen konsultaatio- ja työparikonseptin myötä sen palveluita käytettiin laajasti erityisesti sosiaalipalveluissa. Ankkuritoiminnassa isoimmat muutokset olivat sosiaaliohjaajien asiakasvastuiden laajentuminen virkaan siirtämisen myötä ja elokuun alussa käynnistynyt oikeusministeriön hanke vakavia rikoksia ja toistuvasti rikoksia tehneiden nuorten toimintamallin kehittämiseksi hyvinvointialueelle.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävämäärät	Vertailu edellisen vuoden 2023 vastaavaan lukuun, (8 550)	10 207
Lähisuhdeväkivaltatyön koulutusten ja koulutettujen määrä	Ensimmäisen vuoden pohjatieto (vertailutietoa saadaan vuonna 2025)	Koko henkilöstölle koulutuksia 4, osallistujia yht. 520 (koulutustallenteen katsonut 149 henkilöä). Useita kohdennettuja koulutuksia palvelualueille ja tiimivierailuja, osallistuneita yht. 928 henkilöä.

3.6 Pelastustoimi

Vuoden 2024 aikana pelastuslaitoksen toiminta on perustunut ensimmäiseen hyvinvointialueen tekemään pelastustoimen palvelutasopäätökseen, jonka aluevaltuusto hyväksyi voimassa olevaksi 2024–2026. Tavoitteena on edelleen ollut säilyttää toiminnan jatkuvuus ja tarjota alueen asukkaille ja toimijoille luotettavat palvelut, jotka perustuvat aiempien vuosien hyvin toimineisiin käytäntöihin.

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat lähes ennakoidusti. Kehittämistarpeet mm. toimintavalmiudessa on tunnistettu jo aiemmin ja merkittävimmät korjaavat toimenpiteet on palvelutasopäätöksessä päätetyllä tavalla suunniteltu toteutettavaksi pääosin vasta vuosien 2025–2026 aikana.

Toimintavuoden talouden toteuman merkittävin poikkeama on ennakoitua suuremmat henkilöstökulut. Toimialan käyttötalouden muutostarpeet liittyivät erityisesti sote-sopimuksen ennakoitua suurempiin palkankorotuksiin ensihoidossa, joiden vaikutusta ei pelastustoimen alkuperäisessä talousarviossa ollut huomioitu.

Pelastustoimen yhdeksi suurimmista riskeistä arvioitiin henkilöstön saatavuuden heikentyminen. Henkilöstön saatavuus vuoden 2024 aikana oli kuitenkin varsin hyvä eikä palvelutasopäätösten mukaisten palveluiden tuottaminen siitä syystä vaarantunut. Osaltaan tämän mahdollisti henkilöstön joustava käyttö pelastustoiminnan ja ensihoidon kesken.

Käyttötalousosa (1000 €): Pelastustoimen toimiala

PELASTUSTOIMEN TOIMIALA			
Tuloslaskelma (1000 €)	MTA 2024	TP 2024	Tot-%
Toimintatuotot	3 831	3 796	99 %
Myyntituotot	374	251	67 %
Maksutuotot	455	368	81 %
Tuet ja avustukset	2 882	3 102	108 %
Muut toimintatuotot	120	76	63 %
Toimintakulut	-27 118	-26 515	98 %
Henkilöstökulut	-18 131	-18 347	101 %
Palvelujen ostot	-1 640	-1 691	103 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 437	-1 242	86 %
Avustukset	-647	-538	83 %
Muut toimintakulut	-5 263	-4 698	89 %
Toimintakate	-23 287	-22 719	98 %
Valtion rahoitus	16 342	16 000	98 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0 %
Vuosikate	-6 945	-6 719	97 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-264	-195	74 %
Tilikauden tulos (ennen sisäisiä eriä)	-7 209	-6 914	96 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (ennen sisäisiä eriä)	-7 209	-6 914	96 %
Sisäinen laskutus		243	
Sisäiset laskutustulot		353	
Sisäiset laskutusmenot		-110	
Vyörytyserät		-2 919	
Sisäiset vyörytystulot		613	
Sisäiset vyörytysmenot		-3 532	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sisältäen sisäiset erät)		-9 591	

Toimialan ei sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteuma
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT		
Valvontatoiminnan toteutuminen palvelutasopäätöksen ja valvontasuunnitelman mukaisesti	Merlot-tilastot (valvonnan toteuma)	Toteutui osittain. Määräaikaisten palotarkastuksien toteuma oli 75 %.
Pelastustoiminnan toimintavalmiuden toteutuminen palvelutasopäätöksen mukaisesti	Pronto-tilastot (pelastustoiminnan toteuma)	Toteutui osittain.
Ensihoidon toimintavalmiuden toteutuminen palvelutasopäätöksen mukaisesti	Codea-toimintatilastot (ensihoidon toteuma)	Toteutui osittain.
OSAAMME ENNAKOIDA		
Toimialakohtaiset valmiussuunnitelmat päivitetty	Valsu-portaali	Toteutui osittain.
Valvontatoiminnan asiakasymmärrys ja -tyytyväisyys	Jatkuvan tarkastusseurannan raportit	Ei toteutunut. Seurantajärjestelmän käyttö lopetettiin siirryttäessä käyttämään hva:n yhteistä palautejärjestelmää.
ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN		
Yhteistyö sopimuspalokuntien kanssa (tiimit) toimii tehokkaasti	Onnistumiskeskustelut palokuntien kanssa + kyselytutkimuksen tilastot	Onnistelukeskustelu toteutuivat suunnitellusti.

Tavoite	Mittari	Toteuma
JÄRJESTÄMME VAIKUTTAVAT PALVELUT		
Valvontatoiminnan toteutuminen palvelutasopäätöksen ja valvontasuunnitelman mukaisesti	Merlot-tilastot (valvonnan toteuma)	
Pelastustoiminnan toimintavalmiuden toteutuminen palvelutasopäätöksen mukaisesti	Pronto-tilastot (pelastustoiminnan toteuma)	
Ensihoidon toimintavalmiuden toteutuminen palvelutasopäätöksen mukaisesti	Codea-toimintatilastot (ensihoidon toteuma)	
OSAAMME ENNAKOIDA		
Toimialakohtaiset valmiussuunnitelmat päivitetty	Valsu-portaali	
Valvontatoiminnan asiakasymmärrys ja -tyytyväisyys	Jatkuvan tarkastusseurannan raportit	
ONNISTUMME TOISIIMME LUOTTAEN		
Yhteistyö sopimuspalokuntien kanssa (tiimit) toimii tehokkaasti	Onnistumiskeskustelut palokuntien kanssa + kyselytutkimuksen tilastot	

Pelastustoimintapalvelut

Pelastustoiminnan palveluiden tuottamisessa saavutettiin tavoitteet kokonaisuutena riskialueluokittelun mukaisesti sekä toimintavalmiuden mediaaniaikoja tarkasteltaessa. Kaikkia yksittäisiä riskiruutuja ei saavutettu toimintavalmiusaikavaatimusten mukaisesti. Alueelliset toimintavalmiusaikaongelmat on tunnistettu jo aikaisemmin ja poikkeamien korjaamiseksi tehtävät toimenpiteet on suunniteltu ja aikataulutettu.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäisen yksikön riskiluokkakohtainen ruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika		
I-riskialueella toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 6 min	50 %
II-riskialueella toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 10 min	78 %
III-riskialueella toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 20 min	97 %
Kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttanut kohteen kaikissa riskiluokissa (mediaani mm:ss)	< 9 min	8:48
Kiireellisissä pelastustehtävissä pelastustoiminnan toimintavalmiusajan enimmäisaika		
I-riskialueella pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 11 min	77 %
II-riskialueella pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 14 min	79 %
III-riskialueella pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumisen vähimmäistaso 50 %	< 22 min	93 %
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika-tavoitteen mediaani kaikissa kiireellisissä tehtävissä yhteensä riskiluokista riippumatta	< 13 min	12:29
Pelastusjoukkueen riskiluokkakohtainen riskiruudun toimintavalmiusajan enimmäisaika		Ajan mediaani (mm:ss)
I-riskiluokassa	20 min	8:54
II-riskiluokassa	30 min	12:03
III-riskiluokassa	30 min	10:51
Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika-tavoitteen mediaani kaikissa kiireellisissä tehtävissä riskiluokista riippumatta	14min 34s	13min 53s

Onnettomuuksien ehkäisyn ja varautumisen palvelut

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden osalta asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta määräaikaisten palotarkastuksien toteutumista. Poikkeama johtuu lähes koko toimintavuoden ajan olleesta resurssivajeesta. Sen sijaan turvallisuusviestinnän keinoin alueen asukkaita neuvottiin ja koulutettiin yli 70 % enemmän kuin vuonna 2023. Onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuutta pyrittiin kehittämään suuntaamalla käytettävissä olevaa resurssia aiempaa yhä enemmän riski- ja vaikuttavuusperusteisesti. Esimerkiksi onnettomuusvaarailmoitusten perusteella tehtyjen valvontakäyntien määrä kasvoikin lähes kaksinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Määräaikaisten palotarkastusten toteutuminen	100 %	75 %

Ensihoitopalvelut

Ensihoitopalveluiden kiireellisten potilaiden tavoitettavuus pysyi vuonna 2024 jokseenkin samalla tasolla aiempiin vuosiin verrattuna. Toimintavuonna kehitettiin erityisesti kiireettömien ja ensihoitopalveluihin kuulumattomien tehtävien hoitoa ja asiakkaiden ohjaamista oikeiden palveluiden piiriin. Ensihoitopalvelut olivat mm. merkittäväällä panoksella mukana kotisairaalan käynnistämässä Gerbiili-toiminnassa.

Toiminnalliset tavoitteet

Mittari	Suunnitelma 2024	Toteuma
Riskiluokka A-B, ydintaajama 50 % tehtävistä	< 6 min	6:36 min
Riskiluokka A-B, ydintaajama 90 % tehtävistä	< 10 min	10:40 min

3.7 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset erät

Nimi	Alkuperäinen TA 2024	TA-muutokset	Muutettu TA 2024	2024	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot	126 078 999,80	-8 426 999,80	117 652 000,00	126 559 906,70	8 907 906,70	7,57 %
Myyntitulot	27 944 000,00	2 627 000,00	30 571 000,00	30 888 177,69	317 177,69	1,04 %
Maksutulot	61 232 000,00	-7 261 000,00	53 971 000,00	58 305 934,58	4 334 934,58	8,03 %
Tuet ja avustukset	21 129 000,00	-2 992 000,00	18 137 000,00	20 789 395,45	2 652 395,45	14,62 %
Muut toimintatulot	15 773 999,80	-800 999,80	14 973 000,00	16 576 398,98	1 603 398,98	10,71 %
Toimintamenot	-902 926 999,81	-13 617 000,33	-916 544 000,14	-897 134 495,34	19 409 504,80	-2,12 %
Henkilöstömenot	-396 135 999,69	-8 911 999,78	-405 047 999,47	-402 377 354,49	2 670 644,98	-0,66 %
Palvelujen ostot	-384 880 000,21	3 817 999,63	-381 062 000,58	-369 151 721,42	11 910 279,16	-3,13 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 711 000,45	1 383 000,55	-56 327 999,90	-56 492 977,39	-164 977,49	0,29 %
Avustukset	-20 632 999,57	-1 763 000,43	-22 396 000,00	-22 281 865,67	114 134,33	-0,51 %
Muut toimintamenot	-43 566 999,89	-8 143 000,30	-51 710 000,19	-46 830 576,37	4 879 423,82	-9,44 %
Toimintakate	-776 848 000,02	-22 044 000,12	-798 892 000,14	-770 574 588,64	28 317 411,50	-3,54 %
Valtion rahoitus	737 413 000,00	868 139,00	738 281 139,00	738 281 137,76	-1,24	0,00 %
Rahoitustulot ja menot	-9 500 000,00	1 917 000,00	-7 583 000,00	-7 176 491,99	406 508,01	-5,36 %
Korkotulot		1 640 000,00	1 640 000,00	1 960 623,35	320 623,35	19,55 %
Muut rahoitustulot	2 500 000,00	-1 105 000,00	1 395 000,00	1 077 033,46	-317 966,54	-22,79 %
Korkomenot	-11 940 000,00	1 440 000,00	-10 500 000,00	-10 055 626,69	444 373,31	-4,23 %
Muut rahoitusmenot	-60 000,00	-58 000,00	-118 000,00	-158 522,11	-40 522,11	34,34 %
Vuosikate	-48 935 000,02	-19 258 861,12	-68 193 861,14	-39 469 942,87	28 723 918,27	-42,12 %
Poistot ja arvonalentumiset	-17 991 000,00	8 355 000,00	-9 636 000,00	-9 786 361,15	-150 361,15	1,56 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 991 000,00	8 355 000,00	-9 636 000,00	-9 786 361,15	-150 361,15	1,56 %
Arvonalentumiset		0,00		0,00	0,00	
Satunnaiset erät		-539 325,00	-539 325,00	-326 825,18	212 499,82	-39,40 %
Satunnaiset menot		-539 325,00	-539 325,00	-326 825,18	212 499,82	-39,40 %
Tilikauden tulos	-66 926 000,02	-11 443 186,12	-78 369 186,14	-49 583 129,20	28 786 056,94	-36,73 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		2 144 000,00	2 144 000,00	2 489 620,10	345 620,10	16,12 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		35 971,91	35 971,91	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-66 926 000,02	-9 299 186,12	-76 225 186,14	-47 057 537,19	29 167 648,95	-38,27 %

3.8 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointien toteutuminen

2024

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Investointikohde	Nimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2 024	Poikkeama	Poikkeama %
Tietokoneohjelmistot							
Tietokoneohjelmistot, Konserni- ja tukipalveluiden toimiala	Nettomeno	-2 010 000	0	-2 010 000	-1 435 376	574 624	-29 %
Tietokoneohjelmistot, Terveystieteiden toimiala, Assi-sairaala	Nettomeno	-8 330 000	0	-8 330 000	-6 366 129	1 963 871	-24 %
Tietokoneohjelmistot, Terveystieteiden toimiala muut	Nettomeno	-4 215 000	0	-4 215 000	-1 698 125	2 516 875	-60 %
Tietokoneohjelmistot, Terveystieteiden toimiala yhteensä	Nettomeno	-12 545 000	0	-12 545 000	-8 064 254	4 480 746	-36 %
Tietokoneohjelmistot, Ikäihmisten toimiala	Nettomeno	-780 000	0	-780 000	-13 720	766 280	-98 %
Tietokoneohjelmistot, Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala	Nettomeno	-20 000	0	-20 000	0	20 000	-100 %
Tietokoneohjelmistot, Pelastustoimi	Nettomeno	-250 000	0	-250 000	0	250 000	-100 %
Tietokoneohjelmistot yhteensä	Toimintatuotot		0		2 372 651	2 372 651	
	Toimintakulut	-15 605 000	0	-15 605 000	-11 886 001	3 718 999	-24 %
	Nettomeno	-15 605 000	0	-15 605 000	-9 513 350	6 091 650	-39 %
Muut aineettomat hyödykkeet							
Muut pitkävaikutteiset menot							
Muut pitkävaikutteiset menot, Terveystieteiden toimiala	Nettomeno	-320 000	0	-320 000	-175 923	144 077	-45 %
Muut pitkävaikutteiset menot, Ikäihmisten toimiala	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-138 332	211 668	-60 %
Muut pitkävaikutteiset menot, Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala	Nettomeno		0		-46 786	-46 786	
Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä	Nettomeno	-670 000	0	-670 000	-361 041	308 959	-46 %
Rakennukset							
Talonrakennus uushankinta							
Terveystieteiden toimiala, Assi-sairaala	Nettomeno	-106 950 000	0	-106 950 000	-102 080 111	4 869 889	-5 %
Terveystieteiden toimiala, Forssan sairaalarakennukset	Nettomeno		0		-8 437 452	-8 437 452	
Terveystieteiden toimiala, Hämeenlinna, Viipurintie 1–3	Pysyvät vastaavat		0		-60 000	-60 000	
	Toimintakulut		0		-8 377 366	-8 377 366	
	Nettomeno		0		-8 437 366	-8 437 366	

Investointikohde	Nimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2 024	Poikkeama	Poikkeama %
Talonrakennus uushankinta, Terveystieteiden toimiala yhteensä	Toimintatuotot		0		-408	-408	
	Toimintakulut	-106 950 000	0	-106 950 000	-118 894 522	-11 944 522	11 %
	Pysyvät vastaavat		0		-60 000	-60 000	
	Nettomeno	-106 950 000	0	-106 950 000	-118 954 930	-12 004 930	11 %
Ikäihmistien toimiala, Hämeenlinna, Voutilakeskus	Pysyvät vastaavat		0		-60 826	-60 826	
	Toimintakulut		0		-10 521 217	-10 521 217	
	Nettomeno		0		-10 582 044	-10 582 044	
Ikäihmistien toimiala, Elsa ja Pauli kodit Oy rakennukset	Nettomeno		0		-1 780 527	-1 780 527	
Talonrakennus uushankinta, Ikäihmistien toimiala yhteensä	Pysyvät vastaavat		0		-60 826	-60 826	
	Toimintakulut		0		-12 301 744	-12 301 744	
	Nettomeno		0		-12 362 570	-12 362 570	
Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala, Hämeenlinna, Uppsala-talo	Pysyvät vastaavat		0		-18	-18	
	Toimintakulut		0		-1 308 133	-1 308 133	
	Nettomeno		0		-1 308 152	-1 308 152	
Talonrakennus uushankinta, Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala	Pysyvät vastaavat		0		-18	-18	
	Toimintakulut		0		-1 308 133	-1 308 133	
	Nettomeno		0		-1 308 152	-1 308 152	
Pelastustoimi, Hämeenlinna Kutalantien paloasema ja hätäkeskus	Pysyvät vastaavat		0		-64 026	-64 026	
	Toimintakulut		0		-8 999 439	-8 999 439	
	Nettomeno		0		-9 063 465	-9 063 465	
Talonrakennus uushankinta, Pelastustoimi	Pysyvät vastaavat		0		-64 026	-64 026	
	Toimintakulut		0		-8 999 439	-8 999 439	
	Nettomeno		0		-9 063 465	-9 063 465	
Talonrakennus uushankinta yhteensä	Toimintatuotot	0	0	0	-408	-408	
	Toimintakulut	-106 950 000	0	-106 950 000	-141 503 838	-34 553 838	32 %
	Pysyvät vastaavat	0	0	0	-184 871	-184 871	

Investointikohde	Nimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2 024	Poikkeama	Poikkeama %
	Nettomeno	-106 950 000	0	-106 950 000	-141 689 116	-34 739 116	32 %
Talonrakennus korjausinvestointi							
Talonrakennus korjausinvestointi, Terveystieteiden toimiala	Nettomeno	-3 080 000	0	-3 080 000	-877 171	2 202 829	-72 %
Rakennukset yhteensä							
	Toimintatuotot	0	0	0	-408	-408	
	Toimintakulut	-110 030 000	0	-110 030 000	-142 381 009	-32 351 009	29 %
	Pysyvät vastaavat	0	0	0	-184 871	-184 871	
	Nettomeno	-110 030 000	0	-110 030 000	-142 566 287	-32 536 287	30 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Terveystieteiden toimiala, Assi-sairaala	Nettomeno		0		-456 931	-456 931	
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	Nettomeno		0		-456 931	-456 931	
Koneet ja kalusto							
Kuljetusvälineet, Konserni- ja tukipalveluiden toimiala	Nettomeno		0		-143 605	-143 605	
Kuljetusvälineet, Terveystieteiden toimiala	Toimintakulut		0		-483 904	-483 904	
	Toimintatuotot		0		483 904	483 904	
	Nettomeno		0		0	0	
Kuljetusvälineet, Ikäihmisten toimiala	Toimintakulut		0		-659 462	-659 462	
	Toimintatuotot		0		659 462	659 462	
	Nettomeno		0		0	0	
	Toimintakulut	-1 540 000	0	-1 540 000	-1 029 426	-510 574	-33 %
Kuljetusvälineet, Pelastustoimi	Nettomeno	-1 540 000	0	-1 540 000	-1 029 426	-510 574	-33 %
Kuljetusvälineet yhteensä	Toimintatuotot	0	0	0	1 143 366	1 143 366	
	Toimintakulut	-1 540 000	0	-1 540 000	-2 316 397	776 397	50 %
	Nettomeno	-1 540 000	0	-1 540 000	-1 173 031	366 969	-24 %
Muut koneet ja kalusto							
Muut koneet ja kalusto, Konserni- ja tukipalveluiden toimiala	Nettomeno	-848 000	0	-848 000	-55 566	792 434	-93 %
Muut koneet ja kalusto, Terveystieteiden toimiala, Assi-sairaala	Nettomeno	-7 866 000	0	-7 866 000	-871 541	6 994 459	-89 %

Investointikohde	Nimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2 024	Poikkeama	Poikkeama %
	Toimintakulut	-8 726 000	0	-8 726 000	-3 860 509	4 865 491	-56 %
Muut koneet ja kalusto, Terveystuotteen toimiala, muut	Nettomeno	-8 726 000	0	-8 726 000	-3 860 509	4 865 491	-56 %
Muut koneet ja kalusto, Terveystuotteen toimiala yhteensä	Nettomeno	-16 592 000	0	-16 592 000	-4 732 051	11 859 949	-71 %
Muut koneet ja kalusto, Ikäihmisten toimiala	Nettomeno		0		-72 207	-72 207	
Muut koneet ja kalusto, Perhe-, vammais- ja sosiaalipalveluiden toimiala	Nettomeno	-200 000	0	-200 000		200 000	-100 %
Muut koneet ja kalusto, Pelastustoimi	Nettomeno	-260 000	0	-260 000	-39 622	220 378	-85 %
Muut koneet ja kalusto yhteensä	Nettomeno	-17 900 000	0	-17 900 000	-4 899 446	13 000 554	-73 %
Koneet ja kalusto yhteensä	Toimintatuotot	0	0	0	1 143 366	1 143 366	
	Toimintakulut	-19 440 000	0	-19 440 000	-7 215 843	12 224 157	-63 %
	Nettomeno	-19 440 000	0	-19 440 000	-6 072 477	13 367 523	-69 %
Maa-alueet							
Maa-alueiden uushankinta	Pysyvät vastaavat		0		-6 253 298	-6 253 298	
	Toimintakulut		0		-10 416	-10 416	
	Nettomeno		0		-6 263 713	-6 263 713	
Maa-alueiden myynti	Pysyvät vastaavat		0		547 490	547 490	
	Nettomeno		0		547 490	547 490	
Maa-alueet yhteensä	Pysyvät vastaavat		0		-5 705 807	-5 705 807	
	Toimintakulut		0		-10 416	-10 416	
	Nettomeno		0		-5 716 223	-5 716 223	
Rakennusten myynti							
Rakennusten myynti	Pysyvät vastaavat		0		62 083 218	62 083 218	
	Nettomeno		0		62 083 218	62 083 218	
Rakennusten myynti yhteensä	Pysyvät vastaavat		0		62 083 218	62 083 218	
	Nettomeno		0		62 083 218	62 083 218	
Kaluston myynti							
Kaluston myynti	Pysyvät vastaavat		0		4 689 695	4 689 695	
	Nettomeno		0		4 689 695	4 689 695	
Kaluston myynti	Pysyvät vastaavat		0		4 689 695	4 689 695	
	Nettomeno		0		4 689 695	4 689 695	

Investointikohde	Nimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2 024	Poikkeama	Poikkeama %
Osakkeet							
Osakkeiden osto	Pysyvät vastaavat		0		-458 000	-458 000	
	Nettomeno		0		-458 000	-458 000	
Osakkeiden myynti	Pysyvät vastaavat		0		14 250	14 250	
	Nettomeno		0		14 250	14 250	
Osakkeet yhteensä			0		-443 750	-443 750	
	Nettomeno		0		-443 750	-443 750	
Kuljetusvälineiden myynti							
Kuljetusvälineet	Pysyvät vastaavat		0		141 605	141 605	
	Nettomeno		0		141 605	141 605	
Kuljetusvälineiden myynti yhteensä			0		141 605	141 605	
	Nettomeno		0		141 605	141 605	
Kanta-Hämeen HVA investoinnit yhteensä			0		60 580 090	60 580 090	
	Toimintatuotot		0		3 515 609	3 515 609	
	Toimintakulut	-145 745 000	0	-145 745 000	-162 311 240	-16 566 240	11 %
	Nettomeno	-145 745 000	0	-145 745 000	-98 215 541	47 529 459	-33 %

Investointitoteutumassa esitetään Kuntaliiton suosituksesta investointien myynnit tasearvosta.

Hyvinvointialueen investoinnit vuonna 2024 olivat yhteensä 165,7 miljoonaa euroa (TA 145,7 M€). Assi-sairaalan investoinnit toteutuivat 109,8 miljoonalla eurolla (TA 123,1 M€), jakautuen 102,5 miljoonaa euroa sairaalan rakennuksiin (TA 107 M€), 6,4 miljoonaa euroa tietokoneohjelmistoihin (TA 8,3 M€) ja sairaalalaitteisiin 0,87 miljoonaa euroa (TA 7,9 M€). Vuoden 2024 loppuun mennessä on Assi-sairaalahankkeeseen investoitu kokonaisuudessaan 327,8 miljoonaa euroa.

Aluehallitus ja -valtuusto ovat päättäneet investointimenojen kasvattamista yhteensä 44 miljoonan euron kiinteistökaupoilla seuraavasti.

Forssan sairaalarakennukset 8,5 miljoonaa euroa (AH 19.2.2024 § 76 ja AV 9.4.2024 § 33 (HVA/1501/00.02.05/2024))

Hämeenlinnan kaupungin kanssa sovittu kiinteistöjärjestely AH 3.6.2024 § 238 ja AV 18.6.2024 § 56 (HVA/2421/00.02.05/2024) sisälsi

Viipurintien terveysaseman ja Vanajaveden sairaalan	10,4 miljoonaa eurolla
Voutilakeskuksen	12,6 miljoonaa eurolla
Uppsala-talon	1,3 miljoonaa eurolla
Kotalantien paloaseman ja hätäkeskuksen	11,2 miljoonaa eurolla.

Hyvinvointialueen omistukseen siirtyi myös Elsa ja Pauli kotien rakennukset 1,8 miljoonalla eurolla. Muita investointeja toteutettiin sotepuolelle 9 miljoonalla eurolla (TA 21 M€). Tietokoneohjelmistoihin investoitiin 3,1 miljoonaa euroa (TA 7,3 M€), rakennusten korjausinvestointeja tehtiin 0,9 miljoonan edestä (TA 3,1 M€), koneisiin ja laitteisiin investoitiin 4 miljoonaa euroa (TA 9,8 M€), muihin pitkävaikutteisiin eriin 0,4 miljoonaa euroa (TA 0,7 M€) ja tytäryhtiön osakkeisiin 0,5 miljoonaa euroa (TA 0 M€) erillisellä aluehallituksen päätöksellä 25.11.2024 § 437 (HVA/8755/00.02.05/2024). Pelastus- ja kuljetuskalustoa hankittiin pelastustoimelle 1,1 miljoonalla eurolla (TA 1,7 M€).

Investointien kokonaismenoja pienensivät Ahveniston sairaalakiinteistön sekä sairaalalaitteiden myynnit 67,5 miljoonalla eurolla. Investointien nettokustannus 98,2 miljoonaa euroa alittaa alkuperäisen talousarvion 145,7 miljoonaa euroa 47,5 miljoonalla eurolla.

Lainanottovaltuus ja sen käyttö

Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin hyvinvointialueen lainanottovaltuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla. Vuosittain myönnettävä lainanottovaltuus koskee tilikauden aikana toteutettavia investointeja ja sellaisia investointeja, jotka jatkuvat usean tilikauden ajan. Ahveniston sairaalahankkeeseen on myönnetty lainanottovaltuus vuosille 2023–2026 ja sitä tarkastellaan kokonaisuutena. Tilikausien välillä voi esiintyä poikkeamia talousarvion ja toteutuneiden kustannusten välillä suhteessa myönnettyyn lainanottovaltuuteen. Aluehallitus on päättänyt 17.6.2024 § 275 (HVA/4529/00.02.05/2024) aikaistaa hankkeen vastaanottamista, jolla on vaikutusta tilikausikohtaisiin investointikustannusten kohdistuksiin. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät ylity ja hanke on toteumassa annetun lainanottovaltuuden puitteissa.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue lainanottovaltuus	TA-LOV siirtyvä 2023->	LOV 2024 annettu 2023	TA-LOV 2024	TA-LOV 8/2024	LOV 2024 yhteensä	Käytettävissä oleva LOV Yhteensä	Toteuma 1–12/2024
Ahveniston sairaalan rakentaminen 2023–2026	-10 115 362,65	119 895 000,00			119 895 000,00	109 779 637,35	109 774 712,93
Rakennus ja kiinteät rakenteet	-15 364 824,94	100 400 000,00			100 400 000,00	85 035 175,06	102 537 042,20
Laite- ja kalustohankinnat	2 296 620,00	10 800 000,00			10 800 000,00	13 096 620,00	871 541,36
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	2 952 842,29	8 695 000,00			8 695 000,00	11 647 842,29	6 366 129,37
Muut hyvinvointialueen rakennukset ja maa-alueet	1 642 532,64	70 000,00	3 730 000,00	44 082 000,00	47 882 000,00	49 524 532,64	46 755 724,21
sidotut aloitettu 2022 tai ennen, Sote	1 188 551,64	70 000,00			70 000,00	1 258 551,64	
rakennukset ja maa-alueet Sote	453 981,00		3 730 000,00	37 027 000,00	40 757 000,00	41 210 981,00	37 692 259,47
rakennukset pela				7 055 000,00	7 055 000,00	7 055 000,00	9 063 464,74
Laite- ja kalustohankinnat	5 937 604,40	0,00	8 959 000,00	0,00	8 959 000,00	14 896 604,40	5 194 725,36
<i>sote muut</i>	5 677 501,06		7 809 000,00		7 809 000,00	13 486 501,06	4 125 677,93
<i>pela</i>	260 103,34		1 150 000,00		1 150 000,00	1 410 103,34	1 069 047,43
						0,00	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-334 212,53	0,00	6 765 000,00	0,00	6 765 000,00	6 430 787,47	3 508 636,57
<i>sote</i>	-344 212,53		6 515 000,00		6 515 000,00	6 170 787,47	3 508 636,57
<i>pela</i>			250 000,00		250 000,00	250 000,00	0,00
Muut investoinnit	120 427,73	0,00	0,00	0,00	0,00	120 427,73	458 000,00
Hyvinvointialueen investoinnit yhteensä	-2 749 010,41	119 965 000,00	19 454 000,00	44 082 000,00	183 501 000,00	180 751 989,59	165 691 799,07
Investointeja vastaavat sopimukset /vuokrafohteet	3 845 438,33	0,00	12 593 000,00	114 730 000,00	127 323 000,00	139 618 820,00	116 718 377,87
Rakennukset			10 392 000,00	114 730 000,00	125 122 000,00	137 032 000,00	115 368 000,00
<i>Sote</i>	3 459 617,69		9 822 000,00	114 730 000,00	124 552 000,00	136 462 000,00	115 358 000,00
<i>Pela</i>			570 000,00		570 000,00	570 000,00	10 000,00
Laite- ja kalustohankinnat	385 820,64		2 201 000,00	0,00	2 201 000,00	2 586 820,64	1 350 377,87
<i>Sote</i>					0,00		1 350 377,87
<i>Pela</i>							
Hyvinvointialueen investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset yhteensä	1 096 427,92	119 965 000,00	32 047 000,00	158 812 000,00	310 824 000,00	320 370 810,23	282 410 176,94

Investointeja vastaavien sopimusten rakennukset kohdassa ilmoitetaan investoinnit, jotka tehdään kuntien tai kiinteistön omistajien toimesta heidän omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitiloihin, jotka ovat hyvinvointialueen vuokraamia kohteita. Kohdassa ilmoitetaan myös vuokravastuiden muutokset ja leasingrahoituksella hankitut koneet ja laitteet. Vuonna 2024 huomattavin muutos on Ahveniston sairaalan kiinteistöihin tehdyt vuokrasopimukset Hämeenlinnan kaupungin kanssa. Hyvinvointialue jatkaa kiinteistöissä vuokralaisena kiinteistökauppojen jälkeen. Investointeja vastaaviin sopimuksiin kuuluvat Ahveniston sairaalan vuokrasopimukset 2024–2026 (16 740 000 euroa) ja 2027–2045 (97 990 000 euroa) yhteensä 114 730 000 euroa.

3.9 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Kanta-Hämeen hyvinvointialue			Ulkoiset erät			
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	2024	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-48 935 000,02	-19 258 861,12	-68 193 861,14	-39 469 942,87	28 723 918,27	-42,12 %
Satunnaiset erät		-539 325,00	-539 325,00	-326 825,18	212 499,82	-39,40 %
Tulorahoituksen korjauserät	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-2 135 489,11	-2 100 489,11	6 001,40 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-145 745 000,00	0,00	-145 745 000,00	-169 465 566,51	-23 720 566,51	16,28 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00		3 808 209,36	3 808 209,36	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	35 000,00	0,00	35 000,00	70 082 099,42	70 047 099,42	200 134,57 %
Toiminta ja investoinnit, netto	-194 680 000,02	-19 798 186,12	-214 478 186,14	-137 507 514,89	76 970 671,25	-35,89 %
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys		0,00		-228 703,75	228 703,75	
Antolainasaamisten vähennys		0,00		76 922,00	-76 922,00	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	142 187 104,00	142 187 104,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0,00	-6 112 740,80	-6 112 740,80	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	30 873 610,06	30 873 610,06	
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	0,00	0,00	-2 889 305,67	-2 889 305,67	
<i>Vaikutus maksuvalmiuteen -erään sisältyy: toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.</i>						

3.10 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Alkuperäinen ta 2024	Ta muutokset	Muutettu talousarvio 2024	Tp 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Tilikauden tulos						
Aluehallitus	-66 926 000	-11 443 186	-78 369 186	-49 583 129	28 786 057	-36,7
Hyvinvointialuejohtaja	-66 926 000	-11 443 186	-78 369 186	-49 583 129	28 786 057	-36,7
Toimialan toimintakate						
Strategia ja integraatiot	-16 167 000	4 730 000	-11 437 000	-9 429 537	2 007 463	-17,6
Konserni- ja tukipalvelut	-122 109 000	13 009 000	-109 100 000	-102 790 976	6 309 024	-5,8
Terveystenhoito	-302 766 000	-18 070 000	-320 836 000	-313 301 881	7 534 119	-2,3
Ikäihmisten palvelut	-164 405 000	-7857000	-172 262 000	-161 540 874	10 721 126	-6,2
Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelut	-148 572 000	-13398000	-161 970 000	-160 792 232	1 177 768	-0,7
Pelastustoimi	-22 829 000	-458 000	-23 287 000	-22 719 089	567 911	-2,4
Investointimenot						
Rahoitus- ja investointijohtaja*	145 745 000	0	0	-169 465 567	-23 720 567	16,3

*Investointimenojen poikkeama:

Hyvinvointialueen investointimenoihin on kirjattu hyvinvointialueen kiinteistökaupat, vaikutus 37 643 607,95 eur.

- o Valtuusto 18.6.2024 § 56 Hyvinvointialueen ja Hämeenlinnan kaupungin kiinteistöjärjestely
- o Valtuusto 9.4.2024 § 33 Forssan sairaalan kiinteistökauppa

Hyvinvointialueen investointimenot alittavat alkuperäisen talousarvion: 169 465 567 eur - 37 643 608 eur = 131 821 959 eur.

Poikkeamaprosentti ilman yllä mainittuja kiinteistökauppoja talousarvioon nähden on -9,6 %.

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

Hyvinvointialueen tuloslaskelma

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

	1–12/2024		1–12/2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	30 888 177,69		29 464 390,83	
Maksutuotot	58 305 934,58		51 659 720,26	
Tuet ja avustukset	20 789 395,45		21 405 684,62	
Muut toimintatuotot	16 576 398,98	126 559 906,70	15 485 517,93	118 015 313,64
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-327 463 284,44		-307 059 540,58	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-66 910 186,55		-63 849 620,42	
Muut henkilösivukulut	-8 003 883,50		-10 906 732,02	
Palvelujen ostot	-369 151 721,42		-364 115 955,72	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 492 977,39		-58 505 309,65	
Avustukset	-22 281 865,67		-24 800 232,18	
Muut toimintakulut	-46 830 576,37	-897 134 495,34	-51 245 233,93	-880 482 624,50
Toimintakate		-770 574 588,64		-762 467 310,86
Valtion rahoitus		738 281 137,76		713 900 983,11
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 960 623,35		3 256 880,33	
Muut rahoitustuotot	1 077 033,46		2 010 468,58	
Korkokulut	-10 055 626,69		-5 226 636,19	
Muut rahoituskulut	-158 522,11	-7 176 491,99	-167 045,46	-126 332,74
Vuosikate		-39 469 942,87		-48 692 660,49
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 786 361,15		-11 000 358,33	
Arvonalentumiset	0,00	-9 786 361,15		-11 000 358,33
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut	-326 825,18	-326 825,18		
Tilikauden tulos		-49 583 129,20		-59 693 018,82
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		2 489 620,10		234 477,03
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		35 971,91		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-47 057 537,19		-59 458 541,79

4.2 Rahoituslaskelma

Hyvinvointialueen rahoituslaskelma

	1–12/2024		1–12/2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-39 469 942,87		-48 692 660,49	
Satunnaiset erät	-326 825,18			
Tulorahoituksen korjauserät	-2 135 489,11	-41 932 257,16	-1 549 205,00	-50 241 865,49
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-169 465 566,51		-106 128 824,78	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 808 209,36		2 008 814,19	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 082 099,42	-95 575 257,73	0,00	-104 120 010,59
Toiminnan ja investointien rahavirta		-137 507 514,89		-154 361 876,08
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-228 703,75		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	76 922,00	-151 781,75	76 922,00	76 922,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	142 187 104,00		40 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 112 740,80		-6 061 100,80	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 873 610,06	166 947 973,26	24 378 029,94	58 316 929,14
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-599 789,33		1 915 786,10	
Vaihto-omaisuuden muutos	-82 693,03		97 873,34	
Saamisten muutos	-9 244 898,19		-42 011 191,24	
Korottomien velkojen muutos	7 038 074,88	-2 889 305,67	49 878 023,92	9 880 492,12
Rahoituksen rahavirta		163 906 885,84		68 274 343,26
Rahavarojen muutos		26 399 370,95		-86 087 532,82
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	27 289 259,35		889 888,40	
Rahavarat 1.1.	889 888,40	26 399 370,95	86 977 421,22	-86 087 532,82

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta sisältää investointitoteutumasta puuttuvat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot.

4.3 Tase

Hyvinvointialueen tase

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

VASTAAVAA	1-12/2024	1-12/2023	VASTATTAVAA	1-12/2024	1-12/2023
A Pysyvät vastaavat	429 062 749,85	340 520 735,41	A Oma pääoma	-57 868 697,91	-10 775 188,81
I Aineettomat hyödykkeet	18 797 907,23	10 393 712,92	I Peruspääoma	51 333 014,17	51 333 014,17
1. Aineettomat oikeudet	0,00	1 852 882,44	III Muut omat rahastot	0,00	35 971,91
2. Muut pitkävaikutteiset menot	4 602 284,74	101 640,14	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-62 144 174,89	-2 685 633,10
3. Ennakkomaksut	14 195 622,49	8 439 190,34	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-47 057 537,19	-59 458 541,79
II Aineelliset hyödykkeet	397 666 559,98	318 121 771,60	B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	225 804,64	2 715 424,74
1. Maa- ja vesialueet	8 662 900,39	2 678 560,42	1. Poistoero	225 804,64	2 715 424,74
2. Rakennukset	53 284 969,22	80 083 091,45	C Pakolliset varaukset	8 061 127,00	7 595 280,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	758 334,92	916 719,34	2. Muut pakolliset varaukset	8 061 127,00	7 595 280,00
4. Koneet ja kalusto	3 977 375,67	6 580 821,77	D Toimeksiantojen pääomat	6 575 677,74	2 280 800,71
5. Muut aineelliset hyödykkeet	16 818,79	16 818,79	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	593 686,94	532 028,17
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	330 966 160,99	227 845 759,83	3. Muut toimeksiantojen pääomat	5 981 990,80	1 748 772,54
III Sijoitukset	12 598 282,64	12 005 250,89	E Vieras pääoma	583 958 255,09	409 972 206,95
1. Osakkeet ja osuudet	12 138 798,89	11 697 548,89	I Pitkäaikainen	383 572 052,15	253 210 571,18
3. Muut lainasaamiset	230 780,00	307 702,00	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	378 512 050,00	240 937 685,60

4. Muut saamiset	228 703,75	0,00	5. Saadut ennakot	5 042 520,57	12 272 885,58
B Toimeksiantojen varat	4 894 666,36	0,00	8. Siirtovelat	17 481,58	
2. Lahjoitusrahastojen varat	4 894 666,36	0,00	II Lyhytaikainen	200 386 202,94	156 761 635,77
C Vaihtuvat vastaavat	106 794 750,35	71 267 788,18	1. Joukkovelkakirjalainat	55 000 000,00	20 000 000,00
I Vaihto-omaisuus	1 732 124,40	1 649 431,37	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 612 739,60	10 439 130,74
1. Aineet ja tarvikkeet	1 732 124,40	1 630 723,98	4. Lainat muilta luotonantajilta	200 000,00	0,00
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	18 707,39	5. Saadut ennakot	719 011,77	773 056,57
II Saamiset	77 973 366,60	68 728 468,41	6. Ostovelat	61 466 507,39	42 805 053,29
Lyhytaikaiset saamiset	77 973 366,60	68 728 468,41	7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	8 967 271,05	9 574 164,88
1. Myyntisaamiset	16 921 347,20	17 732 482,31	8. Siirtovelat	<u>69 420 673,13</u>	<u>73 170 230,29</u>
2. Lainasaamiset	38 926,17	5 779,63	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>540 952 166,56</u>	<u>411 788 523,59</u>
3. Muut saamiset	37 834 220,72	33 292 527,10			
4. Siirtosaamiset	23 178 872,51	17 697 679,37			
III Rahoitusarvopaperit	0,00	38 416,00			
1. Osakkeet ja osuudet	0,00	38 416,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	<u>27 289 259,35</u>	<u>851 472,40</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>540 952 166,56</u>	<u>411 788 523,59</u>			

4.4 Konsernituloslaskelma

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	128 066 542,94	121 469 654,46
Toimintakulut	-898 360 004,31	-884 147 630,28
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 193 938,63	1 061 835,71
TOIMINTAKATE	-768 099 522,74	-761 616 140,11
Valtionrahoitus	738 281 137,76	713 900 983,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 977 779,98	3 282 820,92
Muut rahoitustuotot	197 407,98	739 781,78
Korkokulut	-10 067 043,30	-5 308 920,17
Muut rahoituskulut	-217 234,19	-200 275,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 109 089,53	-1 486 592,49
VUOSIKATE	-37 927 474,51	-49 201 749,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 930 189,57	-11 287 438,90
Omistuksen eliminointierot	-258 000,00	0,00
Arvonalentumiset	-85 053,43	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-10 273 243,00	-11 287 438,90
TILIKAUDEN TULOS	-48 200 717,51	-60 489 188,39
Tilinpäätössirrot	35 552,15	-7 354,80
Tilikauden verot	-21 077,66	-51 205,00
Laskennalliset verot	41 272,99	46 996,45
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-48 144 970,03	-60 500 751,74

4.5 Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-37 927 474,51	-49 201 749,49
Tilikauden verot	-21 077,66	-51 205,00
Tulorahoituksen korjaukset	-3 401 280,45	-1 339 381,00
	-41 349 832,62	-50 592 335,49
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-167 474 343,02	-106 817 969,61
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 511 017,36	2 008 814,19
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 453 653,94	61 576,27
	-93 509 671,72	-104 747 579,15
Toiminnan ja investointien rahavirta	-134 859 504,34	-155 339 914,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-154 698,87	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	76 922,00	76 922,00
	-77 776,87	76 922,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	140 000 000,00	40 715 683,30
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 009 599,61	-6 097 844,55
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30 092 268,82	23 896 930,17
	164 082 669,21	58 514 768,92
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-599 789,33	1 915 786,10
Vaihto-omaisuuden muutos	-89 378,82	79 654,74
Saamisten muutos	-9 048 211,07	-41 284 058,87
Korottomien velkojen muutos	6 095 482,97	49 268 890,89
	-3 641 896,25	9 980 272,86
Rahoituksen rahavirta	160 362 996,09	68 571 963,78
Rahavarojen muutos	25 503 491,75	-86 767 950,86
Rahavarat 31.12.	27 798 859,82	2 295 368,07
Rahavarat 1.1.	2 295 368,07	89 063 318,93
Rahavarojen muutos	25 503 491,75	-86 767 950,86

4.6 Konsernitase

KONSERNITASE

VASTAAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	65 825,00	1 852 882,44
Muut pitkävaikutteiset menot	4 610 481,14	118 032,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	14 195 622,49	8 439 190,34
Aineettomat hyödykkeet	18 871 928,63	10 410 105,72
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 982 656,28	3 008 731,95
Rakennukset	57 242 702,13	86 045 157,01
Kiinteät rakenteet ja laitteet	758 334,92	916 719,34
Koneet ja kalusto	4 028 694,98	6 770 871,25
Muut aineelliset hyödykkeet	16 818,79	16 818,79
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	330 966 160,99	227 845 759,83
Aineelliset hyödykkeet	401 995 368,09	324 604 058,17
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1 384 477,26	118 685,92
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	10 980 457,11	10 995 825,11
Muut lainasaamiset	230 780,00	307 702,00
Muut saamiset	228 703,75	74 004,88
Sijoitukset	12 824 418,12	11 496 217,91
PYSYVÄT VASTAAVAT	433 691 714,84	346 510 381,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	4 894 666,36	0,00

VASTATTAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	51 333 014,17	51 333 014,17
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	82 456,38	82 456,38
Muut omat rahastot	405 989,04	441 541,19
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-58 410 620,96	2 090 130,78
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 144 970,03	-60 500 751,74
OMA PÄÄOMA	-54 734 131,40	-6 553 609,22
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	8 061 127,00	7 595 280,00
PAKOLLISET VARAUKSET	8 061 127,00	7 595 280,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	593 686,94	532 028,17
Muut toimeksiantojen pääomat	5 981 990,80	1 748 772,54
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 575 677,74	2 280 800,71
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	379 954 002,44	244 927 439,80
Saadut ennakot	5 042 520,57	12 272 885,58
Muut velat	30 000,00	40 000,00
Siirtovelat	17 481,58	0,00
Laskennalliset verovelat	209 855,56	251 128,55
Pitkäaikainen vieras pääoma	385 253 860,15	257 491 453,93
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	55 000 000,00	20 000 000,00

TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 894 666,36	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 833 791,83	10 777 685,26
			Saadut ennakot	725 458,29	776 373,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Ostovelat	61 366 981,79	42 740 257,97
Vaihto-omaisuus			Muut velat	8 996 372,37	9 953 349,56
Aineet ja tarvikkeet	1 777 220,91	1 669 134,70	Siirtovelat	70 110 567,81	74 411 033,23
Muu vaihto-omaisuus	0,00	18 707,39	Lyhytaikainen vieras pääoma	201 033 172,09	158 658 699,12
Vaihto-omaisuus	1 777 220,91	1 687 842,09	VIERAS PÄÄOMA	586 287 032,24	416 150 153,05
Saamiset			VASTATTAVAA	546 189 705,58	419 472 624,54
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	16 915 363,78	17 870 908,15			
Lainasaamiset	38 926,17	5 972,07			
Muut saamiset	37 839 204,58	33 299 280,46			
Siirtosaamiset	23 233 749,12	17 802 871,90			
Lyhytaikaiset saamiset	78 027 243,65	68 979 032,58			
Saamiset	78 027 243,65	68 979 032,58			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	0,00	38 416,00			
Muut arvopaperit	188 238,60	428 195,11			
Rahoitusarvopaperit	188 238,60	466 611,11			
Rahat ja pankkisaamiset	27 610 621,22	1 828 756,96			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	107 603 324,38	72 962 242,74			
VASTAAVAA	546 189 705,58	419 472 624,54			

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

Hyvinvointialueen tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen 5 §:n mukaan esitettävä tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Apteekin varaston arvostuksessa on noudatettu todellista ostohintaa.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty hyvinvointialueen tytäryhtiöt sekä yli 10 %:n omistusosuuden osakkuusyhteisöt mukaan lukien hyvinvointialueen strateginen yhtiö TAYS Sydänkeskus Oy -Sydänsairaala.

Sisäisten liiketapahtumien ja sisäisten katteiden käsittely

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja hyvinvointialueen omistamien hyvinvointiyhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittely

Konsernitaseessa hyvinvointialueen vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on siirretty omaan pääomaan. Konserniyhteisöjen verotuserusteiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen sekä hyvinvointiyhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Osakkuusyhteisöjen yhdistely

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

5.1 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Sosiaali- ja terveystuotot	105 089 055,88	99 133 935,81	103 537 308,88	95 679 594,99
Pelastustoimi	3 795 812,20	3 713 701,62	3 795 812,20	3 713 701,62
Yleishallinto ja muut palvelut	19 181 674,86	18 622 017,03	19 226 785,62	18 622 017,03
Toimintatuotot yhteensä	128 066 542,94	121 469 654,46	126 559 906,70	118 015 313,64

Valtion rahoitus

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	722 281 313,70	699 792 391,19
Pelastustoimien tehtävien rahoitus	15 999 824,06	14 108 591,92
Lisärahoitus	0,00	0,00
Valtion rahoitus yhteensä	738 281 137,76	713 900 983,11

Palvelujen ostojen erittely

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	235 707 024,17	228 154 101,64
Muiden palvelujen ostot	133 444 697,25	135 961 854,08
Palvelujen ostot yhteensä	369 151 721,42	364 115 955,72

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä.

Valtuustoryhmille annetut tuet

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
KD	15 000,00	0,00
KESK	40 000,00	45 000,00
KOK	70 000,00	58 333,00
PS	35 000,00	0,00
SDP	75 000,00	62 500,00
VKK	5 000,00	5 000,00
VAS	16 500,00	20 500,00
VIHR	15 000,00	12 693,67
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	271 500,00	204 026,67

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	7 595 280,00	9 144 485,00	7 595 280,00	9 144 485,00
Lisäykset tilikaudella	722 561,00	0,00	722 561,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-256 714,00	-1 549 205,00	-256 714,00	-1 549 205,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	8 061 127,00	7 595 280,00	8 061 127,00	7 595 280,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Rakennusten luovutusvoitot	718 234,47	0,00	718 234,47	0,00
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00	45 110,76	0,00
Muut luovutusvoitot	1 837 990,88	0,00	1 837 990,88	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	2 556 225,35	0,00	2 601 336,11	0,00
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot	3 411,05	0,00	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	3 411,05	0,00	0,00	0,00

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset kulut				
Osakeyhtiön toiminnan sulautumisesta	57 799,10	0,00	326 825,18	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	57 799,10	0,00	326 825,18	0,00

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	747 240,48	1 271 244,20
Osinkotuotot muista yhteisöistä	21 493,20	13 220,80
Osinkotuotot yhteensä	768 733,68	1 284 465,00

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Hyödykekohtainen poistosuunnitelma	Tasapoisto
Pysyvät vastaavat	Poistoaika
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	
Kehittämismenot	2–5* vuotta
Muut aineettomat oikeudet	5–20 vuotta
Liikearvo	2–5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot ja tietojärjestelmät	2–5* vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin	2–50 vuotta
(sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajoja)	
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserparannusmenot	5–10 vuotta
Muut	2–10 vuotta
AINELLISET HYÖDYKKEET	
MAA- JA VESIALUEET	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiint.vuokraoik. ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
RAKENNUKSET	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–50 vuotta
Talousrakennukset	10–20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20–30 vuotta
Asuinrakennukset	30–50 vuotta
Kallioliuolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30–70 vuotta

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	
Maa- ja vesirakenteet	15–30 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	15–20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15–20 vuotta
Muut kiinteät koneet, rakenteet ja laitteet	10–15 vuotta
KONEET JA KALUSTO	
Huoltolaitteet	6 vuotta
Muut laitteet, kalusto ja tarvikkeet	
Kalusteet ja huonekalut	3 vuotta
Kodinkoneet	3 vuotta
Ravintohuollon laitteet ja koneet	6 vuotta
Siivouslaitteet ja -koneet	6 vuotta
Vaatehuollon koneet	6 vuotta
Työ- ja korjaamokoneet	6 vuotta
Välinehuollon laitteet ja koneet	6 vuotta
Kuljetusvaunut	3 vuotta
Kulkuneuvot ja -välineet	4–5 vuotta
Jätteenkäsittely	6 vuotta
Puhelimet ja puhelintarvikkeet	3 vuotta
Sähköautojen latauspisteet	3–5 vuotta
Muut laitteet ja koneet	3–8 vuotta
PELASTUSLAITOS, KONEET JA KALUSTO	
Rautaiset alukset	15–20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8–15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4–7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5–10 vuotta
Raskaat liikkuvat työkoneet	10–15 vuotta
Muut raskaat koneet	10–15 vuotta
Muut kevyet koneet	5–10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5–15 vuotta
ICT-laitteet	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	
Arvo- ja taide - esineet	ei poistoaikaa
Muut hyödykkeet	ei poistoaikaa
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	
	ei poistoaikaa
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

* jollei kirjanpitovelvollinen voi luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, on hankintameno poistettava enintään 10 vuodessa.

Pienhankintaraja on 10 000 euroa. Poistomenetelmä on tasapoisto. Poistot kirjataan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta lukien.

Käyttöomaisuuskirjanpidon oleelliset tapahtumat tilikauden 2024 aikana ja niihin liittyvät poistot.

1. Elsa ja Pauli Kodit Oy:n kiinteistöjen siirtyminen hyvinvointialueen omistukseen ja poistomenetelmän muutos.

Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy:n palvelutoiminta siirtyi 1.1.2024 Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Yhtiö purettiin selvitysmenettelyn kautta ja sulautettiin hyvinvointialueeseen. Samassa yhteydessä myös kirjanpidon tiedot yhdistettiin hyvinvointialueen kirjanpitoon.

Elsa ja Pauli Kodit Oy:n omassa kirjanpidossa taseen käyttöomaisuuden poistomenetelmänä on käytetty menojäännöspoistoja. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen poistomenetelmänä käytetään tasapoistoja. Elsa ja Pauli kodin menojäännöspoistoja käyttävä poistosuunnitelma nähtiin parhaaksi muuttaa yhtenäiseksi hyvinvointialueen kanssa ja muuttaa poistosuunnitelma tasapoistoille. Elsa ja Pauli kodin taseen poistamattomien käyttöomaisuuserien käyttöaikoja arvioitiin mm. rakennusten kunnon ja tehtyjen investointien perusteella ja muutettiin poistosuunnitelma menojäännöspoistoista tasapoistoihin. Muutokset tehtiin kolmen rakennuksen (Elsakoti, Honkakoti ja Mäntykoti) poistosuunnitelmaan ja yhtiöltä siirtyneeseen koneet ja kalustoeraan. Laskelmat käytettiin tilintarkastajien hyväksyttävänä.

- Elsakoti, tasearvo 1.1.2024 oli 1,3 miljoonaa euroa, menojäännöspoisto 4 % muutettiin tasapoistoon 20 vuotta
- Honkakoti, tasearvo 1.1.2024 oli 0,3 miljoonaa euroa, menojäännöspoisto 4 % muutettiin tasapoistoon 10 vuotta
- Mäntykoti, tasearvo 1.1.2024 oli 0,2 miljoonaa euroa, menojäännöspoisto 4 % muutettiin tasapoistoon 7 vuotta
- Koneiden ja kaluston tasearvo 1.1.2024 oli 63 404 euroa, menojäännöspoisto 25 %, muutettiin tasapoistoon 6 vuotta.

2. Kiinteistöjen myynti ja keskussairaalan hoitajakutsujärjestelmän poistosuunnitelman muutos

Tilikauden 2024 aikana myytiin Ahveniston sairaalarakennukset sekä maa-ala Hämeenlinnan kaupungille. Kiinteistö siirtyi 1.10.2024 kaupungin omistukseen 63,3 miljoonalla eurolla. Hyvinvointialue jatkaa kiinteistöissä vuokralaisena Assi-sairaalan muuttoon ja kiinteistöjen tyhjentämiseen asti (31.12.2026) ja osassa kiinteistöjä vuoteen 2045 asti. Ahveniston sairaalarakennusten kiinteistökaupan yhteydessä jäi käsittelemättä sairaalakiinteistöön kuuluva käyttöomaisuuserä, hoitajakutsujärjestelmä. Koska sairaalan hoitajakutsujärjestelmä on

käytössä vuoden 2026 loppuun asti oli perusteltua tehdä poistosuunnitelmaan tekninen muutos ja muuttaa kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelmaa niin, että se on täysin poistettu, kun käyttöaika loppuu. Hoitajakutsujärjestelmän tasearvo 30.9.2024 oli 0,3 miljoonaa euroa ja poistoaikaa oli jäljellä yli 10 vuotta. Ahveniston hoitajakutsujärjestelmän poistot muutettiin päättymään 31.12.2026. Laskelma käytettiin tilintarkastajien hyväksyttävänä.

3. Kiinteistöjen ostot ja poistoaikojen määrittäminen

Forssan hyvinvointikuntayhtymältä ostettiin 30.9.2024 Forssan sairaalan kiinteistökokonaisuus 8,5 miljoonalla eurolla. Ostohinta varainsiirtoveroineen jaettiin viidelle eri kiinteistölle ja poistoajat määriteltiin rakennusten kunnon, konsulttiarvion sekä edellisen omistajan määrittämien poistoaikojen perusteella seuraavasti;

- Sairaalarakennus, Puutalo ja Purola 15 vuotta
- Korkeavaha 20 vuotta
- Rivitalo 1 vuotta.

Hämeenlinnan kaupungilta ostettiin 1.10.2024 Viipurintien terveyskeskus/Vanajaveden sairaala, Voutilakeskus, Uppsala-talo ja Kutalantien paloaseman kiinteistöt yhteensä 35,6 miljoonan euron kauppahintaan. Kiinteistöjen poistoajat määriteltiin rakennusten kunnon, konsulttiarvion sekä edellisen omistajan määrittämien poistoaikojen perusteella seuraavasti;

- Viipurintien terveyskeskus/Vanajaveden sairaala 10 vuotta
- Voutilakeskus 20 vuotta
- Uppsala-talo 10 vuotta
- Kutalantien paloasema ja hätäkeskus 30 vuotta

4. Sairaalalaitteiden sale and leaseback järjestely

Hyvinvointialueen käyttöomaisuuskirjanpidosta myytiin sale and leaseback-järjestelyllä sairaalalaitteita 6,41 miljoonalla eurolla 30.12.2024. Laitteet vuokrataan takaisin hyvinvointialueen käyttöön ja sopimuksen vuokra-ajat vaihtelevat laitekohtaisesti kolmesta kahdeksaan vuoteen. Kaikki laitteet lunastetaan takaisin hyvinvointialueelle vuokra-ajan lopussa 1 % jäännösarvolla.

5.2 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttaiset menot	Ennakko-maksut ja kesk. eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 852 882,44	101 640,14	8 439 190,34	10 393 712,92
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	3 142 662,23	9 072 938,64	12 215 600,87
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-2 367 651,34	-2 367 651,34
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-4 522 482,08	5 471 337,23	-948 855,15	0,00
Tilikauden poisto	2 669 599,64	-4 113 354,86	0,00	-1 443 755,22
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	4 602 284,74	14 195 622,49	18 797 907,23

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 678 560,42	80 083 091,45	916 719,34	6 580 821,77	16 818,79	227 845 759,83	318 121 771,60
Lisäykset tilikauden aikana	6 531 830,28	40 082 174,08	247 830,37	5 923 509,25	0,00	103 709 429,66	156 494 773,64
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-1 143 366,02	0,00	0,00	-1 143 366,02
Vähennykset tilikauden aikana	-547 490,31	-61 769 619,96	-313 603,43	-4 833 299,61	0,00	0,00	-67 464 013,31
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	589 028,50	0,00	-589 028,50	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-5 110 676,35	-92 611,36	-3 139 318,22	0,00	0,00	-8 342 605,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 662 900,39	53 284 969,22	758 334,92	3 977 375,67	16 818,79	330 966 160,99	397 666 559,98

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osakkeet	Yhteensä	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 500,00	700 731,53	10 994 317,36	11 697 548,89	307 702,00	0,00	307 702,00
Lisäykset tilikauden aikana	458 000,00	0,00	297 192,00	755 192,00	0,00	228 703,75	228 703,75
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-297 192,00	-297 192,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-2 500,00	0,00	-14 250,00	-16 750,00	-76 922,00	0,00	-76 922,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	458 000,00	700 731,53	10 980 067,36	12 138 798,89	230 780,00	228 703,75	459 483,75

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	93 662,16	0,00	93 662,16	0,00
Muut maa- ja vesialueet	8 888 994,12	3 008 731,95	8 569 238,23	2 678 560,42
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 982 656,28	3 008 731,95	8 662 900,39	2 678 560,42

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Omistuksina muissa yhteisöissä

Nimi	Y.tunnus	HVA:n omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Hyvinvointialuekonsernin osuus (1000€)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Kanta-Hämeen hyvinvointialueen emo						
Tytäryhteisöt						
Janakkalan Elsa ja Pauli kodit Oy - sulautuminen emoon 1.1.2024	2902670-6	100,00 %	100,00 %	0	0	0
Oma Hämeen Tukipalvelut Oy	3455818-4	100,00 %	100,00 %	190	20	-10
Säätiöt ja yhdistykset						
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr	0648130-0	100,00 %	100,00 %	1 363	2 205	109
Kanta Hämeen Sairaskotisäätiö sr	0653924-2	100,00 %	100,00 %	326	4	-163
Työvalmennussäätiö Luotsi sr	1881647-0	100,00 %	100,00 %	-27	330	245
			Yhteensä	1 852	2 559	181
Osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Appara	0676514-3	34,20 %	34,20 %	351	41	0
Asunto Oy Hämeenlinnan Ahvennummi	0146596-9	23,80 %	23,80 %	129	8	3
Pikassos Oy	1749706-8	50,00 %	50,00 %	78	130	2
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2125780-9	36,67 %	36,67 %	906	1 110	116
Kanta-Hämeen hyvinvointialue yhteisessä määräysval.olevat yhteisöt						
TAYS Kehitysyhtiö Oy	2981181-9	19,00 %	19,00 %	59	0	-9
Tuomi Logistiikka Oy	2722581-6	11,99 %	11,99 %	1 533	2 535	112
Fimlab Laboratoriot Oy	2392519-6	10,90 %	10,90 %	2 650	2 973	145
Coxa Oy	1648705-2	10,50 %	10,50 %	3 078	1 336	929
Hämeen Tekstilihuolto Oy	0213162-9	11,00 %	11,00 %	294	106	7
TAYS Sydänkeskus Oy	2298047-6	5,28 %	5,28 %	1 768	2 626	200
Provincia Oy	2516653-3	10,00 %	10,00 %	336	329	15
			Yhteensä	11 181	11 195	1 520

Yhdistellyt yhteisöt

Tytäryhtiö	Oma Hämeen Tukipalvelut Oy
Säätiöt	Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö sr Työvalmennussäätiö Luotsi sr
Yhteisessä määräysvallassa olevat	Tays Kehitysyhtiö Oy Tuomi Logistiikka Oy Fimlab Laboratoriot Oy Coxa Oy Hämeen tekstiilihuolto Oy TAYS Sydänkeskus Oy Provincia Oy
Osakkuusyhteisöt	Asunto Oy Appara Asunto Oy Hämeenlinnan Ahvennummi Pikassos Oy Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta

Saamisten erittely

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöt				
Myyntisaamiset		37 829,43		4 836,76
<i>Yhteensä</i>		37 829,43		4 836,76
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		309 346,04		411 624,97
Lainasaamiset		6 284,00		348 721,62
Siirtosaamiset		59 360,76		
Yhteensä		374 990,80		760 346,59
Saamiset yhteensä		412 820,23		765 183,35

**Siirtosaamisiin sisältyvät
olennaiset erät**

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Jaksotetut henkilöstökulut	52 339,97	392 600,51	50 963,10	390 585,47
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	1 831 801,43	1 744 332,84	1 825 000,00	1 700 000,00
Valtion tuet ja avustukset	0,00	9 148,32	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	1 689 236,89	0,00	1 678 960,74	0,00
Hankeavustussaamiset	13 755 044,65	9 039 348,70	13 755 044,65	9 039 348,70
Menoennakot	2 701 709,65	3 171 070,33	2 701 709,65	3 171 070,33
Siirtyvät korot	294 766,32	0,00	294 766,32	0,00
Muut siirtosaamiset	2 908 850,21	3 446 371,20	2 872 428,05	3 446 371,20
Tulojäämät yhteensä	23 233 749,12	17 802 871,90	23 178 872,51	17 802 871,90
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	23 233 749,12	17 802 871,90	23 178 872,51	17 802 871,90

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
Oman pääoman erittely

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	51 333 014,17	51 333 014,17	51 333 014,17	51 333 014,17
Peruspääoma 31.12.	51 333 014,17	51 333 014,17	51 333 014,17	51 333 014,17
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	82 456,38	82 456,38	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	82 456,38	82 456,38	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Rahastopääomat 1.1.	441 541,19	434 186,39	35 971,91	35 971,91
Siirrot rahastoon	419,76	7 354,80	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-35 971,91	0,00	-35 971,91	0,00
Rahastopääomat 31.12.	405 989,04	441 541,19	0,00	35 971,91
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	405 989,04	441 541,19	0,00	35 971,91
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-58 410 620,96	2 090 130,78	-62 144 174,89	-2 685 633,10
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-58 410 620,96	2 090 130,78	-62 144 174,89	-2 685 633,10
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-48 136 707,47	-60 500 751,74	-47 057 537,19	-59 458 541,79
Oma pääoma yhteensä	-54 725 868,84	-6 553 609,22	-57 868 697,91	-10 775 188,81

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-62 144 174,89	-2 685 633,10
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-47 057 537,19	-59 458 541,79
Kertynyt poistoero 31.12.	225 804,64	2 715 424,74
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	-108 975 907,44	-59 428 750,15

Velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Velat, jotka eräännyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset velat				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	319 484 265,03	204 758 343,60	318 852 443,97	202 748 289,55
Pitkäaikaiset velat yhteensä	319 484 265,03	204 758 343,60	318 852 443,97	202 748 289,55

Pakolliset varaukset

Olennaiset pakolliset varaukset	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	8 061 127,00	7 595 280,00	8 061 127,00	7 595 280,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	8 061 127,00	7 595 280,00	8 061 127,00	7 595 280,00

Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	265 447,12	0,00	455 324,56
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	112 759,52
Yhteensä	0,00	265 447,12	0,00	568 084,08
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	220 068,98	0,00	793,60
Yhteensä	0,00	220 068,98	0,00	793,60
Vieras pääoma yhteensä	0,00	485 516,10	0,00	568 877,68

Sekkilimiitti

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Luotollisten sekkitilien limiitit 31.12.	30 000 000,00	40 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	30 000 000,00	35 621 970,06

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	21 411,52	0,00	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	7 615 441,60	13 743 892,94	7 520 304,51	12 943 207,07
Lomapalkkajaksotus	58 899 348,70	55 414 585,12	58 436 907,11	54 902 896,59
Korkojaksotus	1 970 704,62	1 300 403,95	1 955 796,67	1 270 787,00
Muut siirtovelat	1 603 661,37	3 952 151,22	1 507 664,84	3 940 580,11
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	0,00	0,00	0,00	112 759,52
Yhteensä	70 110 567,81	74 411 033,23	69 420 673,13	73 170 230,29
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	70 110 567,81	74 411 033,23	69 420 673,13	73 170 230,29

5.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 648 235,65	1 896 291,77	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 454 012,14	6 454 012,14	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	6 454 012,14	6 454 012,14	0,00	0,00

Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut irtaimistokiinnitykset	14 769,02	25 692,02	0,00	0,00
Omistusyhteisöyhteisöjen yhteisöjen puolesta				
Takaukset, jäljellä oleva pääoma	2 993 802,00	1 705 132,00	2 993 802,00	1 705 132,00
Vakuudet yhteensä	3 008 571,02	1 730 824,02	2 993 802,00	1 705 132,00

Vuokravastuut

	Konserni		Hyvinvointialue	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	82 436 608,21	117 609 784,41	81 725 605,95	117 176 430,65
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	18 201 898,05	12 960 549,82	17 789 150,48	12 912 668,18
Vuokravastuut yhteensä	100 638 506,26	130 570 334,23	99 514 756,43	130 089 098,83
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	37 463 046,46	41 163 412,17	37 205 518,78	41 163 412,17
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	699 201,00	41 550,84	669 201,00	41 550,84

Vastuusitoumukset**Ahveniston sairaala (Assi)**

Maankäyttökorvaus, 1 vaiheen loppuosa (1 700 000 €) maksetaan Hämeenlinnan kaupungille 7 vuoden kuluessa siitä, kun asemakaavan muutos nro 2555 on saanut lainvoiman.

Riita-asia: Asiakastietojärjestelmän käyttöönoton ja jatkuvien tukipalveluiden sopimuksen purkaminen ja siihen liittyvät Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Mediconsult Oy:n vahingonkorvausvaatimukset toiselle osapuolelle

Riidan tausta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue ("KHHVA") kilpailutti sosiaalihuollon lainsäädännön mukaisen asiakastietojärjestelmän hankinnan 30.6.2023 päivätyllä tarjouspyynnöllä. Kilpailutuksen voitti

Mediconsult Oy ("Mediconsult) tarjoamallaan Saga-asiakastietojärjestelmällä ("Asiakastietojärjestelmä").

KHHVA ja Mediconsult solmivat Asiakastietojärjestelmän hankintaa koskien 3.11.2023 päivätyn pääsopimuksen sosiaalipalvelujen lainsäädännön mukaisesta asiakastietojärjestelmästä. Lisäksi osapuolten välillä on solmittu asiakastietojärjestelmän toimitusta ja käyttöönoton jälkeisiä jatkuvia palveluita koskevat erilliset, 3.11.2023 allekirjoitetut ja pääsopimuksen alaiset liitesopimukset.

KHHVA on purkanut osapuolten väliset, edellä mainitut, sopimukset 19.12.2024 päivättyllä purkuilmoituksella. Purkuilmoituksessa on viitattu purku-uhkaiseen reklamaatioon 4.11.2024 ja esitetty sopimusten purkuperusteet. Purku-uhkaiseen reklamaatioon ja purkamiseen liittyvät perusteet esitettiin KHHVA:n aluehallitukselle 4.11.2024.

Hankittavan Asiakastietojärjestelmän tuli olla valmis järjestelmä, eikä hankinnan kohteena siten ole ollut miltään osin tuotekehitysprojekti. Lisäksi hankinnan kohteena olevalle Asiakastietojärjestelmälle on tarjouspyynnössä asetettu lukuisia pakollisia vaatimuksia, jotka Asiakastietojärjestelmän on tullut täyttää kaikilta osin. Tarjouspyynnön vaatimusluettelossa yksilöidyt pakolliset vaatimukset ovat osaltaan liittyneet pakottavan lainsäädännön Asiakastietojärjestelmälle asettamiin vaatimuksiin. Lisäksi vaatimukset ovat olleet sellaisia, että niiden täytyminen on katsottu KHHVA:n toiminnassa välttämättömäksi. Vaatimukset ovat koskeneet muun muassa Asiakastietojärjestelmän toiminnallisuutta, raportointiin liittyviä toiminnallisuuksia sekä tietoturvaa ja tietosuojaa.

Mediconsult on tarjouksessaan ilmoittanut, että sen tarjoama Asiakastietojärjestelmä täyttää kaikki vaatimusluettelossa asetetut pakolliset vaatimukset. Lisäksi jättämällä tarjouksen Mediconsult on tarjouspyynnön mukaisesti vakuuttanut, että edellytykset täyttyvät ja sillä on mahdollisuus osallistua kilpailutukseen.

Vastoin Mediconsultin tarjouksessa ilmoittamaa sen tarjoama Asiakastietojärjestelmä ei kuitenkaan ole täyttänyt kaikkia tarjouspyynnössä asetettuja pakollisia vaatimuksia eli Mediconsultin tarjouksessa antamat tiedot ovat tältä osin osoittautuneet virheellisiksi. Lisäksi Mediconsultin Asiakastietojärjestelmä on osoittautunut keskeneräiseksi ja siinä on havaittu merkittäviä puutteita ja virheitä. Mediconsultin toimitus on lisäksi viivästynyt olennaisesti sovitusta toimitusaikataulusta.

Mediconsult ei kyennyt esittämään uskottavaa aikataulua keskeneräisen tarjoamansa ratkaisun valmiiksi saamiselle osapuolten välisissä neuvotteluissa. KHHVA:n tiedossa on, että useilla

hyvinvointialueilla on ollut Mediconsultin kanssa samantyyppisiä ongelmia (toinenkin hyvinvointialue on purkanut sopimuksen) kuin KHHVA:lla, mikä sekin osoittaa, ettei tarjottu ratkaisu ole ollut eikä edelleenkaan ole valmis käytettäväksi sellaisena kuin KHHVA on Mediconsultin kanssa Asiakastietojärjestelmän toimituksesta sopinut.

KHHVA on palkannut asian käsittelyn asiamiehiksi Eversheds Asianajotoimisto Oy:n. Mediconsultin asiamiehenä toimii Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy.

Riidan kohde ja suuruus

Molemmat osapuolet ovat esittäneet toisilleen vahingonkorvausvaatimuksia.

KHHVA:lle on aiheutunut Mediconsultin sopimusrikkomuksesta merkittävää taloudellista vahinkoa. KHHVA on esittänyt Mediconsultille noin 2 miljoonan euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimus koostuu seuraavista vahinkoeristä: 1) KHHVA:n Mediconsult Oy:lle ja kolmansille osapuolille maksamat maksut, 2) KHHVA:n projektille tekemästä turhasta työstä sekä 3) KHHVA:lle uudesta kilpailutuksesta aiheutuvat kustannuserät. Lisäksi KHHVA varaa oikeuden täsmentää vahingonkorvausvaatimusten määrää asian selvittelyn edetessä ja vahingonmäärän tarkentuessa.

KHHVA on vaatinut sopimuksen mukaisen sopimussakon maksamista viipymättä ja viimeistään 7.2.2025 mennessä. Sopimussakon suuruus on 500 000 euroa.

Mediconsult on esittänyt KHHVA:lle noin 1,7 miljoonan euron vahingonkorvausvaatimuksen. Mediconsult on vaateessa yksilöinyt vaateiden liittyvän: 1) käyttöönottoprojektin maksamattomiin eriin sekä 2) hankitun Asiakastietojärjestelmän sopimuskauden mukaisiin maksamattomiin palvelumaksuihin.

Riita-asia: Ateria-, ruoka- ja laitoshuoltopalveluiden hankinta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on kilpailuttanut ateria-, ruoka- ja laitoshuoltopalvelut syksyllä 2024. Aluehallitus teki 9.12.2024 hankintapäätöksen, jolla tarjouskilpailun voittajaksi valittiin Fodbar Oy ym. ryhmittymä. Hankinnan ennakoiduksi arvoksi ilmoitettiin 60 000 000 euroa, joka sisälsi option toiminnan laajentamisesta. Hankinnasta on tehty kaksi (2) valitusta markkinaoikeuteen.

Compass Group vaati markkinaoikeudelle toimittamassaan valituksessa, että markkinaoikeus kumoaa tehdyn hankintapäätöksen aterialue-, ruoka ja laitoshuoltopalveluiden hankinnasta; velvoittaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen korjaamaan virheellisen hankintamenettelynsä järjestämällä uuden tarjouskilpailun; ja velvoittaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen korvaamaan Compass Groupin oikeudenkäyntikulut korkoineen.

Palmia vaatii markkinaoikeudelle toimittamassaan valituksessa, että markkinaoikeus kumoaa tehdyn hankintapäätöksen aterialue-, ruoka ja laitoshuoltopalveluiden hankinnasta; kieltää hankintayksikköä noudattamasta virheellistä menettelyä; velvoittaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen korjaamaan virheellisen hankintamenettelynsä; asettaa veloitteiden tehosteeksi riittävän suuruisen uhkasakon ja velvoittaa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen korvaamaan Palmian oikeudenkäyntikulut korkoineen.

Hyvinvointialue on kiistänyt väitteet ja pyytänyt markkinaoikeutta hylkäämään valitukset ja korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Henkilöstön palvelussuhdetta tai sen päättymistä koskevat vireillä olevat riita-asiat

Työpaikoilla syntyy tilanteita, joissa työntekijä ja työnantaja ovat erimielisiä siitä, kuinka joku tietty asia tulisi ratkaista. Kanta-Hämeen hyvinvointialue on suuri työnantaja ja käytännössä se tarkoittaa, että riitatilanteilta, jotka koskevat palvelussuhteen päättämistä tai palkanmaksua ei voida välttyä. Vireillä olevista henkilöstöriidoista osa on myös hyvinvointialuetta edeltävältä ajalta.

Kaiken kaikkiaan tällä hetkellä on vireillä seitsemän henkilön riita-asiaa eri valitusportaililla. Näistä neljässä joko kokonaan tai osittain valitukseen johtaneet syyt ja toimenpiteet ovat tapahtuneet ennen hyvinvointialueen aloittamista 1.1.2023.

Seitsemästä riita-asiasta kolme koskee viranhaltijoita ja neljä työsopimussuhteisia ja ovat sisällöltään erilaisia joko palvelussuhteen päättämiseen tai palkanmaksuun liittyviä riitoja.

Vaatimuksissa esitettyjen korvaussummien osalta prosessien ollessa vielä kesken arviota mahdollisesta hyvinvointialueen korvausvelvollisuudesta ei voi tehdä. Osa vireillä olevista valitusprosesseista voivat ajallisesti tulla päätökseen vasta vuoden 2026 tai vuoden 2027 aikana.

5.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Palvelujaksot, vuosityöntekijät		
Vakinaiset	5 858	5 742
Määräaikaiset	1 262	1 243
Työllistetyt	18	34
Yhteensä	7 138	7 019

Taseeseen aktivoitujen henkilöstömenot

Henkilöstökulut	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	402 377 354,49	381 815 893,02
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	1 608 910,55	1 041 466,74
Yhteensä	403 986 265,04	382 857 359,76

Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Puoluevero Keskusta Etelä-Häme	15,856.00	14,468.00
Puoluevero Kokoomus Häme	23,886.75	21,941.00
Puoluevero KD Häme	4,290.00	3,027.00
Puoluevero SDP Häme	30,636.00	31,212.00
Puoluevero Vasemmistoliitto Häme	8,932.00	7,754.00
Puoluevero Perussuomalaiset	5,519.00	5,227.00
Puoluevero Vihreät Häme	4,318.00	4,568.00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	93,437.75	88,197.00

Tilintarkastajan palkkiot

	Hyvinvointialue	
	2024	2023
Tilintarkastuspalkkiot	71 884,83	33 417,00
Tilintarkastajan lausunnot	9 670,97	28 967,00
Yhteensä	81 555,80	62 384,00

Muut intressitahojen väliset liiketoimet

Hyvinvointialuelain 46.1 §:n mukaan johtajasopimuksen hyväksyy aluehallitus. KHHVA:n hyvinvointialuejohtajalla on aluehallituksen 20.6.2022 hyväksymä johtajasopimus.

6 Eriytetyt tilinpäätökset

Eriytetyissä laskelmissa esitetään tuloslaskelmat hyvinvointialueen yksiköiltä, jotka toimivat kilpailutilanteessa markkinoilla. Sihteerityö, ateriapalvelut ja Texvex yhdistettynä tuottavat yli neljänsäntuhannen tuhannen myynnin.

6.1 Kahviotoiminta

Hämeenlinnan sairaalan kahvio myy palveluja henkilökunnalle, potilaille ja ulkopuolisille asiakkaille.

Kahviotoiminta			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	910 000	683 979	75 %
Myyntituotot	910 000	681 979	75 %
Muut toimintatuotot		2 000	
Toimintakulut	-849 173	-761 353	90 %
Henkilöstökulut	-203 767	-246 284	121 %
Palvelujen ostot	-101 407	-90 938	90 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-434 081	-325 253	75 %
Muut toimintakulut	-109 919	-98 877	90 %
Toimintakate	60 827	-77 374	-127 %
Vuosikate	60 827	-77 374	-127 %
Tilikauden tulos	60 827	-77 374	-127 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	60 827	-77 374	-127 %

6.2 Sihteerityö

Sihteerityön yksikkö myy palveluja pääosin hyvinvointialueen sisäisesti. Ulkoista myyntiä on vuonna 2023 ollut TAYS Sydänkeskus Oy:lle ja Fimlab Oy:lle.

Sihteerityö			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	44 600	6 160 681	13 813 %
Myyntituotot	43 600	6 156 032	14 119 %
Tuet ja avustukset		4 649	
Muut toimintatuotot	1 000		
josta sisäiset		6 141 415	
Toimintakulut	-5 376 184	-5 383 411	100 %
Henkilöstökulut	-5 218 200	-5 266 829	101 %
Palvelujen ostot	-134 278	-56 824	42 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 717	-5 498	24 %
Muut toimintakulut	-990	-54 261	5 480 %
josta sisäiset		-95 591	
Toimintakate	-5 331 584	777 269	-15 %
josta sisäiset		6 045 824	
Vuosikate	-5 331 584	-5 268 555	-15 %
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä		-5 268 555	-15 %
Vyörytyserät		-786 327	
Sisäiset vyörytystulot		332 847	
Sisäiset vyörytysmenot		-1 119 174	
Tilikauden tulos	-5 331 584	-6 054 882	-14 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 331 584	-6 054 882	-14 %

6.3 Välinehuolto

Välinehuolto myy palveluja pääosin hyvinvointialueen sisäisesti. Ulkoista myyntiä ollut Fimlab Oy:lle, SK Hankintapalvelut Oy:lle, TAYS Sydänkeskus Oy:lle ja Sairaskotisäätiölle.

Välinehuolto			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	219 900	3 843 984	1748 %
Myyntituotot	217 900	3 843 984	1764 %
Muut toimintatuotot	2 000		
josta sisäiset		3 796 727	
Toimintakulut	-3 296 128	-3 106 230	94 %
Henkilöstökulut	-2 328 933	-2 127 457	91 %
Palvelujen ostot	-354 524	-250 561	71 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-487 592	-362 575	74 %
Muut toimintakulut	-125 079	-365 637	292 %
josta sisäiset		-418 269	
Toimintakate	-3 076 228	737 754	-24 %
josta sisäiset		3 378 459	
Vuosikate	-3 076 228	737 754	-24 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 000	-9 471	19 %
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä	-3 126 228	728 283	-23 %
Vyörytyserät		-733 397	
Sisäiset vyörytystulot			
Sisäiset vyörytysmenot		-733 397	
Tilikauden tulos	-3 126 228	-5 114	0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 126 228	-5 114	0 %

6.4 Sairaala- ja laitoshuoltopalvelut

Sairaala- ja laitoshuoltopalvelut myyvät palveluja pääosin hyvinvointialueen sisäisesti. Ulkoista myyntiä on vuonna 2023 ollut TAYS Sydänkeskus Oy:lle, Palmia Oy:lle, Hämeen Tekstiilihuolto Oy:lle, Suomen Terveystalo Oy:lle, Fimlab Oy:lle ja Tuomi Logistiikka Oy:lle, SK Hankintapalvelut Oy:lle.

Sairaala- ja laitoshuoltopalvelut			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	480 100	11 361 172	2366 %
Myyntituotot	408 100	11 307 470	2771 %
Tuet ja avustukset	2 000	37 519	1876 %
Muut toimintatuotot	70 000	16 182	23 %
josta sisäiset		10 907 271	
Toimintakulut	-8 454 400	-9 924 595	117 %
Henkilöstökulut	-7 872 629	-9 366 248	119 %
Palvelujen ostot	-199 933	-186 895	94 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200 537	-81 661	41 %
Muut toimintakulut	-181 301	-289 791	160 %
josta sisäiset		-94 558	
Toimintakate	-7 974 300	1 436 577	-18 %
josta sisäiset		10 812 714	
Vuosikate	-7 974 300	1 436 577	-18 %
Suunnitelman mukaiset poistot		-4 560	
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä	-7 974 300	1 432 016	-18 %
Vyörytyserät		-1 451 657	
Sisäiset vyörytystulot			
Sisäiset vyörytysmenot		-1 451 657	
Tilikauden tulos	-7 974 300	-19 640	0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 974 300	-19 640	0 %

6.5 Ateriapalvelut

Ateriapalvelut myyvät pääosin hyvinvointialueen sisäisesti. Ulkoista työnantajan tukemaa myyntiä ollut lähinnä henkilöstölle. Ulkoista myyntiä ollut myös vähäisesti kotitalouksille.

Ateriapalvelut			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot		3 277 607	
Myyntituotot		3 277 607	
Muut toimintatuotot			
josta sisäiset		3 252 302	
Toimintakulut	-2 122 118	-2 970 480	140 %
Henkilöstökulut	-1 173 500	-1 509 102	128 %
Palvelujen ostot	-20 742	-36 985	178 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-860 558	-1 211 915	141 %
Muut toimintakulut	-67 319	-212 478	316 %
josta sisäiset		-29 982	
Toimintakate	-2 122 118	307 127	-15 %
josta sisäiset		3 222 320	
Vuosikate	-2 122 118	307 127	-15 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 000		
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä	-2 131 118	307 127	-15 %
Vyörytyserät		-309 192	
Sisäiset vyörytystulot		712 469	
Sisäiset vyörytysmenot		-1 021 661	
Tilikauden tulos	-2 131 118	-2 065	0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 131 118	-2 065	0 %

6.6 Kuvantaminen

Kuvantamispalvelujen yksiköt myyvät palveluja pääosin hyvinvointialueen sisäisesti. Ulkoista myyntiä on yksityisille terveystalouksille sekä Puolustusvoimille.

Kuvantaminen			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	385 985	13 522 192	3503 %
Myyntituotot	351 500	11 751 249	3343 %
Maksutuotot	18 200	27 284	150 %
Muut toimintatuotot	16 285	1 743 660	10707 %
josta sisäiset		11 376 211	
Toimintakulut	-9 116 578	-10 770 300	114 %
Henkilöstökulut	-6 162 513	-6 148 176	100 %
Palvelujen ostot	-1 917 157	-2 777 263	145 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-815 057	-818 929	71 %
Muut toimintakulut	-221 850	-1 025 933	462 %
josta sisäiset		-1 606 152	
Toimintakate	-8 730 593	2 751 892	-30 %
josta sisäiset		9 770 059	
Vuosikate	-8 730 593	2 751 892	-30 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-802 000	-738 126	92 %
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä	-9 532 593	2 013 766	-20 %
Vyörytyserät		-2 022 663	
Sisäiset vyörytystulot		136	
Sisäiset vyörytysmenot		-2 022 799	
Tilikauden tulos	-9 532 593	-8 897	0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 532 593	-8 897	0 %

6.7 Texvex

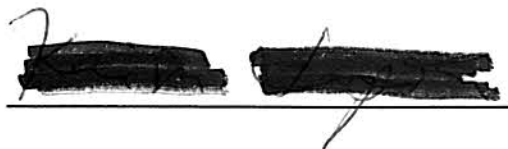
Työllistämistä ja toimintakykyä edistävää palvelua myyty esimerkiksi Forssan kaupungille ja yksityisille yrityksille.

Työllistämistä ja toimintakykyä edistävä palvelu			
Tuloslaskelma (1 000 €)	TA2024	TP2024	Tot-%
Toimintatuotot	193 261	49 645	26 %
Myyntituotot		38 500	
Tuet ja avustukset	193 261	10 966	6 %
Muut toimintatuotot		180	
josta sisäiset			
Toimintakulut	-639 949	-886 888	139 %
Henkilöstökulut	-184 795	-751 576	406 %
Palvelujen ostot	-205 545	-17 652	9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 661	-6 516	22 %
Avustukset	-35 196	-15 524	44 %
Muut toimintakulut	-184 751	-95 619	52 %
josta sisäiset			
Toimintakate	-446 688	-837 242	187 %
josta sisäiset			
Vuosikate	-446 688	-837 242	187 %
Tilikauden tulos ennen sisäisiä eriä	-446 688	-837 242	187 %
Vyörytyserät		-312 893	
Sisäiset vyörytystulot			
Sisäiset vyörytysmenot		-312 893	
Tilikauden tulos	-446 688	-1 150 135	157 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-446 688	-1 150 135	157 %

7 Allekirjoitukset

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Hämeenlinnassa _____ / _____ 2025

Kaisa Lepola, puheenjohtaja

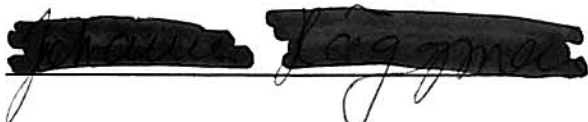
_____

Aino Närkki

_____

Mika Penttilä

Johanna Häggman

Eija Aittola

_____

Seppo Kuparinen

Tarja Filatov

Vesa Mäkinen

Tapani Hellstén, Apollon Hirsu

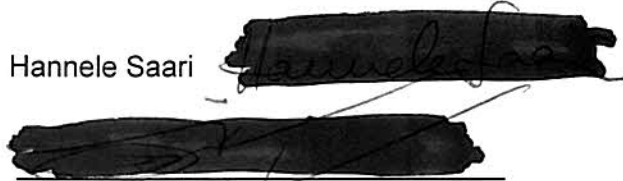
Aapo Reima

Lauri Jormanainen

Hannele Saari

Helena Lehkonen

Olli Naukkarinen, hyvinvointialuejohtaja

8 Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Hämeenlinnassa _____/_____ 2025

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori JHT, HT

9 Luettelot ja selvitykset

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

TOSITELAJIT

TAPAHTUMA

Kirjanpito

AKT	Aktivoinnit
ALV	ALV-maksuajo
AS	Alkusaldo
MU	Muistiotositteet
KOM2	KOM kirjaukset kirjanpito
PA	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
RA	Rahoituslaskelman ulkopuolinen
VY1 - VY5	Vaiheen 1–5 vyörytysten tosienumero
VYP	Vyörytysten peruutusosite
ZJA	Automaattisen raportoinnin jaksotustosite
CK	Ceepos kp-aineisto
ECO	Ecomed kirjanpito
EF	Effica kirjanpito
LC	LifeCare kirjanpito
LOW	Lowell suoritukset
MRL	WebMarela kirjanpito
PE	ProConsona kirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Myyntireskontra

AMK	Manuaaliset kohdistukset
AMS	Manuaaliset suoritukset

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

HYV	Hyvitysten palautus	Sähköisessä järjestelmässä
KL	Korkolasku	Sähköisessä järjestelmässä
LT	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat päätösite	Sähköisessä järjestelmässä
PSU	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
VII	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
XMY	Myre-konversio	Sähköisessä järjestelmässä
10–99	Laskulajit 10–99	Sähköisessä järjestelmässä

Ostoreskontra

JA	Jaksotustosite	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä

Liiteosa

Liite 1 Kanta-Hämeen hyvinvointialueen luottamushenkilöt

LUOTTAMUSHENKILÖT 1.1.-31.12.2024			
ALUEVALTUUSTO			
Isosuo Juha, pj.	KOK		
Alijärvi Pirjo, 1. varapj.	SDP		
Lartama Mika, 2. varapj.	PS		
Ahonen Antti	KOK		
Ahtiainen Marko (14.5.2024 asti)	KOK		
Aittola Eija	KOK		
Belik Minna	VAS		
Bitter Riku	KOK		
Eve Anne	KESK		
Filatov Tarja	SDP		
Hakamäki Petri	PHa		
Heinonen Mia	SDP		
Hellsten Tapani	SDP		
Hirviniemi Erja	VAS		
Hirvioja Alpo	SDP		
Hostila Eveliina	SDP		
Häggman Johanna	KESK		
Jaakkola Tea (9.4.2024 lukien)	PS		
Jokinen Hanna	VAS		
Jormanainen Lauri	SDP		
Jämsen Sanna	PS		
Järvinen Piritta	SDP		
Kankaanmäki Paivi	KOK		
Kontturi Maija	KOK		
Koskinen Johannes	SDP		
Kuparinen Seppo	KESK		
Kylliäinen Kylli	KD		
Laine Petri	PS		
Lehkonen Helena	KOK		
Lehtilä-Salmi Heli	LIIK		
Lehto Juhani	VAS		
Lepola Kaisa	SDP		
Lindgren Anne	VIHR		
Lintonen Emmi	SDP		

Metsäranta Tiina	VKK		
Mäkilaine Kirsi	PS		
Mäkinen Vesa	PS		
Nahkuri Miia	SDP		
Niemi Pasi	PS		
Närkki Aino	KOK		
Olkinuora Piia	SDP		
Pekonen Aino-Kaisa	VAS		
Penttilä Mika	KOK		
Ranjithkumar Prabhakaran	SDP		
Rautio Sari	KOK		
Reima Aapo	VAS		
Ristavaara Heini	KESK		
Ruuskanen Kristiina	KESK		
Räsänen Paivi	KD		
Saarenmaa Lotta	KOK		
Saari Hannele	KD		
Silpola Veli-Antti	KOK		
Soinikoski Mirka	VIHR		
Suojala Leena	KESK		
Tammilehto Noora	SDP		
Taponen Merja	KESK		
Turja Teppo (9.4.2024 asti)	PS		
Vanttaja Karri	VIHR		
Virtanen Kalle (14.5.2024 lukien)	KOK		
Wiisak Johanna	KESK		
Yli-Pirilä Pia	KOK		
ALUEHALLITUS			
Jäsen		Varajäsen	
Lepola Kaisa, pj.	SDP	Heinonen Mia (14.5.2024 asti) Nahkuri Miia (14.5.2024 lukien)	SDP
Aittola Eija, 1. varapj.	KOK	Lähteenkorva Jaana	KOK
Häggman Johanna, 2. varapj.	KESK	Taponen Merja	KESK
Filatov Tarja	SDP	Myllykangas sari	SDP
Hellstèn Tapani	SDP	Mustiala Marko (29.10.2024 asti) Hirvioja Alpo (29.10.2024 lukien)	SDP
Jormanainen Lauri	SDP	Nyholm Pentti (13.2.2024 asti) Koskinen Johannes (13.2.2024 lukien)	SDP
Lehkonen Helena	KOK	Yli-Pirilä Pia	KOK
Närkki Aino	KOK	Virtanen Kalle	KOK

Penttilä Mika	KOK	Ahonen Antti	KOK
Kuparinen Seppo	KESK	Hakamäki Petri (18.6.2024 asti) Pura Eero (18.6.2024 lukien)	PHa
Mäkinen Vesa	PS	Laine Petri	PS
Reima Aapo	VAS	Pekonen Aino-Kaisa	VAS
Saari Hannele	KD	Jokinen Sari	VIHR
ELÄMÄNKAARILAUTAKUNTA			
Jäsen		Varajäsen	
Bitter Riku, pj.	KOK	Mikkola Antti	KOK
Hostila Eveliina, 1. varapj.	SDP	Taavela Irma	SDP
Kylliäinen Kylli, 2. varapj.	KD	Olsen Sini	KD
Ahonen Antti	KOK	Siukola Lauri	KOK
Hakamäki Petri (18.6.2024 asti) Tokeensuu Osmo (18.6.2024 lukien)	PHa KESK	Lahtinen Petri	KESK
Heinonen Mia	SDP	Lehtonen Terhi	SDP
Hänninen Hanna	VAS	Juurus Pirkko	VAS
Kontturi Maija	KOK	Hyvärinen Elisa	KOK
Laine Petri	PS	Niemi Pasi	PS
Mattila Petri	SDP	Mustiala Marko	SDP
Prabhakaran Ranjith Kumar	SDP	Raitanen Kimmo	SDP
Ruuskanen Kristiina	KESK	Peltomäki Marja	KESK
Saarenmaa Lotta	KOK	Sipola Johanna	KOK
TURVALLISUUSLAUTAKUNTA			
Jäsen		Varajäsen	
Ristavaara Heini, pj.	KESK	Suojala Leena	KESK
Lintonen Emmi, 1 varapj.	SDP	Piipponen Irene	SDP
Penttilä Mika, 2. varapj	KOK	Alasentie Antti	KOK
Aitto-oja Piia	KD	Saarinen Marja-Liisa	KD
Jämsén Sanna	PS	Jaakkola Tea	PS
Järvinen Piritta	SDP	Nurmi Silja	SDP
Koskinen Timo	VAS	Lehto Juhani	VAS
Lähteenkorva Jaana	KOK	Hervalva Tiia	KOK
Pura Eero	KESK	Tokeensuu Osmo	KESK
Silpola Veli-Antti	KOK	Tuomi Juha (13.2.2024 asti) Rintakoski Timo (13.2.2024 lukien)	KOK
Tila Jarno	SDP	Uutela Matti	SDP
Vanttaja Karri	VIHR	Löfstedt Jan	VIHR
Yli-Pirilä Pia	KOK	Lapikisto Sari	KOK

TERVEYDEN JA TOIMINTAKYVYN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA			
Jäsen		Varajäsen	
Olkinuora Piia, pj.	SDP	Lax Minna	SDP
Kankaanmäki Päivi, 1. varapj.	KOK	Antin Miia (13.2.2024 asti) Kilpeläinen Pirjo (13.2.2024 lukien)	KOK
Mäkilaine Kirsi, 2. varapj.	PS	Jaakkola Tea	PS
Hirvioja Alpo	SDP	Arminen Mikko	SDP
Innamaa Tapio	KESK	Silvån Timo	KESK
Kranni Maija	VIHR	Autio Minna	VIHR
Närkki Aino (13.2.2024 asti) Antin Miia (13.2.2024-18.6.2024) Kortepohja Sari (18.6.2024 lukien)	KOK	Dahlberg Eija-Liisa	KOK
Räsänen Mikko	SDP	Mäkinen Timo	SDP
Saastamoinen Markku	KOK	Koskelainen Juha	KOK
Virtanen Kalle	KOK	Vekka Tapio	KOK
Wiisak Johanna	KESK	Mattila Pirkko	KESK
Ylikerälä Sirpa	VAS	Auvinen Sari	VAS
Ylitalo Sami	SDP	Nurmi Jari	SDP
TARKASTUSLAUTAKUNTA			
Jäsen		Varajäsen	
Ahtiainen Marko, pj. (14.5.2024 asti) Rautio Sari, pj (14.5.2024 lukien)	KOK	Silpola Veli-Antti	KOK
Tammilehto Noora, varapj. (14.5.2024 asti) Heinonen Mia, varapj. (14.5.2024 lukien)	SDP	Ahlqvist Leila	SDP
Aaltonen Harri	PS	Lehtinen Marjut	PS
Hellsten Rafael (7.5.2024 asti) Hakamäki Petri (18.6.2024 lukien)	LIIK Pha	Laurell Jari	LIIK
Kirkkola-Helenius Tarja	VAS	Vuorio Seppo	VAS
Kortepohja Sari (14.5.2024 asti) Siukola Lauri (14.5.2024 lukien)	KOK	Kilpeläinen Pirjo	KOK
Leppälahti Markku	KESK	Koskela Heikki	KESK
Lindgren Anne (24.9.2024 asti) Sieppi Päivi (24.9.2024 lukien)	VIHR	Sieppi Päivi (24.9.2024 asti) Kolu Emma (24.9.2024 lukien)	VIHR
Löytynoja Reijo	SDP	Nikkanen Timo	SDP
Masalin Kari	SDP	Mäkinen Jari	SDP

Mänki Marianne	KESK	Rahkio Marjatta	KESK
Oikari Elise	KD	Aitola Nina	KD
Oja Sannamaria	VKK	Metsäranta Tiina	VKK
ALUEVAALILAUTAKUNTA			
Jäsen		Varajäsenet (ei henkilökohtaiset)	
Pullola Ulla, pj. (24.9.2024 asti) Appelroth Irja, pj. (24.9.2024 lukien)	SDP	Suojanen Eeva	VIHR
Romo Pekka, varapj.	KOK	Pohjanvuori Jones	KD
Veteläinen Aulis	KESK	Kukkohovi Markku	LIIK
Anttila Sauli	PS	Oja Sannamaria	VKK
Hurme Arja	VAS	Appelroth Irja (24.9.2024 asti) Mämmi Lotta-Mari (24.9.2024 lukien)	SDP
INTEGRAATIOVALIOKUNTA			
Jäsen		Varajäsen	
Nahkuri Miia, pj.	SDP	Piipponen Irene	SDP
Rautio Sari, 1. varapj. (14.5.2024 asti) Antin Miia, jäsen (14.5.2024 lukien)	KOK	Kontturi Maija	KOK
Taponen Merja, 2. varapj.	KESK	Räisänen Kirsi	KESK
Mustiala Marko	SDP	Räsänen Mikko	SDP
Prabhakaran Ranjithkumar	SDP	Hirvioja Alpo	SDP
Lintonen Emmi	SDP	Järvinen Piritta	SDP
Bitter Riku	KOK	Strähle Jarkko	KOK
Siukola Lauri	KOK	Virtanen Kalle	KOK
Saarenmaa Lotta (1.vpj. 14.5.2024 lukien)	KOK	Lähteenkorva Jaana	KOK
Pura Eero	KESK	Innamaa Tapio	KESK
Turja Teppo (9.4.2024 asti) Lartama Mika (9.4.2024 lukien)	PS	Lartama Mika (9.4.2024 asti) Lintukangas Jukka (9.4.2024 lukien)	PS
Ylikerälä Sirpa (13.2.2024 asti)	VAS	Belik Minna (13.2.2024 asti)	VAS
Laakso Maria (13.2.2024 lukien)	VAS	Viksten Satu (13.2.2024 lukien)	VAS
Löfstedt Jan	VIHR	Vanttaja Karri	VIHR
Kylliäinen Kylli	KD	Saari Hannele	KD
Lehtilä-Salmi Heli	LIIK	Vesala Terhi	LIIK
Metsäranta Tiina	VKK	Oja Sannamaria	VKK
YKSILÖASIOIDEN JAOSTO			
Jäsen		Varajäsen	
Lepola Kaisa, pj.	SDP	Heinonen Mia (18.6.2024 asti)	SDP

		Myllykangas Sari (18.6.2024 lukien)	SDP
Ahonen Antti, varapj.	KOK	Strähle Jaakko	KOK
Einiö Mika	SDP	Ylitalo Sami	SDP
Elo Irmeli	KESK	Knuuti Anne	KESK
Lindroos Elise	VAS	Romu Riitta	VAS
Närkki Aino	KOK	Lindqvist Päivi	KOK
Saksa Reijo (13.2.2024 asti) Koskelainen Juha (13.2.2024 lukien)	KOK	Nuora Timo	KOK
Suomalainen Kari	PS	Salminen Antti	PS
Suoranta Kirsti	SDP	Mäenpää Tuula	SDP

Liite 2 Henkilöstökertomus

Liite 3 Ympäristöraportti

Liite 4 Sitovien strategisten tavoitteiden raportointi